

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA DR. H. C. JANA MASARYKA,
HARRACHOV, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název programu: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Základní školy Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov,
příspěvkové organizace – verze č. 2**

Předkladatel: Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace

1 Identifikační údaje

Název školy: Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace

Adresa školy: Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov,
příspěvková organizace
Nový Svět 77
Harrachov
512 46

Ředitel školy: Ing. Helena Stříbrná

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Ivana Portyková

Kontakty: telefon: 481 528 134
vedoucí školního stravování: 481 312 500
fax:
e-mail: skola@harrachov.cz
web: informace jsou k dispozici na webové stránce školy:
<https://www.skola-harrachov.cz/skola/doc/svp-zakladni-skola-harrachov.pdf>

Zařazení do sítě škol: IZO 102 442 851
IČO 00 854 808
REDIZO 600 099 164

Zřizovatel: město Harrachov
512 46

Kontakt: telefon: 481 528 133
e-mail: mesto@harrachov.cz
web: www.harrachov.cz

Platnost dokumentu od: 1.9.2023

ŠVP byl projednán školskou radou dne: 19. 12. 2022

Podpis ředitele školy:

Razítko:

Obsah:

1	Identifikační údaje školy	str.2
2	Charakteristika školy	5
2.1	Úplnost a velikost školy	5
2.2	Vybavení školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4	Výchovné poradenství	6
2.5	Spolupráce s institucemi	6
2.6	Spolupráce s rodiči	7
2.7	Školská rada	7
2.8	Dlouhodobé projekty	7
2.9	Spolupráce s jinými školami	7
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
3.1	Zaměření školy	7
3.2	Obecné cíle vzdělávacího programu	8
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.4	Zabezpečení vzdělávání žáků se specifickými potřebami a nadaných žáků	11
4	Učební plán	20
4.1	Učební plán 1.stupně	20
4.2	Učební plán 2.stupně	21
4.3	Poznámky k učebním plánům	22
4.4	Dělení tříd na skupiny a vytváření skupin	22
5	Obsah vzdělávání v oborech vzdělávacích oblastí	23
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	23
5.1.1	Český jazyk 1. – 5. ročník	23
5.1.2	Český jazyk 6. – 9. ročník	40
5.1.3	Cizí jazyk	52
5.1.4	Další cizí jazyk	60
5.2	Matematika a její aplikace	66
5.2.1	Matematika 1. – 5.ročník	66
5.2.2	Matematika 6. – 9.ročník	76
5.3	Informatika	88
5.4	Člověk a jeho svět	102
5.4.1	Prvouka	104
5.4.2	Přírodověda	112
5.4.3	Vlastivěda	117
5.5	Člověk a společnost	123
5.5.1	Dějepis	123
5.5.2	Výchova k občanství	134
5.6	Člověk a příroda	145
5.6.1	Fyzika	145
5.6.2	Chemie	158
5.6.3	Přírodopis	167
5.6.4	Zeměpis	178
5.7	Umění a kultura	192
5.7.1	Hudební výchova 1. – 5.ročník	192
5.7.2	Hudební výchova 6. – 9. ročník	197
5.7.3	Výtvarná výchova 1. – 5. ročník	202

5.7.4	Výtvarná výchova 6. – 9. ročník.....	207
5.8	Člověk a zdraví.....	216
5.8.1	Výchova ke zdraví.....	216
5.8.2	Tělesná výchova 1. – 5. ročník.....	225
5.8.3	Tělesná výchova 6. – 9. ročník.....	234
5.9	Člověk a svět práce.....	253
5.9.1	Pracovní činnosti 1. – 5. ročník.....	253
5.9.2	Pracovní činnosti 6. – 9. ročník.....	259
6	Klíčové kompetence.....	271
7	Průřezová témata.....	274
7.1	Tabulky začlenění průřezových témat do výuky.....	276
7.2	Projekty, školní akce.....	280
8	Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy.....	284
8.1	Hodnocení žáků.....	284
8.2	Vlastní hodnocení školy.....	288
9	Servisní služby.....	293
9.1	Školní družina.....	293
9.1.1	Plán vzdělávací a výchovné činnosti školní družiny.....	294
9.2	Pronájem prostor.....	295
9.3	Školní jídelna.....	295
10	Přílohy.....	296
10.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	296
10.2	ŠVP školní družiny.....	308
10.3	Hodnocení klíčových kompetencí.....	333
10.4	Dodatek k ŠVP ZV č. 1/2013.....	341
10.5	Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření.....	393
10.6	Dodatek k ŠVP ZV č. 1/2022 (Postupný náběh výuky Informatiky podle RVP ZV s účinností od 1. 9. 2021).....	415

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Dr. h .c. Jana Masaryka Harrachov je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním stupni po jedné třídě v 1. až 5. ročníku, na druhém stupni také po jedné třídě v každém ročníku. V současnosti navštěvuje školu přibližně 130 žáků. Škola má kapacitu a vybavení pro výuku až 300 žáků.

Naši školu navštěvují také žáci z okolních obcí. Dojíždějícím žákům je umožněn vstup do budovy od 7.10 hodin. Škola nabízí stravování dětí ve školní jídelně a umístění dětí do školní družiny.

Škola se nachází v části obce zvané Nový Svět, v těsné blízkosti je autobusová zastávka. Pozemek okolo školy žáci využívají k trávení přestávek. V objektu školy je také umístěna veřejná městská knihovna, kterou žáci často navštěvují nejen v odpoledních hodinách, ale i o přestávkách mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. V knihovně je internet přístupný široké veřejnosti.

2.2 Vybavení školy

Prostorové vybavení

Areál školy sestává z hlavní (starší) budovy a několika přístaveb, zde jsou umístěny kmenové třídy a odborné učebny. Škola má k dispozici odbornou učebnu fyziky a chemie, dvě jazykové učebny, učebnu pro výuku ITC (informačních a komunikačních technologií) a dvě tělocvičny se zázemím (šatny, WC, sprchy, kabinet, nářadovny). Na pozemku školy se nachází víceúčelové hřiště, které lze využívat k výuce tělesné výchovy i k volnočasovým aktivitám. V přízemí školy a v mezipatře jsou umístěny třídy prvního stupně, v prvním poschodí třídy druhého stupně.

Vyučující mají k dispozici kabinety.

V hlavní budově školy se nachází školní jídelna a školní družina . V jedné z přístaveb jsou umístěny prostory pro výuku pracovních činností (dílny, školní cvičná kuchyně,...).

Tělocvičny slouží potřebám školy i veřejnosti. K výuce tělesné výchovy využívá škola také areál SKP tzv. "Kolečko" a areál tělovýchovné jednoty Jiskra na Kamlu.

Škola není bezbariérová, přesto je možné integrovat žáka „vozičkáře“ či jinak hendikepované žáky.

Materiální a technické vybavení

Škola je poměrně dobře vybavena učebnicemi, každoročně se postupně obnovují řady učebnic a učební pomůcky, při výuce jsou využívány počítačové výukové programy a interaktivní tabule. Škola disponuje odbornými učebnami. Sbírkový materiál jsou postupně doplňovány novými pomůckami.

Hygienické podmínky

Sociální zařízení prošlo rekonstrukcí v r. 2006 a vyhovuje nejnovějším hygienickým normám.

Žáci mohou využívat pitný režim poskytovaný školní jídelnou. Třetí přestávku (20 min.) tráví žáci za příznivých povětrnostních podmínek pod dohledem pedagogů na školním pozemku.

Personální podmínky

Ve škole pracuje v současnosti jedenáct pedagogických pracovníků (ředitel školy, devět učitelů a vychovatelka školní družiny). Škola má hospodářku, dále zde pracuje uklízečka, dvě kuchařky, vedoucí školního stravování a školník. Někteří ze správních zaměstnanců pracují na částečný úvazek.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel školy a přibližně devět pedagogů, dále jedna vychovatelka školní družiny. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s mnohaletou praxí a zkušenostmi a také pedagogové noví, kteří s prací ve školství teprve začínají. Kvalifikovaní a aprobovaní pedagogové tvoří přibližně 90% sboru. Stále se snižující počet žáků přináší problémy s organizací výuky, uplatněním aprobace pedagogů v plné šíři a s neaprobovaností výuky. Dyslektický asistent s příslušným vzděláním chybí. Garantem environmentálního vzdělávání na škole je pověřený pedagog.

Všichni pedagogičtí pracovníci se stále vzdělávají na různých seminářích, kurzech, školeních DVPP a v práci s informačními a komunikačními technologiemi.

2.4 Výchovné poradenství

Na škole pracuje výchovný poradce, který je zároveň hlavním garantem preventivních programů. Škola úzce spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Jablonci nad Nisou, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Semilech, Speciálním pedagogickým centrem v Turnově, s Úřadem práce v Semilech a s Policií ČR.

2.5 Spolupráce s institucemi

ZŠ Harrachov úzce spolupracuje s místní tělovýchovnou jednotou Jiskra např. při organizaci školních sportovních akcí - přespolní běhy, lyžařské závody,...

V oblasti environmentálního vzdělávání škola spolupracuje s pobočkami Správy KRNPu a se Střediskem ekologické výchovy města Liberec.

Při organizaci některých akcí škola spolupracuje s Komisí pro mládež a sport při Městském úřadě v Harrachově (např. organizace Dětského dne), se Sborem dobrovolných hasičů v Harrachově (organizace Dne záchranného bezpečnostního systému), s Horskou službou (organizace Školního závodu ve sjezdu na lyžích, besedy o práci Horské služby, Den záchranného bezpečnostního systému,...).

Dále využíváme spolupráce s Policií ČR, Českým červeným křížem v Jablonci nad Nisou, Besip –Teamem se sídlem v Liberci a dalšími organizacemi.

2.6 Spolupráce s rodiči

Informace o výsledcích vzdělávacího procesu zákonní zástupci žáka získávají prostřednictvím elektronické žákovské knížky, dvakrát ročně škola pořádá třídní schůzky, dvakrát ročně informace o prospěchu a chování. Dále po předchozí telefonické, písemné či osobní domluvě poskytují pedagogové individuální konzultace.

O plánu činnosti školy na celý rok, termínech akcí, schůzek, prázdnin, o zájmových útvarech, které na škole pracují, službách školy veřejnosti a dalších důležitých informacích se rodiče mohou také dovědět v informačním „Zpravodaji ZŠ Harrachov“, který škola každoročně na začátku školního roku vydává a rozesílá zákonným zástupcům žáků zdarma nebo na internetových stránkách MÚ Harrachov.

2.7 Školská rada

Dne 23.5.2006 byla po řádné volbě ustanovena školská rada sestávající ze šesti členů, vždy po dvou zástupcích z řad zákonných zástupců žáků, obce a pedagogického sboru. Úkolem školské rady je zprostředkovat užší spolupráci školy a veřejnosti.

2.8 Dlouhodobé projekty

Žáci celé školy jsou dlouhodobě zapojeni do projektů environmentálního vzdělávání: školní projekt **ŠKOPEK a TRÍDĚNÍ ODPADŮ** (sběr plastového odpadu, sběr papíru, soutěže, přednášky, ...).

V oblasti zdravotní prevence a fyzického rozvoje jsou žáci 1. stupně zapojeni do projektu **ZDRAVÉ ZUBY**, žáci celé školy do celoškolního projektu **SPORTOVNÍ DEN**.

V oblasti estetické výchovy jsou žáci celé školy zapojeni do projektu **OSLAVY VÁNOC, ŠKOLNÍ AKADEMIE a PREZENTACE ŽÁKOVSKÝCH PRACÍ**.

V oblasti prevence škola připravila projekty: **DEN ZÁCHRANNÉHO BEZPEČNOSTNÍHO SYSTÉMU, DEN DOPRAVNÍ VÝCHOVY, DEN PŘEKONÁVÁNÍ PŘEKÁŽEK**.

2.9 Spolupráce s jinými školami

V rámci družby mezi městy Harrachov a Frenštát pod Radhoštěm navázala škola vzájemnou spolupráci se ZŠ Záhumí ve Frenštátě pod Radhoštěm. Tato spolupráce se vyvíjí a spočívá především ve výměnných akcích obou škol.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

- vyvážené a kvalitní základní všeobecné vzdělání

- **informační a komunikační technologie (výuka informatiky od 4. ročníku)**
- **výuka cizích jazyků (první cizí jazyk - od 3. ročníku, druhý cizí jazyk - od 7.ročníku)**

3.2 Obecné cíle vzdělávacího programu

Základní vzdělávání má žákům poskytnout kvalitní základ všeobecného vzdělání orientovaný především na praktický život a utvářet a rozvíjet u žáků klíčové kompetence.

V naší škole se snažíme o dosažení těchto cílů:

- poskytnout žákům znalosti a dovednosti potřebné k uplatnění v praktickém životě
- učivo nemá být cílem, ale prostředkem k dosažení klíčových kompetencí
- vést žáky k uvědomění si vlastní zodpovědnosti za své vzdělání a jeho potřebu pro uplatnění v profesním životě
- motivovat a podporovat žáky k aktivnímu učení se
- vést žáky k uvědomění si zodpovědnosti za své chování ke spolužákům, k dospělým osobám, k respektování autority a pravidel
- vést žáky ke schopnosti samostatně se rozhodovat, vyjadřovat vlastní postoje a prosazovat své zájmy a názory vhodným způsobem
- vést žáky ke schopnosti přiznat chybu, poučit se z ní a omluvit se
- vést žáky ke schopnosti vyjadřovat vhodnou formou kritické postoje k negativním jevům, k chápání principu demokracie a vytvářet základy občanského a právního vědomí
- vytvářet u žáků sociální dovednosti, normy společenského chování, úctu a respekt k ostatním, přátelský vztah, ochotu pomoci a poradit, způsoby jednání s ostatními a schopnosti řešit problémové situace
- důraz klást na všeobecné základy vzdělávání, podporovat žáky nadané v různých oblastech, vytvářet jim podmínky pro jejich rozvoj
- integrovat v rámci možností školy žáky s různými vývojovými poruchami učení či jinak postižené žáky, spolupracovat při integraci s odbornými institucemi a rodiči
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- posilovat mezipředmětové vztahy
- rozvíjet u žáků kritické myšlení a schopnost sebehodnocení
- vytvářet žákům pro jejich vzdělávání a výchovu příjemné a podnětné prostředí, ve kterém existuje vzájemná důvěra a respekt, kde vládou demokratická pravidla a vnitřní kázeň
- domluvit se, číst a psát ve světovém jazyce a položit základy dalšího cizího jazyka
- vést žáky k zodpovědnosti za ochranu vlastního zdraví a prostředí, ve kterém žijeme
- poskytnout žákům možnost rozvoje vlastních zájmů v co největším množství zájmových útvarů

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávacími strategiemi rozumíme společné postupy, metody, formy práce a různé aktivity, které užíváme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	STRATEGIE POUŽÍVANÉ K UTVÁŘENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ
KOMPETENCE K UČENÍ	- vybíráme a používáme vhodné metody a strategie pro aktivní a efektivní učení - zadáváme problémové a zajímavé úlohy - žáky vedeme k samostatnému získávání, zpracování a využívání informací z ITC a dalších zdrojů (encyklopedie, knihy, časopisy, média, ...) - zapojujeme žáky více do různých meziškolních soutěží, olympiád, ... - klademe důraz na praktickou výuku (pozorování, pokusy, názornost,..) - u žáků podněcujeme tvořivost, vlastní nápady - žákům dáváme možnost prožitku z úspěchu - žáky vedeme k sebehodnocení a prezentaci své práce - usilujeme o propojení informací a skutečného života - žáky vedeme k plánování vlastní práce - žáky učíme práci s chybou - rozvíjíme čtení s porozuměním a efektivní práci s textem
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- žáky vedeme k objevování vzájemných vztahů a příčin, k praktickému ověřování správnosti řešení problémů - žáky vedeme k hledání různých způsobů řešení situací a k vzájemné spolupráci při řešení problému - žáky zapojujeme do organizace některých školních akcí, dáváme jim možnost uplatnit vlastní nápady (školní akademie,...) - k řešení zadáváme problémové úlohy z praktického života - při řešení problémů žáky vedeme k využívání ITC - žáky vedeme k aplikaci osvědčených způsobů řešení na obdobné problémy
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- žáky vedeme ke kultivovanému projevu a etice komunikace - více zapojujeme žáky do diskuze, vedeme je ke schopnosti prezentovat a obhájit vhodnou formou svůj názor a také ke schopnosti respektovat jiné názory - používáme metody řízené diskuze - žákům jsou zadávány úkoly k verbální prezentaci - žáky vedeme ke schopnosti komunikace moderními komunikačními prostředky - zapojujeme žáky více do týmové práce, podílejí se na utváření

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- pravidel práce v týmu, jsou vedeni k respektování těchto pravidel - žáky vedeme k pocitu osobní zodpovědnosti za výsledky společné práce - vedeme je ke schopnosti spolupráce, vytváření příjemné atmosféry při spolupráci a střídání rolí ve skupině - začleňujeme metody kooperativního učení - nabízíme žákům mimoškolní aktivity - žáky vedeme k respektování všeobecně uznávaných norem a pravidel chování - žáky zapojujeme do dobročinných či charitativních akcí (Srdíčkový den, Brýle pro Afriku,...)
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- vedeme žáky ke zodpovědnosti za ochranu vlastního zdraví a prostředí, ve kterém žijeme, zapojujeme je do sběrových akcí - v rámci celoškolního projektu třídíme odpady - žáky vedeme k zdravému životnímu stylu (besedy, přednášky,...) - žáky vedeme k respektování odlišností a individualit - v rámci výuky či projektů se žáci učí na praktických příkladech adekvátní reakci v mimořádných situacích (Den dopravní výchovy, Den překonávání překážek, Den záchranného bezpečnostního systému,...) - při řešení každodenních situací vedeme žáky k samostatnému rozhodování a odpovědnosti za svá rozhodnutí a činy - při diskuzích, rozhovorech učíme žáky vhodnou formou prosazovat své zájmy a argumentovat - důraz klademe na vytváření mravních postojů a hodnot - při aktivitách různého charakteru (nejen sportovního) vedeme žáky k uvědomění si nutnosti dodržování a respektování pravidel
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- zprostředkováváme žákům poznatky a jejich využití v různých oblastech společenského života prostřednictvím exkurzí, návštěv divadel, různých představení,... - v rámci výuky (práce ve školních dílnách, cvičné kuchyni,...) a exkurzí žáci poznávají manuální činnosti a učí se různým praktickým dovednostem - žákům zprostředkováváme poznání různých profesí (burzy škol, exkurze, přednášky,...) a vedeme je k reálnému posouzení svých možností při volbě profesní orientace
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	- žáky učíme ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i v běžném životě - získávat, vyhledávat, sdílet, spravovat a kriticky posuzovat data, informace a digitální obsah - vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se pomocí digitálních prostředků - žáky vedeme k využívání digitálních prostředků k usnadnění a zefektivnění pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce - vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií, kritickému hodnocení jejich přínosu i rizik jejich využívání - učíme je předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení

	i dat, situacím s negativním dopadem na duševní i fyzické zdraví - žáky vedeme při komunikaci, sdílení dat a práci v digitálním prostředí k etickému jednání
--	---

3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami rozumíme vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žáků s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně a žáků mimořádně nadaných.

Při zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami respektujeme platný školský zákon a Vyhlášku MŠMT č. 27/2016.

Škola dlouhodobě spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou (dále jen PPP) v Semilech, s PPP v Jablonci nad Nisou, PPP v Liberci, SPC v Turnově, SPC v Liberci, odborem sociálně právní ochrany dítěte při MÚ v Tanvaldu a dalšími pracovišti, která zajišťují odbornou diagnostiku, poradenství a další služby. Věnujeme pozornost vytipování žáků se SVP a úzce spolupracujeme s rodiči. V rámci školy jde o vzájemnou spolupráci vyučujících, třídního učitele, metodika prevence, výchovné poradkyně a vedení školy. Dlouhodobé zkušenosti máme s integrací žáků s různými druhy postižení.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vytváří vyučující plán pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plán (IVP) v předmětech, kde výkon žáka ovlivňuje charakter poruchy. Vyučující uplatňují individuální přístup, respektují individuální tempo práce, posilují motivaci, uplatňují odlišné metody výuky. V případě doporučení PPP nebo SPC redukuje rozsah a obsah učiva, zabezpečují specifické učební pomůcky. Dle potřeby zadávají vyučující specifické úkoly. Vzájemně pravidelně konzultujeme výsledky práce, dílčí úspěchy i neúspěchy a další formy a metody práce, postupy nápravy. Rodičům nabízíme individuální konzultace a možnost navštívit výuku. V případě potřeby škola usiluje o zajištění pedagogického či osobního asistenta.

Podpůrná opatření

- (1) Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost.
- (2) Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola nebo školské zařízení (dále jen „škola“) žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.
- (3) Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.
- (4) Podpůrná opatření se poskytují samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami žáka. Konkrétní druh podpůrného opatření lze poskytovat pouze v jednom stupni.

Škola nabízí a zajišťuje při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

1. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žáci s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně (žáci s vývojovými poruchami učení a chování, děti mentálně či tělesně postižené, děti s vadami sluchu, zraku a řeči, děti autistické, děti postižené více vadami)

- žáci jsou vzdělávání integrovaně v běžných třídách
- šetření žáka pedagogicko-psychologickou poradnou (dále jen PPP), speciálním pedagogickým centrem (dále jen SPC) na základě návrhu školy a se souhlasem zákonných zástupců žáka
- vypracování individuálního vzdělávacího plánu (včetně forem a metod práce, formy hodnocení, formy spolupráce s rodinou, způsobem předávání informací, časovým rozsahem individuální výpomoci ze strany vyučujícího – na základě doporučení poradenského zařízení, stanovení speciálních pomůcek ...)
- škola poskytuje reedukační péči – individuální práci učitele s žákem po vyučování, docvičování, procvičování učiva, zmírňování výukových obtíží...)
- úprava a přizpůsobování vzdělávacího obsahu v některých vzdělávacích oblastech tak, aby odpovídaly skutečným možnostem žáků
- u žáků s tělesným postižením lze žáka vzhledem k rozsahu postižení v některých předmětech na základě žádosti zákonného zástupce event. na základě doporučení lékaře nehodnotit, nebo uvolnit z výuky některého předmětu
- slovní hodnocení
- zajištění osobního asistenta, pedagogického asistenta
- u žáků s poruchami chování stanovení pravidel chování žáka a jejich důsledné dodržování, stanovení způsobu komunikace žáka s vyučujícími a spolužáky, systém pochval a sankcí

2. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žáci s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně (dlouhodobě nemocní žáci, žáci se zdravotním oslabením, žáci s lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování)

- užívání speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek
- individuální dopomoc vyučujících na základě doporučení poradenského zařízení a po dohodě se zákonnými zástupci žáka
- individuální konzultace
- individuální vzdělávací program
- přerušení vzdělávacího procesu nebo uvolnění z vyučování některého předmětu ze zdravotních důvodů na základě doporučení odborného pracoviště nebo lékaře
- konzultace se zákonnými zástupci žáka
- odložení klasifikace
- respektování času potřebného na rekonvalescenci
- zajištění pedagogického asistenta u žáka dle charakteru zdravotního znevýhodnění

3. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žáci s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně (žáci vyrůstající v rodinném prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohroženém sociálně patologickými jevy, žáci s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, žáci s postavením azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky)

- diagnostiku zajišťuje na základě doporučení třídního učitele a se souhlasem zákonných

- zástupců žáka školské poradenské zařízení
- individuální pomoc při zvládání výukových obtíží
- vhodné přístupy, formy a metody práce
- vytváření příznivého třídního klimatu
- důraz je kladen na úzkou spolupráci se zákonnými zástupci žáka
- rodině můžeme doporučit pomoc odborníků a zajistit kontakt se speciálními pracovišti

U žáků pocházejících z odlišného jazykového prostředí:

- navázání kontaktu s rodinou
- specifická péče vyučujících – doplňování jazykových znalostí a nedostatků v pochopení učiva
- individuální konzultace

Plán pedagogické podpory (PLPP) pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně

1. Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory žáka.
2. Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.
3. Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
4. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.
5. S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Plán pedagogické podpory žáka

- sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu v písemné podobě
- jeho obsah konzultuje s výchovným poradcem a dalšími vyučujícími žáka
- PLPP obsahuje:
 - jméno a třídu žáka
 - název předmětu a charakteristiku obtíží v daném předmětu a speciálních vzdělávacích potřeb
 - stanovené cíle
 - podpůrná opatření
 - formy a metody práce s žákem
 - způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností (vyhodnocování)

- naplňování plánu – první hodnocení nejpozději do tří měsíců od zahájení uplatňování podpůrných opatření)
- datum zahájení uplatňování podpůrných opatření
- podpisy zainteresovaných pedagogických pracovníků a osob, které s ním byly seznámeny

Termín přípravy PLPP stanovuje a kontrolní schůzky rodičů, pedagogů, žáka, výchovného poradce a vedení školy organizuje po dohodě s třídním učitelem nebo učitelem daného předmětu výchovný poradce.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP):

- stanovení reálných cílů, pozvolné zvyšování nároků
- respektování odlišných učebních stylů jednotlivých žáků
- výsledky jsou hodnoceny vzhledem k individuálním možnostem a schopnostem žáka
- žák je chválen za snahu a dosažené výsledky
- žák je neustále motivován
- vyučující respektuje individuální tempo
- vyučující používá odlišné metody výuky
- volí se takové formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby
- při práci jsou omezovány rušivé vlivy, usilujeme o maximální soustředění žáka
- žákovi umožňujeme používat specifické pomůcky (přehledy, tabulky,...)
- při práci častěji střídáme činnosti, respektujeme rychlejší unavitelnost, umožňujeme odpočinek, odreagování
- odlišné časové limity pro plnění úkolů
- dáváme dítěti možnost vyniknout
- zainteresujeme spolužáky na pomoci při vzdělávání integrovaného žáka
- snažíme se získat pro spolupráci zákonné zástupce žáků, domluvit pravidelné konzultace dle potřeby, umožňujeme jim častěji návštěvu výuky
- poskytujeme individuální pomoc při zvládání výukových obtíží

Individuální vzdělávací plán (IVP) pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně

1. Vytvoření individuálního vzdělávacího plánu (IVP) zajišťuje škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu v písemné podobě, jeho obsah konzultuje s výchovným poradcem a dalšími vyučujícími žáka.
2. Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
3. Individuální vzdělávací plán obsahuje název předmětu, charakteristiku obtíží v daném předmětu a speciálních vzdělávacích potřeb, stanovené cíle, údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V individuálním vzdělávacím plánu jsou dále uvedeny zejména informace o
 - a) úpravách obsahu vzdělávání žáka,
 - b) časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání,

- c) úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka,
 - d) případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka.
 - e) způsobu kontroly osvojení znalostí a dovedností
 - f) datum zahájení uplatňování podpůrných opatření
 - g) podpisy zainteresovaných pedagogických pracovníků a osob, které s ním byly seznámeny
4. Individuální vzdělávací plán dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
5. Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.
6. Za zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu je zodpovědný ředitel školy. Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý.
7. Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, není-li žák zletilý, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.
8. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.
9. Pro změny v individuálním vzdělávacím plánu se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování individuálního vzdělávacího plánu, seznámení s ním, poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování.
10. Termín vytvoření IVP stanovuje a kontrolní schůzky rodičů, pedagogů, žáka, výchovného poradce a vedení školy organizuje po dohodě s třídním učitelem nebo učitelem daného předmětu výchovný poradce.

Úpravy očekávaných výstupů a vzdělávacích obsahů

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV.

K úpravám očekávaných výstupů a vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními **od třetího stupně** podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

To znamená, že **části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy** nebo **celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru**, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v RVP ZV.

U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory je vypracován IVP, kde jsou mimo jiné uvedeny úpravy učebního plánu (stanovení časové dotace výuky v jednotlivých vzdělávacích oblastech a oborech), upravené očekávané výstupy korespondující s minimální doporučenou úrovní pro úpravy očekávaných výstupů uvedené v RVP ZV. Tyto upravené výstupy jsou začleněny do IVP na základě vzdělávacích potřeb konkrétního žáka.

Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

Přestože škola není bezbariérová, je schopna za pomoci pedagogického asistenta zajistit vzdělávání žáka „vozičkáře“. Při integraci žáka s těžkým tělesným postižením jsme dosáhli výborných výsledků.

O zařazení dítěte s vážným zdravotním postižením do školy rozhoduje ředitel na základě žádosti zákonných zástupců dítěte na základě lékařského a speciálně - pedagogického vyšetření s přihlédnutím k materiálně technickým možnostem školy.

Dále škola nabízí pomoc při přechodu z jiného školního vzdělávacího programu na ŠVP Základní školy Harrachov (např. při přestěhování žáka).

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žákovy osobnosti, které mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku. Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Plán pedagogické podpory (PLPP) pro žáky nadané a mimořádně nadané

PLPP je podpůrné opatření a týká se nadaných žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně, tedy žáků s mírnými úpravami ve vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy (ale mohou trvat i po celou dobu jeho vzdělávání).

1. Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory žáka.
2. Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména výčet předmětů, oblastí, ve kterých žák vyniká a vykazuje mimořádné schopnosti. Úpravu vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.
3. Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
4. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

5. S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Plán pedagogické podpory žáka

- sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu v písemné podobě
- jeho obsah konzultuje s výchovným poradcem a dalšími vyučujícími žáka
- PLPP obsahuje:
 - jméno a třídu žáka
 - název předmětu a oblastí, ve kterých žák vykazuje mimořádných výkonů a nadání a speciálních vzdělávacích potřeb
 - stanovené cíle
 - podpůrná opatření
 - formy a metody práce s žákem
 - způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností (vyhodnocování naplňování plánu – první hodnocení nejpozději do tří měsíců od zahájení uplatňování podpůrných opatření)
 - datum zahájení uplatňování podpůrných opatření
 - podpisy zainteresovaných pedagogických pracovníků a osob, které s ním byly seznámeny

Termín přípravy PLPP stanovuje a kontrolní schůzky rodičů, pedagogů, žáka, výchovného poradce a vedení školy organizuje po dohodě s třídním učitelem nebo učitelem daného předmětu výchovný poradce.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu žáků nadaných a mimořádně nadaných

Cílem tohoto postupu je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, stimulovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí a rozvíjet tvořivý potenciál žáka..

Výstupy vzdělávání se neupravují.

- stanovení cílů, pozvolné zvyšování nároků
- obohacování a rozšiřování učiva, rozšiřování zájmů, zařazování zajímavých úloh, podnětné informace
- respektování odlišných učebních stylů
- výsledky jsou hodnoceny vzhledem k individuálním možnostem a schopnostem žáka
- žák je chválen za snahu a dosažené výsledky
- žák je neustále motivován
- vyučující respektuje individuální tempo
- vyučující používá odlišné metody výuky
- při práci jsou omezovány rušivé vlivy, usilujeme o maximální soustředění žáka
- žákovi umožňujeme používat specifické pomůcky (jiné učebnice, pracovní listy, encyklopedie, ICT techniku,...)
- dáváme dítěti možnost vyniknout
- snažíme se získat pro spolupráci zákonného zástupce žáků, domluvit pravidelné konzultace dle

potřeby
- poskytujeme individuální konzultace

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Individuální vzdělávací plán obsahuje

- a) závěry doporučení školského poradenského zařízení,
- b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,
- c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,
- d) vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek,
- e) seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů,
- f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,
- g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a
- h) určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Individuální vzdělávací plán je zpracován po bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání mimořádně nadaného žáka ve škole, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku, může být zpracován i pro kratší období než je školní rok..

Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje ředitel školy. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, ve spolupráci s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením a dále ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka.

IVP má písemnou podobu.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/1016 Sb.

Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, není-li žák zletilý, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též i obsahovat termín průběžného hodnocení. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

Specifikace prováděných podpůrných opatření

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- účast žáka ve výuce jednoho či více předmětů ve vyšších ročnících školy
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- vést k účasti na různých soutěžích a olympiádách
- přeřazení do vyššího ročníku

Přeřazení do vyššího ročníku

(1) Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

(2) Komise je nejméně tříčlenná a tvoří ji vždy

- a) předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel,
- b) zkoušející učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti; v prvním až pátém ročníku základního vzdělávání vyučující daného ročníku, a
- c) přísedící učitel, kterým je vyučující předmětu dané vzdělávací oblasti.

(3) Termín konání zkoušky stanoví ředitel školy v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví ředitel školy náhradní termín zkoušky.

(4) Žák může v 1 dni skládat jen 1 zkoušku.

Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky s ohledem na věk žáka. Zkouška ověřuje vědomosti a dovednosti umožňující žákovi plynulý přechod do vyššího ročníku a je zaměřena na jednotlivý předmět nebo vzdělávací oblast.

(2) Výsledek zkoušky určí komise hlasováním. V případě rovnosti hlasů rozhodne hlas předsedy.

(3) O zkoušce se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

(4) Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka.

(5) Za neabsolvovaný ročník nebude žákovi vydáno vysvědčení. V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je věnována i pozornost žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, jedná se o žáky s tzv. „dvojí výjimečností“.

4 Učební plán

4.1 Učební plán 1. stupeň

<i>Vzdělávací oblasti</i>	<i>Vyučovací předměty</i>							
		1.tř.	2.tř.	3.tř.	4.tř.	5.tř.	Minimální dotace	Celková dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7+2	7+3	7+2	7+1	5+2	33	43
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1-2.pol.	4+1	4+1	20	23,5
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	1	1	2	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	11	12,5
	Vlastivěda	-	-	-	1+1-2.pol.	2		
	Přírodověda	-	-	-	1	1+1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	12
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2+1-1.pol.	2+1-1.pol.	2	10	11
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5
	Min. - max. hodin týdně	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26	118	118
	Celkem hodin	18+2	18+4	21+3	23+3	22+4	102+16 disponibilních hodin	118

4.2 Učební plán 2. stupeň

<i>Vzdělávací oblasti</i>	<i>Vyučovací předměty</i>						
		6.tř.	7.tř.	8.tř.	9.tř.	Mini- mální dotace	Celková dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4+1	4	3+1	4+1	15	18
	Anglický jazyk	3+1	3+1	3+1	3+1	12	16
	Další cizí jazyk - německý	–	2	2	2	6	6
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	+1	+1	+1	1	1	5
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	11	12
	Výchova k občanství	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	1	21	25
	Chemie	-	-	2	1+1		
	Přírodopis	2	1	1+1	1+1		
	Zeměpis	1+1	2	1	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10	10
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	10	11
	Výchova ke zdraví	-	1	1	+1		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	+1	1	3	4
	Min.- max. hodin týdně	28- 30	28- 30	30- 32	30- 32	122	
	Celkem hodin	25+4	28+2	26+5	25+7	98+18	122

4.3 Poznámky k učebním plánům

Na základě Rámcového učebního plánu (RUP), který je zakotven v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, vytvořila naše škola učební plán, při jehož tvorbě respektovala vymezení RUP a zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu formulované v tomto dokumentu.

Rámcový učební plán (RUP) pro základní vzdělávání závazně stanovuje:

- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 1. a 2. stupni
- minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti na daném stupni
- disponibilní časovou dotaci (škola rozhoduje o jejím využití)
- celkovou povinnou časovou dotaci na daném stupni vzdělávání
- povinnost zařadit a realizovat průřezová témata

Celková povinná časová dotace je v RUP stanovena pro 1. stupeň zákl. vzdělávání **118 hodin** a pro 2. stupeň **122 hodin** a zároveň je maximální povinnou týdenní dotací pro daný stupeň vzdělávání.

Disponibilní časová dotace:

Využití disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné. Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 16 hodin, pro 2. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 18 hodin. Škola využívá disponibilní časovou dotaci k posílení výuky mateřského jazyka a cizích jazyků, výuky informačních a komunikačních technologií, výuky matematiky, přírodovědně zaměřených předmětů a tělesné výchovy.

Využití disponibilní časové dotace v učebním plánu 1. stupně:

- výuka Českého jazyka: 10 hodin
- výuka Matematiky: 3,5 hodiny
- výuka Tělesné výchovy: 1 hodina /z důvodu plaveckého výcviku 3. a 4. třídy v 1. pololetí školního roku/

Využití disponibilní časové dotace v učebním plánu 2. stupně:

- výuka Českého jazyka: 3 hodiny
- výuka Anglického jazyka: 4 hodiny
- výuka Matematiky: 1 hodina
- výuka Informatiky: 3 hodiny
- výuka Přírodopisu a Zeměpisu: 3 hodiny
- výuka Dějepisu: 1 hodina
- výuka Chemie: 1 hodina
- výuka předmětu Výchova ke zdraví: 1 hodina
- výuka předmětu Pracovní činnosti: 1 hodina

4.4 Dělení tříd na skupiny a vytváření skupin

V souladu se školním vzdělávacím programem lze na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy.

Počet skupin a počet žáků ve skupině se určí zejména podle prostorových (vyhláška č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz školy), personálních a finančních podmínek školy, podle charakteru činnosti žáků, v souladu

s požadavky na jejich bezpečnost a ochranu zdraví a s ohledem na didaktickou a metodickou náročnost předmětu.

5 Obsah vzdělávání v oborech vzdělávacích oblastí

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk (1. – 5. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v časové dotaci v 1. ročníku 9 hodin, ve 2. ročníku 10 hodin, ve 3. ročníku 9 hodin, ve 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 7 hodin týdně.

Vzdělávací obsah výuky je rozčleněn na 3 tématické okruhy Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova, Literární výchova.

Předmět Český jazyk má nezastupitelné postavení ve výchovně-vzdělávacím procesu, neboť znalost mateřského jazyka je důležitá i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat výsledky svého poznávání, vytvářet předpoklady k srozumitelné a efektivní mezilidské komunikaci.

Cíle a pojetí výuky

Cílem komunikační a slohové výchovy je číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného slova.

V jazykové výchově je cílem získat vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka, proces osvojování vede k přesnému a logickému myšlení.

Cílem literární výchovy je poznat základní literární druhy prostřednictvím četby, dospívat k poznatkům a prožitkům, které mohou ovlivnit životní postoje, hodnotové orientace a obohatit duchovní život, rozvíjet čtenářské dovednosti, estetické cítění a podněcovat zájem o literaturu.

Na prvním stupni je prvořadým cílem vytvořit u žáka vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Důraz klademe na čtení s porozuměním. Obohacujeme slovní zásobu a seznamujeme žáky se spisovnou podobou jazyka. Výuka gramatiky je chápána jako cesta k rozvíjení komunikační dovednosti. Vede ke kultivovanému projevu a podporuje sebedůvěru při vystupování na veřejnosti.

Formy a metody práce

Výuka probíhá v kmenových třídách, využívá projektových dnů školy, exkurzí, metod a forem práce založených na žákovské spolupráci (práce ve dvojicích a skupinách), ale i individuálního přístupu. Opírá se o zapojení všech smyslů – o názornost, sluchovou analýzu a syntézu, manipulaci s písmeny, pohybový doprovod apod. Žák pracuje s knihou, časopisem a texty na internetu.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva
- systematicky třídí získané informace
- aplikuje naučená pravidla pravopisu
- používá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání v jiných oblastech

b/ Kompetence k řešení problémů

- hledá a využívá zdroje informací
- rozpozná chyby v textu a odůvodní správné řešení

c/ Kompetence komunikativní

- správně formuluje obsah sdělení
- vyjadřuje se souvisle a výstižně
- zná pravidla komunikace a zapojuje se do diskuse

d/ Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve dvojici i ve skupině
- vhodnou formou diskutuje
- vhodným způsobem žádá o pomoc

e/ Kompetence občanské

- uvědomuje si své povinnosti ve škole i mimo školu, vhodnou formou se domáhá svých práv
- uvědomuje si nutnost netolerovat hrubé zacházení a násilí
- oceňuje naše kulturní tradice, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost
- respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen empatie

f/ Kompetence pracovní

- žák dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní
- připraví si a udržuje svůj učební prostor

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů a prolínají učivem 1. – 5. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Kreativita a Psychohygiena, Seberegulace a sebeorganizace
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Komunikace, Kooperace a kompetice, Mezilidské vztahy
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Hodnoty, postoje, praktická etika.

Z tématu **Mediální výchova** je začleněn tematický okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 1. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- přednáší říkadla, vypráví známé pohádky - slyší hlásku na začátku a na konci slova - rozlišuje podobné tvary a hledá rozdíly - plynule čte s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - z hlediska možností své slovní zásoby se vyjadřuje spisovně, vyjádří svoji myšlenku, tvoří krátký mluvený projev - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Jazyková, zraková a sluchová příprava Komunikační a slohová výchova čtení - praktické čtení, hlasité - technika čtení (artikulace, srozumitelnost, plynulé spojování slabik a slova, délka hlásek,...) - četba textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - uplatnění přirozené intonace - členění textu (nadpis, řádek) - naslouchání (zaznamenat slyšené a reagovat na něj) mluvený projev - základy techniky (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost,...) - komunikační situace: pozdrav, oslovení, prosba, omluva, žádost, vzkaz, zpráva, oznámení; dialog, mluvčí a posluchač - výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů; zdvořilostní obraty - rozvíjení znělého hlasu; nácvik přiměřeného tempa řeči - členění jazykového projevu - vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Komunikace Kreativita	

- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (písmena) - čte slabiky - spojuje slabiky ve slov, slova dělí na slabiky - plynule čte ve vhodném frázování a tempu jednoduchý text s porozuměním, volně ho reprodukuje - přednese kratší básnický text - orientuje se v textu - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	písemný projev - dodržování hygienických návyků správného psaní - osvojení psacího pohybu; odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu Jazyková výchova - hláskosloví - hláska, písmeno malé, velké - slabika, analýza a syntéza slabik, slovo, věta - písmeno psané a tištěné - interpunkční znaménka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost, modulace řeči Literární výchova - rozvoj čtenářských dovedností - zážitkové čtení a naslouchání - rozpočítávadla, básně, hádanky, říkadla, pohádky, vyprávění,... - reprodukce textu, přednes přiměřeného literárního textu - volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně, vlastní výtvarný doprovod	Mezilidské vztahy Kreativita	
---	--	--	--

- kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - slovo rozdělí na slabiky, slabiky na hlásky, určuje druhy hlásek - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc - odlišuje jména obecná a vlastní, jména vlastní (osob, zvířat, místní vlastní jména) píše se správným pravopisem - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - užívá správná znaménka na konci vět - odliší větu a souvětí - dodržuje pořádek slov ve větě - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy, souvětí rozdělí na věty jednoduché	Jazyková výchova hláskosloví - rozdělení hlásek - abeceda - stavba slova, nauka o slově, pořádek slov ve větě - slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy - význam slov - slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu - třídění slov, seznamování se s některými slovními druhy (podstatná jména, slovesa, předložky) - vlastní jména a jména obecná - druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků - věta a souvětí, funkce spojky	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy	
--	--	---	--

- odůvodňuje a píše správně: i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách, slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů - správně dělí slova na konci řádků dle slabik - píše správně a odůvodní znělé a neznělé souhlásky na konci slov - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - orientuje se v textu - rozlišuje prózu a poezii, odlišuje pohádku, hádanku, báseň,... od ostatních vyprávění	- pravopis i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - pravopis slov s ú/ů - dělení slov na konci řádku - spodoba na konci slov Literární výchova - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce textu, přednes přiměřeného literárního textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně, vlastní výtvarný doprovod - základní literární pojmy - pohádka, báseň, bajka, rozpočítadlo, hádanka, říkanka,... - verš, rým, přednes - vyprávění, vypravěč, děj, příběh - ilustrace, ilustrátor - spisovatel, básník	Kreativita	
---	---	-------------------	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- plynule čte s porozuměním textu přiměřeného rozsahu a náročnosti - dbá na správnou intonaci - ve čteném a slyšeném textu nachází požadované informace - volně reprodukuje text - rozlišuje podstatné a okrajové - přemýšlí nad tím, na co je dotazován, odpovídá na položenou otázku - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru - vyjadřuje se spisovně - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - dodržuje základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, dodržuje sklon, tvary písma a rozestupy, kontroluje vlastní	Komunikační a slohová výchova čtení - četba textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - uplatnění přirozené intonace - věcné čtení (čtení jako zdroj informací) - orientace v textu, reprodukce textu naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní, zaznamenat slyšené, reagovat otázkami mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci - omluva, prosba, žádost, vzkaz, zpráva, oznámení, dialog, mluvčí a posluchač - střídání rolí - mluvčí, posluchač - výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů, zdvořilostní obraty - správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace - rozvíjení znělého hlasu, nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání - členění jazykového projevu - souvislé jazykové projevy - jednoduchá osnova, vypravování podle osnovy písemný projev - dodržování hygienických návyků správného psaní - technika psaní, odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu, automatizace psacího pohybu - plynulý a úhledný písemný projev	Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kooperace a kompetice Kreativita Hodnoty, postoje, praktická etika	

písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - dodržuje požadovanou úpravu - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, hlásky, slabiky, člení hlásky - řadí slova dle abecedního seznamu, seřadí slova se stejným počátečním písmenem - porovnává významy slov, vymyslí slova opačného významu, další slova souřadná, nadřazená a podřazená, synonyma, a slova podobného významu - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy ohebné a neohebné - určuje pád podstatného jména, tvoří tvar v požadovaném pádu - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - píše správně běžně užívaná vlastní jména - spojuje věty do souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - zná funkci spojky ve větě jednoduché	- žánry písemného projevu adresa, pozdrav z prázdnin, dopis, zpráva, vzkaz - vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací Jazyková výchova hláskosloví – opakování slovní přízvuk abeceda slovní význam - slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu, slova významem podobná, slova citově zabarvená třídění slov - slovní druhy, slovní druhy ohebné a neohebné podstatná jména - číslo, rod a pád - vlastní jména slovesa - osoba, číslo, čas věta a souvětí - stavba věty jednoduché - spojky a jejich funkce, spojka ve větě jednoduché i v souvětí	Komunikace Mezilidské vztahy	
---	---	--	--

- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - určuje jednotlivé části slov – kořen, předponovou část,... - vymýšlí a vyhledává slova příbuzná - správně odůvodňuje pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov - pozorně vnímá slyšený text, odpovídá na otázky se vztahem ke slyšenému, odhaduje a domýšlí děj - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - orientuje se v textu - četbu chápe jako zdroj informací, zábavy a formu relaxace - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - používá osvojené literární pojmy ve svém vyjadřování - hovoří o vlastní četbě - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků stavba slova - kořen, přípona, předpona, koncovka vyjmenovaná slova - vyhledávání příbuzných slov - pravopis i/y po obojetných souhláskách Literární výchova poslech literárních textů zážitkové čtení - reprodukce textu, přednes přiměřeného literárního textu - líčení atmosféry příběhu tvořivé činnosti s literárním textem - základní literární pojmy – poezie (rým, verš, sloka, báseň, básník, přednes), próza (pohádka, povídka, postava, děj, prostředí, spisovatel, čtenář) - dramatizace pohádky, povídky nebo básně, vlastní výtvarný doprovod	Psychohygiena Kreativita	
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 4. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta, reaguje otázkami - vystihne hlavní myšlenku slyšeného sdělení - odpovídá věcně správně na otázky - přemýšlí nad obsahem sdělení - pro komunikaci volí vhodné jazykové prostředky - vyjadřuje se věcně, výstižně - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Komunikační a slohová výchova čtení - uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů, tiché čtení s porozuměním - vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku - orientace v textu - vystižení jádra sdělení, orientace v naučných textech přiměřených věku naslouchání - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní) mluvený projev - dodržování základních komunikačních pravidel - vhodné jazykové prostředky - porovnávání názorů, tolerance - řešení konfliktních situací - členění vět, frázování, síla a barva hlasu - dialog - spisovná, hovorová a nespisovná mluva, spisovné tvary slov v psaném projevu	Rozvoj schopností poznávání Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Komunikace Kreativita	

- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti - sestaví za použití vhodných jazykových prostředků popis věci, zvířete,... - zaměřuje se na podstatné - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová, rozlišuje citově zabarvení slov, určí jejich vhodnost použití - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves, utvoří tvar slova požadovaných kategorií - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	písemný projev - orientace ve stavbě textu, členění na odstavce, - formální úprava textu – omluvenka, pozvánka vypravování, popis - výběr jazykových prostředků - pravidla sestavování osnovy; členění textu Jazyková výchova - význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova opačného a stejného významu, slova citově zabarvená,... - stavba slova (kořen, přípona, předpona, koncovka) - předpony - ob, -v, - pod, - nad, - od, ... - slovní druhy a jejich třídění, tvary slov, mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen - skladba - výstavba věty, základní větné členy, věta jednoduchá, souvětí, smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí - spojovací výrazy - vyjmenovaná slova (opakování) - koncovky podstatných jmen	Rozvoj schopností poznávání	
---	---	------------------------------------	--

- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - správně odůvodní pravopis i/y po obojetných souhláskách, ví, jak odůvodnit pravopis v kořeni slova a v koncove - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - hovoří o knihách, které čte na základě svých zájmů - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - rozlišuje žánry dětské literatury - dokáže jmenovat některé autory české i světové dětské literatury - používá základní literární terminologii	- shoda přísudku s podmětem (i několikanásobným) - přímá řeč (věta uvozovací, řeč mluvčího) Literární výchova - zážitkové čtení a naslouchání, nalézání příčin věcí a porozumění jim - tvořivé činnosti s literárním textem, volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje - vlastní tvorba na libovolné téma - druhy a žánry dětské literatury - literární pojmy: pověsti, bajka, divadelní představení, herec, režisér, kniha, čtenář, spisovatel, básník; přirovnání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy, verš, rým	Kreativita Komunikace	
--	--	----------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas, správně intonuje - orientuje se v textu, vyhledává požadované údaje - rozlišuje podstatné a okrajové informace, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - pozorně vnímá promluvy, vybírá z nich podstatné, neúplné informace doplňuje otázkami - reprodukuje přiměřeně náročnou a rozsáhlou promluvu - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - při komunikaci volí spisovnou češtinu - rozpoznává sdělení manipulativního charakteru v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo psaný projev s dodržением časové posloupnosti - orientuje se v žánrech písemného projevu, rozpozná dopis, popis, vypravování, inzerát,...	Komunikační a slohová výchova čtení - uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů, tiché čtení s porozuměním - vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku - orientace v textu - vystižení jádra sdělení, orientace v naučných textech - přiměřených věku naslouchání praktické a věcné naslouchání mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci - pravidla dialogu - porovnávání názorů, tolerance - řešení konfliktních situací - členění vět, frázování, síla a barva hlasu – dialog - mimojazykové prostředky řeči písemný projev - orientace ve stavbě textu, členění na odstavce - čitelný písemný projev - automatizace písemného projevu - žánry písemného projevu - zpráva, oznámení, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy	Rozvoj schopností poznávání Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Komunikace Kreativita	

- dodržuje úpravu svých písemností - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - rozlišuje slova dle významů, uvádí příklady antonym, synonym, homonym, ... - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu - určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves, slovo převede do tvaru dle požadovaných kategorií - vyhledává základní skladební dvojici, určí vedlejší skladební dvojice, v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně doplní větu jednoduchou na souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - zvládá syntaktický pravopis - určuje vzory přídavných jmen a správně odůvodní pravopis přídavných jmen	- formální úprava - pravidla sestavování osnovy; členění příběhu Jazyková výchova - slovní význam (opakování), tvoření slov, homonyma,... - stavba slova, slovotvorný základ, předpona, přípona, koncovka - slovní druhy a jejich třídění (neohebné slovní druhy) - tvary slov - mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen - skladba - výstavba věty, základní větné členy, vedlejší skladební dvojice, větný člen holý, rozvitý, několikanásobný - věta jednoduchá, souvětí, smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí - spojovací výrazy - vyjmenovaná slova (opakování a docvičení) - shoda přísudku s podmětem - přídavná jména (druhy, pravopis koncovek)	Rozvoj schopností poznávání	
--	--	------------------------------------	--

5.1.2 Český jazyk (6. – 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk je v 6. a 9. ročníku dotován pěti hodinami, v 7. a 8. ročníku čtyřmi hodinami týdně.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je rozdělen do oborů Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova a Literární výchova. Těmito obory prostupují Dramatická výchova (zejména v Komunikační a slohové výchově), Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova či Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Výchova v demokratického občana (zejm. v oborech Literární výchova a Komunikační a slohová výchova). Vzdelávací obsah jednotlivých složek se při výuce prolíná.

Cíle a pojetí výuky

Hlavním cílem je aktivní využívání češtiny při komunikaci, trvalé znalosti a dovednosti uplatňované v mluvené i písemné formě, vyjádření vlastního názoru, schopnost argumentace a diskuse, respektování odlišných názorů, rozvoj čtenářství a maximální rozvoj každého jednotlivce s ohledem na jeho individuální možnosti. Snažíme se o rozvoj kultivovaného projevu, emocionálního a estetického citění a vytváření pozitivního vztahu k umění.

Formy a metody práce

Využíváme metody a formy práce, v nichž žáci mohou projevit své vědomosti, schopnosti a dovednosti samostatně, ve dvojicích či ve skupinách např. při četbě, rozborech a následné interpretaci textů, do výuky často zařazujeme auditivní a audiovizuální ukázky, hry a výukové programy s jazykovým, slohovým či literárním zaměřením. Žáci se učí spolupráci a organizaci práce (např. při plánování referátů, projektů aj.), navzájem se motivují, řeší problémové úkoly, prezentují své názory a porovnávají je s názory ostatních.

Žáci jsou vedeni k rozvoji komunikačních dovedností, k vystižení obsahu a formy přečteného uměleckého nebo věcného textu, vyjadřují se ústně i písemně. S ohledem na špatnou dostupnost kulturních zařízení bohužel jen v omezené míře navštěvují kulturní akce. Žáci prakticky uplatňují pravopisné i gramatické poznatky, rozlišují spisovný jazyk a útvary nespisovného jazyka, zdůvodňují jejich užití. Samostatně pracují s jazykovými příručkami a slovníky, informace vyhledávají na internetových stránkách. Umí vyslovovat, psát a vhodně užívat běžně užívaná cizí slova.

Každý žák zná kritéria, podle kterých je hodnocen učitelem i spolužáky a jimiž objektivně hodnotí ústní i písemné projevy své i druhých.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva
- své znalosti dokáže uvádět do souvislostí, systematicky vede a ukládá informace
- informace vyhledává z různých zdrojů
- žák si osvojuje učební postupy potřebné k efektivnímu studiu jazyka a literatury
- používá osvojené dovednosti v jiných oblastech, v ostatních předmětech

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák samostatně nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy, a využívá je
- jazykové jevy vysvětluje, vhodně argumentuje a odůvodňuje správné řešení

c/ Kompetence komunikativní

- žák si uvědomuje důležitost komunikace
- správně formuluje obsah sdělení, používá správnou a srozumitelnou stavbu větných celků
- žák se nebojí mluvit v neznámém prostředí, bez přípravy
- porozumí jednoduchým probíraným literárním textům a reaguje na ně
- zvyšuje celkovou úroveň svého vyjadřování, pomocí literárního i gramatického učiva si rozšiřuje slovní zásobu

d/ Kompetence sociální a personální

- žák využívá své jazykové dovednosti v kontaktu s druhými
- diskutuje v malých skupinách i v rámci celé třídy
- dodržuje při komunikaci zásady slušného chování
- dokáže požádat o radu a pomoc a také ji poskytnout

e/ Kompetence občanské

- žák poznává naše slovesné dědictví a jeho význam v globálních souvislostech
- cítí potřebu literárního projevu, recitace, četby a tvůrčí činnosti
- formuje své postoje vedoucí k vzájemné toleranci, respektu a úctě ke kulturním hodnotám cizích národů

f/ Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s učebnicemi, jazykovými příručkami a dalšími texty (kniha, časopis, internetové stránky), práci si zorganizuje
- v různých rolích efektivně spolupracuje ve skupině
- dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní
- dbá na úpravu písemných projevů
- připraví si a udržuje v pořádku svůj učební prostor

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 6. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tematické okruhy Hodnoty, postoje a praktická etika.

Z tématu **Výchova demokratického občana** jsou začleněny tematické okruhy Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** jsou začleněny tematické okruhy Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané.

Z tématu **Multikulturní výchova** jsou začleněny tematické okruhy Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity.

Z tématu **Environmentální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka a prostředí.

Z tématu **Mediální výchova** jsou začleněny tematické okruhy receptivních činností Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií na společnost a tematické okruhy produktivních činností Tvorba mediálního sdělení a Práce v realizačním týmu.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- aktivně a samostatně pracuje se základními slovníky a jazykovými příručkami - rozlišuje spisovnou češtinu a útvary nespisovného jazyka, dle jazykových norem využívá vhodné prostředky pro danou situaci - zvládá správnou výslovnost, intonaci, tempo řeči, pauzy, frázování - uvádí do souvislosti pravopis spjatý se slovem, s jeho stavbou a tvořením - zvládá třídění slovních druhů, zná tvarosloví a pravopis podstatných a přídavných jmen, zájmen, číslovek a sloves orientuje se v pravidlech psaní velkých písmen v zeměpisných názvech (zejména jednoslovné názvy) - určuje podmět, přísudek, předmět, přívlastek a příslovečné určení, dokáže je charakterizovat, nalézá větné dvojice a pozná vztah mezi jejími členy určuje skladební skupinu	- základy nauky o jazyce, jazyková rodina, složky jazykovědy, práce s jazykovými příručkami, spisovný a nespisovný jazyk - zvuková stránka jazyka - tvarosloví: - stavba slova, tvoření slov odvozováním, terminologie - mluvnické kategorie a vzory podstatných a přídavných jmen, zájmen a číslovek - skloňování substantiv „oči, uši, ruce, nohy, kolena, ramena, prsa“ a jejich zdvojnásobení a přívlastků - základní a přenesený význam, podstatná jména konkrétní a abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, jména obecná a vlastní – osobní a místní - jmenné tvary a stupňování adjektiv - užívání slovesné osoby a čísla ve společenském styku (tykání, vykání, onikání...) - pravopis: - souhláskové skupiny + dělení slov na konci řádku, spodoba, skupina bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně (v adjektivech), souhláskové skupiny vznikající při stupňování adjektiv, velká počáteční písmena adjektiv tvořených ze jmen vlastních - skladba: - větné dvojice a členy (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení) - druhy větných členů a vztahy mezi nimi - shoda podmětu s přísudkem	Evropa a svět nás zajímá (praslovanština, jazyky s češtinou příbuzné) Formy participace občanů ve společenském životě (obec, názvy institucí a organizací v obci) Komunikace (komunikace v různých situacích, strategie, asertivita)	Popis cesty našim městem, důležité orientační body a městské instituce

- rozlišuje větu hlavní a vedlejší - vhodně užívá přímou řeč - s ohledem na individuální dispozice využívá gramatické a stylistické znalosti ke správnému mluvnímu i písemnému projevu - dbá na správnou stavbu textů - zvládá grafickou úpravu členění textu – nadpis, odstavce, odkazy, uvádění zdrojů - odlišuje objektivní informace od subjektivně zabarvených textů - v mluveném i psaném projevu volí vhodný styl a využívá výstižné jazykové prostředky (prvky nespisovné češtiny, zejm. slang a nářečí, přímá řeč, dějová slovesa, ich-forma, er-forma), jimiž obohacuje text a zvýrazňuje expresivitu projevu a svůj komunikační záměr - umí vystihnout podstatu uměleckého i odborného textu - dokáže učivo slohu uplatnit v reálném životě - reprodukuje obsah ukázek a vyjadřuje jejich smysl - vytváří si vztah k historii a lidové slovesnosti - vnímá, hodnotí a srovnává prožitky své a prožitky postav z ukázek - oceňuje pozitivní mezilidské vztahy - respektuje práva druhých - přijímá poznatky o jiných kulturách a respektuje je - získává kladný vztah k přírodě - projevuje svou fantazii - dokáže odlišit humor a nadsázku od ironie a výsměchu - ovládá probírané literární pojmy	- věta jednoduchá a souvětí, věta hlavní a vedlejší - skladební skupina - řeč přímá, nepřímá, polopřímá - rozvrstvení slovní zásoby - vypravování podle osnovy, podle obrázkové osnovy, tvoření osnovy - popis (předmětu, osoby, pracovních postupů, děje, pokoje, využívá fotografie, obrázky nebo nákresy) - zpráva, oznámení - inzerát, žádost, objednávka, reklamy (slova příbuzná - prvek zdůrazňování) - dramatizace, výrazný přednes - dopis – úřední, soukromý - práce s odbornými texty – výpisky, výtah - zásady kultivovaného mluvního projevu, mluvnická cvičení s přípravou - zásady verbální komunikace - praktické i věcné čtení a naslouchání - základy literární teorie: - próza, poezie, drama, lyrika, epika - mýtus, báje, epos, pohádka, bajka (alegorie, personifikace), povídka, balada, cestopis, divadlo (role, replika, dialog, dějství) - nonsensová poezie - praktické činnosti s textem: - výrazný přednes vybraných textů, přesah - verše, mimika a gestikulace, zvukový doprovod, práce v kostýmu a s rekvizitami, způsoby interpretace, dramatizace	Kreativita (originalita nápadů, možnost vidět věci z několika úhlů, empatie) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi reklamou a zprávou, interpretace vlastních zážitků s reklamou, prvky signalizující hodnotu, opakované užívání prostředků ve zpravodajství, reklamě i zábavě) Vnímání autora mediálních sdělení a jeho záměru Tvorba jednoduchých mediálních sdělení Ekosystémy (les, vodní zdroje, lidské sídlo – naše obec) Hodnoty, postoje, praktická etika Jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Kulturní difference Multikulturalita Seberegulace a sebeorganizace Kreativita (citlivost a důslednost)	Pozvánka na koncert hudebního kroužku
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- skloňuje zpodstatnělá přídavná jména - časuje nepravidelná slovesa a užívá činný i trpný rod - rozeznává příslovečnou spřežku od předložky s podstatným jménem a od příslovce - chápe význam spojek pro vztah slov ve skladební skupině a vět v souvětí - pro oživení textu, zejm. expresivitu využívá částice a citoslovce - ovládá pravopis velkých písmen ve vlastních jménech (i víceslovných) - rozlišuje věty jednočlenné a dvojčlenné bezpečně určuje všechny větné členy a druhy vedlejších vět - zvládá substituci větného členu vedlejší větou a naopak	tvorosloví: - zpodstatnělá přídavná jména a jejich skloňování - časování nepravidelných sloves <i>být, chtít, jít, vědět</i> - slovesný rod činný a trpný - neohebné druhy slov - druhy, tvoření, stupňování pravopis - velká písmena ve vlastních jménech skladba: - druhy vět podle postoje mluvčího - otázky zjišťovací a doplňovací - věty jednočlenné (jmenné a slovesné) a věty dvojčlenné - způsobová a fázová slovesa v přísudku - přívlastek postupně rozvíjející a několikanásobný, těsný a volný - doplněk - vedlejší věta podmětná, předmětná, přísudková, příslovečné (+ druhy), přívlastková, doplňková - přístavek nauka o významu slov: - slovo a sousloví, obrazná vyjádření – rčení, metafora, metonymie, synekdocha - slova jednoznačná a mnohoznačná, homonyma, synonyma, antonyma - odborné názvy (+ postavení přívlastku shodného v odborných názvech za substantivem)	Formy participace občanů ve politickém životě (region, názvy institucí a organizací v regionu) Komunikace (otevřená a pozitivní komunikace)	Historie našeho města, jeho význam v regionu, osobnosti (referát)

- ovládá způsoby obohacování slovní zásoby a způsoby tvoření slov - zvládá lexikální, morfologický a syntaktický pravopis ve větě jednoduché - rozlišuje jednotlivé části textů - užívá vhodný styl a jazykové prostředky - umí postihnout základní znaky uměleckého díla - rozlišuje druhy charakteristiky - umí strukturovat formu životopisu, žádosti a pozvánky - vytvoří stručnou osnovu, výpisky nebo výtah z uměleckého i odborného textu - dokáže vypracovat hodnotný referát a interpretovat ho popř. s textovou oporou) před třídou - reprodukuje obsah ukázek a vyjadřuje jejich smysl - spontánně vyjadřuje své pocity - rozpoznává realitu a představy - porovnává a hodnotí téma zpracované v několika ukázkách literárních a ve filmu - oceňuje morální hodnoty člověka a jeho životní zkušenosti - obhájí své názory - aktivně spolupracuje - vnímá člověka jako individualitu i jako součást společnosti - znalosti základů literární teorie využívá v tvorbě vlastních textů	způsoby obohacování slovní zásoby a způsoby tvoření slov – odvozování, zkracování, skládání pravopis lexikální, morfologický a syntaktický - vypravování (příběh z knihy, divadla, filmu) + prostředky zvýšení dějového napětí - charakteristika – vnější (popis) a vnitřní, přímá a nepřímá, užití přirovnání, metafor, rčení, řeč těla (nonverbální projevy) aj. - charakteristika předka, akrostych - vypravování s podrobnou charakteristikou postavy - přepis vypravování do podoby divadelní hry + realizace (skupinová práce) - popis uměleckého díla - líčení - vlastní životopis - žádost ústní a písemná, pozvánka, přihláška - osnova, výpisky, výtah, referát + porovnání, stručnost a věcnost záznamu - mluvnická cvičení bez přípravy - fantazie, pověst, dobrodružný román, poezie, hyperbola, divadelní hra (text + nonverbální komunikační prostředky)	Poznávání lidí (individualita, ve skupině) Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Základní podmínky života Evropa a svět nás zajímá Komunikace	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozpoznává základní skupiny evropských jazyků, zná slovanské jazyky a česká nářečí - užívá slova přejatá z cizích jazyků v mluvené i písemné podobě, zvládá jejich výslovnost, tvarosloví a pravopis - pozná jména nesklonná a neologismy - aplikuje učivo o jazyce ve slohu (jazykové styly) - rozliší slovesný vid (již všechny mluvnické kategorie), třídy a vzory - užívá slovní a větný zápor - pozná souvětí souřadné a podřadné, určí významový poměr mezi členy skladební skupiny a souřadně spojenými větami - aplikuje učivo o spojkách souřadných a podřadných, zdůvodňuje interpunkci - pozná samostatné větné členy, vsuvku, příklonky, větu neúplnou a cítí jejich funkci v textu - samostatně provádí lexikální, morfologický a syntaktický rozbor textu - zvládá lexikální, morfologický a syntaktický pravopis ve větě jednoduché i v souvětí - v tvůrčím psaní plynule vyjadřuje svoje myšlenky - prakticky využívá osvojené slohové útvary, volí vhodný styl a jazykové prostředky rozvíjí znalosti o charakteristice vnější, vnitřní, přímé a nepřímé	Nauka o jazyce: - skupiny evropských jazyků také podle zvukové i písemné podoby, pozná slovanské jazyky (zejm. polštinu, se kterou se často setkává) a česká nářečí (hlavně krkonošské) tvarosloví: - tvary, výslovnost a pravopis přejatých slov, jména nesklonná a neologismy - mluvnické kategorie sloves, třídy a vzory - zápor slovní a větný skladba: - významový poměr mezi členy skladební skupiny - souvětí souřadné a podřadné, významový poměr mezi souřadně spojenými větami, interpunkce - samostatné větné členy, vsuvka, příklonky, věta neúplná lexikální, morfologický a syntaktický rozbor textu pravopis - charakteristika - popis a charakteristika literární postavy - charakteristika třídy - poezie – básně a rýmovaná próza s vánoční a novoroční tematikou - líčení	Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Formy participace občanů ve politickém životě (kraj, názvy krajských institucí a organizací) Hodnoty, postoje, praktická etika Poznávání lidí, mezilidské vztahy Občanská společnost a škola Kreativita	

- ve své tvorbě respektuje práva druhých pozná básnické tropy a rozumí jim zapojuje se do diskuse, je schopen diskusi řídit, vědomě užívá pravidla komunikace, výstižně se vyjadřuje, věcně argumentuje - pozná prvky manipulace v masmédiích a kriticky je hodnotí, odlišuje fakta od názorů a hodnocení, dokáže si je ověřit, orientuje se v informačních zdrojích - reprodukuje obsah ukázek a vyjadřuje jejich smysl - rozlišuje základní literární druhy a žánry - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele - má pozitivní vztah k tradicím a zvykům, chápe význam ochrany kulturního dědictví, zná kořeny evropské kultury, nachází tytéž motivy v literatuře, hudbě a výtvarném umění - pozoruje individuální styl autora - zná postup vzniku literárního díla a filmu - porovnává též námět v literárním, dramatickém a filmovém zpracování - je schopen recenzovat poznané umělecké dílo (literární, hudební, výtvarné, filmové) pozná historická místa Prahy vztahující se k místům a osobnostem z poznaných ukázek	- zásady dorozumívání, nonverbální komunikace, pantomima - odborný text, výklad, výtah z odborného textu, výpisky, tabulky, diagramy, přehledy - referát o četbě - podací lístek, poštovní poukázka, průvodka, - objednávka - úvaha - publicistika: zpráva, komentovaná zpráva, oznámení, přednáška, proslov, veřejný mluvený projev, recenze, kritika, rozhovor, reklama, realizace ankety - kritické čtení a naslouchání - prožitek z různých uměleckých děl - základy literární teorie a historie: - bible, staročeská lyrika - poezie: verš, rým, rytmus, sloka - komedie, tragédie, rytířský román, parodie - film (předloha, literární a technický scénář, filmová adaptace literárních děl) - tropy (přirovnání, metafora, metonymie, synekdocha, epiteton) - grafická podoba básně + umělecké inspirace (spojení s hudbou a výtvarným uměním) - science fiction - publicistika - tvořivé činnosti s textem - struktura a jazyk literárního díla - umělecké epochy a směry a odpovídající literární pojmy, ukázky a osobnosti do konce 18. století	Komunikace Evropa a svět nás zajímá Lidské aktivity a problémy životního prostředí Hodnoty, postoje, praktická etika Etnický původ Lidské vztahy Občanská společnost a škola Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti Práce v realizačním týmu Evropa a svět nás zajímá Kulturní difference Lidské vztahy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Anketa ve městě Vědecká knihovna Liberec - exkurze
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- v mluveném i písemném projevu užívá spisovnou češtinu a slova přejatá, ví, ve kterých situacích užije útvary nespisovného jazyka - dokáže individuálně nebo ve skupině pracovat s odbornými texty a jazykovými příručkami - odlišuje objektivní informace od subjektivně zabarvených hodnocení a komentářů - dokáže se vyjadřovat věcně a výstižně, vhodně argumentuje - zná všechny způsoby tvoření slov v češtině a způsoby obohacování slovní zásoby - ovládá pravidla českého pravopisu, dokáže je aplikovat - své názory a postoje porovnává s dostupnými informačními zdroji - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně je užívá - dbá pravidel komunikace, dorozumívá se kultivovaně a výstižně - funkčně stylizuje texty, dokáže poznat a užít styl hovorový, odborný, umělecký, řečnický a administrativní	nauka o jazyce: - obecné výklady o jazyce, jazykové příručky - jazyky evropské, útvary českého jazyka - kultura jazyka a řeči, základy vývoje češtiny - základy fonetiky, spisovná výslovnost - zvuková stránka věty - slovní zásoba - význam slova, odborné názvy tvarosloví: - slovní druhy, mluvnické kategorie, tvary slov, skloňování, vzory - přechodníky skladba: - pořádek slov ve větě, stavba věty - základní a rozvíjející větné členy, skladební skupina - věta jednoduchá, souvětí, věta jednočlenná a dvojčlenná, věta neúplná, druhy vedlejších vět - poměry mezi členy ve skladební skupině a mezi souřadně spojenými větami - samostatný větný člen, elipsa, vsuvky pravopis - esej - popis prostoru (panorama, historické budovy + hledisko dějin umění) - vyprávění – tvůrčí psaní při poslechu hudby - zápisky, výtah, výklad, referát - úvaha - publicistika: reportáž, dokument, fejeton, proslov, diskuse	Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané Formy participace občanů ve politickém životě (stát, názvy státních institucí a organizací) Kreativita Jsme Evropané Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity	

- dle zadaného tématu s ohledem na předpokládané čtenáře nebo posluchače pro svoje projevy vybírá vhodné slohové útvary, styl a jazykové prostředky - nalézá inspirace v hudebních, výtvarných a tanečních dílech - formuluje hlavní myšlenky textu, nachází klíčová slova, vytváří výpisky nebo výtah, dokáže zpracovat a přednést referát, zapojuje se do diskuse, řídí ji - pozná základní publicistické útvary, zná jejich stavbu a dokáže k zadanému tématu zvolit vhodný útvar - bez problémů vyplňuje tiskopisy - umí napsat životopis - zná základy literární teorie, využívá je při tvořivé práci s literárním textem - rozlišuje základní literární druhy a žánry, zná jejich funkci - hodnotí kvalitu díla a chování hrdinů, pro svá tvrzení nalézá vhodné argumenty - rozlišuje literaturu náboženskou a světskou, lidovou a autorskou, uznává estetické hodnoty a porovnává je s vlastním estetickým prožitkem - uvědomuje si význam literatury a národního jazyka v historii a kultuře národa, v boji za jeho svobodu a samostatnost, chápe odraz historických událostí v kultuře i v chování jednotlivce umí charakterizovat kladné i záporné hrdiny - zná periodizaci dějin umění a dokáže vyjmenovat nejznámější literární, hudební a výtvarná díla, směry a jejich autory v české i světové literatuře	- karikatura + hyperbola - deník osobní, laboratorní umělecké epochy a směry a odpovídající literární pojmy, ukázky a osobnosti od 19. století	Vztah člověka k prostředí Mediální výchova (všechna témata) Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie Jsme Evropané	
---	--	---	--

- ctí svobodu uměleckého projevu a autorská práva, rozlišuje autorsky hodnotné dílo, plagiát a kýč - dokáže ocenit autorské úsilí, s nímž dílo vzniká - samostatně s ohledem na účel textu vyhledává informace, orientuje se v odborné literatuře a na internetových stránkách dokáže efektivně spolupracovat ve skupině			
--	--	--	--

5.1.3 Cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován jako první cizí jazyk ve třetím až devátém ročníku. Ve 3. až 5. ročníku je časová dotace tři hodiny týdně, v 6. - 9. ročníku čtyři hodiny týdně.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Účelem je vybavit žáky slovní zásobou a frázemi potřebnými nejen při běžné komunikaci s lidmi na celém světě, ale i při práci s počítačem, internetem nebo s anglicky psanými studijními materiály.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je připravit žáky k praktickému užívání anglického jazyka jak při kontaktu s lidmi z různých částí světa, tak při získávání informací z různých oblastí. Proto klademe důraz především na rozvoj komunikačních dovedností. Též vedeme žáky k pochopení významu studia cizích jazyků pro jejich další studium i pro lepší uplatnění v budoucím profesním životě. Výuka angličtiny svým zaměřením na každodenní situace a zájmy dětí motivuje žáky k dalšímu učení. Žáci si osvojují též učební postupy, které jsou potřebné k efektivnímu studiu nejen cizích jazyků, ale i ostatních předmětů.

Formy a metody práce

Důraz se klade zpočátku (3. – 5.ročník) na dovednosti porozumět sdělení a přirozeně reagovat v běžných situacích. Při výuce se využívá pozorování, poslech, imitace, tvořivé činnosti, hry apod.

Na druhém stupni se pak kromě rozvoje ústního vyjadřování začíná klást větší důraz i na čtení s porozuměním a písemné vyjadřování. Žáci pracují často ve dvojicích nebo malých skupinkách. Ve větším rozsahu se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí.

Hodnocení žáka sleduje jeho schopnost hovořit o praktických tématech, vést rozhovor v běžných situacích a přiměřeně reagovat na pokyny. Sleduje též jeho schopnost pracovat s anglickým textem a spolupracovat s ostatními.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk směřujeme k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák chápe nezbytnost komunikace v angličtině pro další studium i praktický život
- propojuje probíraná témata a gramatické jevy
- hledá způsoby odstranění problémů při komunikaci
- vyhledává postupy vedoucí k efektivnímu studiu

b/ Kompetence k řešení problémů

- odstraňuje bariéry při kontaktu s cizím člověkem
- řeší problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vyjádří myšlenku jiným způsobem, chybí-li slovní zásoba

c/ Kompetence komunikativní

- porozumí jednoduchému sdělení v angličtině a umí na ně reagovat
- zformuluje jednoduché myšlenky anglicky
- využívá osvojené dovednosti k navázání kontaktu či vztahu

d/ Kompetence sociální a personální

- vyžádá a poskytne pomoc, radu
- dodržuje při komunikaci pravidla slušného chování
- účinně spolupracuje v anglicky mluvící skupině na zadaném úkolu

e/ Kompetence občanská

- získává představu o tradicích a zvycích v anglicky mluvících zemích
- projevuje toleranci a úctu ke kulturním hodnotám cizích národů

f/ Kompetence pracovní

- samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem
- efektivně pracuje ve skupině

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 3. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Komunikace, Kooperace a kompetice.
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je začleněn tematický okruh Evropa a svět nás zajímá.

Z tématu **Multikulturní výchova** je začleněn tematický okruh Multikulturalita.

Z tématu **Environmentální výchova** je zahrnut tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- získá všeobecný přehled o anglicky mluvících zemích, zná základní údaje o UK - rozumí jednoduchým pokynům a větám - umí říct základní údaje o sobě, zeptat se na ně druhého - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov - hláskuje slova - vyslovuje a čte foneticky správně - umí napsat slova v rozsahu dané slovní zásoby - pochopí obsah jednoduché konverzace - používá správně osobní a přivlastňovací zájmena - časuje sloveso TO BE - užívá správné tvary slovesa TO BE	- angličtina jako světový jazyk, slova přejatá z anglického jazyka, anglicky mluvící země - pozdravy, části dne - jednoduchá sdělení o sobě - abeceda - barvy - číslice 0 – 100 - tematické okruhy: třída, rodina, dům - osobní a přivlastňovací zájmena - časování slovesa TO BE - věta tázací, oznamovací, záporná, krátké odpovědi	Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 4. a 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozumí známým slovům a větám se vztahem k probíraným tématům - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrázkové materiály) - čte plynule jednoduché texty se známou slovní zásobou - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu a odpoví na otázku - umí použít uvedenou vazbu - časuje sloveso HAVE GOT,CAN - používá je ve větách - tvoří krátké věty kladné a záporné - používá dvojjazyčný slovník - sestaví gramaticky správně jednoduché písemné sdělení, vyplní své základní údaje do formuláře - reprodukuje přiměřeně obtížný text a jednoduchou konverzaci - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - zapojí se do jednoduché konverzace, poskytne požadovanou informaci	- tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas a koníčky, domácí zvířata, oblékání , nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky... - pořádek slov ve větě - odlišnosti českého a anglického slovosledu - četba autentického textu, chápání slov v kontextu, volný překlad - četba textu z učebnice, vázání slov, intonace, předložky s časovými a místními údaji - vazba THERE IS, THERE ARE - časování slovesa HAVE GOT,CAN - otázky, záporné, kladné věty, krátké odpovědi - otázky, odpovědi a zápor v přítomném čase prostém a průběhovém - porovnání zvyků tradic v České republice a v anglicky mluvících zemích - četba autentických textů - minulý čas sloves být, mít, pravidelných sloves - řadové číslovky, data - vyjadřování budoucnosti s „ going to“ - vyjadřování ceny, věty s výrazem „ I'd like to“ - pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování	Komunikace, kooperace a kompetice Rozvoj schopností poznávání Multikulturalita	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- domluví se v běžných každodenních situacích - porozumí jednoduché konverzaci a hovoří o situacích, které ho běžně obklopují - vyžádá jednoduchou informaci - požádá o dovolu, o pomoc - popíše, co kdo dělá právě teď - hovoří o svém denním režimu, o svých zálibách - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích, v textech vyhledá informace a odpoví na otázky - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty, krátké texty - dokáže říci, co dělal v minulosti - sestaví jednoduché sdělení o životě v rodině, škole a o dalších probíraných tématech - podá základní informace o svém bydlišti, městě, zemi - používá slovník k učebnici, dvojjazyčný slovník	- jednoduchá sdělení - oslovení, reakce na oslovení, pozdrav přivítání, rozloučení - množné číslo podstatných jmen - sloveso být, mít - přivlastňovací a ukazovací zájmena - předložky místa - vazba there is, there are - číslovky, předložky s časovými údaji - sloveso can - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý, sloveso mít rád - zjišťovací otázky, doplňovací otázky - příslovce vyjadřující opakování děje - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý - pravidelná, nepravidelná slovesa - sloveso být v minulém čase - tematické okruhy: rodina, škola, město, volný čas, nakupování	Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- dokáže vyjádřit, co dělal v minulosti - porovná a popíše vlastnosti předmětů a rozdílů mezi nimi - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovené promluvě a konverzaci, dokáže vyjádřit své zkušenosti - dovede si vyžádat jednoduché informace - je schopen domluvit se jednoduchým způsobem v běžných situacích - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích, vyhledá potřebnou informaci - tvoří věty gramaticky správně - reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu i konverzace - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení, které se týká situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - používá dvojazyčný slovník	- minulý čas prostý - způsobové sloveso must , have to - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - vyjádření množství - stupňování přídavných jmen - dialog v přítomném a předpřítomném čase na každodenní téma - představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování - budoucí čas vyjádřený pomocí will - tvoření příslovcí, význam slov v kontextu - minulý čas průběhový - srovnání minulého a předpřítomného času - tematické okruhy: cestování, volný čas, svátky a oslavy, jídlo a pití, bezpečnost na silnici, první pomoc, oblíbené činnosti, sport, životní prostředí, život v budoucnosti - realie Velké Británie - popis - práce se slovníkem	Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- hovoří o tom, co dělal v minulosti, jak pomáhal svému okolí - vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - rozumí jednoduché konverzaci a umí hodnotit své dojmy a preference - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - sestaví jednoduché sdělení o situacích souvisejících s probíranými tematickými okruhy - reprodukuje ústně i písemně smysl přiměřeně obtížného textu, promluvy a konverzace - vyžádá jednoduchou informaci, rozumí jednoduchým pokynům - domluví se v běžných každodenních situacích	- otázky, odpovědi a zápor v minulém čase prostém, průběhovém, předpřítomný čas, modální slovesa, předložky a zájmena - četba textů s tematikou anglicky mluvících zemích, reprodukce textu - zdvořilé společenské fráze – rada, doporučení, prosba, žádost, sloveso prefer - četba časopisů, novin a jiných autentických materiálů, rozšiřování slovní zásoby - tematické okruhy: oblékání, bydlení, osobní dopis, cestování, prostředí anglicky mluvících zemí - odpovědi na otázky, reprodukce smyslu textu - základní vztahy - existenciální, prostorové, časové, rozkazovací způsob - jednoduché sdělení - prosba, blahopřání, žádost o pomoc, o svolení	Evropa a svět nás zajímá Multikulturalita Rozvoj schopností poznávání	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- hovoří o svém současném životě a o svých zájmech - vyjmenuje běžná povolání a popíše, co je jejich náplní - vyžádá jednoduchou informaci - domluví se v běžných každodenních situacích - písemně, gramaticky správně tvoří i obměňuje věty a krátké texty - rozumí obsahu textů v učebnici i obsahu autentických materiálů, vyhledává odpovědi na otázky - odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu - používá dvojjazyčný slovník, vyhledává význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - dokáže ústně i písemně popsat situace související s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	- přítomný čas prostý a průběhový - stavová slovesa - žádost o pomoc, informaci, službu - základní vztahy - kvalitativní a kvantitativní - setkání, společenský program, souhlas, nesouhlas - stavba rozvitě věty, minulý čas prostý a průběhový, způsobová slovesa v minulém čase - předložky a spojky ve větách vedlejších, pravidla pořadí přídavných jmen, stupňování příslovcí, předpřítomný čas - předpony, přípony, frázová slovesa - četba časopisů, novin a jiných autentických materiálů - tematické okruhy: zájmová činnost, člověk a společnost (povolání), formulář, dotazník, sport a péče o zdraví, příroda, počasí, prostředí anglicky mluvících zemí	Rozvoj schopností poznávání Komunikace, Kooperace a kompetice Multikulturalita Evropa a svět nás zajímá Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

5. 1. 4 Další cizí jazyk – německý

Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk - německý je vyučován od 7. do 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, především evropských zemí. Důraz klademe na rozvoj komunikačních dovedností, který se opírá o znalosti základních gramatických pravidel jazyka a slovní zásoby potřebné k dorozumívání v běžném životě.

Vedeme žáky k pochopení významu znalostí cizích jazyků pro další studium, profesní a osobní život.

Vzdělávací obsah předmětu přispívá k chápání a objevování skutečností, snižuje jazykové bariéry, umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice německy mluvících zemí a prohlubuje mezinárodní porozumění.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází dalšího cizího jazyka, opírající se o znalosti elementárních pravidel gramatiky. Při práci s jednoduchými texty rozvíjet čtenářské dovednosti i schopnost psaní. Rozvoj slovní zásoby, porozumění a interpretace slyšených a čtených textů a konverzační dovednosti vycházejí z tematických okruhů postihujících každodenní situace a zájmy žáků.

Žáci se seznamují také se základními reáliemi německy mluvících zemí.

Formy a metody práce

Při výuce jsou používány různé formy a metody práce: opakování slyšeného slova, poslech audio - nahrávek, dialogy, četba, překlady textů, výklad, reprodukce textu, dramatizace, hry, soutěže, nácvik básniček, písní, práce s jednoduchými texty a obrázky, pexeso, výukové programy, křížovky atd.

V první fázi výuky se soustředíme na osvojení zvukové podoby jazyka, zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka na podkladě rozvíjení základních řečových dovedností. Dovednost porozumět vyslechnutému sdělení a ústně na ně reagovat a vyjadřovat se je v 1. etapě nadřazeno dovednostem vyjadřovat se písemně. Dovednosti čtení a psaní jsou rozvíjeny postupně po audioorálním procvičení základních jazykových jevů.

Rozvoj řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně na významu. Žáci si začínají uvědomovat strukturu německého jazyka a odlišnosti od struktury mateřského jazyka. V této fázi se zavádějí formy a metody práce, které vyjadřují uvědomělý přístup žáka k osvojování lexikálního a gramatického učiva, více se uplatňuje logičnost a tvořivá samostatná práce žáků.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Druhý cizí jazyk – německý využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák si uvědomuje důležitost schopnosti komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život
- propojuje probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledává nástroje k odstranění problémů při komunikaci
- žák si osvojuje učební postupy potřebné k efektivnímu studiu cizích jazyků

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák má umět řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- opíše obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

c/ Kompetence komunikativní

- žák se nebojí mluvit německy v neznámém prostředí
- porozumí jednoduchým promluvám a textům v německém jazyce a umí na ně reagovat
- umí zformulovat jednoduché myšlenky
- zvyšuje celkovou úroveň svého vyjadřování

d/ Kompetence sociální a personální

- využívá dovedností osvojených v německém jazyce k navázání kontaktu, vyžádání rady, pomoci
- dodržuje při komunikaci zásady slušného chování
- spolupracuje v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

e/ Kompetence občanské

- žák postupně získává představu o zvycích v německy mluvících zemích
- formuje postoje vedoucí k vzájemné toleranci, respektu a úctě ke kulturním hodnotám cizích národů

f/ Kompetence pracovní

- žák umí samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- efektivně pracuje ve skupině, spolupracuje s ostatními členy skupiny

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 7. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání,
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Komunikace, Kooperace a kompetice.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je začleněn tematický okruh Evropa a svět nás zajímá.

Z tématu **Multikulturní výchova** je začleněn tematický okruh Multikulturalita.

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory	Předmět: Druhý cizí jazyk - německý - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - vyslovuje a čte foneticky správně jednoduché promluvy složené ze známé slovní zásoby - rozumí jednoduchým otázkám a pokynům, reaguje na ně - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledává informace a odpoví na otázky - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník - reprodukuje ústně přiměřené texty a promluvy - zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace - napíše jednoduché sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- pravidla výslovnosti a pravopisu, abeceda - pozdravy, představení, oslovení, poděkování - věta oznamovací, tázací - slovosled - technika mluveného projevu - výslovnost a intonace - neurčitý a určitý člen podstatných jmen v 1. a 4. pádě - časování sloves v přítomném čase - přídavná jména v přísudku - zápor u podstatného jména a slovesa - přivlastňovací zájmena mein, dein - slovosled přímý, nepřímý - číslovky do 100, časové údaje - rozkaz v 2. os. jednotného a množného čísla - poslechová cvičení - průběžně - vyprávění v přítomném čase - tematické okruhy: rodina, škola, volný čas a zájmy	Rozvoj schopností poznávání Komunikace, kooperace a kompetice	

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory	Předmět: Druhý cizí jazyk - německý - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a obsahem odpovídající probrané slovní zásobě - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu - aktivně používá dvojjazyčný slovník - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché sdělení týkající se běžných životních situací v rodině, škole a dle dalších probíraných tematických okruhů	- oslovení, přivítání, pozdrav, rozloučení, blahopřání - 3. pád podstatných jmen - zájmena mein, dein, kein ve 3. p. - množné číslo podstatných jmen - 1. a 4. pád - způsobová slovesa, silná slovesa (postupně dle probírané slovní zásoby) - 3. a 4. p. osobních zájmen v jednotném čísle - předložky se 3. p., se 4. p. - postupně, splývání se členem - bezespojkové věty - předložky se 3. a 4. p. - W- Fragen - složená slova - tematické okruhy: domov, rodina, zájmy, škola, nákupy, oslavy, sport, prázdniny, cestování, u lékaře, svátky, tradice a zvyky - dopis	Rozvoj schopností poznávání Komunikace, Kooperace a kompetice	

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory	Předmět: Druhý cizí jazyk - německý - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- písemně gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a texty - reprodukuje obsah přiměřeně obtížné promluvy, textu, konverzace /ústně i písemně/ - vyžádá si a poskytne informaci, jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci, odpoví na otázku - aktivně se zapojí do přiměřeně obtížné konverzace - projevuje pozitivní postoj ke kulturní rozmanitosti a k tradičním evropským hodnotám	- slovesa s odlučitelnou předponou - další silná slovesa - slovesa sein a haben v préteritu - věty s neurčitým podmětem „man“, vazba „es gibt“ - další předložky se 3. a 4. p. - perfektum pravidelných sloves - číslovky do 1000 - časové údaje /různé způsoby jejich vyjádření/ - přivlastňovací zájmena v množném čísle - perfektum nejužívanějších silných sloves /dle probrané slovní zásoby/ - realie německy mluvících zemí / jednoduchou formou/ - tematické okruhy: prázdniny, cestování, roční období, počasí	Rozvoj schopností poznávání Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova Multikulturalita	

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika (1. – 5. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 1.– 5. ročníku v celkové časové dotaci 23,5 hodiny týdně, v 1. ročníku 4 hodiny, ve 2. ročníku 5 hodin, v 1. pololetí 3. ročníku 4 hodiny a ve 2. pololetí 5 hodin, ve 4. ročníku 5 hodin a v 5. ročníku 5 hodin.

Vzdělávací obsah je rozčleněn na 4 tematické okruhy: Závislosti, vztahy a práce s daty, Čísla a početní operace, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě, rozvíjí jejich intelektuální schopnosti, paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Přispívá k vytváření vytrvalosti, pracovitosti a kritičnosti.

Žáci si postupně osvojují matematické pojmy, algoritmy, terminologii a způsoby jejich užití.

Cíle pojetí výuky

Cílem výuky je rozvoj počtářských dovedností a vědomostí pro orientaci a uplatnění v praktickém životě, prostorové a pamětné představivosti, kombinatorického a logického myšlení, vytváření návyků pro spolupráci při řešení problémových úloh vycházejících ze situací běžného života. Dalším z cílů je žákovo kritické sebehodnocení. Dále vytváření vlastního úsudku při vyslovování hypotéz, vedoucího k řešení úloh a rozvíjení diskuze nad možnými řešeními.

Žáky vedeme k srozumitelnému a věcnému vyjadřování pomocí matematického jazyka a symbolů, k používání rozdílných matematických postupů při řešení daného matematického problému a ke zdokonalování grafického projevu. Důraz klademe na aplikování vzorců a početních úkonů při řešení matematických situací v praktickém životě a na rozvoj volných vlastností (důslednosti, přesnosti, vytrvalosti, vynalézavosti, schopnosti sebekontroly).

Formy a metody práce

Při výuce jsou používány různé formy a metody práce. Nezastupitelnou roli hraje názorné vyučování, demonstrace, upevňování a prověřování učiva, praktické činnosti, samostatná práce, práce ve dvojicích a ve skupinách, soutěže, matematické hry, problémové vyučování, výukové počítačové programy, vysvětlování, rozhovor.

Klíčové kompetence

a/ Kompetence k učení

- žák aktivně vyhledává a třídí informace, propojuje je a systematizuje je
- na základě prožitků úspěchů ze studia zaujímá postoj k celoživotnímu vzdělávání

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledává různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému, ověřuje je a srovnává
- organizuje vlastní činnosti, užívá vlastní úsudek, používá samostatné, iniciativní a tvořivé způsoby práce

c/ Kompetence komunikativní

- žák výstižně a logicky formuluje své myšlenky a názory
- dodržuje etiku komunikace (naslouchání, respektování odlišného názoru)
- vhodnou formou prosazuje své zájmy

d/ Kompetence sociální a personální

- žák dodržuje pravidla pro skupinovou práci v různých oblastech činnosti
- rozvíjí svou sebedůvěru, sebehodnocení a sebekontrolu
- respektuje práci i úspěchy vlastní i druhých, rozhoduje se samostatně a nese důsledky svých rozhodnutí

e/ Kompetence občanské

- respektuje pravidla soužití ve škole, práva, povinnosti, sankce

f/ Kompetence pracovní

- aplikuje zadané postupy, ale hledá i vlastní řešení v souladu s matematickými zákony

Začleněná průřezová témata

Jednotlivé okruhy průřezových témat jsou začleněny integrovaně do výuky matematiky a prolínají 1. – 5. ročníkem.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tématické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita, Psychohygiena
- v oblasti sociálního rozvoje tématické okruhy Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tématický okruh Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Z tématu **Multikulturní výchovy** je začleněn tématický okruh Lidské vztahy.

Z tématu **Enviromentální výchova** jsou začleněny tématické okruhy Vztah člověka k prostředí, Základní podmínky života.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 1. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací - počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zobrazí číslo na číselné ose - doplňuje tabulky, posloupnosti čísel - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - užívá matematické symboly potřebné k zápisu a řešení úlohy - orientuje se v základních prostorových vztazích - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - nachází v realitě jejich reprezentaci - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- manipulace s předměty, počítání prvků - čtení a zápis čísel do 20 - číselná řada - znaménka $<$, $>$, $=$ a jejich vztahy - orientace na číselné ose, pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - určování desítek a jednotek - sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 i s přechodem přes desítku - slovní úlohy s užitím osvojených početních operací - slovní úlohy se vztahy o n - více, o n - méně - seznámení se symboly, matematické značky a zápisy, orientace a čtení matematických zápisů, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly (záměna sčítanců) - orientace v prostoru (vpravo, vlevo, před, za, první, poslední,...) - vyhledávání určitých tvarů v okolí, třídění předmětů podle tvarů, rovinné útvary - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - modelování geometrických útvarů podle zadání	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Rozvoj schopností poznávání	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 2. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - orientuje se na číselné ose, zobrazí číslo na číselné ose, vyhledává pomocí číselné osy požadované údaje - vytváří soubory s požadovaným počtem prvků - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - užívá základní matematické pojmy: součet, součin,... - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - užívá matematické značky, symboly, orientuje se v matematických zápisech - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, posloupnosti čísel - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - vyhledává jejich příklady v praxi - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - orientuje se v čase, určuje čas	- čtení a zápis čísel, znaménka $<$, $>$, $=$ a jejich vztahy - orientace na číselné ose, pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - určování desítek a jednotek - číselná řada 0 – 100 - vytváření souborů s počtem prvků do 100 - sčítání a odčítání v oboru 0 – 100 s přechodem, pojmy: součet, rozdíl - násobení a dělení v oboru malé násobilky, vlastnosti početních operací - příklady se závorkami - slovní úlohy s užitím osvojených početních operací - slovní úlohy se vztahy o n - více, o n - méně, n -krát více, n - krát méně - symboly, matematické značky a zápisy, orientace a čtení matematických zápisů - bod, přímka, úsečka, lomená čára, přímá čára, délka úsečky v cm a mm, označení bodů a úseček - geometrická tělesa (krychle, kvádr, koule,...) - poznávání a vyhledávání geometrických těles v praxi - modelování geometrických tvarů podle zadání - orientace v čase - den, hodina, sekunda	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose, orientuje se na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - zaokrouhluje čísla na desítky a stovky - rozloží čísla v desítkové soustavě - užívá algoritmy písemného sčítání a odčítání - provádí odhad a kontrolu výsledku - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - orientuje se v časových údajích, převádí jednotky času (rok - den - minuta - sekunda) na jednodušších příkladech - užívá matematické symboly a značky dle probíraných okruhů učiva, orientuje se v matematických zápisech - narýsuje úsečku požadované délky, měří úsečky a přenáší je, odhaduje délku - orientuje se ve čtvercové síti, pomocí ní konstruuje rovinné útvary (čtverec, obdélník) - rozlišuje rovinné útvary dle probíraného učiva, nachází příklady v praxi, sestojí trojúhelník, narýsuje kružnici	- čtení a zápis čísel, znaménka $<$, $>$, $=$ a jejich vztahy - určování jednotek, desítek, stovek - číselná řada 0 – 1000 - orientace na číselné ose - sčítání a odčítání v oboru 0 – 1000, násobení a dělení v oboru násobilky i mimo ni, dělení se zbytkem - vlastnosti početních operací - zaokrouhlování čísel na desítky a stovky - rozklad čísla v desítkové soustavě - písemné algoritmy sčítání a odčítání - písemné násobení jednociferným činitelem - odhad a kontrola výsledku - slovní úlohy s užitím osvojených početních operací - určování času, rok, měsíc, týden, den, hodina, minuta, sekunda, seznámení s užívanými symboly času, jednoduché převody - symboly, matematické značky a zápisy, orientace a čtení matematických zápisů - bod, přímka, úsečka, měření délky úsečky, polopřímka - čtvercová síť, konstrukce některých rovinných útvarů pomocí čtvercové sítě - rovinné útvary, trojúhelník, konstrukce trojúhelníku, čtverec, obdélník, čtyřúhelníky, kružnice (konstrukce kružnice), kruh	Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace	Mezipředmětové vztahy - prvouka

- rozlišuje tělesa, pojmenuje je, nachází příklady z praxe - modeluje požadované geometrické útvary - orientuje se v jednotkách délky, objemu a hmotnosti - v jednoduchých příkladech provádí převody, odhaduje délku, hmotnost a objem - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - popisuje jednoduché závislosti z praktického života, pokouší se o řešení různých rébusů a zajímavých úloh	- tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - modelování geometrických útvarů podle zadání - jednotky délky, převody - jednotky hmotnosti a objemu - zajímavé úlohy, rébusy, tabulky, diagramy - číselné a obrázkové řady	Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 4. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání - orientuje se na číselné ose, zobrazí číslo na číselné ose, dokáže používat číselnou osu pro sčítání a odčítání - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - provádí písemné početní operace v oboru do 100 000 - graficky znázorní a vypočítá část celku - orientuje se v tabulce přímé úměrnosti, sestaví ji, využívá ji k řešení úloh - řeší nerovnice, vypočítá průměr ze zadaných údajů - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace - při rýsování se snaží o estetický vzhled své práce a dodržuje pravidla hygieny - určí vzájemnou polohu přímek v rovině, rýsuje rovnoběžky a různoběžky - sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí kolmici - sestrojí trojúhelník (různoramenný, pravoúhlý)	- zápis a čtení čísel v oboru do 100 000, orientace na číselné ose – číselné řády, zápis čísel v desítkové soustavě, porovnávání čísel - sčítání a odčítání pamětně do 100 000, násobení do 100 000 (násobky 10, 1 000, 10 000, 100 000), násobení z paměti, závorky a jejich použití - písemné sčítání a odčítání, násobení jedno i dvojciferným činitelem v oboru do 100 000, písemné dělení jednociferným dělitelem - rovnice - zlomky (grafické znázornění, pojmy) - přímá úměrnost - nerovnice - průměr - zaokrouhlování, odhad a kontrola výsledků početních operací, - slovní úlohy s jednou a více početními operacemi s užitím osvojených početních operací (závorky) - přímka, polopřímka, úsečka (opakování) - osa úsečky a střed, grafický součet, rozdíl a násobek úsečky - vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, lomená čára - kolmice, rovnoběžky a jejich rýsování - trojúhelníky, trojúhelníková nerovnost - pravý úhel, konstrukce pravoúhlého trojúhelníku - obvod trojúhelníku	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kooperace a kompetice	

- obvod trojúhelníka, čtverce a obdélníka určuje grafickým sčítáním úseček - sestojí kružnici o daném poloměru - narýsuje a znázorní čtverec a obdélník - pomocí čtvercové sítě určuje obsah čtverce a obdélníku, po procvičení používá pro výpočet vzorec - užívá jednotek obsahu - užívá jednoduché konstrukce - určuje osovou souměrnost pomocí překládání papíru, ve čtvercové síti znázorňuje osově souměrné útvary, určuje osu souměrnosti - rozeznává, modeluje prostorové útvary kvádr a krychle, nachází jejich příklady v praxi - pomocí papírového modelu znázorní povrch, vypočítá ho pomocí vzorce - vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- čtverec, obdélník, kružnice (průměr, poloměr), kruh - konstrukce obdélníku a čtverce - obvod čtverce, obdélníku - obsah čtverce a obdélníku (vzorce pro výpočet obsahu uvedených útvarů) - jednotky obsahu - osově souměrné útvary - jednotky délky a jejich převody - jednotky hmotnosti, objemu a jejich převody - prostorové útvary kvádr, krychle (modely těles) - znázornění povrchu pomocí papírového modelu - výpočet povrchu - zajímavé slovní úlohy, diagramy, tabulky, grafy - geometrické obrazce	Kreativita	
--	--	-------------------	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání - zobrazí číslo na číselné ose - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - vypočítá průměr ze zadaných dat - provádí operace s desetinnými čísly, nachází uplatnění desetinných čísel v praxi - zaokrouhluje čísla, provádí odhady a kontroly výsledků početních operací - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - řeší praktické úlohy se zlomky, uvádí příklady užití zlomků v praxi - čte a zapisuje římské číslice, uvede příklady jejich užití v praxi - sestrojí střed a osu úsečky, střed a osu úhlu, porovná velikosti úhlu pomocí fólie nebo průsvitky - konstruuje čtverec a obdélník, sestrojí jejich úhlopříčky - rozlišuje druhy trojúhelníků, při řešení konstrukčních úloh používá pravidlo trojúhelníkové nerovnosti	- zápis a čtení čísel v oboru do 1 000 000, orientace na číselné ose – číselné řady, zápis čísla v desítkové soustavě - početní operace v oboru do 1 000 000 - písemné sčítání a odčítání - písemné dělení dvojčíferným dělitelem, násobení trojčíferným činitelem - výpočet průměru -desetinná čísla a operace s nimi (sčítání, odčítání, násobení, zaokrouhlování) - zaokrouhlování, odhady početních operací, kontroly početních operací - slovní úlohy s jednou a více početními operacemi s užitím osvojených početních operací – závorky - zlomky (praktické úlohy ze zlomky) - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem - římské číslice - střed a osa úsečky (opakování a procvičování) - úhel, osa úhlu, porovnávání velikosti úhlu - čtverec, obdélník a jejich úhlopříčky - vlastnosti úhlopříček - trojúhelníky (rovnoramenný, různoramenný, pravoúhlý) - jejich vlastnosti, konstrukce, trojúhelníková nerovnost)	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kooperace a kompetice Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života	

- řeší konstrukční úlohy zaměřené na vzájemnou polohu dvou kružnic - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku určí sečtením délek jeho stran - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě, pro výpočet obsahu používá vzorec, užívá základní jednotky obsahu - orientuje se v jednotkách délky, hmotnosti a času a užívá je v praxi - modeluje a rozlišuje základní prostorové útvary, nachází jejich příklady v praxi - povrch krychle a kvádru znázorní pomocí papírového modelu, poté vypočítá pomocí vzorce - orientuje se v jízdním řádu, vyhledává potřebné údaje - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peněz - vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- kružnice (konstrukční úlohy), vzájemná poloha dvou kružnic, kruh - obvod mnohoúhelníku - plošné útvary, dvojrozměrné útvary - osově souměrné obrazce - obsah čtverce, obdélníku - jednotky obsahu - jednotky délky, hmotnosti, času - prostorové útvary – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - prostorová představivost - povrch krychle, kvádru - jízdní řády - praktické slovní úlohy s různými postupy - hotovostní a bezhotovostní forma platby, způsoby placení - zajímavé úlohy, rébusy, grafy, diagramy, tabulky, magické čtverce	Kreativita	
---	--	-------------------	--

5.2.2 MATEMATIKA (6. – 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění při studiu na středních školách i profesní přípravě. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost a logické myšlení. Poznatky získané v matematice jsou předpokladem k poznávání přírodovědných oborů, techniky a ekonomiky. Přispívá k rozvoji vlastností jako jsou pracovitost, vytrvalost a kritičnost. V 6. - 9. ročníku je vyučována v časové dotaci 4 hodiny týdně.

Cíle a pojetí výuky

Vyučování matematice směřuje k tomu, aby se žáci naučili provádět početní operace s přirozenými čísly, desetinnými čísly a zlomky a to pamětně i písemně. Řešit úlohy z praxe včetně procentového počtu a jednoduchého úrokování. Rozvíjet logické myšlení. Provádět odhady výsledků řešení a posuzovat jejich reálnost, číst a užívat jednoduché statistické tabulky a grafy. Užívat proměnnou, chápat její význam, řešit rovnice a nerovnice a užívat je při řešení úloh. Zapsat a graficky znázornit závislosti kvantitativních jevů v přírodě a ve společnosti a pracovat s funkcemi při řešení úloh z praxe. Vypočítat obvody a obsahy rovinných obrazců, povrchy a objemy těles. Orientovat se v rovině a v prostoru, užívat soustavu souřadnic. Rozvíjet spolupráci při řešení problémových úloh.

Formy a metody práce

K seznámení žáků s novým učivem používáme frontální metodu, k procvičování a upevňování dovedností využíváme skupinové a kooperativní vyučování a diferencovaný přístup k žákům. Důležitou roli při nácviku dovedností zaujímají také praktické činnosti jako jsou odhady, měření a čtení grafů, užívání výpočetní techniky. Grafické a výtvarné činnosti se uplatní při vytváření náčrtků, grafů, tabulek, ale i při rýsování rovinných obrazců a těles. Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu jeho možností.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Matematika rozvíjíme především tyto kompetence:

a) **Kompetence k učení**

- žák je zodpovědný za své vzdělávání, připravuje se na celoživotní učení
- pracuje s chybou
- používá matematické dovednosti v praktických činnostech – odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjí paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat a kdy se izolovat

b) Kompetence k řešení problémů

- žák se učí brát problém jako výzvu k hledání řešení
- hledá neobvyklé způsoby řešení
- dokáže pracovat v týmu při řešení náročnějších úkolů
- žák využívá moderní techniky
- formuluje předpoklady podmiňující řešení problémů
- navrhuje postup, který by mohl při řešení použít

c) Kompetence komunikativní

- klade důraz na zásady slušného chování při komunikaci
- dokáže prezentovat vlastní myšlenku, podpořit ji logickými argumenty
- efektivně pracuje ve skupině
- využívá vhodné matematické symboliky, početních operací, algoritmů a správných metod řešení

d) Kompetence sociální a personální

- pracuje v týmech - přispívá svým dílem k úspěchu skupiny
- objektivně hodnotí práci svou i práci ostatních žáků, respektuje jejich úspěchy

e) Kompetence občanské

- netoleruje vulgární chování
- umí poskytnout pomoc spolužákovi
- přiměřeně uplatňuje svá práva a plní své povinnosti

f) Kompetence pracovní

- vytváří si pracovní návyky, které využije v profesním uplatnění: udržuje své pracovní místo i pomůcky v čistotě a v pořádku

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 6. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kreativita,
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Komunikace, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice

Z tématu **Enviromentální výchova** je začleněn okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti a písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtů - zaokrouhluje - zobrazí přirozené číslo na ose - rozlišuje druhy čar - používá technické písmo k popisu geometrických útvarů - užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary - převádí jednotky délky, hmotnosti, času - vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazí desetinné číslo na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla - provádí početní operace s desetinnými čísly - vypočítá aritmetický průměr - převádí jednotky - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	Opakování - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace Základní pravidla rýsování - druhy čar, technické písmo Geometrické útvary v rovině - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh, poloha přímek v rovině - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku Desetinná čísla - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek	Rozhodovací dovednost Rozvoj schopností poznávání Kreativita	

- zná pojem násobek, dělitel - používá znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N - rozumí pojmu - narýsuje a změří daný úhel - graficky přenese úhel a sestrojí jeho osu - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách) - pozná dvojice vedlejších úhlů a vrcholových úhlů, umí využít jejich vlastností - rozumí pojmu mnohoúhelník, - sestrojí pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - pozná útvary osově souměrné a shodné útvary - užívá jednotky obsahu, umí je převádět - vypočítá obsah čtverce a obdélníku - využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců - charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle)	Dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel Úhel a jeho velikost - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové a vedlejší úhly - mnohoúhelníky – pojem, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod) - osová souměrnost - shodné útvary - osově souměrné útvary Obsah čtverce a obdélníku Povrch a objem krychle a kvádra - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku) - kvádr, krychle, síť těles	Kooperace a kompetice	
--	---	------------------------------	--

- načrtne a narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje - načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání - vypočítá povrch krychle, kvádrů - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí - odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádrů - určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a stanoví jejich vlastností - pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, výška, vnitřní a vnější úhly, ...) - sestrojí těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku - sestrojí trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou	- zobrazování těles - povrch krychle, kvádrů - jednotky objemu - objem krychle, kvádrů Trojúhelník - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, střední příčky, výšky - kružnice opsaná, vepsaná Závěrečné opakování	Rozvoj schopností poznávání	
---	--	------------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace s racionálními čísly - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, deset. číslem, procentem - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel - rozlišuje kladná a záporná čísla - zobrazí kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose - používá pojem opačné číslo - určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam - provádí početní operace s celými čísly - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel - pozná shodné útvary - užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - sestrojí trojúhelník z daných prvků dbá na kvalitu a přesnost rýsování	Opakování učiva 6. ročníku Racionální čísla - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek Celá čísla - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace Trojúhelník - shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníků	Mezilidské vztahy Kreativita	

- stanový poměr mezi danými hodnotami - zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru - dělí celek na části v daném poměru - pracuje s měřítky map a plánů - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - objasní a využívá pojem úměra - využívá trojčlenku při řešení slovních úloh - určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí - aplikuje pojem 1% - užívá základní pojmy procentového počtu - vyjádří část celku pomocí procent - řeší slovní úlohy - aplikuje pojem promile - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - objasní pojem rovnoběžníku - rozlišuje různé typy rovnoběžníků - sestrojí rovnoběžník - odhadne a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku - odhadne a vypočítá obsah trojúhelníku	Poměr Přímá a nepřímá úměrnost - pojem - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka Procenta - pojem - základ, procentová část, počet procent - promile - slovní úlohy Rovnoběžníky - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah - obsah trojúhelníku	Řešení problémů a rozhodovací dovednost Kooperace a kompetice Lidské aktivity a problémy životního prostředí Komunikace	
--	--	---	--

- rozpozná a pojmenuje lichoběžník - sestrojí lichoběžník - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	Lichoběžník - pojem - konstrukce		
- rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině - načrtne a narýsuje síť hranolu - odhadne a vypočítá povrch a objem hranolu	Povrch a objem hranolů - pojem hranol - povrch a objem hranolu		
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - určí středově souměrný útvar	Středová souměrnost - sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti Závěrečné opakování		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozumí pojmu výraz - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu číselného výrazu - zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text - dosadí do výrazu s proměnnou - provádí početní operace s výrazy - provádí početní operace s mnohočleny - určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - chápe pojem reálné číslo - rozliší odvěsny a přepony - rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - aplikuje poznatky ve slovních úlohách - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku řešení	Opakování učiva 7. ročníku Výrazy - číselné výrazy - proměnná - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů - mnohočleny Druhá mocnina a odmocnina - pojem mocnina a odmocnina - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla Pythagorova věta - pojem - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty Mocniny s přirozeným mocnitelem - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem Lineární rovnice - rovnost - lineární rovnice	Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednost	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců) - provádí početní operace s lomenými výrazy - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací) - řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic - užívá a zapisuje vztah nerovnosti - řeší lineární nerovnice a jejich soustavy - znázorní řešení lineárních nerovnic na číselné ose - zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic - chápe pojem funkce - rozlišuje lineární a kvadratickou funkci a nepřímou úměrnost - sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce - užívá funkční vztahy při řešení úloh	Opakování učiva 8.ročníku Výrazy - úpravy výrazů pomocí vzorců - rozklad výrazů na součin - pojem lomený výraz - početní operace s lomenými výrazy Rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustavy rovnic - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic Nerovnice, soustavy nerovnic - nerovnost - lineární nerovnice - soustava lineárních nerovnic Funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární funkce (přímá úměrnost) - kvadratická funkce - nepřímá úměrnost - závislosti a data	Kreativita Rozvoj schopnosti poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

- řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování - rozliší shodné a podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - charakterizuje jednotlivá tělesa - narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje - vypočítá povrch a objem těles	Finanční matematika - základní pojmy finanční matematiky - jednoduché úrokování Podobnost - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků Tělesa - kužel - jehlan - koule - povrch a objem těles Závěrečné opakování	Kooperace a kompetice	
---	--	------------------------------	--

5.3 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Informatika je vyučován od 4. po 9. ročník v časové dotaci 1 hodina týdně. Žáci jsou vedeni k rozvoji informatického myšlení a porozumění základním principům digitálních technologií. Je založen na aktivních činnostech a praktickém řešení úkolů. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Poskytuje prostředky a metody k nalezení optimálního řešení problémů, k optimálnímu zpracování dat, jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému využívání.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je poskytnout žákům základ práce s počítačem, naučit se pracovat s informacemi a daty. Cílem je získat základní uživatelské schopnosti a dovednosti při práci s počítačem a programy. Snahou je získat schopnost práce v síti a na internetu. Rozvíjí se schopnost analyzovat, pochopit, třídit, ukládat a vyhodnocovat a používat relevantní data a informace důležité pro výuku i pro život v praxi. Žáci se učí porozumět různým postupům, vyhodnotit a používat ty nejefektivnější. Žáci jsou vedeni k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software a zaujetí odpovědného a etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či v jiných médiích. Důraz je kladen na rozvíjení digitální gramotnosti i v ostatních předmětech.

Formy a metody práce

Na prvním stupni se žáci seznamují se základními uživatelskými dovednostmi. Poznávají základní pojmy. Učí se bezpečně zacházet s technologiemi, osvojují si dovednosti a návyky, vedoucí k prevenci rizikového chování. Prostřednictvím her, experimentů a dalších aktivit poznávají různé způsoby zaznamenávání dat a informací. Učí se je vyhledávat, třídit a kriticky posuzovat a následně ověřovat si získané informace prakticky. Žáci se učí schopnosti popsat problém, analyzovat ho a hledat řešení. Využívat spolupráci. Osvojují si dovednosti a návyky, které vedou k prevenci rizikového chování.

Na druhém stupni žáci tvoří, experimentují a ověřují své hypotézy, objevují a aktivně hledají různá řešení, navrhují svá vlastní řešení. Rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům. Posuzují a vytvářejí postupy vhodné pro automatizaci. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, chápou žáci základní principy kódování a modelování. Začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Testují a postupně vylepšují prototypy. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost a životní prostředí. Chrání sebe, své soukromí, data a zařízení.

Předmět je úzce zaměřen na praktické využití v budoucím životě.

Klíčové kompetence

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Informatika užíváme, směřují k utváření klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák samostatně objevuje možnosti využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, spolupracuje s ostatními žáky, užívá nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou
- žákům jsou předkládány příležitosti k řešení problémů, žáci jsou vedeni k různým řešením
- žáci jsou vedeni ke kritickému hodnocení informací

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák tvořivě přistupuje k řešení zadávaných úloh a projektů, chápe, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi bude často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- žák nalézá s pomocí vyučujícího řešení, které prakticky provede a ověří
- žáci jsou vedeni k analýze problému a návrhům různých postupů s využitím znalostí a informací z různých oborů a předmětů

c/ Kompetence komunikativní

- žák využívá pro komunikaci na dálku vhodné technologie - některé práce žák odevzdává prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci dodržuje vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- žáci se seznamují s různými texty, analyzují je a učí se je nezkresleně interpretovat
- žáci jsou vedeni ke schopnosti odhalit nebezpečné manipulace ze strany médií

d/ Kompetence sociální a personální

- při práci uplatňuje kolegiální radu či pomoc, případně při projektech pracuje v týmu, rozděluje a naplňuje si práci, hlídá časový harmonogram apod.
- žák se podílí na hodnocení prací - hodnotí svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci je žák ohleduplný a taktický, chápe, že každý člověk má různé schopnosti a zručnost

e/ Kompetence občanské

- žák si uvědomuje vazby na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo,...)
- při zpracovávání informací se žák kriticky zamýšlí nad obsahy sdělení, ke kterým se může dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- podporuje aktivity vedoucí k ochraně životního prostředí

f/ Kompetence pracovní

- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žák využívá ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

g/ Kompetence digitální

- žák se bezpečně chová v digitálním prostředí, promyšleně buduje svoji digitální identitu
- vyhledává, kriticky hodnotí a účelně zpracovává informace a data
- ke komunikaci, sdílení a předávání dat a informací, učení se využívá kriticky, účelně a tvořivě technologie
- vytváří digitální obsah, kreativně využívá digitální technologie, účinně týmově spolupracuje
- technologii využívá pro řešení problémů
- digitální kompetence je součástí dalších oborových kompetencí a gramotnosti

Začleněná průřezová témata

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn do předmětu Informatika

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání a Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje Komunikace, Kooperace a Kompetice
- v oblasti morálního rozvoje Řešení problémů a rozhodovací dovednosti a Praktická etika

Z průřezového tématu **Mediální výchova** jsou do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Informatika začleněny tyto okruhy Fungování a vliv médií ve společnosti (práce s internetem, zpracování, získávání a úprava informací získávaných z internetu, výhody a nevýhody internetu,...), Kritické vnímání mediálních sdělení, Vztah mediálních sdělení a reality.

Ve vztahu k průřezovému tématu **Výchova demokratického občana** je zařazen okruh Právní aspekty užívání internetu (respektování autorských práv, využívání software, nákup licencí, etika práce s daty na internetu,...).

- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští on-line aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého - sdělí informaci obrázkem, předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje a dekoduje text a jednoduchý obrázek - obrázek složí z jednoduchých geometrických tvarů či navazujících úseček	- technické problémy a přístupy k jejich řešení - uživatelské jméno a heslo, osobní údaje Data, informace, modelování - piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání, obrazce		- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat - popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	
--	---	--	---	--

Vzdělávací oblast: Informatika	Předmět: Informatika - 5.ročník	Průřezová témata	Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:			
- sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota, oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu - sestaví a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - uvede příklady dat, která ho obklopují, vyslovuje odpovědi na základě dat - do tabulky zaznamenává číselná a nečíselná data - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Algoritmizace a programování - bezpečná práce s počítačem, prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým užíváním počítače - sestavení programu a oživení robota - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur - porovnávání postupu s jiným, diskuse o nich Informační systémy - systém, struktura, prvky, vztahy - data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu	Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita Kreativita Rozvoj schopnosti poznávání	- sestavuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení - rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat - pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Řád učebny a pravidla chování žáků v učebně

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování či jinač - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Algoritmizace a programování - kreslení čar - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazu - náhodné hodnoty - čtení programů - programovací projekt		- sestavuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení - rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	
- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Data, informace a modelování - graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model		- popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - čte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	Algoritmizace a programování - ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce - modifikace programu - animace střídáním obrázků - spouštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami	Rozvoj schopností poznávání, kreativita	- popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	

Vzdělávací oblast: Informatika	Předmět: Informatika - 6. ročník	Průřezová témata	Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:			
- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	Data, informace, modelování - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód, logické A a NEBO Informační systémy - data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty - školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	- získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti - zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek - popíše účel informačních systémů, které používá	Řád učebny a pravidla chování žáků v učebně Problémové úlohy

- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva				
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby " - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Algoritmizace a programování - vytvoření programu - opakování - podprogramy	Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti - navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal	Experiment Problémová výuka

Vzdělávací oblast: Informatika	Předmět: Informatika - 8. ročník	Průřezová témata	Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:			
- podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - program vytvoří s ohledem na jeho možné důsledky a svou zodpovědnost za ně - z více možností vybírá vhodný algoritmus řešení problému, svůj výběr zdůvodní - upraví daný algoritmus pro jiné problémy - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	Algoritmizace a programování Programování robotické stavebnice - sestavení a oživení robota - sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - čtení programu - projekt Můj robot Informační systémy - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování výstupů z velkých souborů dat	Kreativita Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Rozvoj schopností poznávání Kreativita	- rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení - navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal - na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce	Řád učebny a pravidla chování žáků v učebně Praktické činnosti Experiment Projektová výuka Problémová výuka Projekt

- ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat				
--	--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Informatika	Předmět: Informatika - 9. ročník	Průřezová témata	Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:			
- řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního	Algoritmizace a programování - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myši, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy Digitální technologie hardware a software - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Praktická etika – vliv vlastních prezentací prostřednictvím médií na své okolí, respektování pravidel slušného chování a etiky	- rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení - navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal - rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému - rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu	Řád učebny a pravidla chování žáků v učebně Praktické činnosti Projekt

systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) sítě - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) bezpečnost - bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat digitální identita - digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a Cookies	Praktická etika – vliv vlastních prezentací prostřednictvím medií na své okolí, respektování pravidel slušného chování a etiky	- dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	Projekt Tvůrčí přístup žáků k řešení problémů
---	---	---	--	---

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět spoluutváří žákův celkový všeobecný náhled na člověka, rodinu, společnost, vlast, přírodu, kulturu, techniku a zdraví. Navazuje na znalosti žáků z předškolního věku, rozvíjí je a prohlubuje.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání a zahrnuje tyto vyučovací předměty: Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je shrnut do 5 tématických okruhů:

- Místo, kde žijeme
(rodina, škola, obec, společnost, dopravní výchova, místní a regionální skutečnosti, národní cítění a vztah k vlasti)
- Lidé kolem nás
(mezilidské vztahy, tolerance, pomoc, solidarita, snášenlivost, vzájemná úcta, rovnoprávnost mužů a žen, národní obyčeje, základní práva a povinnosti, soužití lidí, společnost a svět)
- Lidé a čas
(orientace v dějích a v čase, utváření historie věcí a dějů, události v rodině, obci a regionu, nejdůležitější okamžiky v historii naší země)
- Rozmanitost přírody
(planeta Země – součást sluneční soustavy, rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody, rovnováha v přírodě, vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana a zlepšování životního prostředí)
- Člověk a jeho zdraví
(biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj člověka, denní režim, hygiena, zdraví a nemoci, první pomoc, bezpečné chování v různých životních situacích a při mimořádných událostech ohrožujících zdraví, zdraví – nejcennější hodnota v životě člověka).

Předmět Prvouka se vyučuje pouze v 1. - 3. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně v každém ročníku. Obsah vzdělávání je zaměřen na celkový a všeobecný přehled o světě.

Ve 4. a 5. ročníku žáci rozvíjí své poznatky v předmětech Vlastivěda a Přírodověda. Předmět Přírodověda je vyučován v časové dotaci: ve 4. ročníku v 1. pololetí 1 hodina týdně, v 2. pololetí 2 hodiny týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Předmět Vlastivěda je vyučován v časové dotaci: ve 4. ročníku 2 hodiny a v 5. ročníku také 2 hodiny týdně.

Cíle a pojetí výuky

Cílem vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je poskytnout, rozvíjet a doplnit žákům základní poznatky o světě kolem nás, o člověku a jeho zdraví, o mezilidských vztazích, o místě, kde žijeme, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí pozorovat a správně pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a aplikovat je v praktickém životě. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky, dojmy a reagovat na myšlenky, názory a podněty druhých. Postupují od jednoduchého ke složitějšímu.

Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v samostatné i skupinové činnosti.

Formy a metody práce

Při výuce jsou používány různé formy a metody práce: výklad, pozorování, pokusy, vycházky, exkurze, hry, křížovky, využití počítače – práce s internetem, výukové počítačové programy, řešení modelových situací, dramatizace, různé formy ověřování znalostí, zapojení do školních projektů. Nejčastěji se využívá názorné vyučování vycházející především z konkrétních prožitků žáků nebo modelových situací.

Klíčové kompetence

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák samostatně pozoruje okolní svět, porovnává a vyhodnocuje získané poznatky
- získané poznatky dává do souvislostí a postupně si vytváří komplexní pohled na děje a vztahy v přírodě a společnosti
- aktivně vyhledávání informace z různých zdrojů, třídí je a propojuje

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, volí vhodné postupy řešení
- chápe problémy a nesrovnalosti, odhaluje jejich příčiny
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je si vědom zodpovědnosti za své činy a rozhodnutí

c/ Kompetence komunikativní

- rozvíjí dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události v projevu ústním i písemném
- své komunikativní dovednosti využívá k účinné spolupráci s ostatními spolužáky
- využívá moderní komunikační technologie

d/ Kompetence sociální a personální

- pracuje ve skupině, dodržuje stanovená pravidla pro její činnost
- spolupodílí se na utváření pravidel práce skupiny
- buduje si svou sebedůvěru, je sebekritický a jedná tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- umí diskutovat a efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- respektuje různé názory a vytváří svůj vlastní postoj k životním situacím

e/ Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen empatie, uvědomuje si nutnost bránit se násilí
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu a nutnosti respektovat společenské a zákonné normy
- chápe význam kvalitního životního prostředí a potřebu ochrany přírody
- utváří si pozitivní postoj k našemu kulturnímu a historickému dědictví
- chápe význam ochrany svého zdraví a zodpovědnosti za něj

f/ Kompetence pracovní

- rozpozná možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vyvaruje si jich
- pracuje podle daného návodu, hledá vlastní postup

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů a prolínají učivem 1. – 5. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy: Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy: Mezilidské vztahy, Komunikace, Poznávání lidí, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tematické okruhy: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je začleněn tematický okruh Evropa a svět nás zajímá.

Z tématu **Multikulturní výchova** je začleněn tematický okruh Lidské vztahy.

Z tématu **Enviromentální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacého předmětu

Předmět Prvouka uvádí žáky do prostředí školy, pomáhá jim zvykat si na nový režim, řád a povinnosti, pomáhá jim formovat základní pracovní návyky, účelně si rozvrhnout čas a organizovat práci, odpočinek a zábavu.

Svým pojetím navazuje na zkušenosti žáků z předškolního vzdělávání, ze života rodiny a povědomí o okolním světě a vztazích v něm. Především pak žáci získávají nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života, vytváří si představy o skutečnostech a zákonitostech ve společnosti a v přírodě. Témata jsou propojena do systému a žákům tak nabízejí a pomáhají tvořit komplexní pohled na dané skutečnosti a chápat jejich vzájemné vztahy. Žáci jsou vedeni k vnímavému pohledu na své okolí, formování vlastní osobnosti, vytváření vztahů k jiným lidem a svému okolí. Žáci se učí rozhodovat v běžných i méně obvyklých situacích, být zodpovědní a chovat se bezpečně a chránit zdraví své i jiných.

Svým zaměřením dává Prvouka podnět k utváření základních životních postojů a hodnotových orientací.

Osvojování učiva je založeno na různých činnostech podporujících tvořivé poznávání skutečnosti, pozorování, hry, vlastní výtvary, pokusy, exkurze a vycházky do přírody, výstavy přírodnin, obrazový materiál, modely,... Důraz je kladen na názornost.

Specifické cíle

Žáci pozorně vnímají věci kolem sebe, pozorují je, třídí, pojmenují je, popisují a vyprávějí o nich, hledají mezi nimi vzájemné vztahy. Získané poznatky si ověřují. Poznatky získávají z různých zdrojů – knihy, encyklopedie, naučné filmy a dokumenty, návštěvy ZOO a přírodních parků atd. Utvářejí si pozitivní a ohleduplný vztah k přírodě a svému okolí a chápou nutnost jejich ochrany.

V tematickém okruhu „Místo, kde žijeme“ žáci poznávají prostředí domova a školy, učí se orientaci v místě bydliště, bezpečnému zvládnutí cesty do školy, základním činnostem a chování ve škole. Poznávají podrobněji obec či město, ve kterém žijí, jeho minulost, okolní krajinu a životní prostředí.

V okruhu „Lidé kolem nás“ se žáci seznamují s životem a funkcí rodiny, příbuzenskými a mezigeneračními vztahy a učí se vzájemnému chování nejen v rodině, ale i ve společenství lidí.

V tematickém okruhu „Lidé a čas“ se učí orientaci v čase, určování času, chápání proměn života v minulosti a současnosti.

Tematický okruh „Rozmanitost přírody“ umožňuje žákům poznávat součásti živé a neživé přírody, základní projevy života a vnímat člověka jako součást živé přírody. Žáci poznávají některé rostliny a živočichy a postupně se seznamují se systémem třídění přírodnin.

V okruhu „Člověk a jeho zdraví“ si upevňují základní hygienické návyky, poznávají své tělo a učí se zásadám zdravého životního stylu.

Pozn. : Formy a metody práce, Klíčové kompetence a Průřezová témata jsou zpracována pro celou vzdělávací oblast.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka - 1. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- orientuje se v prostorách školy - osvojí si vhodné chování a pracovní návyky - rozliší vhodné a nevhodné chování - zvládá bezpečný příchod a odchod ze školy - rozpozná druhy dopravních prostředků - pojmenuje členy rodiny - rozlišuje role jednotlivých členů rodiny - ví, v kterou dobu se slaví vánoční a velikonoční svátky - zná některé obyčeje spojené s těmito svátky - pojmenuje známá povolání a vysvětlí jejich náplň - osvojí si formou hry činnost nakupování a základy slušného chování v obchodě - orientuje se v časových údajích - rozlišuje děj v blízké minulosti, přítomnosti	Místo, kde žijeme - škola - poznávání prostorů školy, školní režim a řád, základy sebekázně, vhodné formy chování, pracovní návyky, činnosti ve škole - BESIP, dopravní prostředky, bezpečná cesta do školy - domov - prostředí domova Lidé kolem nás - rodina - život rodiny a její členové, práva a povinnosti členů rodiny, rodinné prostředí - chování lidí, vlastnosti, pravidla slušného chování - národní obyčeje a svátky, zimní svátky, jarní svátky, atmosféra svátků - povolání a volný čas - obchod a nákupy Lidé a čas - časové údaje - den, části dne, týden, měsíc, rok, roční období - režim dne - význam slov: včera, dnes, zítra - čas, měření času - celé hodiny - kalendář, kalendářní a školní rok	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Kreativita	

a budoucnosti - čte časové údaje a využívá své znalosti v praxi - popisuje viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - chápe důležitost péče člověka o přírodu a potřebu přírodu chránit - popíše stavbu těla ptáků, savců - zná zástupce hospodářských zvířat - popíše stavbu těla rostlin - vypráví o práci lidí na poli, zahradě, v sadu během roku - určí jednotlivé části lidského těla - dodržuje zásady osobní hygieny - uvědomuje si význam péče o své zdraví a význam zdravé stravy - ošetří drobná poranění	Rozmanitost přírody - proměny přírody v ročních obdobích, život rostlin a živočichů v jednotlivých ročních obdobích - péče člověka o přírodu - živočišné druhy – ptáci, savci - hospodářská zvířata a jejich mláďata - rostliny, jarní květiny, vývoj plodu - práce lidí na poli, zahradě, v sadu v jednotlivých ročních obdobích - Člověk a jeho zdraví - základní části lidského těla - osobní hygiena - zdraví a nemoc, péče o zdraví, zdravá strava, pitný režim - ošetření drobných poranění	Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života Psychohygiena	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka - 2. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- uvědomuje si důležitost vzdělání a budování vztahů v prostředí školy - pochopí význam slova domov, zná svoji adresu - pojmenuje jednotlivé místnosti v bytě a vybavení bytu - zvládá bezpečný přechod silnice a křižovatky - vysvětlí význam bank a jiných veřejných budov - zná důležitá telefonní čísla - orientuje se v okolí svého bydliště - zná nejzákladnější údaje - pojmenuje členy rodiny, vysvětlí role členů rodiny a základní příbuzenské vztahy - zná datum svého narození, poblahopřeje k narozeninám a svátku - pojmenuje některé elektrické spotřebiče a nářadí, uvědomí si nebezpečí úrazu - zná některé typické obyčeje týkající se svátků - chápe význam práce a volného času - uvědomuje si vztah mezi surovinou a výrobkem	Místo kde žijeme - škola, činnosti ve škole - důležitost vzdělání, školní řád - domov - bydliště - adresa, telefon, okolí bydliště - dům, byt, členění bytu - město, vesnice, významné budovy - banka - hlavní město naší republiky, naše vlast BESIP - semafor, základní dopravní značky a jejich rozlišení - důležitá telefonní čísla Lidé kolem nás - rodina - život rodiny, její členové a příbuzní - role členů rodiny - významné události v rodině, svátek matek - domácí práce, elektrické spotřebiče - národní obyčeje a svátky - vánoce, velikonoce, atmosféra svátků - chování lidí - práce a volný čas - surovina a výrobek Lidé a čas	Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Mezilidské vztahy Řešení problému a rozhodovací dovednosti Mezilidské vztahy	

- čte časové údaje a využívá své znalosti v praxi - pochopí význam hodin a měření času - orientuje se v kalendáři - chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pozoruje, zapisuje a hodnotí proměny přírody v kalendáři přírody - zná některá domácí zvířata a pokojové rostliny, vypráví, jak o ně pečuje - popíše znaky života jednotlivých živočichů, stavbu jejich těla - určuje a třídí známé rostliny - popisuje život rostlin během roku - pozná druhy ovoce a zeleniny, zemědělské plodiny, ví, proč je pěstujeme - třídí známá hospodářská zvířata podle typických znaků, ví, proč je chováme - orientuje se v jednotlivých přírodních společenstvech, poznává typické zástupce rostlin a živočichů - popisuje jednotlivé části těla, které jsou vidět - zná lidské smysly - chápe rozdíl mezi nemocí a úrazem, zná nejznámější nemoci a úrazy - umí se vhodně chovat při jídle a stolovat - rozlišuje potraviny vhodné a nevhodné pro zdravé stravování	- čas, měření času (přesný čas), časové údaje podle délky trvání, orientace v čase, roční období, kalendáře a jejich druhy, režim dne - současnost a minulost - Rozmanitost přírody - péče o živočichy v zajetí a pokojové rostliny - proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, značky z kalendáře přírody - životní projevy živočichů během roku - živočišné druhy – savci, ptáci, hmyz - rostliny, stromy - zelenina, ovocné stromy, zemědělské plodiny - hospodářská zvířata a jejich mláďata, užitek - přírodní společenstva – louka, pole, les, voda - Člověk a jeho zdraví - části těla, smysly - nemoc a úraz - zdravá výživa, jídlo během dne, stolování - pohybový režim	Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- orientuje se v místě bydliště, zná okolní krajinu, určí světové strany - zná význačné a památné budovy ve městě - orientuje se v plánu obce, města - zná základní orientační značky - vyjmenuje sousední státy naší republiky a ukáže je na mapě - zná státní symboly - vysvětlí základní příbuzenské vztahy v rodině - sestaví rodokmen - na příkladu vysvětlí hospodaření rodiny - zná význam reklamace, sehraje scénku - ví o možnosti půjček a povinnosti je splácet - uvede příklad, na co si lze půjčit - vysvětlí důležitost spoření - dodržuje pravidla slušného chování - projevuje toleranci k různým odlišnostem spolužáků - uvědomuje si důsledky porušování norem slušného chování, nese za ně zodpovědnost - chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi - určuje přesný čas, užívá jednotky času - rozlišuje typy hodin - orientuje se v kalendáři - porovná způsob života v minulosti a současnosti - rozliší přírodniny na živé a neživé, uvádí	Místo, kde žijeme - domov – orientace v místě bydliště - škola - obec, město – jejich části - poloha v krajině - plánec obce, města - minulost a současnost obce, města - význačné budovy - orientace v okolní krajině - naše vlast, sousední státy Lidé kolem nás - příbuzenské a mezigenerační vztahy - život a funkce rodiny - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - reklamace - úspory, půjčky - rodokmen - chování lidí, vztahy mezi spolužáky - pravidla slušného chování Lidé a čas - orientace v čase, časový řád - druhy hodin - kalendář život v minulosti a současnosti Rozmanitost přírody	Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika	Exkurze – Muzeum myslivosti (historie a příroda naší obce)

příklady - rozliší přírodniny a lidské výtvoř - zkoumá a ověřuje vlastnosti látek - třídí živé přírodniny - určí hlavní znaky života rostlin a živočichů - popíše části rostlinného a živočišného těla - určí typické zástupce jednotlivých přírodních společenstev (rostliny a živočichy) - vysvětlí změny počasí v průběhu roku - chápe podstatu a důležitost rovnováhy v přírodě - popíše stavbu lidského těla, vysvětlí etapy vývoje - objasní společné znaky života člověka a ostatních živočichů, rozdíly - vysvětlí význam péče o zdraví, zdravého životního stylu a pohybu - dodržuje zásady bezpečného chování ve škole i mimo ni tak, aby neohrožoval zdraví své ani spolužáků - umí požádat o pomoc pro sebe i jiné dítě - poskytne základní první pomoc - adekvátně reaguje na pokyny dospělých v případě mimořádných situací - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	- neživá příroda – voda, vzduch, půda - látky a jejich vlastnosti - Slunce, Země - rostliny, houby, živočichové - stavba rostlinného a živočišného těla - třídění živé přírody - přírodní společenstva - ochrana přírody - změny počasí v průběhu roku - rovnováha v přírodě - Člověk a jeho zdraví - lidské tělo, stavba těla - růst a vývoj - péče o zdraví - zdravý životní styl - význam pohybu pro zdraví - základy první pomoci - krizové situace - bezpečné chování v silničním provozu (přechod, značky, semafor,...)	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Praktická pozorování a pokusy s neživými a živými přírodninami
--	---	--	---

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Přírodověda navazuje na poznatky žáků z výuky Prvouky, ale také využívá znalostí a zkušeností žáků z běžného života. Úkolem je tyto poznatky doplňovat, rozvíjet, systematizovat, uvádět do nových souvislostí a vzájemných vztahů, umožnit žákům aktivně a názorně poznávat přírodu a svět, zkoumat, pozorovat a řešit různé úkoly a problémy. Žáci se učí vnímat člověka jako součást živé přírody a uvědomovat si jeho postavení v ní. Vytvářejí si kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví, učí se o něj pečovat a jsou vedeni k ochraně životního prostředí jako celku. Žáci jsou vedeni k aktivnímu a tvořivému přístupu k výuce, je dán prostor jejich individualitě.

Specifické cíle

V tematickém okruhu „Rozmanitost přírody“ žáci poznávají různé látky vyskytující se v přírodě, zkoumají a porovnávají jejich vlastnosti a praktické využití. Poznávají součásti neživé přírody, význam vody a vzduchu pro život, některé nerosty a horniny a jejich hospodářské využití. Seznamují se s postavením Země ve vesmíru, sluneční soustavou, různými jevy ve vesmíru a důsledky pohybu Země .

Z oblasti živé přírody poznávají různé rostlinné a živočišné druhy, stavbu jejich těla, podmínky a způsob života a rozmanitost podmínek života na Zemi. Žáci jsou seznamováni s tím, co přírodu jako celek i její jednotlivé části ohrožuje, s problematikou ochrany přírody a nutnosti rovnováhy v přírodě .

V tematickém okruhu „Člověk a jeho zdraví“ se žáci seznamují s základními projevy života člověka jako živočišného druhu, odlišnostmi od ostatních živočichů, s lidským tělem a jeho funkcemi, vývojem jedince, získávají základy sexuální výchovy, učí se pečovat o své zdraví a zásadám zdravého životního stylu. Jsou vedeni k odmítání návykových látek a seznamují se s nebezpečím a důsledky jejich užívání, učí se bezpečnému chování v rizikových situacích a způsobu poskytnutí první pomoci.

Žáci jsou vedeni k chápání přírody jako celku a systému, jehož jednotlivé složky jsou v úzkém vztahu a vzájemně se ovlivňují.

Pozn.: Formy a metody práce, Klíčové kompetence a Průřezová témata jsou zpracována pro celou vzdělávací oblast.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda - 4 . ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- popíše rozdíly mezi rostlinami a živočichy, živou a neživou přírodou - popíše výživu rostlin, rozlišuje rostliny podle délky života - zná různé druhy hospodářských rostlin, třídí je, určuje jejich význam v životě člověka - nachází souvislosti soužití ve společenstvech živých organismů - pozná nejznámější živočichy a rostliny žijící v těchto společenstvech, uvědomuje si užitečnost a škodlivost živých organismů a umí o ní vyprávět, rozliší jedovaté houby od jedlých hub, zná význam lesů - popíše změny přírody v podzimním období - pojmenuje a popíše způsob přezimování různých druhů rostlin, savců, ptáků, ryb, obojživelníků a hmyzu - pomáhá přečkat zimní období volně žijícím živočichům - vysvětlí rozdíl mezi horninou a nerostem - roztřídí horniny podle vzniku do skupin, zná jejich zástupce, využití - zná některé nerosty, jejich využití	- třídění živých organismů, příroda živá – neživá, základní podmínky pro život - třídění rostlin (kulturní, plané, užitkové, jednoleté, dvouleté, vytrvalé) - hospodářské rostliny (obilniny, okopaniny, luskoviny, olejniny, jeteloviny, pícniny, zelenina, průmyslové rostliny) - potravní vazby - řetězce - společenstva polí, vod, lesů - život rostlin a živočichů na podzim - život v přírodě v zimním období (rostliny, teplokrevní a studenokrevní živočichové) - pomoc člověka volně žijícím živočichům - neživá příroda, hornina, nerost - horniny magmatické, usazené, přeměněné - nerosty	Rozvoj schopností poznávání Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

- zná základní jednotky SI, používá různé měřicí přístroje k měření veličin, přiřadí správně veličinu, měřidlo, základní jednotku - pozná 15 druhů jarních bylin, popíše funkci všech částí rostliny - na příkladech vysvětlí význam kulturních i planě rostoucích rostlin pro člověka - uvede příklady změn v životě živočichů, různé způsoby rozmnožování, různé druhy hnízdišť - rozlišuje stavbu těla bezobratlých i obratlovců, umí ji popsat - popíše a pojmenuje některá známá plemena, péči o ně, zná o nich některé zajímavosti - rozezná některé druhy trav a léčivých bylin - uvědomuje si odpovědnost lidí při ochraně přírody i životního prostředí - chová se šetrně k přírodnímu prostředí	- měření hmotnosti, teploty, času, délky - rostliny na jaře, části rostlin, části květu - rostliny a jejich význam pro člověka - proměny v životě savců, ptáků, plazů, obojživelníků, ryb a hmyzu na jaře - bezobratlí a obratlovci - domácí zvířata, pojmy – masožravec, všežravec, šelma, plemena - druhy trav a léčivých bylin - rostliny a živočichové v létě - základní životní podmínky a jejich nezastupitelná úloha - význam a ochrana živé a neživé přírody		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- vyjmenuje a odůvodní základní podmínky nezbytné pro život - umí rozdělit nerostné suroviny, zná jejich zástupce, využití, způsob a místa těžby - popíše vznik, složení a význam půdy, druhy půd - popíše způsoby využití elektrické energie - dodržuje zásady bezpečnosti při práci s elektrickými spotřebiči - pochopí nutnost využívání obnovitelných přírodních zdrojů - vyjmenuje planety sluneční soustavy - vysvětlí příčinu střídání ročních období, noci a dne - popíše fáze Měsíce při jeho oběhu kolem Země - uvede příklady rostlin a živočichů žijících v různých podnebných pásmech a typické podnebí - zná význam botanických a zoologických zahrad, ochrany životního prostředí - roztrídí živé organizmy do základních skupin podle jejich charakteristických znaků	Rozmanitost přírody - základní podmínky života, jejich rozmanitost - části neživé přírody, horniny, nerosty a půda - dělení nerostných surovin - hospodářsky významné horniny a nerosty - vznik, složení, význam půdy - zdroje energie, náhradní zdroje energie - obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje - Vesmír a Země - sluneční soustava, planety sluneční soustavy - střídání ročních období, noci a dne - planety a jejich měsíce, výzkum vesmíru - podnebné pásy - globální problémy – přizpůsobivost rostlin a živočichů, ochrana ohrožených druhů - třídění živých organismů - třídění rostlin, živočichů	Rozvoj schopností poznávání Základní podmínky života	

- uvědomuje si důležitost rovnováhy v přírodě, ochrany životního prostředí, sám se chová k přírodě šetrně - ví, jak se zachovat v krizových situacích - popíše společné znaky života člověka a ostatních živočichů a rozdílů - pojmenuje jednotlivé soustavy, vysvětlí jejich funkci a význam - chová se ohleduplně k druhému pohlaví, získává celkový pohled na rodinu a partnerství - rozlišuje a popíše etapy vývoje lidského života - vysvětlí důležitost ochrany zdraví a péče o své tělo - uplatňuje základní dovednosti a návyky související se zdravým životním stylem - předchází poškozování svého organismu - chápe nebezpečí návykových látek - ví, na koho se obrátit v případě potřeby - dokáže na příkladech, jak si lidé usnadňují práci pomocí jednoduchých strojů a zařízení - orientuje se v pojmech průmysl, výroba, informační a komunikační technologie - využívá informačních a komunikačních technologií k získávání informací	- vztah člověka k životnímu prostředí, ochrana a tvorba životního prostředí - odpady - globální problémy přírodního prostředí - chování při krizových situacích a situacích hromadného ohrožení - Člověk a jeho zdraví - člověk součást živé přírody - základní životní potřeby a projevy - stavba těla (kostra, svalová, dýchací, oběhová, trávicí, vylučovací, kožní, smyslová, nervová a rozmnožovací soustava) - partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy (základy lidské reprodukce, vývoj jedince) - péče o zdraví i o své tělo - zdravá výživa, zdravý životní styl - úrazy a poranění, první pomoc - hygiena - návykové látky, hrací automaty,... - osobní bezpečí (šikana, týrání, sexuální zneužívání,...), brutalita a jiné formy násilí - služby odborné pomoci - Lidé a čas - průmysl, výroba, moderní technika, počítače - jednoduché stroje a zařízení (páka, kladka, nakloněná rovina, kolo)	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mezilidské vztahy Psychohygiena Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Projekt – Den překonávání překážek
---	---	---	---

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Vlastivěda rozvíjí vědomosti žáků z výuky v předmětu Prvouka a přináší jim nové poznatky ze života lidí a společnosti. Žáci získávají základy zeměpisného učiva, poznávají nejbližší okolí, svůj region, vlast a Evropu. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, poznávají život v minulost i současnost. Přírodní, hospodářské, kulturní, společenské, historické i politické okolnosti života lidí uvádějí do souvislostí a zkoumají je. Vnímají vliv lidské společnosti na utváření prostředí a krajiny.

Žáci získávají zodpovědný vztah k národnímu kulturnímu dědictví a vědomí národní identity.

U žáků rozvíjíme schopnost soustředěné, aktivní, iniciativní práce a spolupráce. Žáci pozorují, analyzují, srovnávají informace, které jsou schopni získávat z různých zdrojů. Učí se být konkrétní, věcní, jevy výstižně pojmenovávat, uvádět do vztahů a souvislostí.

Specifické cíle

V tematickém okruhu „Místo, kde žijeme“ žáci poznávají blíže místní krajinu, minulost a současnost obce či města, seznamují se s regionálními památkami, s naší vlastí, její historií a současností, s jednotlivými regiony, jejich přírodními, hospodářskými, historickými zajímavostmi, získávají základní poznatky o politickém systému a státním zřízení naší republiky. Učí se pracovat s různými druhy map, vyhledávat na nich údaje, orientovat se podle nich. Poznávají i svět jako celek, jednotlivé světadíly a evropské státy.

V tematickém okruhu „Lidé kolem nás“ se seznamují žáci s aspekty mezilidských vztahů a společenského života, získávají základy právního povědomí především v oblasti dětských práv, právní ochrany občanů a majetku a vlastnických práv. Poznávají základní principy demokracie, různé podoby kultury a kulturní instituce a v neposlední řadě i současné globální problémy.

Pozn.: Formy a metody práce, Klíčové kompetence a Průřezová témata jsou zpracována pro celou vzdělávací oblast.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda - 4. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- ví, kde v Evropě leží naše republika - ukáže Českou republiku a její sousední státy na mapě střední Evropy - zná symboly našeho státu - vysvětlí, co je EU, objasní význam EU - určí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu - vypráví o způsobu života ve svém regionu v minulosti, porovnává ho se současností - na mapě vyhledá požadovaný region, hovoří o regionálních zvláštностech z oblasti přírody, hospodářství, kultury, osídlení,... - hovoří o svých poznatcích o regionech naší vlasti z vlastního cestování, dovolené,... - rozlišuje různé druhy map - orientuje se podle mapy, dovede ji číst - určí světové strany v přírodě a orientuje se podle nich - vysvětlí podstatu demokratického státu - seznamuje se se státním zřízením, právy a povinnostmi dětí i občanů	Místo, kde žijeme - naše vlast, Česká republika - domov, národ - státní zřízení, státní symboly - EU regiony České republiky - rodný kraj, místní krajina, minulost a současnost obce, významné objekty - Praha - kraje, krajská města - proslulost vybraných míst a měst mapy a plány - obecně zeměpisné mapy - měřítko, vysvětlivky map - orientace podle mapy - kompas, buzola - světové strany Lidé kolem nás - Česká republika – demokratický stát - politický systém státu, volby - práva a povinnosti občanů - práva a povinnosti žáků školy - zákony, trestní odpovědnost	Rozvoj schopností poznávání Evropa a svět nás zajímá Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika	

- pracuje s časovou osou - hledá rozdíly ve způsobu života a práce v minulosti a současnosti - pamatuje si vybrané osobnosti z naší historie - čerpá data z různých informačních zdrojů - uvědomuje si souvislost státních svátků s významnými událostmi v naší historii - vypráví o významu historických památek - zná některé naše historické památky - objasní pojem pověst - zapamatuje si některé pověsti a vypráví je - ví, co je počasí a co ho ovlivňuje - ví, co je podnebí - charakterizuje podnebí naší oblasti (mírný podnebný pás) - pochopí pojem chráněné území - vyjmenuje naše chráněná území a národní parky - seznámí se se základními pravidly chování v těchto územích a řídí se jimi	Lidé a čas - čas, časová osa, století, tisíciletí - nejstarší české dějiny od pravěku po první Habsburky na českém trůně - způsob života lidí v různých obdobích - významné osobnosti v naší historii - státní svátky a jejich spojení s minulostí - památky České republiky - archeologie – věda zkoumající minulost - význam historických památek (naše minulost, odkaz předků) a péče o ně - české a moravské pověsti v našich dějinách - báje, mýty, pověsti Rozmanitost přírody - počasí a podnebí České republiky - ochrana přírody České republiky	Vztah člověka k prostředí	
--	---	----------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- popíše povrch kontinentu - má všeobecný přehled o evropských státech - orientuje se na mapě střední Evropy - uplatňuje své poznatky z rodinného cestování - popíše povrch naší Země - zapamatuje si nejznámější cestovatele a jejich objevy - umí číst v mapě - orientuje se v základech hospodaření České republiky - objasní různé formy vlastnictví (osobní, veřejné, soukromé,...) - uvědomí si různorodost mezilidských vztahů, chová se v souladu s pravidly slušného chování, projevuje toleranci k odlišnostem - pracuje s časovou osou - pracuje s časovými údaji, rozeznává současné a minulé - informace o minulosti hledá v různých	Místo, kde žijeme - Evropa, EU - naši sousedé a ostatní evropské státy, jejich hlavní města, základní údaje a zajímavosti jednotlivých států - poznáváme svět - planeta Země, kontinenty, oceány - cestovatelé a objevitelé - práce s mapou Evropy a světa Lidé kolem nás - hospodářství České republiky - různé formy vlastnictví a majetku, právní ochrana občanů a majetku - doprava, dopravní síť - průmysl - zemědělství - obchod, služby, cestovní ruch Lidé a čas - soužití lidí různých etnických skupin, náboženského vyznání, politického smýšlení, lidí s handicapem - čas, časová osa, letopočet - generace - dějiny jako časový sled událostí	Rozvoj schopností poznávání Evropa a svět nás zajímá Lidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí Hodnoty, postoje, praktická etika	

informačních zdrojích (muzea, knihovny, internet) - zná mezní události českých dějin - zná významné osobnosti naší historie - uvědomuje si souvislost státních svátků s významnými událostmi z naší historie	- české dějiny v 19. a 20. století - významné osobnosti - státní svátky a jejich původ v naší historii		
---	--	--	--

--	--	--	--

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“ a je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Prostřednictvím dějepisu žáci získávají základní poznatky o činech člověka v minulosti. Hlavním úkolem dějepisu je uchování historického vědomí a zachování přenosu historické zkušenosti, což je důležité zejména pro budoucí vývoj společnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v souvislosti se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde má své počátky mnoho současných společenských jevů. Nemalý význam pro porozumění historickým procesům má mimo jiné i zařazování regionální historie.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je vést žáka k pochopení dějinných procesů, které ovlivňují vývoj společnosti. Důraz je kladen na rozvoj historického vědomí. Výuka vychází z prvotního zájmu žáka o dějiny (příběhy), pokračuje utvářením „obrazu historie“ a směřuje k porozumění historickým jevům a dějům, které jsou vnímány komplexně. Výuka dějepisu je zaměřena na rozvíjení vlastního historického vědomí, vytvoření představy historického času, seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají důležitý význam i pro orientaci v současném životě, poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost, pochopení prvořadé potřeby života v míru, vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům.

Formy a metody práce

Při výuce se užívají různé formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. K preferovaným organizačním formám výuky patří dialog, samostatná práce s pomocí učebnice, atlasu či odborné literatury, poznávací vycházky, exkurze, menší projekty, křížovky, osmisměrky a jiné dějepisně zaměřené hry. Dále je také kladen důraz na zvládnutí orientace v různých informačních zdrojích - využívá se informací z internetu, encyklopedií, denního tisku atd. - čímž se žák učí samostatně vyhledávat, interpretovat, srovnávat, analyzovat, kriticky hodnotit a zpracovávat informace a zároveň se učí utvářet si vlastní názor, obhajovat a korigovat ho v diskusi.

Klíčové kompetence

a/ Kompetence k učení

- žák si osvojuje obecně užívané termíny, symboly a zkratky
- samostatně vyhledává, třídí a propojuje informace a na jejich základě vyvozuje závěry a využívá je k dalšímu učení
- poznává duchovní, kulturní a materiální výtvořiny minulosti
- rozvíjí si aktivní zájem o poznávání historie své vlasti, Evropy, světa

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák se učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z analýzy historických faktů
- přechází od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápe vzájemné souvislosti či zákonitosti historických faktů
- hledá vlastní postup při řešení problémů
- vyjadřuje závěry na základě získaných poznatků či údajů a umí je obhajovat
- rozvíjí si schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

c/ Kompetence komunikativní

- žák pracuje ve skupinách takovým způsobem, který umožňuje kvalitní spolupráci a dosažení společného cíle
- komunikuje s ostatními žáky, respektuje jejich názory a diskutuje o nich
- formuluje své názory a myšlenky v písemné i mluvené formě
- sám zhodnotí výsledky své práce a reaguje na hodnocení ostatních, argumentuje, přijme kritiku
- stručně, přehledně i objektivně sděluje (ústně i písemně) postup, výsledky a závěry svých zjištění

d/ Kompetence sociální a personální

- žák sám stanovuje pravidla pro práci ve skupině (i samostatnou práci) a dodržuje je
- osvojuje si dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problému
- dodržuje při komunikaci zásady slušného chování
- respektuje práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních
- má odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, lidmi, státy
- uvědomuje si, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle

e/ Kompetence občanské

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- dodržuje principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění
- chápe důležité historické události a problémy, pohlíží na ně komplexně a bere si z nich ponaučení
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

f/ Kompetence pracovní

- žák samostatně pracuje s atlasy všeho druhu, encyklopediemi, internetem a jinými informačními zdroji
- dodržuje vymezená pravidla při samostatné práci i při práci ve skupině
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Začleněná průřezová témata

V dějepise se objevuje řada tematických okruhů průřezových témat a to zejména Multikulturní výchovy, Výchovy demokratického občana, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, ale také jsou zde začleněna např. témata Mediální a Environmentální výchovy.

Z tématu **Multikulturní výchova** jsou začleněny následující tematické okruhy Etnický původ, Lidské vztahy, Kulturní difference a Princip sociálního smíru a solidarity.

Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** jsou začleněna témata z tematického okruhu Občan, občanská společnost a stát.

Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** jsou začleněny tematické okruhy Objevujeme Evropu a svět a Jsme Evropané

Z průřezového tématu **Environmentální výchova** je začleněn tematický okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Z průřezového tématu **Mediální výchova** je začleněn tematický okruh Fungování a vliv médií ve společnosti.

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Mezilidské vztahy a Komunikace.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák uvede, jak, kdy a čím se člověk vyčlenil ze světa zvířat - zaznamená správně časový údaj na časovou přímku - orientuje se v dějepisné mapě (ukáže na mapě, přečte z mapy) - vyhledá informace - rozliší a seřadí vývojové typy pravěkého člověka - popíše život pravěkých sběračů a lovců - popíše způsob života v rodové společnosti - objasní, proč vzniklo náboženství - ukáže na mapě, kde se lidé začali zabývat zemědělstvím nejdříve - vysvětlí, které kovy začal člověk využívat nejdříve, objasní přednost kovů - popíše naše země v době železné, uvede příklady o vyspělosti Keltů na našem území - uvede některá archeologická naleziště u nás - vysvětlí vznik států, zdůvodní, proč vznikly v subtropickém pásmu - vysvětlí, co jsou městské státy - uvede příklady, co přinesly starověké státy Orientu světa - vysvětlí pojmy spojené s dějinami Řecka a Říma - antika, báje, epos - rozliší spartskou a aténskou výchovu - vysvětlí pojem demokracie - objasní vzestup a pád Makedonie - zná významné osobnosti starověkého Řecka a Říma	Člověk v dějinách - lidé a jejich přítomnost a minulost - význam dějin pro jedince i současnou společnost - čas v dějinách, dějepisná mapa - hlavní úkoly archivů, muzeí a knihoven Pravěk – počátky lidské společnosti - starší doba kamenná, způsob života jednotlivých vývojových typů člověka - mladší doba kamenná, způsob života a obživy, počátky zemědělství - pozdní doba kamenná, rozvoj výroby, projevy duchovního života lidí - doba bronzová, první kovy, rozvoj řemesel a obchodu - doba železná, nové kovy, zdokonalení řemeslné výroby - střední Evropa a naše území v pravěku Starověk - oblasti starověkého východu - charakteristické rysy oblasti - starověký Egypt, Indie a Čína - počátky písmo, věd a první zákony - antické Řecko a Řím - přínos starověkých civilizací - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	Komunikace Mezilidské vztahy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Občan, občanská společnost a stát Jsme Evropané Lidské vztahy	

- doloží příklady vlivu řecké a římské vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii - dokáže srovnat vývoj starověkých států a střední Evropy - pracuje s dějepisnými mapkami a dějepisným atlasem			
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák rozliší pojmy pravěk, starověk, středověk (stanoví časová období v historii) - objasní, co je stěhování národů - uvede význam Byzantské říše pro vzdělanost Slovanů - rozliší základní pojmy islámu, uvede příklady arabské kultury v raném středověku - zhodnotí úlohu křesťanství v raném středověku - chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti - zařadí Slované do skupin - předvede svoji orientaci na dějepisné mapě - popíše organizaci světské a církevní moci - uvede znaky románského slohu, příklady stavebních památek - vysvětlí změny v zemědělské výrobě, popíše život ve středověkém městě, uvede příklady řemesel - pomocí dějepisného atlasu doloží rozvoj českého státu - posoudí události stoleté války a vyhledá souvislosti s naší historií - posoudí schopnosti Karla IV. a význam jeho vlády - uvede znaky gotiky a příklady významných památek - popíše život společnosti, zhodnotí úlohu reformátorů, osobnost Jana Husa, popíše způsob boje husitů, zdůvodní výsledek husitského hnutí	Raný středověk - nový etnický obraz Evropy - stěhování národů - byzantská říše - islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - křesťanství - franská říše - první státní útvary na našem území, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - formování prvních státních celků v Evropě - vznik středověké Anglie a Francie - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - soupeření Anglie a Francie (stoletá válka) - nástup Lucemburků, vláda Karla IV. a její přínos pro český stát - gotická kultura - husitská reformace a revoluce a jejich důsledky	Etnický původ Lidské vztahy	

- zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad - vysvětlí, jak vznikla a působila jednota bratrská - popíše život v zemi, uvede změny ve výrobě a obchodu, vysvětlí pojem manufaktura, uvede nejvýznamnější vynálezy - osvojí si periodizaci novověku - seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí - na mapě ukáže cesty mořeplavců, shrne význam objevných plaveb a jejich důsledků - objasní náboženské rozdělení Evropy na katolický a reformační blok - chápe podstatu pojmů absolutní moc, absolutismus - uvede významné osobnosti rudolfínské doby - vysvětlí úlohu českých stavů, popíše průběh stavovského povstání - zhodnotí osobnost Jana Amose Komenského a význam jeho díla - popíše průběh třicetileté války, zapojení jednotlivých států	Pozdní středověk - doba poděbradská, jednota bratrská - Jagellonci na českém a uherském trůně - hospodářský a technický rozvoj v našich zemích a v západní Evropě - společnost, hospodářství a kultura pozdního středověku Počátky novověku - renesance a humanismus - objevné cesty a jejich společenské důsledky - změny hospodaření v 16.století - náboženská reformace - počátky absolutních monarchií - postavení českých zemí v habsburské monarchii - český stát v předbělohorské době - třicetiletá válka	Objevujeme Evropu a svět	
--	---	---------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák vysvětlí pojem konstituční monarchie - uvede podstatu průmyslové revoluce, objasní základní pojmy, zdůvodní vznik průmyslové společnosti - vysvětlí pojmy vztahující se k absolutismu v Evropě, sestaví přehled absolutistických států a provede jejich srovnání - rozpozná základní prvky barokní kultury a jmenuje nejvýznamnější české a evropské památky a představitele tohoto období - chápe pojem osvícenství, jmenuje významné představitele tohoto období, ujasní si pojem osvícenský absolutismus - vymezí význam kolonií - rozpozná a na konkrétních příkladech doloží projevy porušování lidských práv - popíše boj za nezávislost a vysvětlí vznik občanské společnosti - stanoví příčiny, popíše průběh a zhodnotí význam francouzské revoluce - srovná hospodářskou vyspělost států, doloží nerovnoměrnost vývoje států - vysvětlí pojmy klasicismus a romantismus - chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů - stanoví předpoklady, úkoly a cíle národního obrození, posoudí úlohu buditelů - objasní procesy sjednocování v Itálii a v Německu, jmenuje významné představitele těchto událostí, vysvětlí význam sjednocení pro další vývoj	Období od 2. poloviny 17. stol. do konce 18. stol. - počátky novověku v Evropě - anglická revoluce - zrod moderní vědy, průmyslová společnost - absolutismus v Evropě - Francie, Rusko, Prusko, Anglie - barokní kultura a životní styl tohoto období - osvícenství - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. a jejich reformy a patenty - koloniální panství evropských zemí, konflikty mezi velmocemi - vznik USA Novověk od konce 18. století do r. 1914 - velká francouzská revoluce - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - klasicismus a romantismus - národní a osvobozenécké hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - revoluční rok 1848 v Evropě a v Čechách - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století - procesy sjednocování v Německu a v Itálii	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Objevujeme Evropu a svět Kulturní difference Občan, občanská společnost a stát Fungování a vliv médií ve společnosti Etnický původ	

- popíše příčiny a průběh občanské války a určí důsledky pro další vývoj USA - charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii v 2. polovině 19. století, základní rysy české politiky, jmenuje nejvýznamnější osobnosti tohoto období - charakterizuje vývoj v českých zemích a ve světě v předvečer 1.světové války	- občanská válka v USA - vývoj v habsburské monarchii – bachovský absolutismus, vznik Rakousko - Uherska - kultura v druhé polovině 19. století a její rozrůzněnost - České země a svět v poslední třetině 19. století		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák uvede vztahy mezi velmocemi (jejich rozpory a lokální střety) - rozliší pojmy záminka a příčina - popíše průběh války, posoudí její výsledek a důsledky - vysvětlí boj o samostatnost, uvede formy odboje a hlavní představitele - rozliší politické proudy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení - posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy - vysvětlí pojem fašismus, objasní vznik a cíle fašistického hnutí, zhodnotí vnitřní situaci země i mezinárodní vztahy - uvede projevy, snahy o řešení a důsledky krize - rozpozná souvislost našich a světových dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás a svět - popíše život za protektorátu - uvede hlavní etapy, rozhodující bitvy, postup spojenců, zhodnotí výsledek a důsledky druhé světové války - vysvětlí pojmy antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - uvede příklady projevů odporu, organizování odboje vnitřního a zahraničního - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech (od hospodářství až po kulturu) - objasní politický převrat a jeho důsledky	Situace v letech 1914 – 1948 - první světová válka - vznik ČSR, hospodářsko - politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech 20. století - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - světová hospodářská krize a její důsledky - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před vypuknutím druhé světové války - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - Protektorát Čechy a Morava - druhá světová válka, domácí a zahraniční odboj - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - poválečné Československo v letech 1945-1948 (únorový převrat 1948)	Jsme Evropané Etnický původ Princip sociálního smíru a solidarity Fungování a vliv médií ve společnosti Občan, občanská společnost a stát	

- posoudí závislost ČSR na vlivu SSSR - vysvětlí pojem studená válka, určí zařazení do vojenských bloků - s pomocí mapy uvede změny koloniálního systému - zhodnotí vnitřní situaci v Československu v r. 1968 - na příkladech rozliší totalitní a demokratický systém - objasní spojitost Čechů a Slováků v historii i důvody rozdělení v r. 1993 - posoudí vnitřní i mezinárodní postavení ČR v současnosti - sleduje tisk, vyhledává informace, má přehled o nejvýznamnějších objevech, vynálezech, dílech a jejich autorech	Dějiny od poloviny 20. století do současnosti - postavení ČSR - studená válka - rozdělení světa do vojenských bloků - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku - charakteristika západních zemí - krize sovětského impéria („perestrojka“) - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ 1989 - rozpad ČSR, vznik ČR 1993 - Česká republika na přelomu tisíciletí - technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace, globalizace		
--	--	--	--

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výchova k občanství je zařazen do výuky v 6. – 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Jeho obsahem je naplňování výstupů vzdělávací oblasti Člověk a společnost a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV.

Předmět se zaměřuje na osvojování znalostí a rozvoj dovedností potřebných pro aktivní zapojení žáka do života v demokratické společnosti, vytváření postojů a schopností pro začleňování do společenských vztahů a vazeb. Je prostředkem k pochopení sebe sama i druhých lidí, jejich postojů a jednání v běžném životě, vztahů v rodině a společnosti. Žáci se učí respektovat pravidla společenského soužití a morální principy, přebírat zodpovědnost za své chování a názory a jejich důsledky. Žáci se seznamují s činnostmi důležitých politických institucí a orgánů, rozvíjejí své občanství a právní vědomí.

Cíle a pojetí výuky

Cílem vzdělávání v tomto vzdělávacím oboru je utváření pozitivního hodnotového systému v souladu s obecně uznávanými normami, utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování vlastní osobnosti a osobnosti druhých lidí. Získávání orientace v aktuálním dění, rozvíjení zájmu o veřejné události, vytváření úcty k vlastnímu národu i národům jiným, respektování kulturních i jiných odlišností lidí, skupin, společenství, uvědomování si zodpovědnosti za vlastní život.

Formy a metody práce

Při výuce jsou využívány různé formy a metody práce vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí. Základní formou je vyučovací hodina, ve které se uplatňuje výklad, diskuse, testy, hry, skupinová práce, žákovské referáty, aktuality, rozbor mediálních sdělení atd. Dále organizujeme pro žáky besedy a exkurze.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace z různých zdrojů, propojuje je do souvislostí
- vytváří si komplexní pohled na společenské a kulturní jevy

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá problémové situace, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách
- problémy pojmenuje a hledá způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen svá rozhodnutí a jednání obhájit a nést za ně zodpovědnost

c/ Kompetence komunikativní

- žák výstižně a kultivovaně vyjadřuje své myšlenky
- naslouchá druhým, vhodně na ně reaguje a zapojuje se do diskuse
- využívá všechny dostupné komunikační technologie

d/ Kompetence sociální a personální

- žák se projevuje jako svobodná a zodpovědná osobnost
- uplatňuje svá práva a plní své povinnosti
- efektivně spolupracuje v týmu
- respektuje názory druhých
- v případě potřeby poskytne pomoc druhým či o ni požádá

e/ Kompetence občanské

- žák je schopen vcítit se do situace druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- chápe principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy a řídí se jimi ve škole i mimo školu
- zajímá se o poznávání kulturního a historického odkazu minulosti
- má pozitivní vztah k lidem, soucítí se sociálně slabšími a hendikepovanými lidmi
- ohleduplně se chová k životnímu prostředí

f/ Kompetence pracovní

- efektivně organizuje vlastní práci
- chápe význam práce v životě člověka a důležitost rozhodování o své budoucnosti
- činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena a Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika.

Z tématu **Výchova demokratického občana** jsou začleněny tematické okruhy Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** jsou začleněny tematické okruhy Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané.

Z tématu **Multikulturní výchova** jsou začleněny tematické okruhy Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity.

Z tématu **Enviromentální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Vztah člověka a životního prostředí, Lidské aktivity a životní prostředí, Ekosystémy.

Z tématu **Mediální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Kritické vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vliv médií ve společnosti.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák uplatňuje vhodné způsoby chování ve škole - uznává pravidla pro život ve škole, v rodině, ve společnosti a řídí se jimi - zná nejdůležitější kulturní památky, přírodní zajímavosti a historii své obce, dokáže nalézt zdroje informací o obci a její historii, s těmito zdroji pracuje - zná státní symboly, jejich funkci a využití - kriticky přistupuje k mediálním informacím, uvědomuje si jejich vliv na myšlení a chování člověka - uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích a konflikty řeší vhodným způsobem - sebekriticky hodnotí své jednání a řídí se pravidly a normami společenského chování	- naše škola - naše obec - zajímavá a památná místa - místní tradice - kulturní památky - přírodní objekty - instituce MÚ, obecní zastupitelstvo - naše vlast - vlast a vlastenectví - státní symboly - státní svátky - významné dny - kulturní život - kulturní tradice - kulturní instituce - komunikace a masmédia - vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace - člověk jako jedinec - projevy chování - osobnostní vlastnosti - sebepoznání - sebehodnocení - osobní zodpovědnost	- Občanská společnost a škola - Mezilidské vztahy - Lidské aktivity a životní prostředí obce - Ekosystémy - Občan, občanská společnost a stát - Kulturní difference - Kritické vnímání mediálního sdělení - Poznávání lidí - Kreativita, Komunikace - Řešení problémů, rozhodovací dovednosti - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Hodnoty, postoje, praktická etika	

- respektuje osobní vlastnictví a chrání ho - chápe význam hospodářného zacházení s majetkem a finančními prostředky - zná státní symboly, chápe jejich význam	- majetek, vlastnictví - osobní vlastnictví - hmotné vlastnictví - právo na vlastnictví - peníze - hospodaření s penězi - stát a právo - státní symboly		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák zná nejdůležitější přírodní a kulturní památky regionu - dokáže nalézt zdroj informací a využít ho - kriticky přistupuje k informacím, vyjádří svůj postoj k působení reklamy na názory lidí - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování - usměrňuje své chování, kultivuje své charakterové a volní vlastnosti, rozvíjí osobní přednosti pěstuje zdravou sebedůvěru - vysvětlí a chápe nutnost tolerance a respektu ve společnosti vůči kulturním zvláštnostem a odlišným názorům, zájmům, způsobům myšlení a chování lidí	- náš region - zajímavá a památná místa - regionální tradice - významní rodáci - kulturní památky - přírodní objekty - regionální instituce - euroregion NISA - kulturní život - masová kultura - masmédia - prostředky masové komunikace - zásady lidského soužití - morálka a mravnost - pravidla chování - člověk jako jedinec - osobní potenciál - seberozvoj - člověk ve skupině	Lidské aktivity, životní prostředí a ekosystémy regionu Kulturní difference Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality Vliv médií ve společnosti Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena Kreativita Poznávání lidí, Komunikace, Řešení problémů Kooperace a kompetice Kulturní difference Lidské vztahy Občan, občanská společnost a stát Etnický původ	

- přiměřeně uplatňuje svá práva, respektuje práva druhých a uvědomuje si rizika jejich porušování - vyjadřuje vlastní postoje vhodným přátelským způsobem, aniž by omezil druhé - orientuje se v základních mravních hodnotách - projevuje kritický postoj k negativním společenským jevům - chápe význam zdravého životního stylu a snaží se jej dodržovat -chápe význam spolupráce mezi národy a státy v hospodářské, kulturní a politické oblasti - orientuje se v globálních problémech současnosti, vyjádří na ně svůj názor a zamýšlí se nad možnostmi řešení	- stát a právo - lidská práva - práva dítěte - právní dokumenty - porušování lidských práv - šikana , diskriminace - prevence užívání návykových látek - evropská integrace - Evropská unie - globalizace - globální problémy současnosti	Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Multikulturalita Vztah člověka a prostředí	
---	--	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák zná kulturní památky, přírodní zajímavosti a historii Libereckého kraje, dokáže nalézt zdroje informací a využít je - rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy chování - zná základy občanského a právního vědomí, chápe důsledky porušování pravidel - má pozitivní vztah ke starým, nemocným a hendikepovaným lidem, soucítí se sociálně slabšími - uvědomuje si přínos spolupráce lidí, navrhuje řešení a diskutuje o návrzích - rozvíjí a využívá svůj osobní potenciál, chápe význam výchovy a vzdělání pro uplatnění v životě - při překonávání překážek a dosahování cílů užívá svých volných vlastností - orientuje se v základních právech a povinnostech občana České republiky	- náš kraj - instituce - zajímavá a památná místa - tradice, kulturní památky - přírodní objekty - lidská setkání - sociální rozdíly - postavení mužů a žen - solidarita - zásady lidského soužití - dělba práce a činností - člověk jako jedinec - životní cíle a plány - životní perspektiva - předpoklady - význam výchovy a vzdělávání - osobní hodnoty - stát a právo - státní občanství ČR - občanskoprávní vztahy - práva občana - základní práva a povinnosti občana ČR	Lidské aktivity a životní prostředí, ekosystémy kraje Formy participace občanů v politickém životě Lidské vztahy Principy sociálního smíru a solidarity Poznávání lidí Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena, komunikace, řešení problémů, rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Občan, občanská společnost a stát	

- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů a uvede příklady možných řešení na lokální úrovni - uvede příklady některých projevů globalizace a jejich důsledky	- globalizace - globální problémy současnosti	Multikulturalita Vztah člověka a prostředí	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák zná nejvýznamnější státní instituce a jejich pravomoci - zná kulturní a přírodní zajímavosti, historii a tradice našeho státu - vyhledává informace z různých zdrojů a využívá je - chápe význam práce v životě člověka a důležitost rozhodování o své budoucnosti - na základě objektivního sebehodnocení pozitivně rozvíjí vlastní osobnost, svého potenciálu využívá k utváření kvalitních vztahů s druhými lidmi - stále kultivuje své charakterové a volní vlastnosti - rozlišuje různé formy vlastnictví a způsoby jejich ochrany - dodržuje zásady hospodárnosti - zná funkci bank a služby, které občanům poskytují - dokáže vysvětlit podstatu fungování trhu - zná úkoly jednotlivých složek státní moci, orgánů a institucí, právní normy - je si vědom významu úpravy důležitých právních vztahů, které se ho týkají /rodinných, pracovních, vlastnických,.../ - dodržuje právní ustanovení, rozpozná protiprávní jednání a jeho různé formy a důsledky - ví, jakým způsobem se domoci vlastních práv	- naše vlast - stát a státní instituce - člověk jako jedinec - vůle a osobní kázeň při seberozvoji - adaptace na životní změny - sebezměna - systém osobních hodnot - předsudky v pohledu na druhé - tržní hospodářství - rozpočet - daně - formy placení - právní formy podnikání - stát a právo - právní instituce - ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce - státní správa a samospráva - principy demokracie - právní řád ČR - orgány právní ochrany - protiprávní jednání - trestní postižitelnost	Formy participace občanů v politickém životě Sebepoznání a sebepojetí Sebeorganizace a seberegulace Psychohygiena Mezilidské vztahy Řešení problémů Hodnoty, postoje, praktická etika Princip sociálního smíru a solidarity Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie Komunikace, kooperace a kompetice	

- popíše vliv začlenění ČR do Evropské unie a dalších mezinárodních organizací na každodenní život občanů, objektivně posuzuje výhody a nevýhody - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství k nimž má ČR vztah - uvědomuje si hrozbu mezinárodního terorizmu a zaujímá k němu negativní postoj - uvědomuje si svrchovanost a práva každého státu - projevuje zdravým způsobem národní hrdost	- mezinárodní spolupráce - mezinárodní organizace	Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	
--	--	---	--

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Fyzika je vyučován od 6. do 9. ročníku, časová dotace v 6., 7. a 8. ročníku je 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodina týdně. V předmětu Fyzika si žáci osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování, nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům. Předmět významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od názorného poznání k přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy a zasvěcuje do pochopení technologií a zákonitostí přírodních procesů. Jako součást vzdělávací oblasti Člověk a příroda je úzce spojen se vzdělávacím obsahem předmětu Chemie a Přírodopis a významně se zde uplatňují mezipředmětové vztahy. Žáci poznávají přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny.

Cíle a pojetí výuky

Cílem předmětu Fyzika je nejen osvojení si poznatků z vybraných okruhů učiva, ale také pochopení přínosu fyziky pro vytváření vědeckého obrazu světa. Žáci si osvojují dovednosti potřebné při řešení fyzikálních problémů a úloh, dokáží objasňovat podstatu fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě i technické či technologické praxi a to při samotném provádění jednoduchých pokusů a laboratorních pracích. Žáci mají příležitosti k rozvíjení logického uvažování a myšlení, učí se pracovat s jasně vymezenými pojmy a učí se kriticky hodnotit svá řešení. Žáci jsou vedeni k porozumění souvislostí mezi lidskou činností a stavem životního prostředí. Uvědomují si postupně nutnost co nejširšího využívání obnovitelných přírodních zdrojů.

Formy a metody práce

Fyzika používá pro poznávání fyzikálních objektů a procesů tyto vědecké metody – pozorování, měření, vytváření experimentů, zpracování získaných údajů, jejich hodnocení a vyvozování závěrů z těchto údajů. Důraz je kladen na racionální a empirickou složku, dochází k neustálé konfrontaci teoretických a empirických poznatků, jejich vzájemná kontrola zabezpečuje spolehlivé fyzikální poznávání.

Klíčové kompetence

a/ Kompetence k učení

- žák si osvojuje obecně užívané symboly, značky a jednotky fyzikálních veličin
- dodržuje logické postupy řešení fyzikálních úloh
- propojuje vědomosti přírodopisných předmětů (matematiky, chemie)
- pracuje ve skupině a vyhodnocuje svoje řešení

b/ Kompetence k řešení problémů

- chápe možnost více řešení jednoho problému
- dokáže kontrolovat své postupy a výsledky řešení úloh
- hledá vlastní postupy a řešení
- správně formuluje a vyjadřuje své závěry a názory

c/ Kompetence komunikativní

- umí číst v grafech a tabulkách
- chápe logiku řešení a dbá na správné jednotky fyzikálních veličin
- pracuje ve skupině při řešení problémů a při laboratorních pracích, účinně komunikuje se členy skupiny
- respektuje pravidla práce ve skupině

d/ Kompetence sociální a personální

- dodržuje při komunikaci zásady slušného chování
- poskytuje pomoc při práci ve skupině
- chápe své povinnosti a zodpovědnost za svou práci

e/ Kompetence občanské

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy lidstva
- dodržuje a chápe význam pravidel zdravého životního stylu

f/ Kompetence pracovní

- udržuje své pracovní místo a pomůcky v čistotě a pořádku
- dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce
- nese zodpovědnost za výsledky své práce a ke svému hodnocení přistupuje kriticky

Začleněná průřezová témata

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu jsou začleněna tato průřezová témata:

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice, Řešení problémů.

Z tématu **Environmentální výchova** je začleněn okruh Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- vysvětlí rozdíl mezi vlastnostmi látek pevných, kapalných a plyných - rozlišuje termín těleso a látka - na příkladech objasní, kdy dochází k vzájemnému silovému působení těles - chápe důležitost působení gravitačního pole Země na život na této planetě - změří siloměrem velikost síly - dovede vysvětlit a pokusně dokázat jev – difúzi - objasní pomocí částicové stavby rozpínavost plynů, tekutost kapalin i plynů a stálý tvar krystalických látek - zná složení atomu - vyhledává prvky v periodické soustavě prvků - chápe rozdíl mezi atomem, molekulou, prvkem a sloučeninou - umí elektrovat těleso třením, dotykem a tento jev vysvětlit - určí, jak se budou k sobě navzájem chovat elektrovaná tělesa - chápe shodné i odlišné vlastnosti silového gravitačního a elektrického pole	- stavba látek – látky pevné, kapalné a plynné - vzájemné působení těles - síla, gravitační síla a gravitační pole - měření síly - částicová stavba látek - vzájemné silové působení částic - atomy a molekuly - elektrické vlastnosti látek - elektrování těles - elektrické pole	Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Seznámení s řádem učebny, poučení o bezpečnosti práce v učebně fyziky

- odliší na magnetu magnetické póly, netečné pásmo - pokusně znázorní magnetické pole a znázorní ho indukčními čarami - používá kompas k určování světových stran - zná značku a jednotku fyzikální veličiny délka, její násobky, délku změří a vyjádří odchylku měření - změří rozměry obdélníkové plochy i hranolů - určí objem tělesa odměrným válcem i výpočtem - ovládá určení hmotnosti tělesa laboratorními váhami - volí při všech činnostech vhodné měřidlo - umí minimalizovat chyby vzniklé při měření - určí hustotu pevného i kapalného tělesa na základě změřených veličin - používá odvozeného vzorce pro výpočet hustoty k výpočtu hmotnosti i objemu	- magnetické vlastnosti látek - magnety přírodní a umělé - magnetické póly - magnetické pole, magnetické pole Země - magnetizace látky - měření fyzikálních veličin / Význam Mezinárodní soustavy jednotek SI / - délka, základní jednotka, odvozené jednotky - objem - hmotnost - hustota - výpočet hmotnosti a objemu		Poučení před první laboratorní prací Laboratorní práce – Měření hmotnosti tělesa Laboratorní práce – Určení druhu látky podle hustoty
---	---	--	--

- změří čas stopkami - ovládá převádění jednotek času - vysvětlí důsledky změn objemu těles při změnách teploty - změří teplotu kapalného tělesa a tělesnou teplotu - z naměřených hodnot sestrojí graf - rozlišuje elektrické vodiče a nevodiče - rozliší jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, elektrický proud a elektrické napětí - znázorní působení elektrické síly - ověří a porovná účinky stejnosměrného elektrického proudu - popíše a vysvětlí funkci tepelných elektrických spotřebičů, elektrické pojistky - používá pravidla bezpečného užívání elektrických zařízení	- jednotky času - měření času - změna objemu pevných, kapalných a plynných těles při zahřívání a ochlazování - měření teploty - změna teploty vzduchu v průběhu času - vodiče a izolanty - elektrický proud a napětí – značky a jednotky těchto fyzikálních veličin - měření elektrického proudu a napětí - jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, sestavení těchto obvodů a měření proudu a napětí v obvodech - působení proudu na vodič – elektromagnety - tepelné elektrické spotřebiče, pojistka - pravidla bezpečného používání elektrických zařízení		Laboratorní práce – Změna teploty v čase Laboratorní práce – Měření elektrického proudu v rozvětveném a nerozvětveném obvodu
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- chápe pojem relativní v souvislosti s klidem a pohybem těles - popíše a odliší pohyb podle tvaru trajektorie - odlišuje pohyb rovnoměrný od pohybu nerovnoměrného - ovládá vzorec pro výpočet rychlosti, dráhy a času - vypočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu tělesa - užívá grafu k zjišťování rychlosti i dráhy a času - chápe souvislost mezi gravitační silou Země a hmotností tělesa - určí výslednou sílu, která působí na těleso - experimentálně určí těžiště tělesa - ovládá jednoduché vysvětlení Newtonových pohybových zákonů - chápe význam jednoduchých strojů v denní praxi - výpočtem určuje velikost tlaku, tlakové síly i plochy - chápe tlak jako fyzikální veličinu, kterou lze měnit podle potřeby - experimentálně určí velikost třecí síly - určuje, kdy je nutné třecí sílu zvětšit a zmenšit	- pohyb a klid tělesa vzhledem k vztažné soustavě - pohyb posuvný a otáčivý - přímočarý a křivočarý pohyb částic - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlost rovnoměrného pohybu - odvození vzorce pro výpočet rychlosti, jednotky rychlosti a převodní vztahy - Výpočet průměrné rychlosti - graf přímé úměrnosti dráhy a času při rovnoměrném pohybu - síla - vzájemné silové působení, gravitační síla a hmotnost. - znázornění síly, skládání sil - těžiště - posuvné účinky síly, pohybové zákony I. Newtona - otáčivé účinky síly : rovnováha na páce, užití páky v praxi. - kladka volná, pevná, kladkostroj - tlaková síla, tlak, tlak v praxi - tření, třecí síla v praxi	Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Seznámení s řádem učebny, poučení o bezpečnosti práce v učebně fyziky Laboratorní práce – Určení rychlosti nerovnoměrného pohybu tělesa Laboratorní práce – Určení rovnovážné polohy páky

- aplikuje Archimédův zákon i pro plyny - objasní Torricelliho pokus - chápe podstatu tlakoměrů	- mechanické vlastnosti plynů – Archimédův zákon pro plyny - měření atmosférického tlaku, manometry		Laboratorní práce – Změna atmosférického tlaku v závislosti na nadmořské výšce
---	--	--	---

- chápe za jakých podmínek dochází k jednotlivým změnám skupenství - aktivně pracuje s fyzikálními tabulkami - objasní činnost pístových spalovacích motorů - vysvětlí působení elektrického pole na vodič i izolant - chápe analogie i odlišnosti gravitačního a elektrického pole - ovládá zapojit ampérmetr do obvodu a určit velikost elektrického proudu - změří velikost elektrického napětí různými typy měřičů - vysvětlí elektrický odpor jako vlastnost vodiče - zapojí spotřebiče a využívá odlišnosti zapojení - určuje severní a jižní pól cívky, kterou prochází elektrický proud - vysvětlí činnost elektromotoru - objasní podstatu elektromagnetické indukce - objasňuje vznik střídavého napětí i činnost generátorů - vysvětlí činnost transformátoru - chápe princip výroby elektrické energie	- změny skupenství látky - tání a tuhnutí - vypařování, var, kapalnění - pístové spalovací motory - elektrický náboj, elektrické pole, elektrické vlastnosti látek, elektroskop, jednotka elektrického náboje - vodič a izolant v elektrickém poli, siločáry elektrického pole - elektrický proud - elektrické napětí - Ohmův zákon - elektrický odpor - zapojení spotřebičů za sebou - zapojení spotřebičů vedle sebe - pravidla bezpečného používání elektrických zařízení - reostat, potenciometr - elektromagnetické jevy, magnetické pole cívky, kterou prochází elektrický proud, elektromotor - elektromagnetická indukce - změna magnetického pole cívky - střídavý proud, časový průběh střídavého napětí a proudu - transformátory - rozvodná elektrická síť	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Laboratorní práce – Tání thiosíranu sodného
--	--	---	--

- určí základní meteorologické prvky - chápe nutnost ochrany ovzduší	- počasí kolem nás, meteorologie, atmosféra Země a její složení. - základní meteorologické jevy a jejich měření - znečišťování atmosféry	Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozlišuje pokusně vodič od izolantu a polovodiče - vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v různých látkách - jednoduše vysvětlí rozdílné vlastnosti elektromagnetických vln o různých vlnových délkách a jejich využití v praxi - zapojí diodu v propustném a závěrném smyslu - jednoduše vysvětlí tranzistorový jev - určí nutné podmínky pro vznik a šíření zvuku - chápe nutnost ochrany organismu před přílišným hlukem - určí vztah mezi výškou tónu a kmitočtem	- vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech, polovodičích - elektromagnetické vlny a záření - polovodičové materiály, jejich využití - dioda, tranzistory - vlastnosti zvuku - zvukové jevy, šíření zvuku, ochrana před nadměrným hlukem - tón, výška tónu, kmitočty	Základní podmínky života – energie, přírodní zdroje, vlivy na prostředí Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Seznámení s řádem učebny, poučení o bezpečnosti práce v učebně fyziky Laboratorní práce – Hmotnost kapky vody

- orientuje se v mapě hvězdné oblohy - určí tělesa, která tvoří sluneční soustavu s hlavním zaměřením na planety - objasní význam kosmického výzkumu pro lidstvo - vysvětlí pojem radioaktivita - odliší vlastnosti různých druhů záření - chápe význam využití jaderné energie - dokáže vysvětlit nebezpečí zneužití jaderné energie - vysvětlí výhody a nevýhody užívání různých zdrojů energie z hlediska jejich vlivu na životní prostředí	- Země a vesmír, sluneční soustava, naše galaxie, kosmický výzkum - hvězdy a planety, meteority, komety, meteoroidy - radioaktivita, využití jaderného záření, jaderná energetika, ochrana před zářením - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ukládání odpadu jaderných elektráren)	Laboratorní práce – Určení objemu tělesa využitím Archimédova zákona
---	---	---	---

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Chemie je vyučován od 8. do 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Tento předmět vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Předmět Chemie poskytuje žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti, aby si uvědomili významné uplatnění chemie v budoucnosti a aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí. Žáci se učí hledat souvislosti mezi poznáváním přírody a praktickým životem.

Cíle a pojetí výuky

Žáci zkoumají přírodní děje a jejich souvislosti s praktickým životem. Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně získávali základní poznatky z různých oborů chemie a ekologie, osvojují si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí. Provádí jednoduché chemické pokusy a učí se vysvětlovat chemické děje, příčiny a průběh různých přírodních procesů. Žáci jsou seznamováni se zásadami bezpečné práce s chemikáliemi a umí poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami.

Formy a metody práce

V předmětu chemie je kladen důraz na praktické zkušenosti a dovednosti. Učivo je zaměřeno na získání teoretických základů, včetně minima chemických výpočtů a znalost názvosloví chemických sloučenin. Velký důraz se klade především na experimentální činnosti a na řešení problémových úloh, které mají vztah k praxi. Typickým rysem je méně výkladu učitelem a více nácviku tvořivosti a správné orientace žáků v běžném životě. V průběhu školního roku se provádí 5 laboratorních prací k procvičování zručnosti a probíraného učiva.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák si osvojuje užívané termíny, názvy prvků, vzorce sloučenin
- objasní význam poznání chemických dějů pro praktický život
- vytváří si komplexní pohled na přírodní vědy a ekologii
- pracuje v týmu, experimentuje, řeší a vyhodnocuje výsledky své práce

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák chápe význam pozorování, měření a vyhodnocení získaných údajů
- kontroluje dosažené výsledky
- rozezná bezpečnostní rizika a vyhýbá se jim
- získává informace, které vedou k dosažení cíle, z různých zdrojů
- řeší zadaný úkol podle pracovních postupů, hledá různá řešení k ověření faktů

c/ Kompetence komunikativní

- pracuje a účinně komunikuje v týmu, usiluje o dosažení společného cíle
- dokáže spolupracovat při řešení složitějších úloh a laboratorních cvičeních

d/ Kompetence sociální a personální

- respektuje pravidla bezpečnosti
- spolupracuje ve skupině a respektuje pravidla práce skupiny, dělbu práce

e/ Kompetence občanské

- uvědomuje si význam své školní práce pro budoucí život
- zdůvodní ekologické souvislosti a snaží se hledat řešení těchto problémů
- respektuje a chápe pravidla zdravého životního stylu

f/ Kompetence pracovní

- dodržuje pořádek na svém pracovním místě
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Začleněná průřezová témata

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání
- v oblasti sociálního rozvoje Kooperace a kompetice.

Z tématu **Environmentální výchova** je začleněn okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí /vliv činnosti člověka na životní prostředí, otázky znečišťování a ochrany životního prostředí, globální problémy lidstva a pomoc chemie při ozdravení životního prostředí,.../, Vztah člověka a prostředí a Základní podmínky života.

- provede filtraci a destilaci ve školních podmínkách - navrhne postup oddělování složek směsí (o známém složení) a uvede příklady oddělování složek směsí v běžném životě - rozliší vodu destilovanou, pitnou (včetně stolní), užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a použití - prokáže znalost o složení vzduchu (i kvantitativně) - popíše, co je teplotní inverze a smog, a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti - uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí - umí popsat několik způsobů čištění odpadních vod - uvede příklady (z praxe) dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic - používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech, slovně popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů	- oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace, chromatografie, extrakce...) - voda a vzduch - částicové složení látek (molekuly, atomy, protony, neutrony, atomové jádro, elektrony, elektronový obal, valenční elektrony, ionty)	Vliv činnosti člověka na znečištění životního prostředí a možnosti ochrany čistoty ovzduší. Znečištění vody a vzduchu jako jeden z globálních problémů lidstva.	Laboratorní práce: Sublimace a desublimace Laboratorní práce: Destilace Laboratorní práce: Vlastnosti aktivního uhlí Laboratorní práce: Důkaz vydechovaných plynů
--	--	--	---

- používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků (Ag, Al, Au, Br, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Si, Zn), vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým protonovým číslům a naopak - používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech a rozliší chemickou značku (prvku) a chemický vzorec (včetně jejich kvalitativního i kvantitativního významu) - uvede příklady praktického využití kovů (Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au) a slitin (mosazi, bronzu, duralu) a nekovů (H, O, N, Cl, S, C). - popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy a jednoduchými pokusy ověří jejich vlastnosti - rozliší periody a skupiny v PSP - rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a v konkrétních příkladech je správně určí - provede jednoduché chemické reakce ve školních podmínkách - uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využívá ho při řešení úloh - zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce, přečte chemické rovnice včetně použití látkového množství - osvojí si pojmy látkové množství, molární hmotnost	- protonové číslo, chemické prvky - chemická vazba, chemické sloučeniny - chemické prvky a periodická soustava chemických prvků - chemické reakce, chemické slučování a rozklad - sledování průběhu chemických reakcí - faktory ovlivňující průběh chemických reakcí - Zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - výpočet látkového množství - ovlivňování průběhu (rychlosti) chemické reakce		
--	---	--	--

- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech, sulfidech a v halogenidech, z názvů zapíše vzorce a naopak - popíše vlastnosti vybraných oxidů a chloridu sodného a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH, orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - uvede, jak se bezpečně ředí koncentrované kyseliny, jak se bezpečně rozpouští hydroxidy a poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami - ředí (s dodržováním zákonů, vyhlášek a pravidel bezpečné práce) roztoky kyselin a hydroxidů - zapíše vzorce a popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů - vysvětlí, jak vznikají v přírodě kyselé deště, jak jim lze předcházet	- oxidy (siřičitý, sírový, dusnatý, dusičitý, uhelnatý, uhličitý, vápenatý) - halogenidy (chlorid sodný) - sulfidy - kyselost a zásaditost roztoků, pH - kyseliny (sírová, chlorovodíková, dusičná) - hydroxidy (sodný, draselný, vápenatý)	Vztah člověka k životnímu prostředí, otázky znečištění a ochrany životního prostředí.	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zopakuje si základní osvojené pojmy z 8. ročníku - popíše postup práce s vybranými dostupnými chemickými látkami při zachování bezpečnosti práce - ovládá základy první pomoci při popálení, potřísnění pokožky kyselinou, hydroxidem, pořezání se - využívá dostupných informačních zdrojů, analyzuje informace, vyčleňuje z nich podstatné a předává je ostatním žákům - bezpečně provede neutralizaci roztoků známých kyselin a hydroxidů (pro žáky povolených), uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi - uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi - rozliší, které látky patří mezi soli - provede jednoduché přípravy solí - osvojí si názvosloví solí, hydrogen solí a hydrátů - uvede vlastnosti a použití vybraných solí (hlavně se zaměřením na průmyslová hnojiva) - popíše vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv - osvojí si pojmy: látkové množství, molární hmotnost - vypočítá hmotnost výchozí látky a produktu - vypočítá molární koncentraci roztoku	- opakování - názvosloví, vlastnosti některých kyselin a hydroxidů, klasifikace oxidů, orientace v periodické soustavě prvků, základní chemické reakce - syntéza a analýza, Zákon zachování hmotnosti - bezpečnost práce v chemické laboratoři - neutralizace - soli - průmyslová hnojiva - stavební pojiva (vápno, cement, sádra, keramika) - výpočet hmotnosti z chemické rovnice - výpočet molární hmotnosti	Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Poučení o bezpečnosti práce v učebně chemie, seznámení s řádem učebny. Poučení o bezpečnosti před laboratorními pracemi.

- rozhodne, které ze známých reakcí patří mezi redoxní - popíše princip výroby surového železa a oceli - popíše, co je koroze, příklady činitelů ovlivňujících její rychlost a uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí - experimentálně ověří vliv různých činitelů na průběh koroze - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti a plynové kahany při školních experimentech - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - rozliší exotermické a endotermické reakce - orientuje se v problematice ekologie (ochrana život. prostředí, recyklace odpadů) - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu	- redoxní reakce (oxidace, redukce) - galvanické články - elektrolýza - galvanické pokovování - energetické změny při chemických reakcích - přírodní zdroje uhlovodíků (paliva, výhřevnost) - jaderná chemie - uhlovodíky (methan, ethan, propan, butan, ethylen, propylen, acetylen, benzen, naftalen a jejich zdroje)	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí - globální problémy lidstva Vztah člověka k prostředí	Laboratorní práce: Elektrolýza Laboratorní práce: Koroze Laboratorní práce: Důkaz uhlíku a vodíku v organických látkách Laboratorní práce: Těkavost organických látek
---	--	---	--

- rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, kyseliny mravenčí a octové, uvede jejich vlastnosti a použití - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí - uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a hodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy - rozpozná plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - rozpozná názvy přírodních a syntetických vláken a uvede jejich výhody i nevýhody při jejich používání - doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka - uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby - uvede příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim - vysvětlí princip hašení požáru a uvede příklady jejich způsobu hašení - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše následky, kterým se vystavuje jejich konzument - na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet	- deriváty uhlovodíků - přírodní látky - plasty a syntetická vlákna - chemie a společnost - látky uměle vyrobené – detergenty, léky, drogy, jedy, hnojiva - hořlaviny	Vztah člověka k prostředí.	Laboratorní práce: Faktory poškozující bílkovinu Mezipředmětové vztahy: Člověk a zdraví – Ochrana člověka za mimořádných událostí, Integrovaný záchranný systém.
--	--	-----------------------------------	--

5.6.3 PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je součástí vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“ a je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku. V 6., 8. a 9. ročníku v časové dotaci dvě hodiny týdně a v 7. ročníku je dotován jednou hodinou týdně.

Předmět přírodopis je jedním z vyučovacích předmětů, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako celku, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci se seznamují s živou a neživou přírodou, s různými formami života na Zemi, učí se chápat spjatost života člověka s přírodou. Na pokusech a pozorováních při vycházkách, exkurzích a laboratorních pracích si prakticky ověřují poznatky o přírodě a jejich zákonitostech. Na tomto poznání je založeno i chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům, učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě, vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích a seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je rozvíjet pozitivní vztah žáků k přírodě a jejím jednotlivým složkám. Žáci si vytvářejí představu o vzniku Země a vývoji života na Zemi a učí se chápat spojitost života člověka s přírodou. Jsou vedeni k citlivému vnímání okolního prostředí a odpovědnosti za zachování života na Zemi. Je upřednostňován komplexní pohled na daná témata s využitím mezioborových vztahů, kde žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém. Žáci se učí porozumět zákonitostem přírodních jevů. Osvojují si vědomosti o přírodě, na jejich základě si vytvářejí a ověřují hypotézy a získávají praktické dovednosti při pozorování a zkoumání. Je podporována otevřenost myšlení.

Formy a metody práce

Při výuce se užívají různé formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Jedná se zejména o frontální výuku s demonstračními pomůckami, dialog, skupinovou práci - s využitím přírodnin, odborné literatury, pracovních listů - přírodovědné vycházky s pozorováním, menší projekty, křížovky, osmisměrky a jiné přírodovědně zaměřené hry. Dále se také využívá výukových programů na PC, informací z internetu, encyklopedií atd. - důraz je tedy kladen také na zvládnutí orientace v různých informačních zdrojích.

Klíčové kompetence

a/ Kompetence k učení

- žák si osvojuje obecně užívané termíny, symboly a znaky
- samostatně vyhledává, třídí a propojuje informace
- samostatně pozoruje a porovnává dosažené výsledky a získané informace
- nalézá souvislosti s jinými předměty a skutečnostmi

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- hledá vlastní postup při řešení problémů
- vyjadřuje závěry na základě získaných poznatků či údajů a umí je obhajovat
- chápe význam kontroly dosažených výsledků

c/ Kompetence komunikativní

- žák je schopen pracovat ve skupinách takovým způsobem, který umožní kvalitní spolupráci, a tak i dosažení společného cíle.
- komunikuje s ostatními žáky, respektuje jejich názory a diskutuje o nich
- formuluje své myšlenky v písemné i mluvené formě
- má možnost sám zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

d/ Kompetence sociální a personální

- žák stanovuje pravidla pro práci ve skupině (ale i samostatnou práci) a dodržuje je
- využívá skupinového vyučování ke spolupráci při řešení problému
- dodržuje při komunikaci zásady slušného chování

e/ Kompetence občanské

- žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlíží na ně komplexně
- poskytuje podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- zdůvodní výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu
- dodržuje pravidla slušného chování

f/ Kompetence pracovní

- žák dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- samostatně pracuje s atlasy všeho druhu, s klíči k určování přírodnin, encyklopediemi, internetem a jinými informačními zdroji
- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- práci si sám organizuje, navrhne postup a časový rozvrh

Začleněná průřezová témata

V přírodopise se objevuje řada tematických okruhů průřezových témat, které prolínají učivem 6. – 9. ročníku.

Z tématu **Environmentální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí.

Z tématu **Multikulturní výchova** je v 8. ročníku začleněn tematický okruh Etnický původ.

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** je v oblasti sociálního rozvoje začleněn v 8. ročníku tematický okruh Komunikace.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák se orientuje v nejdůležitějších názorech na vznik života - vymezí základní projevy života, uvede jejich význam - vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - dokáže roztrždit organismy do říší - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - umí vysvětlit rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin - umí popsat jednotlivé části hub - zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitizmem a symbiózou - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - pozná lišejník a vysvětlí jeho význam - zná význam řas a vybrané zástupce - popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů s využitím osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- vznik života na Zemi - projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin - vztahy mezi organismy, organismy a prostředí - buňka - organismy jednobuněčné, mnohobuněčné - tkáň, orgány, orgánové soustavy - třídění organismů – význam, zásady - viry – výskyt, význam - bakterie – výskyt, význam - sinice - houby – bez plodnic, s plodnicemi - lišejníky – výskyt, význam - řasy – výskyt, význam - prvoci – výskyt, význam - žahavci – výskyt, význam - ploštěnci – výskyt, význam - hlísti – výskyt, význam	Základní podmínky života Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	Laboratorní práce: Seznámení s mikroskopem Laboratorní práce: Druhy hub Laboratorní práce: Stavba těla prvoků

- porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla hlavonožců - rozlišuje vodní a suchozemské druhy měkkýšů - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie) - popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - vysvětlí význam žížaly v přírodě - dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska	- měkkýši - plži - mlži - hlavonožci - kroužkovci – výskyt, význam - členovci - pavoukovci - korýši - vzdušnicovci (hmyz) - ostnokožci		Laboratorní práce: Pozorování žížaly (či vzdušnicovců) Laboratorní práce: Přírodopisná vycházka
--	---	--	---

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - pozná vybrané zástupce ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - rozumí postavení ryb v potravním řetězci, chápe význam ryb v potravě člověka - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí - pozná vybrané zástupce obojživelníků - pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků - vysvětlí vývoj rostlin - dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - zná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kaprad'orosty - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami	Zoologie - strunatci – původ názvu, společné znaky - pláštěnci - bezlebeční - obratlovci - kruhoústí – stavba těla, zástupci - paryby - stavba těla, zástupci - ryby - stavba těla, rozmnožování, vývin, zástupci - obojživelníci – přizpůsobení prostředí, stavba těla, zástupci - plazi - stavba těla, přizpůsobení prostředí, zástupci - ptáci - stavba těla, zástupci podle jednotlivých ekosystémů - přizpůsobení prostředí, vznik a vývoj Botanika - vývoj rostlin, přechod rostlin na souš - vyšší rostliny - fyziologie dýchání, růst, rozmnožování, fotosyntéza - výtrusné rostliny – kaprad'orosty - plavuně, přesličky, kapradiny; - mechorosty - semenné rostliny	Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	Laboratorní práce: Podmořský svět, určování ryb Laboratorní práce: Pozorování ptačího vejce a určování ptáků Laboratorní práce: Pozorování pokožky listu

- vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla - kořen, stonek, list, květ, plod - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztrždit - vysvětlí význam různých ekosystémů a popíše jejich život - zná příklady a využití kulturních plodin - dokáže pracovat s atlasy a klíči rostlin	- anatomie a morfologie rostlin – kořen, stonek, list, květ, semeno, plod - nahosemenné rostliny – výskyt, význam, ochrana – ekosystém les - krytosemenné rostliny, třídění rostlin, významné čeledi + druhy, jejich výskyt, význam a ochrana Ekosystémy - louka, mokřady, pole atd.		Laboratorní práce: Botanická vycházka
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák popíše stavbu těla savců a jejich základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řady savců a správně roztrídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života - pozná vybrané zástupce - zná význam savců v přírodě i pro člověka a jejich postavení v ekosystému - uvede základní typy chování živočichů a význam pro přežití - umí zařadit člověka do systému živočišné říše, objasnit rozdíly znaků současného člověka a lidoopa, umí vysvětlit vývoj člověka - zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky - dokáže vysvětlit pojem rasismus a je si vědom rovnocennosti všech ras - umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb - dovede pojmenovat základní kosti a svaly - dokáže popsat příčiny nemocí, jejich prevenci a zásady první pomoci - zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve - zná stavbu srdce a druhy cév - umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy - zná příčiny nemocí oběhové soustavy a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci	Zoologie - savci – vývoj, stavba těla, zástupci, etologie - rozšíření, význam a ochrana živočichů Biologie člověka - původ a vývoj člověka (fylogeneze) - lidské rasy – rovnost lidských ras - buňky, tkáň, orgány - soustava pohybová (opěrná a svalová) - stavba a funkce, úrazy, prevence - oběhová soustava a tělní tekutiny – stavba, funkce	Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Komunikace Etnický původ	Laboratorní práce: Mikroskopická stavba svalové tkáně Laboratorní práce: Zátěžové testy, úrazy a první pomoc

- umí pojmenovat a popsat části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy v klidu a při zátěži - zná příčiny nemocí dýchací soustavy, prevence, zásady první pomoci - dovede vysvětlit, jak tělo získává energii - umí pojmenovat a popsat části trávicí soustavy a zná jejich funkci - popíše nemoci trávicí soustavy, jejich příčiny, prevence a zásady první pomoci - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - zná příčiny onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - zná význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění kožní soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - zná stavbu nervové soustavy - umí popsat činnost nervové soustavy - umí popsat části mozku a jejich význam - zná příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci - zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí, příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci - zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu	- dýchací soustava – stavba, funkce, péče o dýchací soustavu - trávicí soustava – stavba, funkce, výživa a nemoci, zdravý životní styl - vylučovací soustava – stavba, funkce, nemoci - kožní soustava - stavba, funkce, poškození - nervová soustava - stavba nervové tkáně, nervová činnost, stavba a funkce mozku - smyslové orgány - žlázy s vnitřní sekrecí - hormony		Laboratorní práce: Dermatoglyfika
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák umí popsat stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození - je si vědom nebezpečí přenosu pohlavních chorob - popíše jednotlivé etapy života - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu - vysvětlí teorii vzniku Země - rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - zná využití a výskyt některých nerostů - rozliší horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - zná výskyt a využití vybraných hornin - rozliší vnitřní geologické děje, jejich příčiny a důsledky - uvede konkrétní příklad vnitřních geologických dějů - popíše stavbu sopky, umí vyjmenovat a lokalizovat konkrétní sopky - rozliší vnější geologické děje, jejich příčiny a důsledky - uvede konkrétní příklad vnějších geologických dějů a jejich vliv na horniny a nerosty - objasní význam půdotvorných činitelů - rozliší hlavní typy a druhy půd - vysvětlí význam půdy pro přírodu i společnost	- rozmnožovací (pohlavní) soustava – stavba, funkce, vznik a vývoj jedince, puberta a pohlavní nemoci - celkové shrnutí biologie člověka – nemoci, úrazy, prevence, léčba - základy genetiky - Země - vznik, stavba - mineralogie - nerost, krystal, fyzikální a chemické vlastnosti nerostů, třídění nerostů, jejich výskyt a význam - petrologie – horniny vyvřelé, usazené, přeměněné; jejich výskyt, význam - vnitřní geologické děje – pohyby litosférických desek → pohyb kontinentů, zlomy a vrásky, sopečná činnost, zemětřesení - vnější geologické děje - pedologie – složení, vlastnosti, typy a význam půdy	Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k životnímu prostředí Ekosystémy	Laboratorní práce: Poznávání nerostů Laboratorní práce: Poznávání hornin

- uvede příklady devastace a rekultivace půdy - popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů - orientuje se v geologické stavbě a geologickém vývoji území ČR - orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, populace, společenstvo) - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitizmu a symbiózy - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech lidstva	- vznik a vývoj života na Zemi – vývoj organismů - geologické éry vývoje Země - geologický vývoj a stavba ČR – Český masiv a Západní Karpaty - základy ekologie, ochrana životního prostředí – živé složky a neživé složky životního prostředí, přírodní zdroje, globální problémy lidstva - významní biologové a jejich objevy (Ch. Darwin, J. Barrand, J. G. Mendel, J. E. Purkyně)		Laboratorní práce: Práce s geologickou mapou Laboratorní práce: Terénní vycházka Návštěva hornického muzea a štol
--	---	--	--

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6., 7. a 9. ročníku v časové dotaci dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jedna hodina týdně.

Zeměpis svým pojetím navazuje především na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni a rovněž na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Zdůrazněné jsou možnosti celkového pohledu na danou problematiku, z hlediska přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí na Zemi, zejména v regionálním a politickém zeměpisu, s využitím vazeb a vztahů z jiných oborů. Žáci si osvojují vědomosti a znalosti o Zemi, používají různé druhy map pro orientaci a prakticky využívají jejich možnosti. Popisují jevy, které je možné pozorovat v přírodě a ve společnosti, vytvářejí si vztah k přírodě a lidské společnosti a seznamují se s odlišnostmi mezi národy. Poznávají význam mezinárodních organizací a jejich činnost.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je kvalitní orientace žáků v geografickém prostředí, žáci se seznamují s geografickými objekty, jevy a používanými pojmy. Zeměpis přináší pestřejší přehled o Zemi jako vesmírném tělese, o přírodních, hospodářských, sociálních podmínkách a faktorech vyskytujících se v různých regionech světa včetně naší vlasti, všeobecnou orientaci v problematikách současného světa, učí žáky získat respekt k přírodním hodnotám a podporovat ochranu životního prostředí, poznávat vlastní krajinu, zemi a různé oblasti světa, poznatky z geografie využívat v praktickém životě.

Formy a metody práce

Ve výuce převažuje frontální výuka doprovázená demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem (např. atlas, encyklopedie, odborná literatura, internet, atd.). Poměrnou část náplně hodin tvoří i výuka ve skupinách (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu). Žáci mají možnost své znalosti a zkušenosti využít na zeměpisných vycházkách, exkurzích a projektech.

Úvodní část zeměpisu je věnována opakování znalostí žáků z předmětů vlastivěda a přírodověda. Žáci si prohloubí vlastní přehled o Vesmíru, Zemi a jejich přírodních krajinách, orientují se v základních geografických pojmech. V této části převažuje výkladová forma učitele doplněna skupinovou výukou. Individuální výuka je zařazena ve formě samostatných prací, jako jsou referáty, získávání různých geografických informací, atd.

Základní etapa zeměpisu je vyplněna fyzickogeografickou a sociogeografickou charakteristikou regionu světa. Získané znalosti jsou východiskem pro snazší pochopení charakteristiky České republiky. Výkladová forma práce je intenzivněji doplněna skupinovou a individuální metodou výuky. Žáci jsou výrazněji samostatně zapojeni do výuky. Pracují na referátech, přípravách na hodiny, obstarávají informace pro výuku, jsou vedeni k diskuzím a samostatnému rozhodování a řešení problémů. Skupinová výuka je využita pro projektovou výuku a další podobné formy práce.

Shrnutí dosažených znalostí a vědomostí je náplní závěrečného ročníku. Důraz je kladen především na fyzickogeografickou a sociogeografickou sféru zeměpisu. Žáci jsou aktivněji zapojeni do výuky. Jsou připravováni na diskuse a řešení různých problematik spojených se životem lidí na Zemi. Žáci se učí vyslovovat své domněnky, ověřovat své názory a odpovědi správně formulovat.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme různých forem a metod práce pro utváření těchto klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák vybírá a využívá vhodné způsoby propojení získaných poznatků do širších celků
- posuzuje získané poznatky, porovnává je a vyvozuje z nich závěry
- uvědomuje si smysl a cíl učení
- vyhledává, shromažďuje, třídí a porovnává informace
- používá odbornou terminologii
- nalézá souvislosti mezi získanými poznatky a poznatky z praxe
- využívá vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

b/ Kompetence komunikativní

- žák vyjadřuje a formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu, souvisle a kultivovaně
- naslouchá druhým lidem a dokáže vhodně reagovat na jejich názory a myšlenky, které respektuje
- provádí interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

c/ Kompetence k řešení problémů

- žák rozpozná problém, vyhledá k němu vhodné informace a diskutuje o možnostech řešení
- zdůvodní a hájí svá rozhodnutí
- vyhledá informace z různých informačních zdrojů
- používá metody, při kterých sám dochází k objevům, řešením a závěrům
- argumentuje a diskutuje na dané téma, obhájí své výroky
- rozpozná otevřené otázky
- aplikuje práci s chybou

d/ Kompetence sociální a personální

- žák ve skupinové výuce na základě daných pravidel upevňuje dobré mezilidské vztahy, pomáhá ostatním a je schopen o pomoc požádat
- je zodpovědný za svá jednání
- spoluúčastní se na vytváření kritérií hodnocení a na následném hodnocení svých výsledků

e/ Kompetence občanské

- žák respektuje názory druhých, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- odpovědně se chová k životnímu prostředí
- dodržuje pravidla slušného chování
- ohleduplně se chová k ostatním
- vytváří si osobní představy o geografickém a životním prostředí

f/ Kompetence pracovní

- pracuje co nejefektivněji, vzhledem ke svým možnostem
- dodržuje pravidla bezpečného chování v terénu
- vyhledává a využívá různých zdrojů informací

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 6. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Z tématu **Výchova demokratického občana** jsou začleněny tematické okruhy Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** jsou začleněny tematické okruhy Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané.

Z tématu **Multikulturní výchova** jsou začleněny tematické okruhy Kulturní difference, Lidské rasy, Etnický původ.

Z tématu **Environmentální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí.

- prokáže znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky, hloubnic - používá základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících - porovnává získané geografické informace tvořené grafy, diagramy, tabulkami a jinými statistickými údaji - popíše stavbu zemského tělesa a dna oceánů - posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností - seznámí se s rozložením vody na Zemi - vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - vymezí a vyhledá na mapách podnebné pásy a porovnává je - používá pojmy: počasí, podnebí, meteorologie - popíše celkový oběh vzduchu v atmosféře - popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich využití, rozumí pojmům: mateční hornina, humus, eroze půdy - vymezí geografická šířková pásma na Zemi - orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry	map, základní topografické útvary, jazyk mapy - práce s mapou, určování azimutu, měření a orientace na mapách - statistická data a jejich vyjádření v grafech a tabulkách, zdroje dat v geografii /internet) Přírodní obraz Země - skladba planety Země - pohyby litosférických desek, vznik pohoří a ostrovů - voda na Zemi - atmosféra, podnebí - pedosféra - přírodní krajiny na Zemi	Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	náčrtky okolní krajiny Procvičování učiva s využitím výukových programů, využití internetu Názorné ukázky – obrazový materiál (internet, video)
--	--	---	--

- rozpoznává souvislosti mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry - uvědomuje si vlivy člověka na přírodní prostředí - posoudí postavení a funkci člověka v obci, státě, světadílu a na Zemi - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou skladbu světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu, pohyby populace - posoudí souvislosti přírodních podmínek s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství - lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- člověk a příroda - Život člověka na Zemi - domov – obec, stát, světadíl, Země - lidé na Zemi, lidské rasy - sídla, život ve městech - význam lesů a vody, zemědělství, doprava, služby - přírodní zdroje - svět podle vyspělosti / porovnání života člověka ve světě a v České republice /	- Kulturní difference - Lidské vztahy - Etnický původ	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozlišuje základní přírodní a společenské znaky jako faktory pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - na mapách vyhledá hlavní oblasti, kde je soustředěno obyvatelstvo a hospodářství v jednotlivých kontinentech, regionech a modelových státech - u modelových států popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - porovnává polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů, regionů a modelových států - zvažuje, jaké změny probíhají ve vybraných regionech a proč nastaly - určí geografickou polohu oblastí a vyhledá je na mapách - uvede význam Arktidy a Antarktidy - seznámí se s globálními problémy hrozící polárním oblastem - posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí	Zeměpis světadílů – Afrika, Amerika, Austrálie Oceánie, Asie + evropská část Ruska - Afrika, Amerika, Austrálie a Oceánie, Asie + evropská část Ruska - fyzickogeografická charakteristika - Afrika, Amerika, Austrálie a Oceánie, Asie + evropská část Ruska - sociogeografická charakteristika - Afrika, Amerika, Austrálie a Oceánie, Asie + evropská část Ruska – regionalizace, charakteristika států Zeměpis světadílů – polární oblasti - Arktida, Antarktida (polární oblasti a člověk: objevování, výzkum, globální problémy, polární oblasti v budoucnosti)	Rozvoj schopnosti poznávání Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Kulturní difference Lidské vztahy Etnický původ Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Práce se slepou mapou v různých regionech

- na mapách vyhledá a vymezí světové oceány - geograficky oceány zařadí a jednotlivě mezi sebou porovná - uvede čím je důležitý a významný oceán pro člověka - zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo	Světové oceány - Atlantický oceán, Indický oceán, Tichý oceán, Severní ledový oceán (význam vody na Zemi, porovnání pevnina – voda) Opakování		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské znaky jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů Evropy - na mapách vyhledá hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství v jednotlivých regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých regionů a modelových států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech Evropy nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich - s pomocí mapy určí geografickou polohu České republiky - porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše a dobově zařadí důležité události ve vývoji státního území	Zeměpis světadílů - Evropa - Evropa - fyzickogeografická charakteristika - Evropa - socioekonomická charakteristika hospodářství - Evropa – regionalizace, charakteristika států - Česká republika - geografická poloha v Evropě (rozloha, členitost území) - vývoj státního území	Rozvoj schopnosti poznávání Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Občan, občanská společnost a stát	Práce se slepou mapou Evropy Využití obrazového materiálu z probíraných regionů a modelových států (encyklopedie, video, internet)

- hodnotí a porovnává přírodní podmínky, surovinové zdroje, geologický a geomorfologický vývoj území ČR - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu - určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo - zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	Přírodní podmínky ČR - geologie, geomorfologie, surovinové zdroje, flora, fauna ochrana přírody v ČR	Ekosystémy Základní podmínky, lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	
- vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice - na mapách lokalizuje největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory - charakterizuje hlavní demografické údaje pro ČR - porovná život ve městě a na venkově	Obyvatelstvo a osídlení v ČR - rozmístění obyvatelstva - sídelní poměry (kolik kde žije obyvatel, život ve městě a na venkově, migrace obyvatel) a demografická charakteristika České republiky	Kulturní difference Lidské vztahy Etnický původ	
- rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice - jednotlivě charakterizuje oblasti hospodářství České republiky: průmysl, zemědělství, služby, dopravu a spoje, zahraniční obchod, cestovní ruch	Hospodářské činnosti v České republice - zemědělství, průmysl, služby, doprava, obchod, cestovní ruch	Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice	

- popíše vývoj správních jednotek v ČR - lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice - charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost - zjistí historii, vývoj a statistické údaje vztahující se k obci - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy, pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu	Regiony České republiky - Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Zlínský kraj, Moravskoslezský kraj Můj domov		Referáty na téma „Charakteristika vybraného regionu v ČR“. Prezentace referátů před třídou. Školní nástěnka na téma „Můj domov“.
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák se orientuje v politické mapě světa - vyhledává, rozlišuje a porovnává jednotlivé státy světa a jejich seskupení - orientuje se v aktuálním politickém dění ve světě - lokalizuje politické, náboženské a národnostní konflikty a nebezpečí ve světě - uvede příklady projevů globalizace a stanoví jejich klady i zápory - vysvětlí příčiny ohrožení lidstva a lokalizuje hlavní zdroje ohrožení - posoudí politické a hospodářské postavení ČR v EU a ve světě - popisuje cíle nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení ve světě - lokalizuje problémové oblasti, vysvětlí příčiny konfliktů - orientuje se v počtu obyvatel a jejich rozmístění na Zemi v závislosti na přírodních podmínkách - aktivně využívá tematických map, tabulek a grafů s údaji o rozmístění, počtu a pohybu obyvatelstva, o sídlech a hospodářské činnosti v celosvětovém měřítku - dokáže objasnit hlavní příčiny a trendy migrace obyvatelstva ve světě - vyhodnocuje hlavní demografické ukazatele - vysvětlí základní principy vývoje počtu a věkového složení obyvatelstva v různých oblastech světa i u nás	Politická mapa světa - politické rozdělení světa podle rozlohy, lidnatosti, polohy, formy vlády, systému politické moci a hospodářské úrovně - hlavní světová konfliktní ohniska - mezinárodní organizace ve světě Obyvatelstvo - rozmístění obyvatelstva na Zemi, migrace, lidská sídla - demografický vývoj	Rozvoj schopnosti poznávání Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané Ekosystémy	

- respektuje vzájemné odlišnosti jednotlivých skupin obyvatel ve světě, dokáže charakterizovat základní znaky jejich jedinečnosti - na konkrétních příkladech popíše příčiny, pozitiva a negativa stěhování obyvatelstva do měst a rozpozná důsledky této migrace - orientuje se v hlavních trendech světového hospodářství - používá základních ekonomické pojmy - lokalizuje nejvýznamnější průmyslové oblasti světa a je schopen určit hlavní příčiny jejich rozvoje - rozčlení a určí odvětví průmyslu ve světě - lokalizuje nejvýznamnější zemědělské oblasti světa a je schopen určit hlavní příčiny jejich rozvoje - rozčlení a určí odvětví zemědělství ve světě - vysvětlí postavení a význam dopravy, služeb, cestovního ruchu a zahraničního obchodu ve světě - rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady - posuzuje působení přírodních krajínotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a na životní prostředí - zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady	- národy, jazyky, lidské rasy, světové náboženství Hospodářství ve světě - průmysl (význam a postavení, členění a rozmístění, hlavní oblasti, zdroje nerostných surovin, průmyslová odvětví) - zemědělství (význam a postavení, rozmístění, rostlinná a živočišná výroba, rybolov a lesní hospodářství) - doprava (význam a postavení, druhy dopravy), služby a cestovní ruch, zahraniční obchod Krajina a životní prostředí - typy a složky krajiny (životního prostředí) - společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí	Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Kreativita Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	
---	--	--	--

- zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni - navrhne možná řešení problematiky životního prostředí - provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů - porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj - hodnotí postavení člověka v ekosystému - aktivně se podílí na ochraně životního prostředí - respektuje řády chráněných území, chápe příčiny jejich ustanovení - vymezí aktuální globální problémy dneška, popíše jejich příčiny a možné důsledky - navrhne a vymezí trasu pro naučnou stezku - lokalizuje významné přírodní nebo jiné body naučné stezky do tématické mapy - zpracuje informační obsah tak, aby stezka byla využitelná jak pro výuku zeměpisu a jiných předmětů, tak i pro poučení veřejnosti - využije veškerých geografických a podobných pomůcek, se kterými se žáci seznámil na 2. stupni během výuky zeměpisu a jiných přírodovědných předmětů	Globální problémy lidstva - populační problémy, ohrožení atmosféry, vod a půd, obnovitelné a neobnovitelné zdroje, odpady a recyklace, ochrana přírody a životního prostředí Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny Návrh trasy naučné stezky (Harrachov a okolí)	Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
--	---	--	--

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova (1. – 5. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 1. – 5. ročníku v celkové dotaci 5 hodin týdně, tj. po jedné hodině v jednotlivých ročnících.

Předmět Hudební výchova napomáhá k všestrannému rozvoji osobnosti žáka a jeho hudebních schopností a dovedností. Pomáhá žákovi seberealizovat se a rozvíjet jeho estetické cítění.

Vzdělávací obsah výuky začleňuje vokální činnosti, instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti a poslechové činnosti, které rozvíjejí hudební schopnosti a dovednosti žáků.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je získat hudební schopnosti a dovednosti: sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové. V hudební výchově dáváme žákům možnost projevit se, být tvořiví a podněcujeme jejich fantazii. Žáci mají možnost projevit se hudebně i pohybově. Žáci poznávají kulturní tradice a dědictví našeho národa, ale i národů jiných. Žáky vedeme k tomu, aby hudbu chápali jako jeden z prostředků, který pomáhá překonávat bariéry při komunikaci.

Formy a metody práce

Při výuce jsou používány mimo jiné následující formy a metody práce: zpěv, poslech, rytmické a pohybové ztvárnění melodie, hra na hudební nástroje (zobcová flétna, Orfovy nástroje), návštěvy koncertů, vystupování na školních koncertních představeních, různé hry, křížovky, seznamování se s hudební teorií a terminologií.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žák poznává hudební terminologii a aktivně ji používá
- poznatky z hudební výchovy dává do souvislostí s poznatky z jiných oborů kultury a umění a využívá jich i v jiných vyučovacích předmětech

b/ Kompetence k řešení problémů

- aplikuje získané dovednosti v dalších činnostech
- organizuje vlastní činnosti, je samostatný, iniciativní a tvořivý

c/ Kompetence komunikativní

- žák dodržuje etiku komunikace (naslouchání, respektování odlišného názoru)
- nabytých zkušeností využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení do společenského dění

d/ Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje ve skupině, spoluutváří pravidla práce ve skupině a pozitivně ovlivňuje výsledky kolektivní práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty ke druhým žákům
- v případě potřeby požádá o pomoc nebo ji poskytne

e/ Kompetence občanské

- žák rozvíjí svůj pozitivní postoj k uměleckým dílům
- respektuje názory druhých
- rozvíjí schopnost empatie
- oceňuje naše tradice, kulturní a historické dědictví a aktivně se zapojuje do kulturního dění

f/ Kompetence pracovní

- využívá své znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 1. – 5. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Mezilidských vztahy, Komunikace
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je začleněn tematický okruh Evropa a svět nás zajímá.

Z tématu **Multikulturní výchovy** je začleněn tematický okruh Lidské vztahy.

Z tématu **Environmentální výchova** je začleněn tematický okruh Vztah člověka k prostředí.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - 1. - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Vokální činnost - pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - hudební hry - nota jako grafický znak pro tón Instrumentální činnost - hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance - orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Poslechové činnosti - kvalita tónů – délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, pohyb melodie) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj - hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.	Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Evropa a svět nás zajímá Vztah člověka k prostředí Komunikace Kreativita Mezilidské vztahy Lidské vztahy	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - 4. - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti, realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (doprovodnou hrou na nástroje) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. - intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) - záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), notový zápis, zápis rytmu - jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně Instrumentální činnosti - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a – b) - záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů	Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Evropa a svět nás zajímá Vztah člověka k prostředí Komunikace	

- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (hrou a tancem) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	Hudebně pohybové činnosti - pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Poslechové činnosti - vztahy mezi tóny – souzvuk, akord - hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu - hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace - interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	Kreativita Mezilidské vztahy Lidské vztahy Evropa a svět nás zajímá	
--	---	---	--

5.7.2 Hudební výchova (6. – 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova je samostatným vyučovacím předmětem v 6. – 9. ročníku. Probíhá 1 hodinu týdně. Vede žáky k poznávání hudební kultury, rozvíjí jejich umělecké dovednosti a schopnost vnímat umělecká díla v historických a společenských souvislostech. Vytváří kritický vztah ke kulturním hodnotám artificiální i nonartificiální hudby.

Hudební výchova zahrnuje vokální, instrumentální, pohybové a poslechové činnosti, které se vzájemně prolínají, vedou k aktivnímu vnímání a interpretaci hudby. Žáci chápou různé funkce hudby.

Hudební výchova se dotýká i témat Osobnostní a sociální výchovy (seberealizace, zvyky a tradice, chování na kulturních akcích, originalita versus napodobování apod.), Multikulturní výchovy (slohové a stylové zařazení), Environmentální výchovy, Mediální výchovy a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech. V hudební výchově se široce využívají znalosti z dějepisu, zeměpisu, výtvarné výchovy a literatury.

Cíle a pojetí výuky

Cílem hudební výchovy je především aktivní prožívání hudby ve vokálních, instrumentálních, pohybových a poslechových činnostech. Žáci získávají základní přehled v hudebních žánrech a hudebních dějinách. Tento předmět směřuje též k tomu, aby žáci získali povědomí o hudební kultuře české i jiných národů a poznali, že hudba má schopnost emocionálně působit a spojovat lidi na celém světě. Vyjádření vlastního názoru se opírá o nabyté znalosti. V diskusích jsou žáci s ohledem na specifika hudebního prožitku vedeni k respektování odlišných názorů, zájmů a vkusu.

Formy a metody práce

Metody a formy práce jsou založeny zejména na spolupráci, ale nabízejí i možnost individuální prezentace uměleckých schopností žáků. Umožňují jim ve všech hudebních činnostech uplatnit své vědomosti, schopnosti a dovednosti samostatně (zejména v teoretických disciplínách), ve dvojicích či ve skupinách (především v praktických činnostech). Samozřejmostí jsou auditivní a audiovizuální ukázky, hudebně-pohybové hry a jednoduché tance. Úzké spojení s výtvarnou, literární a slohovou výchovou se projevuje např. v přípravě aktualit a referátů o výrazných osobnostech, žáci předvádějí ukázky své oblíbené hudby, hudba je inspirací k výtvarným a literárním činnostem (plakáty, recenze, psaní příběhu nebo malba podle poslouchané hudby apod.). Žáci si zejména při praktických činnostech uvědomují, jak je v hudbě nutná spolupráce a souhra, které ovlivňují výsledek činností.

Při rozboru poslechových ukázek vedeme žáky hlavně k pochopení obsahu uměleckého díla, své prožitky vyjadřují ústně i písemně. Samostatně pracují s příručkami, hudebními přehledy a slovníky, informace vyhledávají také na internetových stránkách. Vzhledem ke špatné dostupnosti kulturních zařízení v našem městě navštěvují kulturní akce jen v omezené míře.

Každý žák zná kritéria, podle kterých je hodnocen. Hodnocení vychází z celkového kulturního projevu dítěte a z jeho aktivního a tvořivého přístupu k hudebním činnostem.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova využíváme pro rozvoj klíčových kompetencí strategie, které mají žákům umožnit:

a/ Kompetence k učení

- žák vyhledává informace a vhodně je využívá při tvůrčích činnostech
- rozumí obecně užívaným termínům, znakům a symbolům z hudební oblasti
- kriticky hodnotí výsledky práce a diskutuje o nich

b/ Kompetence k řešení problémů

- vyjadřuje a obhájí svůj názor na hudební dílo
- získává dostatek hudebních prožitků i prostoru k tomu, aby si uvědomil, že různí lidé vnímají stejnou věc různým způsobem

c/ Kompetence komunikativní

- vnímá hudbu a zpěv jako svébytný prostředek komunikace a využívá ho
- kultivuje pěvecký i mluvní projev v souvislosti s posilováním správných pěveckých návyků
- vyslechne názory druhých a vhodně na ně reaguje

d/ Kompetence sociální a personální

- podřídí svůj individuální hlasový potenciál skupinovému zpěvu nebo souborové hře
- akceptuje zásady vhodného chování na kulturních akcích
- respektováním názoru každého žáka buduje v ostatních dětech sebedůvěru

e/ Kompetence občanské

- vytváří si postoje vedoucí k vzájemné toleranci a k úctě ke kulturním hodnotám
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

f/ Kompetence pracovní

- spolupracuje efektivně ve skupině
- využívá znalosti a zkušenosti získané při hudebních aktivitách k rozvoji vlastní osobnosti

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 6. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace a Kreativita

- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice

- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Hodnoty, postoje, praktická etika.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** jsou začleněny tematické okruhy Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané.

Z tématu **Multikulturní výchova** jsou začleněny tematické okruhy Kulturní difference a vlastní kulturní identita, Lidské vztahy, Etnický původ a respekt k zvláštnostem různých etnik, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity.

Z tématu **Environmentální výchova** jsou začleněny tematické okruhy Základní podmínky života, Vztah člověka a prostředí / Prostředí jako zdroj inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot/.

Z tématu **Mediální výchova** jsou začleněny tematické okruhy receptivních činností Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - 6. a 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- dokáže využít své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - získané pěvecké dovednosti a návyky uplatňuje nejen při zpěvu, ale i při mluvním projevu; je schopen podle svých dispozic přednést jednohlasý i vícehlasý repertoár /kánon/ - dokáže reprodukovat dle svých možností jednoduché hudební motivy, témata, volí jednoduché doprovody - využívá získaných dovedností při setkávání s hudbou jiných stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období a na základě individuálních předpokladů předvede jednoduché pohybové prvky polka, valčík - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - hledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- vokální aktivity individuální i společné, techniky vokálního projevu, rozšiřování hlasového rozsahu - pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena, hlasový rozsah - tóniny C, G a F dur, dynamika a její proměny, intonace a vokální improvizace - instrumentální aktivity, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, jednoduchá improvizace - rytmické a melodické zákonitosti - orientace v notovém záznamu, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby, chápání funkcí různých hudebních stylů a žánrů vzhledem ke kulturním tradicím - pohybový doprovod hudby - taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, pantomima, rozvoj pohybové paměti, pohybové hry - analýza podstatných prvků hudební skladby (zvukomalba, pohyb melodie, pravidelnost, nepravidelnost hudební formy), jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a jeho autor - skladba v souvislosti s dobou vzniku a životem autora - chápání funkcí hudby vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Komunikace Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Evropa a svět nás zajímá Hodnoty, postoje, praktická etika Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova - 8. a 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- dokáže využít své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - získané pěvecké dovednosti a návyky uplatňuje nejen při zpěvu, ale i při mluvním projevu; je schopen podle svých dispozic přednést jednohlasý i vícehlasý repertoár /dvojhlas/ - reprodukuje dle svých možností jednoduché hudební motivy, témata, volí doprovody dle svých možností - využívá získaných dovedností při setkávání s hudbou jiných stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období a na základě individuálních předpokladů předvede pohybové prvky /latinsko-americké tance, moderní tance/ - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - hledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- vokálně instrumentální aktivity individuální i společné - pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, mutace, techniky vokálního projevu - intonace, tóniny, improvizace jednoduchých hudebních forem - hudební rytmus, souvislost rytmu řeči a hudby - hra jednoduchých motivků, témat, písní - notový záznam hudby, kontrasty vzhledem k žánru a stylu, hudebně dramatické projevy - taneční kroky, pohybové vyjádření hudby, pantomima, improvizace - hudební styly a žánry - rozpoznání hlavních výrazových prostředků skladby, zvukomalba, dušmalba - interpretace znějící hudby - hudební dílo a jeho autor – souvislosti s dobou vzniku a životem autora, inspirace, epigonství, módnost a modernost - hudební skladba v souvislosti s jinými hudebními a nehmelními díly, vytváření vlastních soudů	Rozvoj schopností poznávání Komunikace – hudba jako prostředek komunikace Vztah člověka k prostředí Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Fungování a vliv médií Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity Základní podmínky života Vztah člověka a prostředí Prostředí jako zdroj inspirace	

5.7.3 Výtvarná výchova (1. – 5. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v časové dotaci v 1., 2. a 3. ročníku po jedné hodině týdně, ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Žáci se seznamují prostřednictvím výtvarných činností s výrazovými prostředky, učí se s nimi tvořivě pracovat, užívají je jako prostředek k sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s uměleckými díly, učí se je chápat, rozpoznávat, interpretovat. Umožňují jim uplatňovat osobní pocity a prožitky.

Cíle a pojetí výuky

Cílem předmětu Výtvarná výchova je podněcovat zájem žáků o výtvarnou práci, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování vhodnou motivací, volbou výtvarných technik a námětů, seznamovat je s problematikou výtvarné kultury a umění. Vést je k spontánnosti a rozvoji vlastní fantazie a představivosti, odstraňovat zábrany způsobené kritičností k vlastní výtvarné činnosti. Dalším z cílů je rozvoj vnímavosti a estetického cítění.

Vzdělávací obsah výuky přispívá k uplatňování subjektivity, tvořivého myšlení, prožívání, představivosti a fantazie.

Formy a metody práce

V předmětu Výtvarná výchova používáme tyto formy práce: kresba, malba, akvarel, hra s barvou, kombinovaná technika, kolorovaná kresba, prostorová tvorba, jednoduché grafické techniky, prezentace výtvarných děl. Žáci v hodinách pracují individuálně nebo ve skupinách, spolupodílí se na hodnocení prací. Využíváme různých materiálů a technik.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova rozvíjíme a utváříme tyto klíčové kompetence:

a/ Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je využívá ke své práci, v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě
- žák kriticky posuzuje nebo zhodnotí výsledky své práce i práce spolužáků

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák aplikuje získané dovednosti v dalších činnostech
- organizuje vlastní činnosti samostatně, iniciativně a tvořivě

c/ Kompetence komunikativní

- žák dodržuje etiku komunikace (naslouchání, respektování odlišného názoru)

- nabytých zkušeností využívá ke svému rozvoji a aktivnímu zapojení do společenského dění

d/ Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje ve skupině, spoluutváří pravidla práce ve skupině a pozitivně ovlivňuje výsledek kolektivní práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty ke druhým žákům
- v případě potřeby požádá o pomoc nebo ji poskytne

e/ Kompetence občanské

- rozvíjí pozitivní postoj k uměleckým dílům
- respektuje názor druhých
- rozvíjí schopnost empatie

f/ Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky
- adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 1. – 5. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Mezilidské vztahy, Komunikace, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je začleněn tematický okruh Evropa a svět nás zajímá.

Z tématu **Multikulturní výchovy** je začleněn tematický okruh Lidské vztahy.

Z tématu **Enviromentální výchova** je začleněn tematický okruh Vztah člověka k prostředí.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - 1. - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zhotovuje výtvarné práce na základě svých schopností, dovedností a životních zkušeností - subjektivitu vlastního vnímání uplatňuje ve své tvorbě - rozpozná, pojmenuje a využije ve své práci tyto prvky – linie, tvary, barvy, objemy,... - objekty řadí do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření - vyjadřuje rozdíly vnímané skutečnosti - vysvětlí obsah své tvorby - umí pohovořit o své práci - kriticky hodnotí práci svou i spolužáka - zná některé dětské ilustrátory a malíře - nalézá vhodné prostředky pro svá vizuálně obrazná vyjádření, rozvíjí svoji kreativitu a estetické cítění	- uplatňování subjektivity - výtvarné vyjádření skutečnosti, představ, zážitků, příběhů, emocí, pocitů, nálad, fantazie - typy vizuálně obrazných vyjádření hračky, předměty, zvířata,... - hledisko motivace, fantazijní vnímání - rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření využití linie, tvarů, barev a jejich vlastností, kombinací a proměn v ploše - uspořádání objektů do celku dekorativní práce, lidový dekor, zobrazení jednotlivých prvků a jejich zařazení do tématického celku, popředí, pozadí - figurální zobrazení – stále přesnější vyjádření pohybu a proporcí - zapojování zrakového vnímání a ostatních smyslů (tvar, velikost, poměr, osa symetrie, barva – světlostní a teplotní kontrast) - dětští ilustrátoři a malíři - výtvarné techniky: kresba (tuš, pastelka, voskový pastel, křída, dřívko...) - malba (krycí vodové barvy, temperové barvy, pastel, voskový pastel...) - kombinované techniky (koláže, tiskátka, frotáže...)	Rozvoj schopností poznávání Vztah člověka k prostředí Psychohygiena Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita Komunikace	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - 4. a 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zhotovuje výtvarné práce na základě svých schopností, dovedností a životních i získaných zkušeností - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě - nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření - ztvární námět prostorově i plošně správně - seznamuje se s proporcemi lidského těla a hlavy - zachytí lidské tělo v pohybu a umístí je v prostoru - vyjadřuje rozdíly vnímané skutečnosti v ploše i v prostoru - umí pohovořit o své práci, snaží se pochopit osobitost práce druhých - vhodnou formou zhodnotí práci svou a spolužáka	- uplatňování subjektivity - prostředky pro výtvarné vyjádření skutečnosti, představ, zážitků, přírodnin, příběhů, pocitů a nálad - typy vizuálně obrazných vyjádření - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko vnímání – statické, dynamické - rozvíjení smyslové citlivosti - využití linie (různé druhy), tvarů, objemů, světlostních kontrastů, barev (podobnost, kontrast, rytmus) a jejich kombinace a vztahy - dekorativní práce (symetrie, asymetrie) - uspořádání objektů do celku podle jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení a proporčních vztahů - figurální zobrazení, zpřesňování proporcí lidské postavy, proporce hlavy, nadsázka – pohádkové vyjádření - pohyb těla a jeho umístění v prostoru - zapojování zrakového vnímání a ostatních smyslů (tvar, velikost, poměr, osa symetrie, barva – světlostní a barevné vztahy, jejich kombinace) - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká tvorba, televize, tiskoviny, reklama, média - obsah vlastní tvorby (záměr, využití výtvarných technik a prostředků) - osobní postoj k práci své i spolužáka	Rozvoj schopností poznávání Psychohygienu Vztah člověka k prostředí Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezilidské vztahy Lidské vztahy Evropa a svět nás zajímá Kooperace a kompetice	

- zná některé dětské ilustrátory a malíře - volí vhodné materiály a techniky, kombinuje je, porovnává a hodnotí jejich účinky - porovnává interpretace vizuálně obrazných vyjádření, uplatňuje vlastní subjektivitu - nalézá a do komunikace s ostatními zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření	- dětské ilustrátory a malíře a jejich tvorba - techniky kresba (pero, dřívko, štětec, uhl, tužka...) malba (krycí vodové barvy, temperové barvy, pastel, akvarel...) - kombinované techniky (koláž, frotáž, textilní techniky...) - ověřování komunikačních účinků - interpretace vizuálně obrazných vyjádření (práce jedince i skupinová práce) - osobní postoj v komunikaci, porovnávání s interpretací jiných		
---	--	--	--

5.7.4 Výtvarná výchova (6. – 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahem vyučovacího předmětu Výtvarná výchova je naplňování výstupů vzdělávací oblasti Umění a kultura a souvisejících tematických okruhů průřezových témat. Předmět je vyučován v časové dotaci 2 hodiny týdně v 6. a 7. ročníku, 1 hodina v 8. a 9. ročníku.

Předmět Výtvarná výchova rozvíjí schopnost žáků esteticky vnímat, prožívat a hodnotit krásu umění, přírody, předmětů a života. Dále tříbí jejich estetický vkus a vytváří tím předpoklady pro aktivní zapojení do kulturního života.

Cíle a pojetí výuky

Cílem je vést žáky k vyjádření osobních prožitků a uplatnění osobního přístupu a osobní účasti v procesu tvorby, rozvíjet vlastní vnímání, cítění, myšlení, představivost, fantazii a intuici. Dále je cílem předmětu rozvíjet výtvarnou tvořivost, výtvarné zkušenosti, vědomosti a dovednosti, výtvarné cítění a myšlení. Žáci by měli mít vytvořena estetická hodnotová kritéria k umění a věcem, které je obklopují prostřednictvím vnímání výtvarných děl, pozorování reality a vlastního prožívání. Žáci jsou vedeni k ochraně a hledání krásy kolem sebe, chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti a vytvoření kladného vztahu ke kulturním hodnotám.

Formy a metody práce

Při výuce jsou používány různé formy a metody práce. Uplatňuje se zde individuální, ale i kolektivní práce pod vedením vyučujícího. Preferujeme tvořivé metody, které dávají žákovi prostor pro uplatnění vlastních nápadů a vyjádření vlastního vnímání skutečnosti.

V počáteční fázi se využívá výklad, vypravování a rozhovor orientující pozornost žáka na vybrané jevy. Další důležité místo zde má metoda řízeného pozorování, demonstrace postupu práce a zpracování materiálu, ale i ukázka nové výtvarné techniky. Své uplatnění najdou i jiné druhy umění např. literatura, film atd. Používáme různé výtvarné techniky a materiály: kresbu, malbu, práci s papírem, textiliemi, modelování, práci s přírodninami atd.

Těžiště ovšem spočívá v samostatné práci žáků, ověřování a hledání řešení výtvarného problému.

Při kolektivních činnostech je kladen důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu, spolupráci při řešení společného úkolu a vzájemné respektování práce ostatních. Žáci jsou systematicky vedeni k osvojování si postupně náročnějších technik a postupů.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme strategii pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- aktivně si osvojuje různé výtvarné techniky
- kriticky hodnotí výsledky své práce
- vnímá umělecká díla v jejich historickém kontextu

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledává vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracována
- volí vhodné výtvarné vyjadřovací prostředky
- kriticky posuzuje umělecké dílo

c/ Kompetence komunikativní

- žák přistupuje k výtvarné činnosti jako ke způsobu dorozumívání
- dokáže vhodnou formou vést dialog nebo diskusi o uměleckém díle a dovede naslouchat názorům druhých

d/ Kompetence sociální a personální

- žák účinně pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- je schopný slušnou formou požádat o pomoc
- respektuje práci druhých
- je schopný vést diskusi a podle potřeby poskytnout pomoc druhému

e/ Kompetence občanské

- žák má pozitivní postoj ke kulturnímu dědictví naší vlasti a chrání ho
- chápe a respektuje odlišnosti kulturních hodnot
- zná významná výtvarná díla a jejich autory
- má potřebu návštěvy výstav výtvarných prací
- zajímá se o kulturní dění

f/ Kompetence pracovní

- pracuje nejen podle zadaného postupu, ale hledá i vlastní vyjádření
- kriticky hodnotí výsledky své práce

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího vyučovacího předmětu a prolínají učivem 6. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematický okruh Komunikace
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Hodnoty, postoje, praktická etika.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- dokáže samostatně stylizovat vizuální skutečnost - umí vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše - uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů - užívá vizuálně obrazného vyjádření k zachycení skutečnosti svými smysly - žák volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření - rozvíjí své estetické cítění - diskutuje s ostatními o vybraných vizuálních obrazných vyjádření v sociálních vztazích	Rozvíjení smyslové citlivosti vizuálně obrazné vyjádření - linie - tvaru - uspořádání prvků v ploše a jejich vztahy - podobnost uspořádání objektů do celků v ploše reflexe a vztahy zrakového vnímání - vědomé vnímání všemi smysly smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba (fotografie, film, tiskoviny, televize) Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření pocitů, nálad - manipulace s objekty typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky - objekty - volná malba Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování	Rozvoj schopnosti poznání Kreativita Sebepoznání a sebepojetí Komunikace	Pozorování předmětů v okolí žáka Pozorování uměleckého díla a беседа o něm Práce s reprodukcí Skupinová práce

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- vybírá, užívá a pojmenovává co nejširší škálu vizuálně obrazových prvků - správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor - uplatňuje mimovizuální podněty při vlastní tvorbě - užívá vizuálně obrazná vyjádření - v tvorbě užívá metody uplatňované v digitálních médiích a v reklamě - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření - užívá vizuálně obrazná vyjádření k vyjádření svých pocitů	Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření - objemy - rytmus - kontrast uspořádání objektů do celků - v objemu - v prostoru reflexe a vztahy zrakového vnímání - uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - elektronická média - reklama Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření pocitů, představ a osobní zkušenosti - pohyb těla a jeho umístění v prostoru - uspořádání prostoru	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Sebepoznání a sebepojetí Kreativita	Rytmické řazení prvků Tisk Prostorová tvorba – hlína, modurit Ilustrace, práce s knihou, reprodukci i originálem Reklamní plakát Figurální kresba Návštěva knihovny

- hodnotí účinky svého vlastního vyjádření a porovnává ho s účinky již existujících vizuálně obrazných vyjádření - zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - uvědomuje si zásady slušné komunikace - ohodnotí, obhájí a zdůvodní vlastní výtvarnou práci - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	typy vizuálně obrazných vyjádření - ilustrace textů - volná malba přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání - vizuální - statické - dynamické Ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření a kriteria jejich porovnání	Komunikace	Umělecká díla na škole Obhajoba vlastní práce
--	---	-------------------	---

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zná účinek barev na lidskou psychiku - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů - uplatňuje svůj osobitý přístup k realitě - uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů pro vlastní tvorbu - odhaluje vědomé i nevědomé účinky uměleckého díla - užívá vizuálně-obrazného vyjádření k zachycení vizuálních zkušeností, získaných vlastními smysly - dokumentuje a prezentuje proměny vlastního výtvarného projevu	Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření - světlostní a barevné kvality: textury, objemu, prostoru, kontrastu, časového průběhu uspořádání objektů do celku v prostoru a v časovém průběhu - vztahy pohybu a proměn mezi objekty reflexe a vztahy zrakového vnímání - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě Uplatňování subjektivity akční tvar malby a kresby typy vizuálně obrazných vyjádření - sochařství - plastika - animovaný film - comics - fotografie	Rozvoj schopnosti poznávání Kreativita Kreativita	Pozorování Reprodukce, originál Fotografie Kresba, vyjadřující postupný děj Koncert, poslech hudebního díla Divadelní představení Dramatizace

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání svých vizuálních zkušeností - uvědomuje si vztahy vlastního těla a jeho pohybů jako je tanec, sport - vytváří kompozice v prostoru - své představy dokáže převést do prostoru - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření - utváří svůj vlastní názor na svět kolem sebe a dokáže ho uplatnit ve svém výtvarném projevu - užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů a užívá digitální média - užívá vizuálně obrazná vyjádření a vychází při tom ze svých osobních zkušeností a prožitků	Rozvíjení smyslové citlivosti prvky vizuálně obrazného vyjádření - dynamické proměny - statické a dynamické vizuálně obrazné vyjádření uspořádání objektů do celků - vyjádření vztahů - vyjádření pohybu - vyjádření proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické prostorové prostředí) Uplatňování subjektivity prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, fantazie - představa osobních zkušeností - uspořádání prostoru a celku vizuálně obrazných vyjádření a jejich proměn vizuálně obrazná vyjádření - vyjádření proměn (výběr, uplatnění, interpretace) typy vizuálně obrazných vyjádření - elektronický obraz - vizualizované dramatické akce - komunikační grafika	Rozvoj schopností poznávání Kreativita Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Kreativita	Televize, video Animace Didaktická technika - projektor, video, televize Návštěva galerie, případně sklářského muzea

- umí zacházet s dostupnými zobrazovacími prostředky - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření v historické, sociální a kulturní souvislosti	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - reflexe a její vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech Ověřování komunikačních účinků proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti	Kreativita	
--	--	-------------------	--

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je zařazen samostatně v 7., 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Navazuje na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni.

Náplň předmětu Výchova ke zdraví vychází z definice zdraví, které je charakterizováno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Žáci se s jednotlivými složkami zdraví seznamují, upevňují si hygienické, stravovací, pracovní a zdravotně preventivní návyky a učí se je aktivně rozvíjet, chránit se, předcházet úrazům, správně se chovat v situacích ohrožení a být za své zdraví zodpovědní, včetně odmítání škodlivých látek, neboť zdraví je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život. Rozšiřují si poznatky o společenstvích, ve kterých žijí /rodina, škola, skupina vrstevníků,.../ a vzájemných vztazích členů skupin.

Cíle a pojetí výuky

V předmětu Výchova ke zdraví se žáci se učí vypěstovat nezbytné dovednosti a návyky a hlavně nezbytné životní postoje. Jsou seznámeni se základními potřebami v oblasti zdraví a zdravého životního stylu, významem zdravé výživy, prevence nemoci, cvičení a sportu, hygieny a ve vyšších ročnících se věnují problémům v partnerských vztazích., rodinném životě a rodičovství. Jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při zakládání vlastní rodiny. Učí se také dovednosti odmítat návykové látky, předcházet úrazům, přijímat zodpovědnost nejen za bezpečí své,ale i druhých. Důraz je také kladen na empatii, toleranci, pomoc starším a nemocným lidem. Učí se rozpoznávat základní životní hodnoty, uvědomit si priority a zaujmout k nim správné postoje.

Formy a metody práce

Předmět Výchova ke zdraví využívá různé metody a formy práce: rozehrávání situačních her, rozvíjení dialogu na téma kamarádství, přátelství a láska, komunikace ve dvojicích, někdy též neverbální komunikace, metody rozhovoru, besedy na různé téma, zodpovídání anonymních otázek z oblasti sexuálního chování, diskuse o problémech mezi partnery, referáty na dané téma, jejich zhodnocení a diskuse o nich. V těchto vyučovacích hodinách jde především o aktivní zapojení všech žáků do vyučovacího procesu. Žáci vyhledávají a třídí informace z odborných zdrojů. Dále provádí nácvik vedení komunikace s linkou důvěry, nácvik dovednosti přivolat pomoc a sami pomoc druhému poskytnout, ale i ve skupinkách pracují na tvorbě antireklamních plakátů a plakátů propagující zdravý životní styl.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák samostatně vyhledá informace z různých zdrojů a dovede je použít
- pracuje ve dvojici nebo ve skupině pod vedením učitele
- aplikuje naučená pravidla v praktickém životě
- uvádí různé poznatky do souvislostí
- chápe potřebu dalšího vzdělávání pro uplatnění v budoucím životě

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá různé problémové situace doma i ve škole a volí vhodné způsoby řešení
- vyhledává různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému, ověřuje je, srovnává je a poučí se z úspěchu a neúspěchu
- naslouchá druhým, vyslechne jejich názor, je schopen diskuse a obhájení svého názoru

c/ Kompetence komunikativní

- správným způsobem vyjádří své myšlenky a názory
- vyjadřuje se vhodným způsobem, slušně komunikuje se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole a mimo ni
- ke komunikaci využívá moderní komunikační technologie
- rozumí běžně užívaným gestům a jiným komunikačním prostředkům
- jasně a výstižně formuluje a vyjadřuje své myšlenky v ústním i písemném projevu

d/ Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje s ostatními členy skupiny a pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- dodržuje pravidla, zákony a normy platné pro činnost skupiny
- zná a dodržuje zásady slušného chování ve společnosti a na kulturních akcích
- uplatňuje svá práva, ale neomezuje práva druhých
- plní si své povinnosti
- respektuje práci a úspěch druhých

e/ Kompetence občanské

- žák je schopen vcítit se do situace druhých lidí
- respektuje pravidla chování ve společnosti
- je otevřený a citlivý k lidem, chápe a respektuje jejich odlišnosti
- projevuje kritické postoje k negativním společenským jevům
- odmítá fyzické a psychické násilí a uvědomuje si potřebu postavit se proti bezpráví
- přejímá osobní zodpovědnost za své zdraví a chápe význam ochrany zdraví
- svůj životní styl přizpůsobuje potřebě kvalitního fyzického a psychického zdraví
- podílí se zodpovědně na ochraně životního prostředí

f/ Kompetence pracovní

- využívá znalosti a zkušenosti, které získal i samovzděláváním
- chápe význam práce v životě člověka
- dodržuje hygienická pravidla

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 7. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace a Psychohygiena
- v oblasti sociálního rozvoje tematický okruh Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh : Hodnoty, postoje a praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

Z tématu **Multikulturní výchova** Princip sociálního smíru a solidarity.

Z tématu **Mediální výchova** Fungování a vliv médií ve společnosti.

Z tématu **Environmentální výchova** Vztah člověka k prostředí.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák respektuje přijatá pravidla pro pozitivní komunikaci - vysvětlí vztahy mezi členy rodiny, v třídním kolektivu - uvede příklady, kde se může setkat s negativními vlivy společnosti - vysvětlí vliv složení stravy, způsob stravování na rozvoj civilizačních nemocí - uplatňuje zdravé stravovací návyky - zná zásady osobní hygieny a dodržuje je - dovede relaxovat - uvědomuje si význam otužování a pohybu pro své zdraví - dodržuje svůj denní režim - dovede předcházet úrazům svým bezpečným chováním - vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím - chová se zodpovědně v různých nebezpečných situacích a situacích ohrožujících zdraví	- vztahy ve dvojici -kamarádství, přátelství a láska - vztahy a pravidla soužití v komunitě - rodina - škola - výživa a zdraví - zásady zdravého stravování - vliv výživy na zdraví - poruchy příjmu potravy - tělesná a duševní hygiena - zásady osobní, intimní a duševní hygieny - otužování - význam pohybu pro zdraví - režim dne - ochrana před nemocemi a úrazy - bezpečné způsoby chování - úrazy v domácnosti - při sportu - v dopravě - stres a jeho vztah ke zdraví - relaxační a regenerační techniky - k překonání únavy a stresu - posilování duševní odolnosti - autodestruktivní závislosti - doping ve sportu	- Mezilidské vztahy - Komunikace - Mezilidské vztahy - Komunikace - Psychohygiena - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Sebepoznání a sebepojetí - Hodnoty , postoje, praktická etika	

- zná a uplatňuje pravidla zdravého životního stylu a rizika spojená s užíváním návykových látek - dovede se rychle rozhodovat a pomoci druhým podle svých možností - vyjádří svůj názor na zdravý způsob života a dovede o něm diskutovat - dodržuje zdravý životní styl - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - dovede zvládnout stres, případně vyhledat odbornou pomoc - zná cíle nevhodné reklamy nenechá se jimi manipulovat	ochrana člověka za mimořádných událostí - živelní pohromy celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce psychohygiena - sociální dovednosti pro zvládání stresu - hledání pomoci při problémech manipulativní reklama - reklamní vlivy	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Fungování a vliv médií ve společnosti	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák vysvětlí pravidla soužití v partnerství a jeho problematiku - používá pozitivní komunikaci a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - rozpozná svoje negativní projevy dospívání a snaží se je minimalizovat - zhodnotí svoje chování v souvislosti s přenosnými civilizačními a jinými chorobami - chová se zodpovědně v nebezpečných situacích - rozezná příznaky civilizačních chorob - dovede vyhledat odbornou pomoc - zdůvodní zdravotní a psycho-sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek - uplatňuje sociální dovednosti při kontaktu s problémovými osobnostmi - odmítne nabízenou drogu - při problémech dovede vyhledat odbornou pomoc - bezpečně komunikuje nejen se svými vrstevníky, ale i s neznámými lidmi - vyhýbá se konfliktním situacím	Vztahy ve dvojici - kamarádství - partnerské vztahy dětství, puberta, dospívání - tělesné a duševní změny ochrana před chorobami - zdravotní preventivní a lékařská péče - odpovědné chování v situacích ohrožujících život civilizační choroby - zdravotní rizika autodestruktivní závislosti - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek - trestná činnost - bezpečnost v dopravě - patologické hráčství skryté formy individuálního násilí - odborná pomoc bezpečné chování - komunikace s vrstevníky - komunikace s neznámým i lidmi - pohyb v rizikovém prostředí - konfliktní a rizikové situace	Poznávání lidí Komunikace Psychohygiena Hodnoty a postoje, praktická etika Komunikace Mezilidské vztahy Sebepoznání a sebepojetí. Komunikace	

- zhodnotí a nenechá se ovlivnit pochybnými informacemi - předchází konfliktům a rizikovým situacím - dovede je řešit - vyhodnotí možný manipulační vliv sekt - uplatní dovednosti proti manipulaci - zná pravidla silničního provozu a řídí se jimi - společně se spolužáky přispívá k bezpečnému prostředí ve škole - žák vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	manipulativní informace - působení sekt dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - znalost pravidel silničního provozu - bezpečné prostředí ve škole celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - základní lidské potřeby a jejich hierarchie	Sebepoznání a sebepojetí	
---	---	---------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák vysvětlí problematiku rodinného soužití - stanoví cíle a úkoly dnešní rodiny - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na rodinu	vztahy ve dvojici - manželství a rodičovství	Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodování	
- orientuje se v problémech sexuálního chování - zná zásady zodpovědného chování k sobě a své svému sexuálnímu partnerovi s ohledem na své a partnerovo zdraví	sexuální dospívání - předčasná sexuální zkušenost - těhotenství - rodičovství - poruchy pohlavní identity	Mezilidské vztahy	
- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti agresi - dovede vyhledat odbornou pomoc	skryté formy individuálního násilí - formy sexuálního zneužívání dětí - sexuální kriminalita - odborná pomoc	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- posoudí na základě svých znalostí a zkušeností, jak se zachovat za mimořádné situace	ochrana člověka za mimořádných událostí - terorismus	Sebepoznání a sebepojetí	
- uvědomuje si význam zdraví - přistupuje k němu zodpovědně, chrání ho - dovede podle svých možností působit na ozdravení prostředí	podpora zdraví a její formy - působení na změnu kvality prostředí - odpovědnost jedince za zdraví	Vztah člověka k prostředí	
- účastní se programů na podporu zdraví	podpora zdraví v komunitě - programy podpory zdraví	Sebepoznání s sebepojetím	

- projevuje kladný vztah k sobě samému a k druhým lidem a dovede vést dialog - má zdravé sebevědomí - dovede se ovládat v různých konfliktních situacích - naslouchá druhým - zvládá v klidu krizové situace - vyjádří svůj vlastní názor a dovede respektovat druhé, aktivně jim naslouchá - dovede přijmout názor druhého - vede dialog - chová se asertivně - má vytvořený správný hodnotový žebříček - řeší problémy v mezilidských vztazích	sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému - vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe - cvičení sebekontroly a sebeovládání - zvládání problémových situací - stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sama sebe a druhého - aktivní naslouchání druhým - přijímání názoru druhého - empatie - dialog - asertivní komunikace a kooperace v různých situacích morální rozvoj - cvičení zaujímání hodnotových postojů rozhodovacích dovedností - řešení problémů v mezilidských vztazích - prosociální chování	Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kooperace a kompetice Princip sociálního smíru a solidarity Hodnoty, postoje, praktická etika	
--	---	---	--

5.8.2 Tělesná výchova (1. – 5. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 1. – 5. ročníku v celkové časové dotaci 10 hodin týdně, výuka Tělesné výchovy je navíc posílena ve 3. a 4. ročníku v prvním pololetí o jednu hodinu, a to z důvodu plaveckého výcviku.

Součástí základního vzdělávání je rozvoj a ochrana zdraví, neboť zdravotní stav hraje důležitou roli v životě člověka. Předmět Tělesná výchova napomáhá k všestrannému rozvoji člověka po fyzické, pohybové a morální stránce, vytváří kladný vztah k pohybu, což je základní předpoklad pro další aktivní život.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je rozvíjet u žáků spontánní pohyb, propojovat pohybové činnosti s mezilidskými vztahy a základními morálními postoji. Při různých pohybových aktivitách (spontánní pohyb i řízená pohybová činnost) je zdůrazňován vliv cvičení na zdravý vývoj jedince, tělesný i duševní. Rozvíjíme pohybové nadání žáků, žáci též poznávají význam korektivních, regeneračních a kompenzačních cvičení a zařazují je do svého pohybového režimu. Žáci se seznamují i s tím, co zdraví prospívá a co zdraví ohrožuje. Cílem výuky je též probudit u žáků zájem o pravidelnou pohybovou aktivitu.

Formy a metody práce

V předmětu Tělesná výchova si žáci osvojují nové poznatky a rozvíjí své pohybové dovednosti formou individuálního cvičení, cvičení ve dvojicích a cvičení ve větších nebo menších týmech. Nezastupitelnou roli zaujímají hry a soutěže. Součástí výuky je i cvičení na různém sportovním nářadí a použití rozmanitého sportovního náčiní. Při hodnocení je přihlíženo k individuálnímu pohybovému nadání, možnostem a schopnostem žáka.

Klíčové kompetence

a/ Kompetence k učení

- žák používá pohybových aktivit pro upevňování svého zdraví, pro svůj osobní rozvoj a vytváření duševní pohody
- rozvíjí svoji houževnatost, vytrvalost, učí se vyrovnávat se s úspěchy i neúspěchy

b/ Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušenosti
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- přemýšlí nad možnostmi zvyšování své zdatnosti a zdokonalování techniky prováděných činností

c/ Kompetence komunikativní

- uplatňuje komunikativní dovednosti potřebné ke kvalitní spolupráci s ostatními žáky

d/ Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině, spoluutváří pravidla práce ve skupině a pozitivně ovlivňuje výsledky kolektivní práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty ke druhým žákům
- v případě potřeby požádá o pomoc nebo ji poskytne

e/ Kompetence občanské

- uplatňuje základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- při pohybových aktivitách v přírodě respektuje požadavky na ochranu životního prostředí
- jedná v zájmu podpory a ochrany zdraví svého i ostatních

f/ Kompetence pracovní

- dodržuje vymezená pravidla bezpečnosti při cvičení na náradí z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 1. – 5. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Hodnoty, postoje, praktická etika.

Z tématu **Multikulturní výchova** je začleněn tematický okruh Lidské vztahy.

Z tématu **Environmentální výchova** je začleněn tematický okruh Vztah člověka k prostředí.

Vzdělávací oblast: Výchova ke zdraví	Předmět: Tělesná výchova - 1. - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím - dodržuje pravidla bezpečnosti při cvičení v tělocvičně i na venkovních sportovištích, sportovní aktivity provádí ve vhodném oblečení a obuvi - uplatňuje hlavní zásady hygieny při pohybových činnostech - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - pod vedením připraví svůj organizmus na pohybové aktivity, po ukončení pohybových aktivit provádí relaxační a kompenzační cvičení - do svého pohybového režimu zařazuje korektivní cvičení a jiné pohybové aktivity zlepšující kondici - zvládá s souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků) bezpečnost při pohybových činnostech, organizace cvičebního prostoru hygiena pohybové činnosti (vhodné oblečení a obutí, sprchy, šatny) komunikace v TV, signály, povely, tělocvičné názvosloví příprava organismu před pohybovými činnostmi (průpravná cvičení, protažení hlavních svalových skupin), uklidnění po zátěži (uvolňovací a relaxační cvičení) zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití (správné držení těla, kompenzační cvičení) pohybové hry se zaměřením na koordinaci, pohyblivost, rychlost, vytrvalost, rovnováhu,... základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení na nářadí a s náčiním - kotoul vpřed, vzad - odraz z trampolínky a výskok, odraz z můstku, přeskok – snížená bedna - lavička – překonávání různými způsoby	Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace	Poučení o bezpečném chování v hodinách tělesné výchovy, při cvičení na nářadí a s náčiním a při manipulaci s nářadím a náčiním

- chápe význam pohybových aktivit pro rozvoj organismu - usiluje o zvyšování své kondice zlepšováním techniky a výkonnosti - zná způsoby měření výkonů běžných disciplín - v souladu s individuálními schopnostmi zvládá osvojované aktivity - dodržuje pravidla her, pozná přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje - jedná v duchu fair play - pobyt v přírodě spojuje s rozvojem zdraví, zlepšováním své kondice a s relaxací - dodržuje zásady správného chování v přírodě - ví, jak a kde sehnat pomoc v případě potřeby - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti - překonává případné obavy z pohybu ve vodě - zdokonaluje svoji plaveckou techniku - rozvíjí svoji vytrvalost - osvojování lyžařských technik zvládá dle svých individuálních schopností - dodržuje zásady bezpečnosti při lyžování a řídí se jimi, zná zásady bezpečného pobytu v horách	průpravné úpoly (přetahy) základy atletiky - běh rychlý do 60 m, vytrvalý do 10 min. dle individuálních schopností žáků, prokládaný chůzí, start polovysoký a nízký (3. ročník) - skok z místa - hod míčkem z místa, z chůze základy sportovních her - manipulace s míčem - rukou , herní činnosti jednotlivce - základní přihrávky, vedení míče, přihrávka, střelba - spolupráce ve hře - průpravné sportovní hry, pravidla turistika a pobyt v přírodě - přesun a chování v terénu - ochrana přírody plavání - hygiena plavání - adaptace na vodní prostředí - základní plavecké dovednosti (orientace ve vodě, splývání, dýchání, pády a skoky do vody z nízkých poloh, dva plavecké způsoby – prsa, znak, plavání úseku 10 až 100 m dle individuálních schopností žáka lyžování - hry na sněhu - bezpečnost při lyžování, ochrana organismu - základní techniky pohybu na lyžích - běh na lyžích – klasická i volná technika	Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Vztah člověka k prostředí	Plavecký výcvik 3. ročník v rozsahu 20 hodin Poučení o bezpečném chování při plavání v bazénu i ve volné přírodě
---	---	--	--

- v případě potřeby přivolá pomoc - nepřeceňuje své síly - usiluje o estetický projev a držení těla - pohybové aktivity ve spojení s hudbou vnímá jako formu relaxace - předvede polkový a valčíkový krok - pokouší se o vlastní pohybové ztvárnění jednoduché melodie - v tabulce najde své výkony a porovná je s ostatními - využívá nabízené příležitosti	- zimní turistika - sjezd - základní pohyby, průprava techniky - rytmické a kondiční cvičení - základy estetického pohybu (chůze, běh, obraty, poskoky, změny poloh, obměny tempa a rytmu,...) - vyjádření rytmu a melodie pohybem, rytmitizovaný pohyb, nápodoba pohybem - jednoduché tance založené na kroku poskočném, přísunném,... - kondiční cvičení s hudbou - zásady jednání a chování při sportu, zdravé soutěžení ve smyslu fair play - průběžně - postupné seznamování s pravidly osvojovaných pohybových činností - průběžně - měření a posuzování pohybových výkonů, pohybové testy - nabídka informací o pohybových činnostech v místě	Psychohygiena Kreativita Seberegulace a sebeorganizace	Poučení o bezpečném chování při lyžování
---	--	--	---

Vzdělávací oblast: Výchova ke zdraví	Předmět: Tělesná výchova - 4. - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- uvědomuje si význam sportu pro rozvoj vlastního zdraví a funkci pohybu ve zdravém životním stylu - plánuje svůj pohybový režim, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti - dodržuje základní bezpečnostní a hygienická pravidla při sportu - adekvátně reaguje při úrazu spolužáka - užívá základní terminologii spojenou s osvojovanými činnostmi - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží - připraví svůj organizmus na pohybové aktivity, po ukončení pohybových aktivit provádí relaxační a kompenzační cvičení - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti (hry) - vytváří varianty osvojených pohybových her - zorganizuje nenáročnou pohybovou hru na úrovni třídy - rozvíjí svou tělesnou zdatnost a zdokonaluje pohybové aktivity nejen při školní TV, ale i při mimoškolním sportu	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim, délka a intenzita pohybu) bezpečnost při pohybových činnostech, organizace cvičebního prostoru, základy první pomoci v podmínkách TV hygiena pohybové činnosti komunikace v TV, základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, relaxační a zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití) příprava organismu před pohybovými činnostmi (průpravná , napínací a protahovací cvičení), uvolnění po zátěži (relaxační a kompenzační cvičení) pohybové hry s různým zaměřením pohybová tvořivost netradiční pohybové hry a aktivity rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybů a pohybové tvořivosti při osvojování jednotlivých sportovní disciplín	Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání	Poučení o bezpečném chování v hodinách tělesné výchovy, při cvičení na náradí a s náčiním a při manipulaci s ním

- požadované pohybové činnosti zvládá v souladu s individuálními předpoklady, usiluje o zdokonalení techniky - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka, dokáže upozornit na chyby a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje při pohybové činnosti opačné pohlaví - zorganizuje nenáročnou sportovní hru na úrovni třídy - dodržuje základní pravidla pobytu v přírodě, v dopravních prostředcích a pravidla bezpečnosti v silničním provozu - poskytne adekvátní pomoc při úrazu v přírodě, přivolá pomoc - orientuje se v terénu za pomoci turistických značek a jednoduché mapy	základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti) - kotoul vpřed, vzad a jejich modifikace - stoj na hlavě a na rukou s dopomocí - jednoduchá akrobatická řada - přeskok – snížená bedna, koza, skrčka, roznožka - lavička – překonávání různými způsoby průpravné úpoly přetahy, přetlaky základy atletiky - běžecká abeceda - rychlý běh 60 m, vytrvalý běh v terénu do 1500 m, polovysoký a nízký start - skok z místa do dálky - hod míčkem z rozběhu základy sportovních her - manipulace s míčem rukou i nohou, herní činnosti jednotlivce, zdokonalování techniky, přihrávky, vedení míče, střelba - základní organizace utkání dle zjednodušených pravidel minisportů turistika a pohyb v přírodě chování v dopravních prostředcích při přesunu, zásady táboření, chůze v terénu a ochrana přírody turistické značky, mapa chůze a běh v terénu po vyznačené trase ochrana přírody první pomoc při úrazu v přírodě	Psychohygiena Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Vztah člověka k prostředí	Projektový den – Den překonávání překážek
--	---	---	--

- při sportu dodržuje herní pravidla, pozná a označí přestupky, soutěží v duchu fair play - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky (délka výkonu pomocí pásma, odečítá čas ze stopek) - orientuje se v informacích o pohybových aktivitách ve škole a místě bydliště - samostatně získá potřebné informace	zásady jednání a chování při sportu, zdravé soutěžení v duchu fair play, olympijské myšlenky pravidla osvojovaných pohybových činností, soutěží, her, závodů měření výkonů a posuzování pohybových dovedností, základní pohybové testy zdroje informací o pohybových činnostech	Hodnoty, postoje, praktická etika	
---	---	--	--

5.8.3 Tělesná výchova (6. – 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova je vyučována jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku v časové dotaci dvě hodiny týdně.

Předmět vytváří u žáků kladný vztah ke zdravotně orientované zdatnosti a celoživotní pohybové aktivitě. Vede žáky k poznávání konkrétních pohybových činností, osvojování nových pohybových dovedností, využití a ovládání různého nářadí a náčiní. Předmět seznámí žáky s významem pohybové prevence proti jednostrannému zatížení organismu. Žák je veden ke schopnosti samostatně ohodnotit úroveň své pohybové zdatnosti, je veden k pohybu jako prostředku pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů a prostředku pro regeneraci sil a podporu zdraví. Žák se učí v různém prostředí rychle a správně rozhodovat, využívat naučených organizačních schopností, spolupracovat v týmu a svými činy zodpovídat za sebe i ostatní.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody. Žáci by měli chápat pohyb jako radostný prožitek doplněný vhodnou atmosférou a prostředím. Cílem je vést žáky k vlastnímu jednání a rozhodování. Dále pak spolupracovat ve skupinách s ostatními jedinci. Žáci jsou vedeni k základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje. Ve výuce směřujeme k chápání vyrovnané fyzické i duševní pohody jako významného předpokladu pro zapojení do budoucího života.

Formy a metody práce

V tělesné výchově je převážně využíváno metod práce založených na žákovské spolupráci (hry a soutěže v týmech, družstvech). Tyto formy práce jsou doplňovány individuální metodikou, kde je učivo zaměřeno na rozvoj schopností a dovedností jednotlivce v různých sportech.

Spolupráce žáků je nezbytná především při osvojování sportovních her a netradičních pohybových her zahrnutých v osnovách. Tato forma výuky je pak využitelná i při atletice, gymnastice, lyžování, plavání a úpolech.

V úvodní etapě druhého stupně základního vzdělávání v tělesné výchově je metodika založena na seznámení s pohybovými činnostmi v různých sportovních odvětvích. Skupinové sporty jsou zaměřeny na rozvoj herních činností jednotlivce a průpravných her. Individuální sporty zahrnují rozvoj základních průpravných cviků a pohybů bez využití nářadí a náčiní nebo s využitím nářadí a náčiní nebo jiných prvků používaných v tělesné výchově.

Základní část využívá širšího rozvoje pohybových dovedností ve všech formách výuky. Žáci jsou vedeni ke zlepšení individuálních výkonů. Mají přehled v pravidlech vyučovaných sportů. Při kolektivních hrách se seznamují s herními situacemi a kombinacemi. V individuálních sportech snižují míru souhybů.

Shrnutí pohybových činností je výsledkem závěrečné etapy. Výuka je směřována k doladění individuálních výkonů ve všech pohybových činnostech. Komplexnost předmětu je doplněna o pochopení významu předmětu, znalosti organizace, významu kooperace, ohodnocení sebe sama a zodpovědnosti za své činy a ostatní.

Organizace výuky

Při výuce tělesné výchovy na 2. stupni dochází obvykle ke spojování žáků dvou sousedních ročníků (např. dívek 6. a 7. ročníku), výuka probíhá zpravidla ve dvouhodinových blocích.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova rozvíjíme především tyto kompetence:

a/ Kompetence k učení

- žák poznává vlastní pohybové schopnosti a rozvíjí je
- porovnává souvislosti mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- sleduje vývoj své fyzické zdatnosti

b/ Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledá chyby při zvládnutí cviku, sportovního prvku a chyby se snaží odstranit
- určí vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

c/ Kompetence k řešení problémů

- žák vyslechne a přijme pokyny vedoucího družstva
- aktivně diskutuje o taktice družstva
- žák určí a rozpozná individuální i kolektivní chyby ze sportovních činností pořízené na obrazových záznamech a materiálech

d/ Kompetence sociální a personální

- žák dodržuje pravidla fair-play
- objasní myšlenky olympijského hnutí
- rozvíjí spolupráci uvnitř kolektivu sportovního družstva
- rozděluje a přijímá úkoly v rámci sportovního družstva

e/ Kompetence občanské

- žák aktivně sportuje, uvědomuje si přínos sportu k rozvoji vlastního zdraví
- dodržuje základní hygienu při tělesných aktivitách
- poskytne první pomoc při úrazech, které mohou nastat během tělesné výchovy
- žák vysvětlí škodlivost požívání drog a jiných návykových látek, sám se chová tak, aby neohrožoval své zdraví

F/ Kompetence pracovní

- žák dodržuje sportovní pravidla
- rozpozná možná rizika při pohybových činnostech a hledá způsob jejich odstranění
- změří a porovná dosažené výkony ve vybraných sportech

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 6. – 9. ročníku

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tematické okruhy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika.

Z tématu **Environmentální výchova** je zařazen okruh Vztah člověka k prostředí.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova - 6. – 9. ročník - Atletika	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- změří si tepovou frekvenci a podle ní určí intenzitu výkonu - dovede ukázat základní startovní povely - absolvuje různé druhy štafetových běhů - ovládá speciální běžecká cvičení – běžecká abeceda (6. – 9. ročník) - provádí starty z bloků a polovysoký start (6. – 9. ročník) - zvládá základní běžecké techniky - šlapavý a švihový způsob běhu (do 100 m) (6. – 9. ročník) - rozliší tempo při vytrvalostních bězích na dráze od 1500 do 3000 m (6. – 9. ročník) - ovládá techniku běhu v dráze, v zatáčce (6. – 9. ročník) - zvládá běžet v terénu do 20 minut (6. – 9. ročník) - ovládá techniku předávky při štafetovém běhu (7. – 9. ročník) - ukáže techniku přeběhu překážek - provádí průpravná cvičení skoku dalekého (6. ročník) - zná stupňovaný rozběh, ovládá odrazovou a letovou fázi (6. – 9. ročník) - zvládá propojit část rozběhovou s odrazem (6. – 9. ročník) - dovede optimálně odhadnout vzdálenost pro rozběh (6. – 9. ročník) - zná průpravná cvičení pro střížnou techniku a flop (6. – 9. ročník)	Atletika – běhy (základní dovednosti a znalosti) - běhy (základní průprava, nácvik techniky) - běhy (krátké, dlouhé, střední) - běhy (štafety) - běhy (rozšiřující učivo) Atletika – skoky - skok daleký (průprava, fáze skoku – rozběh, odraz, let, dopad, technika) - skok vysoký (průprava, fáze skoku – rozběh, odraz, let, dopad, technika pro střížný způsob a	Rozvoj schopnosti poznávání Seberegulace a sebeorganizace Komunikace Kooperace a kompetice Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita	Účast na atletických závodech Školní závody v přespolním běhu Účast na atletických závodech

- zvládá techniku rozběhu, fáze odrazu a letu (flop) (6. – 9. ročník) - ukáže základní prvky průpravných cvičení - zvládá základní postoj při hodu z místa (6. – 9. ročník) - ovládá techniku práce paže při hodu (6. – 9. ročník) - provádí fázi „luku“ (6. – 9. ročník) - dokáže zkoordinovat střizný krok s hodem a provést vlastní hod (6. – 9. ročník) - ukáže základní prvky průpravných cvičení – koulařskou gymnastiku (8. ročník) - zvládá techniku vrhu z místa – zádovou technikou (8. ročník) - zvládá nácvik rovnováhy, sunu (8. ročník) - propojí vrh zádovou technikou se sunem - vysvětlí a stručně popíše základní pojmy: z OH, názvy načinů i neosvojovaných disciplín (6. – 9. ročník) - dovede vysvětlit základní pravidla atletických soutěží a jejich hodnocení (6. – 9. ročník) - chápe význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty (6. – 9. ročník) - zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů (8. a 9. ročník)	flop) Atletika – hody a vrhy - hod míčkem (granátem, oštěpem) - (průpravná cvičení, technika, fáze hodu) - vrh koulí (průpravná cvičení, technika, fáze vrhu) Atletika – teoretické znalosti z atletických disciplín (pravidla a hodnocení soutěží, historie a pojmy z OH)		Účast na atletických závodech
--	--	--	--------------------------------------

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova - 6. – 9. ročník - Gymnastika	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- používá základní akrobatické názvosloví (6. – 9. ročník) - dává záchranu a pomoc při jednoduchých cvicích (7. ročník) - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny (8. ročník) - předvede akrobatické řady (9. ročník) - provede kotoul vpřed, vzad a jeho obměny (6. ročník) - předvede kotoul letmo (6. ročník) - dokáže kotoul vzad do zášvihu (7. ročník) - ukáže základní průpravná cvičení pro nácvik stoje na rukou a stoje na lopatkách (6. ročník) - předvede stoj na rukou a na lopatkách (7. ročník) - provádí základní průpravná cvičení pro nácvik přemetu stranou (7. ročník) - předvede přemet stranou na obě strany (8. ročník) - ukáže rondat a přemet vpřed (9. ročník) - zvládá skoky na místě i z místa (8. ročník) - popíše pojmy z dané oblasti (6.- 9. ročník) - ukáže, jak provést záchranu a pomoc (7. ročník) - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny (8. ročník), snaží se o odstranění nedostatků - předvede cvičení pro nácvik gymnastického	Gymnastika - akrobacie (základní dovednosti a znalosti) - akrobacie (kotouly) - akrobacie (stoje) - akrobacie (mety) - akrobacie (mety - rozšiřující učivo) - akrobacie (skoky) Gymnastika - cvičení s náčiním Gymnastika - přeskoky (můstek, trampolínka) (základní dovednosti a znalosti) - přeskoky (průpravná cvičení)	Rozvoj schopnosti poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Seberegulace a sebeorganizace Kreativita	Vytvoření vlastní akrobatické sestavy (8. – 9. ročník)

odrazu z můstku a trampolínky (6. ročník) - zvládá skoky odrazem z trampolínky – prosté (6. ročník) - zvládá skoky odrazem z trampolínky – s pohyby nohou (7. ročník) - skáče odrazem z trampolínky – s obraty (8. ročník) - provede roznožku přes kozu našir a nadél odrazem z můstku, trampolínky (6. ročník) - ukáže skrčku přes kozu našir odrazem, z můstku, trampolínky (6. ročník) - provede roznožku a skrčku přes kozu našir s oddáleným odrazem (7. ročník) - provede roznožku přes bednu nadél (CH), (8. ročník) - používá pojmy z dané oblasti (6. – 9. ročník) - nacvičuje záchranu a pomoc (8. ročník) - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny (8. ročník) - používá základní průpravná cvičení na nízké hrazdě (6. ročník) - zvládá náskok do vzporu – zákmihem seskok a sešin na hrazdě po čelo (6. ročník) - ukáže výmyk – odrazem jednonož (7. ročník) - zvládá přešvihy únožmo ve vzporu (8. ročník) - provede podmet (8. ročník) - provede toč jízmo (9. ročník) - používá pojmy z dané oblasti (6. – 9. ročník) - nacvičuje záchranu a pomoc (8. ročník) - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich	- přeskoky (roznožka, skrčka) Gymnastika - hrazda (po čelo) - základní dovednosti a znalosti - hrazda (průpravná cvičení) - hrazda (výmyk, podmet, přešvih, toč vzad) Gymnastika - kladina (převážně pro dívky)		
--	--	--	--

možné příčiny (8. ročník) - chodí po kladině bez dopomoci (6. ročník) - ukáže chůzi s doprovodnými pohyby paží (6. ročník) - provádí chůzi s obraty (7. ročník) - ukáže rovnovážné polohy (7. ročník) - provádí náskoky , seskoky a poskoky (8. ročník) - sestaví jednoduché vazby a sestavy (9. ročník) - používá pojmy z dané oblasti (7. ročník), - nacvičuje záchranu a pomoc (8. ročník) - komíhá ve svisu (6. ročník) - ukáže houpaní se seskokem v záhupu (7. ročník) - provádí houpaní s obraty u předhupu a záhupu (8. ročník) - předvede svis vznesmo, střemhlav (8. ročník)	- kladina (průpravná cvičení) - kladina (rovnovážné polohy, skoky, sestavy) Gymnastika - kruhy - kruhy (základní pohyby, cvičení) - kruhy (svisy)		
--	---	--	--

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova - 6. - 9. ročník - Lyžování	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- dovede objasnit pojmy související s osvojovanými dovednostmi, výstrojí a výzbrojí (6. – 9. ročník) - je obeznámen se základními pravidly pohybu v zimní krajině a chování na společných zařízeních – vleky, sjezdovky, běžecké tratě – a řídí se jimi (6. – 9. ročník) - zvládá mazání a údržbu lyží (6. – 9. ročník) - dovede užít základy první pomoci v improvizovaných podmínkách (7.- 9. ročník) - je obeznámen s tím, jak se připravit na horskou túru (7. – 9. ročník)	Lyžování - základní dovednosti a znalosti (lyžařská výbava, údržba lyží, první pomoc, zimní turistika) Lyžování - běžecký výcvik	Rozvoj schopnosti poznávání Komunikace Kreativita	Lyžařský výcvik v 7. ročníku
- provede základní postoj, přenášení váhy, skluzu na jedné lyži (6. ročník) - ovládá odšlapování (6. ročník) - zastaví – smykem stranou a pluhem (6. – 7. ročník) - sjíždí ve sjezdovém postoji (7. ročník) - nacvičuje běh střídavý (6. – 9. ročník) - zvládá běh ve stopě: D do 3 km, CH do 5 km (7. – 9. ročník) - nacvičuje bruslení bez holí (6. ročník) - přenáší váhu (6. - 7. ročník) - nacvičuje odraz z vnitřní hrany lyže (6. – 7. ročník) - provádí běh soupažný jednodobý a dvoudobý (6. – 9. ročník) - zdokonaluje nácvik volné techniky do mírného a strmého protisvahu, po rovině, z mírného svahu (7. – 9. ročník)	- klasická technika (základní cvičení pohybů) - klasická technika (způsoby zvládnutí techniky) - klasická technika (běh na různé vzdálenosti) - volná technika (základní cvičení pohybů) - volná technika (způsoby zvládnutí techniky)	Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kooperace a kompetice Poznávání lidí	Školní závody v běhu na lyžích

- zvládne jízdu ve středně náročném terénu do 15 km. (8. – 9. ročník) - zvládá základní dovednosti na lyžích – chůze, výstupy, obraty, přenášení váhy (6. – 7. ročník) - ovládá všeobecnou lyžařskou přípravu – základní lyžařský postoj, oblouk ke svahu, sesouvání, odšlapování ke svahu, bruslení (6. – 7. ročník) - provádí jízdu v pluhu a oblouk v pluhu (7. ročník) - provádí oblouk z přivrátu vyšší a nižší lyží (7. ročník) - ovládá základní složený oblouk – krátký, střední, dlouhý (7. – 8. ročník) - nacvičuje modifikované oblouky a carvingový oblouk (7. – 9. ročník)	- volná technika (běh na různé vzdálenosti) Lyžování – sjezdový výcvik - sjezd (základní cvičení pohybů a příprava techniky) - sjezd (způsoby jízdy – pluhem, v oblouku) - sjezd (oblouky)		Školní závody ve sjezdovém lyžování a snowboardingu
---	---	--	--

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova - 6. - 9. ročník - Sportovní hry	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zná základní pravidla (6. – 9. ročník) - ovládá průpravná cvičení a hry pro pohyb s míčem (6. ročník) - zvládá základní herní činnosti jednotlivce – házení, chytání míče a střelba na bránu (6. – 7. ročník) - nacvičuje herní činnosti jednotlivce – uvolňování s míčem, bez míče, přihrávka vrchní jednoruč, střelba vrchní jednoruč, obsazování s míčem a bez míče (7. – 8. ročník) - zvládá střelbu na branku (pravou i levou nohou) (7. ročník) - zná postoje brankáře – vyrážení, chytání (7. ročník) - nacvičuje herní kombinace – útočné, obranné (7. ročník) - zvládá standardní situace (obránné i útočné (8. – 9. ročník) - ovládá základní pravidla (6. – 9. ročník) - popíše základní organizační body pro fotbalový turnaj a dovede korigovat zápas (8. – 9. ročník) - provádí průpravná cvičení a hry pro pohyb s míčem (6. ročník) - nacvičuje vedení míče (pravou i levou nohou), slalom s míčem (7. ročník) - ovládá herní činnosti jednotlivce – přihrávky a zpracování míče na krátkou vzdálenost (6. ročník) - zvládá střelbu na branku (oběma nohama)	Sportovní hry – házená - házená (průprava s míčem a bez míče) - házená (herní činnosti jednotlivce) - házená (herní kombinace) Sportovní hry – fotbal - fotbal (průprava pro pohyb s míčem) - fotbal (herní činnosti jednotlivce – střelba, přihrávka a zpracování míče)	Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Účast na fotbalovém turnaji

(7.ročník) - ovládá herní činnosti jednotlivce – návaznost a zpracování míče na krátkou vzdálenost, slalom s míčem, vedení míče – zakončení střelbou na branku (7. ročník) - zvládá přihrávky „na jeden dotek“ (8.ročník) - zpracuje míč na větší vzdálenost, nácvik zpracování míče při přechodu z obranné fáze do útočné fáze (8. ročník) - zvládá standardní situace (obránné i útočné), rohový kop, přímý kop, situace při nepřímém kopu (8. – 9. ročník) - ovládá základní pravidla (6. – 9. ročník), - dovede korigovat basketbalový zápas (8. – 9. ročník) - provádí průpravná cvičení a hry pro pohyb s míčem (6. ročník) - ovládá základní herní činnosti jednotlivce – základní postoj, driblíng pravou, levou rukou, přihrávka obouruč, trčením, obouruč nad hlavou, chytání míče v klidu a v pohybu (6. – 7. ročník) - ovládá útočné činnosti jednotlivce – střelba z místa a v pohybu, dvojtakt, uvolňování bez míče, doskakování (7. – 8. ročník) - ovládá obranné činnosti jednotlivce – obranný postoj, krytí útočníka s míčem, bez míče, clonění (7. – 8. ročník) - provádí základní herní kombinace – obranné, útočné (7. ročník) - ovládá základní pravidla (6. – 9. ročník) - umí řídit zápas (9. ročník) - zná průpravné hry (přehazovaná) a cvičení	fotbal (herní kombinace) Sportovní hry – basketbal - basketbal (průprava pro pohyb s míčem) - basketbal (základní herní činnosti jednotlivce) - basketbal (útočné herní činnosti jednotlivce) - basketbal (obránné herní činnosti jednotlivce) - basketbal (herní kombinace) Sportovní hry – volejbal - volejbal (průpravné hry a cvičení) - volejbal (základní herní činnosti – odbití, příjem,		
---	---	--	--

- ovládá základní herní činnosti jednotlivce – základní postoj, odbití vrchem a spodem (ve dvojicích), příjem, podání spodem (6. – 7. ročník) - nacvičuje další herní činnosti jednotlivce a herní kombinace – podání vrchem, smeč na síti (8. – 9. ročník) - zná základní herní kombinace – hra v poli (obrana), hra na síti (nahrávka, bloky) (6. – 7. ročník)	podání) - volejbal (herní kombinace)		
--	---	--	--

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova 6. – 9. ročník – Netradiční pohybové hry	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zná základní pravidla hry (6. – 9. ročník) - používá florbalovou hůl a míček - ovládá průpravné hry (6. ročník) - správně střílí a přihrává backhandem, forehandem - je obeznámen s herními činnostmi jednotlivce (6. – 7. ročník) - ovládá herní kombinace útočné i obranné (8. – 9. ročník)	Netradiční pohybové hry – florbal - florbal (průprava) - florbal (herní činnosti jednotlivce – střelba, přihrávka) - florbal (herní kombinace) Netradiční pohybové hry – softbal - softbal (herní činnosti jednotlivce, průpravné hry) - softbal (funkce jednotlivců) Netradiční pohybové hry – badminton - badminton (herní činnosti a kombinace)	Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Účast na florbalovém turnaji
- zná základní pravidla hry (7. – 9. ročník) - předvede házení, chytání (6. ročník) a odpal (7. ročník) - ovládá průpravné hry (6. – 7. ročník) - ovládá herní dovednosti jednotlivce v různých rolích ve hře (7. ročník) - používá základní pravidla ve dvojhře (6. - 9. ročník) i ve čtyřhře (7. – 9. ročník) - provádí základní odpaly spodem, vrchem, podání (6. ročník) - ovládá základní herní kombinace ve dvojhře a čtyřhře (7. – 9. ročník)			

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova 6. – 9. ročník – Rytmická a kondiční gymnastika	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- ovládá základní prvky cvičení s náčiním při hudebním nebo rytmičtém doprovodu (6. ročník) - zvládá změny poloh, obměny tempa, rytmu (6. ročník) - provádí základní taneční kroky (6. ročník) - ovládá základy techniky pohybů i pohybů s náčiním (7. ročník) - zvládá základy aerobiku (7. ročník) - provádí základní taneční kroky a držení těla (7. ročník) - vymyslí jednoduchou pohybovou skladbu (8. ročník) - vymyslí vlastní pohybovou skladbu s hudebním doprovodem (9. ročník) - provádí různé modifikace aerobiku (9. ročník)	Rytmická a kondiční gymnastika - rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec (převážně pro dívky) - rytmická a kondiční gymnastika (základní, průpravná cvičení) - rytmická a kondiční gymnastika (pohybové skladby)	Rozvoj schopnosti poznávání, Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice	

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

[illegible]

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova - 6. – 9. ročník – Základní poznatky z Tělesné výchovy a sportu	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- uvědomuje si význam pohybu jako zdravého životního stylu v rekreační i výkonnostní formě (6. – 9. ročník) - aktivně organizuje vlastní pohybový režim, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem (6. – 9. ročník) - využívá vlastní schopnosti pro zlepšení své tělesné zdatnosti (6. – 9. ročník) - uvědomuje si význam rovnoměrného zatěžování svalových skupin (6. – 9. ročník) - je obeznámen s významem protahovacích cvičení jako přípravou pro následující pohybovou činnost (6. – 9. ročník) - odmítá drogy a jiné škodlivé látky neslučitelné se sportovní etikou a zdravím (6. – 9. ročník) - individuálně hodnotí pohybovou aktivitu vzhledem k momentálnímu stavu ovzduší (6. – 9. ročník) - je veden k vhodnému a bezpečnému chování i v méně známém prostředí, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost (6. – 9. ročník) - uvědomuje si důležitost poskytnutí první pomoci ve standardních i nestandardních podmínkách (6. – 9. ročník) - užívá tělocvičné názvosloví používané při	- pohyb a zdraví (význam pohybu pro žáky, rekreační a výkonnostní sport) - zdravotně orientovaná zdatnost - zatěžování žáků při sportu (jednostranné zatížení, svalová dysbalance) - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení - hygiena a bezpečnost v TV a sportu (základy první pomoci)	Rozvoj schopnosti poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Komunikace Kooperace a kompetice	

Jednotlivé učivo se během školního roku prolíná. Závěrečný 9. ročník je určen ke shrnutí naučených dovedností během 6. – 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Tělesná výchova 6. – 9. ročník – Turistika a pobyt v přírodě	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zvládá pohyb v terénu (v různém období roku) i se zátěží (6. ročník) - dovede se orientovat v turistické nebo podobné mapě (6. ročník) - popíše základy první pomoci a orientuje se v pojmech z této oblasti (6. ročník) - dovede se orientovat s pomocí buzoly v terénu (7. ročník) - účastní se orientačního běhu (7. – 9. ročník) - dodržuje zásady pobytu v přírodě, k přírodnímu prostředí se chová ohleduplně	Turistika a pobyt v přírodě (orientace v krajině, první pomoc, pohyb v přírodě)	Rozvoj schopnosti poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Poznávání lidí Sebepoznání a sebepojetí Vztah člověka k prostředí	Propojení hodiny zeměpisu s hodinou TV - zeměpisná vycházka (práce žáků na přípravě a realizaci školního výletu, exkurze)

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – Plavání

Ročník: 6. – 9.

Učivo tohoto tematického celku je zařazováno do vzdělávání ve 4. ročníku na I. stupni jako vícetýdenní kurz. Škola nemá vhodné podmínky pro výuku plavání, proto se na II. stupni nevyučuje.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – Bruslení

Ročník: 6. – 9.

Učivo tohoto tematického celku není zařazováno do vzdělávání z důvodu nevhodných podmínek pro bruslení.

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti (1. – 5. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 1. – 5. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně v každém ročníku. Předmět pracovní činnosti využívá znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání, zkušeností žáků z běžného praktického života a jejich manuálních dovedností. Formuje jejich motorické a tvořivé schopnosti a dovednosti. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti, zásady bezpečnosti a hygieny při práci. Předmět rozvíjí u žáků schopnost komunikace a spolupráce ve skupině.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.

Cíle a pojetí výuky

Cílem výuky je rozvoj pozitivního vztahu žáků k práci. Žáci získávají základní praktické pracovní dovednosti a návyky, učí se vážit si výsledků své práce i práce spolužáků a odpovědnosti za kvalitu své i společné práce. Poznávají různé materiály a pomůcky. Žáci jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Samostatně i v kolektivu plánují, organizují a hodnotí výsledky své práce. Rozvíjejí vytrvalost, pečlivost, tvořivost a uplatňují vlastní nápady. Osvojují si potřebné poznatky a dovednosti pro možné uplatnění v budoucnosti a orientují se v různých oborech lidské činnosti.

Dalším cílem je poznávání okolního světa, utváření pozitivních postojů k životnímu prostředí a aplikování získaných pracovních návyků a dovedností v běžném životě.

Formy a metody práce

V předmětu pracovní činnosti jsou používány tyto metody a formy práce: stříhání, lepení, trhání, ohýbání, ... papíru; určování vlastností materiálu; rozlišování přírodních a technických materiálů; navlékání, svazování, šití, ... při práci s textiliemi. Barvení, modelování, hnětení, ... při práci s různými modelovacími hmotami; sestavování modelů, demontážní práce; ohýbání a tvarování různých materiálů; sázení a přesazování rostlin atd.

Žák je veden k tomu, aby dle instrukcí a návodu pracoval převážně samostatně. Při pracovních činnostech se uplatňuje jak individuální žákova práce, tak práce skupinová.

Klíčové kompetence

Ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti využíváme strategií pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

a/ Kompetence k učení

- žák poznává vybrané materiály a jejich vlastnosti, poznatky uvádí do širších souvislostí a aplikuje je v jiných vyučovacích předmětech
- volí vhodné pracovní postupy, práci plánuje, pracuje systematicky
- kriticky hodnotí výsledky své práce a plánuje další postupy
- získává poznatky a dovednosti důležité pro jeho budoucí uplatnění

b/ Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejružnější problémové situace ve svém okolí, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí nad způsobem jeho řešení
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky přemýšlí, činí uvážlivá rozhodnutí
- ví, na koho se obrátit v případě potřeby pomoci

c/ Kompetence komunikativní

- jasně a srozumitelně vyjadřuje své myšlenky a názory, naslouchá druhým, respektuje pravidla komunikace, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

d/ Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

e/ Kompetence občanské

- respektuje základní společenské normy a zákony, odlišné názory druhých lidí
- chápe potřebu šetření s materiálem jako jednu z možností ochrany přírody

f/ Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály a nástroje, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- plánuje pracovní postupy a volí varianty
- tvořivě přistupuje k zadaným úkolům
- kriticky hodnotí svoji práci
- dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci
- uvědomuje si význam práce v životě člověka
- při práci přihlíží k funkčnosti, estetickému vzhledu, kvalitě a hospodárnosti

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem 1. – 5. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou začleněny

- v oblasti osobnostního rozvoje tematické okruhy Rozvoj schopností poznávání a Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematické okruhy Mezilidské vztahy a Kooperace a kompetice.

Z tématu **Multikulturní výchova** je začleněn tematický okruh Lidské vztahy.

Z tématu **Enviromentální výchova** je začleněn tematický okruh Vztah člověka k prostředí.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - 1. - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zhotovuje různé výrobky z daných materiálů - zvládá jednoduché pracovní postupy - pracuje podle slovního návodu, demonstrace a přiměřeně náročné předlohy - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci s danými nástroji a pomůckami - udržuje si v pořádku pracovní prostor - sestaví modely podle vlastní fantazie i předlohy - pečuje o pokojovou rostlinu - pozoruje a zapisuje výsledky sledování růstu rostlin - prostře stůl - vhodně se chová při jídle	Práce s drobným materiálem - různé druhy papíru, provázky, nitě, krabičky, korek, špejle, textil, různé druhy přírodnin a modelovacích hmot, korálky, knoflíky - pracovní postupy skládání, ohýbání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, obkreslování, šití, navlékání, propichování, svazování, hnětení, válení, přidávání a ubírání hmoty - pracovní nástroje a pomůcky nůžky, tužka, pravítko, lepidlo, nůž, špachtle, podložka, nit, tupá jehla - tematicky zaměřené práce (Velikonoce, Vánoce, Svátek matek...) Konstrukční činnosti - stavebnice (plošné, prostorové), krabičky Pěstitelské práce - základní péče o pokojové rostliny - pěstování rostlin ze semene, různé fáze vývoje Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla slušného stolování	Kreativita Rozvoj schopností poznávání Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - 4. a 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zhotovuje různé výrobky z daných materiálů, využívá své představivosti - zvládá složitější pracovní postupy - pracuje podle slovního návodu a předlohy - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci s danými nástroji a pomůckami - udržuje si v pořádku pracovní prostor - podle použitého materiálu zvolí vhodné pracovní pomůcky a nástroje - využívá prvky lidových tradic - sestaví modely podle vlastní fantazie, slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - provádí montážní a demontážní práce - pečuje o rostliny podle jejich specifických potřeb - pro práci volí vhodné pomůcky a nástroje	Práce s drobným materiálem - různé druhy papíru, provázky, nitě, krabičky, korek, špejle, textil, různé druhy přírodnin a modelovacích hmot, knoflíky, drát a jejich vlastnosti - pracovní postupy skládání, ohýbání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, obkreslování, šití, navlékání, propichování, svazování, hnětení, válení, přidávání a ubírání hmoty - organizace práce - pracovní nástroje a pomůcky nůžky, tužka, pravítko, lepidlo, nůž, špachtle, podložka, nit, tupá jehla, drát - tematicky zaměřené práce (Velikonoce, Vánoce, Svátek matek...) - tradice, řemesla, lidové zvyky Konstrukční činnosti - stavebnice (prostorové, konstrukční), krabičky - práce podle předlohy, návodu, jednoduchého náčrtu Pěstitelské práce - půda a její zpracování - výživa rostlin - péče o pokojové rostliny podle daných zásad	Kreativita Rozvoj schopností poznávání Lidské vztahy Kooperace a kompetice Vztah člověka k prostředí	

- pozoruje a zapisuje výsledky sledování růstu rostlin - vyjmenuje zástupce daných rostlin - zná základní vybavení kuchyně - připraví jednoduché pohoštění - vhodně se chová při stolování - při všech činnostech dodržuje zásady bezpečnosti práce, umí si zorganizovat pracovní plochu, zvládá poskytnutí první pomoci při úrazu	- pěstování rostlin ze semene, různé fáze vývoje - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie na rostliny Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně, elektrospotřebiče (historie, současnost) - výběr, nákup a skladování potravin - příprava pokrmu - úprava stolu - pravidla slušného stolování	Mezilidské vztahy	
---	---	--------------------------	--

5.9.2 Pracovní činnosti (6. – 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět pracovní činnosti je vyučován od 6. do 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Předmět volně navazuje na předmět Pracovní činnosti vyučované v 1. – 5. ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a svět práce.

Na 2. stupni je rozdělen na tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce a Design a konstruování. Navíc je zařazen mimo nabídku tematických okruhů RVP ZV tematický okruh Péče o dítě a to do 8. ročníku.

Žáci získávají soubor vědomostí, dovedností a pracovních návyků, potřebných pro jejich další život. Postupně se také dovídají informace potřebné k odpovědnému rozhodování o dalším studiu a jejich budoucím povolání.

Cíle a pojetí výuky

Předmět Pracovní činnosti přispívá k vytváření pozitivního vztahu žáků k práci, chápání práce jako činnosti nutné pro uspokojování svých potřeb v budoucím životě a jako příležitost k seberealizaci.

V tematickém okruhu **Práce s technickými materiály** směřujeme k tomu, aby žáci získali základní pracovní dovednosti a správné návyky při praktických činnostech s běžně užívanými materiály, osvojili si používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci a bezpečně zacházeli s těmito nástroji. Žáky vedeme k tomu, aby si práci účelně plánovali, pořídili náčrt a uměli se orientovat v technické dokumentaci. Žáci se učí chápat význam estetického vzhledu výrobku.

V tematickém okruhu **Pěstitelské práce a chovatelství** se žáci seznamují se základy pěstitelství okrasných i užitkových rostlin, s významem některých rostlin pro výživu, či rostlin léčivých, jsou vedeni k užívání vhodných pracovních pomůcek a postupů, dodržování zásad bezpečnosti práce a získávají základní poznatky o chovu drobných domácích zvířat při dodržení bezpečného kontaktu s nimi.

V tematickém okruhu **Provoz a údržba domácnosti** se žáci připravují na zvládnutí běžných činností v domácnosti, ovládání běžně užívaných spotřebičů a jejich údržbu, učí se pracovat s fiktivním rozpočtem domácnosti, seznamují se s možnostmi ekonomického provozu domácnosti atd.

V tematickém okruhu **Příprava pokrmů** žáci poznávají běžný kuchyňský inventář, učí se ho používat, dodržovat zásady bezpečného zacházení s některými přístroji a nástroji, dodržovat zásady hygieny, seznamují se se zásadami zdravého stravování a prakticky připravují jednoduché pokrmy. Učí se výběru vhodných potravin, nákupu a jejich skladování. Žáky vedeme k dodržování společenského chování při stolování.

V tematickém okruhu **Svět práce** žáci získávají informace o pracovních činnostech vybraných profesí, možnostech dalšího studia, učí se posuzovat objektivně své možnosti a předpoklady pro výběr vhodného povolání. Učí se prezentovat svoji osobu a seznamují se s různými informačními zdroji a poradenskými službami. Žáky vedeme k pochopení významu vzdělání a celoživotního vzdělávání.

V tematickém okruhu **Péče o dítě** vedeme žáky k uvědomění si významu a postavení rodiny ve společnosti, seznamujeme je se základní funkcí rodiny, s důležitostí uvážlivého výběru partnera, odpovědnosti při plánování a výchově svých dětí, s průběhem vzniku nového života, přípravou na příchod nového člena rodiny, se zásadami péče o kojence, batole a dítě předškolního věku, jeho vývojem a výchovou. V tomto tematickém okruhu se výrazně uplatňují mezipředmětové vztahy s předmětem Přírodopis v 8. ročníku.

V tematickém okruhu **Design a konstruování** se žáci učí montáži a demontáži jednoduchých zařízení a jejich údržbě. Jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti práce. Sestavují podle návodu, náčrtu či plánu daný model, tvoří konstrukční prvky a ověřují jejich funkčnost. Seznamují se se základy technického kreslení a rozvíjejí své estetické cítění.

Formy a metody práce

Formy a metody práce jsou voleny s ohledem na charakter a povahu převážně praktických činností, které slouží k osvojování učiva a vytváření klíčových kompetencí. Zaměřujeme se na názornost, možnost žáka prezentovat se, pracovat individuálně i ve skupině. Prostor je dán žákově kreativě a tvůrčím aktivitám.

Klíčové kompetence

V předmětu Pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

a/ Kompetence k učení

- žák vybírá a volí pro své činnosti efektivní postupy
- plánuje a organizuje svou práci, vyhledává, třídí a používá potřebné informace
- pořizuje náčrt, plány pro své činnosti
- poznatky uvádí do širších souvislostí
- kriticky zhodnotí své dosavadní výsledky a naplánuje si další strategie

b/ Kompetence k řešení problémů -

- vyhledává informace k řešení problémů, pracuje na jejich odstranění, poučí se z chyby
- vnímá problémové situace ve svém okolí, přemýšlí o příčinách, pracuje na jejich odstranění
- kriticky přemýšlí, činí uvážlivá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za své konání

c/ Kompetence komunikativní

- žák jasně a srozumitelně vyjadřuje své myšlenky a názory, kultivovaně se vyjadřuje
- zapojuje se do diskuse, vhodnou formou obhájí své názory
- rozumí požadovaným technickým pojmům souvisejícím s obsahem učiva
- dovede využít širokých možností informačních a komunikačních prostředků

d/ Kompetence sociální a personální

- žák dovede spolupracovat ve dvojici i ve skupině, podílí se na utváření pravidel práce týmu, je platným členem pracovního týmu
- vyjadřuje své názory, argumentuje ve skupině
- respektuje práci druhých
- poskytne pomoc druhým, umí o ni požádat

e/ Kompetence občanské

- respektuje pravidla chování dané školním řádem a řádem odborných učeben, ve kterých pracuje
- chápe vliv různých činností člověka na životní prostředí
- chápe potřebu šetření materiálu jako jednu z možností ochrany životního prostředí

f/ Kompetence pracovní

- žák používá bezpečně a účinně nástroje, přístroje a materiály, se kterými pracuje
- provede práci co nejlépe s přihlédnutím k funkčnosti, kvalitě a hospodárnosti
- předkládá srovnání hospodárnosti různých postupů
- žák plánuje své pracovní postupy, volí varianty
- používá při práci technickou dokumentaci
- tvořivě přistupuje k zadaným úkolům
- kriticky hodnotí svoji práci
- používá ochranné prostředky
- chápe význam práce v životě člověka
- má představu o různých pracovních profesích a jejich náplni
- činí uvážlivá rozhodnutí v souvislosti se svým dalším studiem a zaměstnáním
- orientuje se v základní problematice podnikání

Začleněná průřezová témata

Začleněná průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu a prolínají učivem od 6. – 9. ročníku.

Z tématu **Osobnostní a sociální výchova** je začleněn

- v oblasti osobnostního rozvoje tematický okruh Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita
- v oblasti sociálního rozvoje tematický okruh Poznávání lidí, Komunikace, Kooperace a kompetice
- v oblasti morálního rozvoje tematický okruh Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika.

Z tématu **Environmentální výchova** je začleněn tematický okruh Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - 6. ročník	Průřezová témata:	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- provádí jednoduché práce s technickým materiálem - ovládá jednoduché pracovní operace se dřevem - dodržuje zásady bezpečnosti při práci, poskytne první pomoc při úrazu - užívá jednoduchou dokumentaci, provede náčrt výrobku, naplánuje pracovní postup - řeší jednoduché technické úkoly - umí připravit jednoduchý pracovní náčrt	Práce s technickým materiálem vlastnosti materiálu - dřevo - užití v praxi - měření a orýsování - řezání a stříhání - spojování dřeva lepením - pracovní pomůcky, nářadí, nástroje technická dokumentace - návod, předloha, náčrt, plán, schéma, program - pracovní postupy, organizace práce - tradice a řemesla Pěstitelské práce a chovatelství základní podmínky pro pěstování rostlin - půda - výživa - ochrana půdy a rostlin zelenina - rozdělení zeleniny - ochrana zeleniny před škůdci - zásady pěstování zeleniny - osivo - sadba - pěstování různých druhů zeleniny	Rozvoj schopností poznávání Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí	Poučení o bezpečnosti při práci s nářadím a nástroji Řád učebny

- pozná běžné druhy pokojových rostlin - pěstuje a využívá květiny na výzdobu - zná léčivé rostliny a jejich význam pro zdraví - uvědomuje si nebezpečí drog - rozeznává běžné druhy ovocných rostlin - zdůvodní význam ovoce pro zdravé stravování - zná základy pěstování ovocných rostlin - prokáže základní znalost chovu drobných domácích zvířat - zná zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových květin - okrasné dřeviny (bonsaje) - hydroponie - jednoduchá vazba léčivé rostliny a koření - léčivky a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin - rostliny jako drogy a jejich zneužívání - alergie ovocné rostliny - druhy - pěstování - uskladnění - zpracování chovatelství - chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu - hygiena a bezpečnost chovu - kontakt s neznámými zvířaty	Psychohygiena Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - 7. ročník	Průřezová témata:	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- provádí jednoduché operace domácího účetnictví - orientuje se v ekonomice domácnosti - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele - provádí drobnou domácí údržbu - třídí odpad - užívá jednoduché elektrické spotřebiče - orientuje se v návodech k obsluze domácích spotřebičů - dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla - dovede poskytnout první pomoc při úrazu elektrickým proudem	Provoz a údržba domácnosti finance - rozpočet - příjmy a výdaje - úspory - nakládání s penězi - hotovostní a bezhotovostní platební styk provoz a údržba domácnosti - ekonomika domácnosti - rozpočet domácnosti, typy rozpočtu, jejich odlišnosti - základní práva spotřebitelů - údržba oděvů a textilií - úklid - odpad a jeho ekologická likvidace - spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti - elektrická instalace - elektrické spotřebiče - sdělovací technika - funkce, ovládání, užití, ochrana a údržba techniky v domácnosti - nebezpečí úrazu elektrickým proudem	Hodnoty, postoje, praktická etika Lidské aktivity a problémy životního prostředí Rozvoj schopností poznávání	Řád učebny, poučení o bezpečnosti práce s nářadím a nástroji

- zná a dodržuje, vzhledem ke zdravé výživě, správný výběr, nákup a skladování potravin - sestaví jídelníček podle zásad zdravé výživy - umí připravit jednoduché pokrmy - dodržuje základní postupy při úpravě pokrmů - dodržuje základní principy stolování a společenského chování	Příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů Úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání - slušné chování u stolu - slavnostní stolování - zdobné prvky a květiny na stole	Kreativita .	
---	--	----------------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - 8. ročník	Průřezová témata:	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák objasní funkci rodiny - vysvětlí pojem plánované rodičovství - vypočítá plodné dny - zná různé způsoby ochrany - vymezí dobu těhotenství a její význam pro budoucí život - popíše vývoj dítěte od novorozence až po předškolní věk - zdůvodní význam odměn a trestů pro výchovu dítěte - dovede pečovat o nemocné dítě - navrhne nejvýhodnější druh promítání - narýsuje nárys, půdorys, případně bokorys jednoduchých těles	Péče o dítě - rodina a její funkce - plánované rodičovství, ochrana před nežádoucím početím - početí a těhotenství - porod vývoj dítěte - novorozenec - kojeneček - batole - předškolní věk odměny a tresty péče o nemocné dítě - běžné dětské nemoci Design a konstruování technické kreslení - volné rovnoběžné promítání - pravoúhlé promítání - sdružené průměty jednoduchých těles	Rozvoj schopností poznávání Komunikace Mezilidské vztahy Komunikace Kreativita	

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při volbě profesní přípravy a povolání - prokáže schopnost prezentace své osoby - dovede využít informace a poradenské služby - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Svět práce trh práce - povolání - druhy pracovišť - pracovní prostředí - pracovní objekty - požadavky na kvalifikaci - rovnost na trhu práce volba profesní orientace - sebepoznávání - osobní zájmy a cíle - tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti - sebehodnocení - vlivy na profesní volbu - informační základna pro volbu povolání - práce s informacemi - využití poradenské služby možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů - přijímací řízení - poradenské služby	Poznávání lidí Komunikace Hodnoty a postoje, praktická etika Sebepoznání a sebepojetí	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti - 9. ročník	Průřezová témata:	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- uvědomuje si význam vzdělání pro uplatnění na trhu práce - objektivně posuzuje své možnosti při výběru střední školy a možnosti uplatnění v profesním životě - orientuje se v pracovní náplni jednotlivých profesí - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby na trhu práce - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice) - uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing) - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého) - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	Svět práce zaměstnání - pracovní příležitosti v regionu - způsoby hledání zaměstnání - životopis - pohovor u zaměstnavatele - problémy nezaměstnanosti - úřad práce - povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů podnikání - nejčastější formy podnikání - drobné a soukromé podnikání Peníze - tvorba ceny - inflace Finanční produkty - služby bank, aktivní a pasivní operace - produkty finančního trhu pro investování a pro získání prostředků - pojištění - úročení	Poznávání lidí Komunikace Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Burza středních škol

- sestaví podle návodu daný model - navrhuje konstrukční prvky a ověří jejich funkčnost - provádí montáž a demontáž jednoduchých zařízení - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce	Desing a konstruování stavebnice - konstrukční - elektrotechnická - elektronická - sestavování modelů - montáž a demontáž návod, předloha, náčrt, plán, schéma, program bezpečnost a hygiena práce	Kreativita	
--	--	-------------------	--

6 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou souhrnem vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění člověka ve společnosti.

Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý proces, který začíná již v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v průběhu dalšího života.

Cílem vzdělávání je vybavit žáka klíčovými kompetencemi na úrovni, která je pro něj dosažitelná, připravit jej na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti a naučit ho účinně využívat získaných kompetencí v praktickém životě.

Rozvoj klíčových kompetencí prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Cílem je podporovat a rozvíjet aktivní přístup žáka ke vzdělávání, chápání potřeby vzdělání pro budoucí život a profesní uplatnění, ale také pro obohacení své osobnosti, lepší chápání postavení sebe sama ve společnosti, mezilidských vztahů a odpovědnosti za kvalitu svého života.

Kompetence k učení

- žák si vybírá a užívá způsoby a metody svého učení vedoucí k co největší efektivitě
- plánuje a organizuje samostatně svoje učení
- samostatně vyhledává informace z různých zdrojů a třídí je, používá k tomu nejmodernější informační technologie
- získané poznatky z různých vzdělávacích oblastí uvádí do souvislostí, systematizuje je a využívá v procesu dalšího učení
- aplikuje naučená pravidla při výuce i v praktickém životě
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a dokáže se poučit z chyb
- chápe smysl celoživotního učení pro uplatnění v budoucím životě, k chápání potřeby dalšího studia je veden i mimo jiné na základě prožitků z úspěchů

Kompetence k řešení problémů

- žák se orientuje v různých učebních situacích, uplatňuje základní myšlenkové operace a volí vhodné postupy řešení
- dokáže rozpoznat a zapamatovat si podstatná fakta, začlenit je do systému a využít je
- chápe problémy a nesrovnalosti, odhaluje jejich příčiny, danou situaci samostatně nebo kooperativně řeší
- ověřuje výsledky své práce, obhájí je a je schopen nést za ně zodpovědnost
- při řešení problémů využívá potřebné strategie a metody, logické, matematické a empirické postupy
- seznamuje se s různými zdroji informací, které mohou vést k řešení problému, ověřuje je a srovnává, poučí se z úspěchu i neúspěchu
- organizuje vlastní činnosti, je schopen úsudku, samostatnosti, iniciativy a tvořivosti

- vyslechne názor druhých, je schopen konstruktivní diskuse, vyjádří vlastní názor, argumentuje

Kompetence komunikativní

- žák komunikuje vhodným způsobem se spolužáky, učiteli, přáteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni v souladu s uznávanými společenskými normami a etickými pravidly komunikace
- jasně, výstižně a logicky formuluje a vyjadřuje své myšlenky v projevu ústním i písemném
- vhodnou formou obhájí své názory, dovede naslouchat názorům jiných a je k nim tolerantní
- je si vědom potřeby komunikace také v cizích jazycích pro další studium, profesní uplatnění, společenský život
- ke komunikaci žák využívá také moderní komunikační technologie (PC, internet,...)

Kompetence sociální a personální

- žák účinně pracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, dodržuje pravidla pro činnost skupiny
- podílí se na utváření přátelské atmosféry ve třídě
- je schopný vést diskusi slušnou formou, řešit krizové situace, požádat o pomoc, podle potřeby poskytnout pomoc druhému
- objektivně posuzuje své možnosti, chová se asertivně, je schopen sebekontroly a sebehodnocení
- respektuje práci a úspěch druhých
- ve spolupráci s ostatními nachází poučení a inspiraci pro sebe
- přijímá ve skupině střídavě různé role, vyjadřuje své názory, argumentuje, toleruje odlišné názory a respektuje rozhodnutí většiny
- uplatňuje svá práva, plní své povinnosti
- je schopen nést důsledky svého rozhodnutí, své zájmy prosazuje vhodným způsobem, aniž omezí druhé
- dodržuje morální zásady a pravidla chování
- orientuje se v reálných situacích, je otevřený vůči vnějším podnětům

Kompetence občanské

- žák respektuje pravidla soužití ve školním kolektivu (podílí se na jejich tvorbě), skupině, společnosti, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- ve svém chování se řídí principy společenských a zákonných norem, zodpovídá za své chování
- respektuje pravidla chování stanovená školním řádem
- dovede se vcítit do situace druhých, respektuje přesvědčení jiných
- chápe principy demokracie, má základy občanského a právního vědomí

- je otevřený a citlivý k lidem, chápe a respektuje odlišnosti kulturních a duchovních hodnot
- má pozitivní postoj ke kulturnímu dědictví naší vlasti, chrání historické dědictví svého národa a seznamuje se s kulturními tradicemi jiných národů
- projevuje kritické postoje k negativním společenským jevům, odmítá fyzické a psychické násilí, uvědomuje si potřebu postavit se proti bezpráví
- v krizových situacích poskytne dle svých možností pomoc ostatním
- uvědomuje si osobní zodpovědnost za své zdraví, chápe význam ochrany zdraví a svůj životní styl přizpůsobuje potřebě kvalitního fyzického a psychického zdraví
- chápe potřebu ochrany přírody a spoluzodpovědnost za kvalitu životního prostředí

Kompetence pracovní

- žák ovládá základní pracovní dovednosti a návyky, plánuje a organizuje vlastní činnost
- používá účinně nástroje, materiály, dodržuje logické pracovní postupy a pravidla bezpečnosti práce, chrání zdraví své i druhých
- zodpovědně používá ochranné pracovní pomůcky
- dodržuje hygienická pravidla, připraví si a udržuje svůj pracovní prostor
- k pracovní činnosti přistupuje s ohledem na funkčnost a kvalitu, ale i hospodárnost, společenský význam a ochranu životního prostředí
- pracuje nejen podle zadaného postupu, ale hledá i vlastní postupy v souladu s danými pravidly
- chápe význam práce v životě člověka
- kriticky hodnotí výsledky své práce (nalézá klady i zápory), při přípravě na profesní život využívá zkušeností z různých oblastí svých zájmů
- má představu o náplni jednotlivých pracovních profesí
- je schopen objektivně posoudit své možnosti v profesní orientaci

7 Průřezová témata

Průřezová témata postihují aktuální problémy současného světa a jsou důležitou součástí vzdělávání. Prolínají vzdělávacími oblastmi a propojují vzdělávací obory. Žáci si tak utvářejí ucelený pohled na danou problematiku.

Průřezová témata umožňují žákům individuální uplatnění, ale i vzájemnou spolupráci, pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot, dále dovednosti, vědomosti, schopnosti a tvořivost. Učivem se stávají běžné situace a problémy každodenního života.

Forma začlenění do výuky

Průřezová témata jsou ve vzdělávacím programu školy integrována do vyučovacích předmětů, obsah některých témat je realizován formou projektů.

Začlenění průřezových témat je uvedeno v osnovách, pro přehlednost je zpracováno i v tabulce.

Přínos tématu pro rozvoj a formování osobnosti

Osobnostní a sociální výchova

- smyslem tohoto tématu je pomáhat žákovi utvářet praktické životní dovednosti, vytvářet dobré vztahy se svým okolím i k sobě samému
- žák se učí komunikovat vhodnou formou
- učí se zvládat vlastní chování a kultivovat ho
- učí se toleranci, nesobeckým postojům, pozitivnímu vnímání okolí
- žák je veden k uvědomování si mravních norem a nutnosti je respektovat
- učí se úspěšně řešit různé situace a problémy

Výchova demokratického občana

- žák získává orientaci v problematice demokratické společnosti, vědomí o svých právech a povinnostech žáka, občana a příslušníka státu
- žák se učí spravedlivému a odpovědnému jednání a respektu k zákonům
- učí se uvědomovat si vlastní postavení ve skupině a společnosti, povinnosti a práva z tohoto postavení vyplývající
- učí se respektovat názor většiny, významu dodržování pravidel, obhajování práv a svobod, respektování kultur a etnických odlišností a toleranci
- žák se učí diskutovat o problémech, prezentovat a obhajovat svůj názor vhodnou formou a vést dialog, respektovat názory jiných
- učí se sledovat, popisovat a hodnotit společenské jevy a utvářet si k nim vlastní postoje

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- smyslem tématu je rozvoj chápání vlastní identity žáka nejen jako občana jednoho státu, ale i jako člověka žijícího ve společenství evropských států
- žák se seznamuje s evropskou a světovou kulturou a učí se respektovat kulturní odlišnosti národů
- učí se chápat smysl existence nadnárodních institucí, náplň a význam jejich činnosti
- žák si uvědomuje význam znalosti cizích jazyků a vzdělávání pro své budoucí uplatnění v evropském, ale i mezinárodním měřítku ve sféře pracovní i osobní
- žák si uvědomuje důsledky globálních vlivů na životní prostředí a nutnost ochrany životního prostředí

Multikulturní výchova

- žák se seznamuje s různými kulturami a jejich tradicemi
- uvědomuje si vlastní kulturní identitu, příslušnost k národu, historické a kulturní tradice svého národa
- žák se učí toleranci, solidaritě, respektování různých etnických, náboženských, národnostních i jiných skupin, jejichž projevy nemají rasistický, diskriminační či jinak intolerantní charakter
- učí se vnímat projevy rasové nesnášenlivosti a zaujmout k nim kritický postoj
- učí se uvědomit si důsledky svých verbálních i neverbálních projevů a nést za ně zodpovědnost

Environmentální výchova

- žák si uvědomuje spoluzodpovědnost za úroveň našeho životního prostředí a nutnost odpovědného přístupu k jeho spoluutváření
- žák si uvědomuje důsledky a dopad lidské činnosti na životní prostředí a nutnost šetrného přístupu k přírodě a životnímu prostředí
- žák si uvědomuje souvislosti mezi lokálními a globálními problémy, důležitost vztahu každého člověka k prostředí, způsobů jeho jednání a aktivně a zodpovědně přistupuje k ochraně životního prostředí
- žák se seznamuje s principy udržitelného rozvoje společnosti
- vnímá souvislost mezi kvalitním životním prostředím a vlastním zdravím

Mediální výchova

- žák si uvědomuje důležitost objektivně vnímat informace z různých médií
- žák se učí informace zpracovat, vyhodnotit a používat je
- uvědomuje si silný vliv médií na názory občanů
- rozpozná sdělení manipulativního charakteru
- je veden k vhodné volbě využití média jako zdroje vzdělávání, zábavy, odpočinku,...
- žák je veden k rozvoji svých komunikačních dovedností, vnímání různých způsobů vyjadřování v médiích a citlivosti vůči těmto vyjádřením
- mediální výchova pomáhá žákovi osvojit si základní pravidla komunikace a uvědomovat si zodpovědnost za své projevy

7.1 Tabulky začlenění průřezových témat do výuky

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)

TEMATICKÉ OKRUHY	ROČNÍK					
	1. - 3.	4. - 5.	6.	7.	8.	9.
1. Rozvoj schopností poznávání	Hv, Tv, M, Čj, Prv, Aj, Vv	Inf – 5, Hv, Tv, M, Čj, Př, VI, Aj, Vv	Hv, Aj, M, Inf, F, Z, Vv, Tv, Pč	Nj, Hv, Aj, Inf, F, Čj, Z, Vv, Tv, Pč	Nj, Hv, Aj, F, Ch, Inf, Z, Vv, Tv, Pč	Hv, Aj, Nj, M, Ch, Inf, F, Z, Vv, Tv, Pč
2. Sebepoznání a sebepojetí	Tv, Prv	Tv, Př, VI	Vo, Vv, Tv	Vo, Čj, Vz, Vv, Tv	Vo, Vz, Tv, Pč	Vo, , Vz, Vv, Tv
3. Seberegulace a sebeorganizace	Tv, M, Čj	Tv, M	Čj, Hv, Tv	Hv, Vz, Tv	Tv	Vz, Tv
4. Psychohygiena	Hv, Tv, Čj, Prv, Vv	Hv, Tv, M, Čj, Př, Vv	Vo, Tv, Pč	Vo, Vz, Tv	Vo, Vz, Tv	Vo, Tv
5. Kreativita	Hv, Tv, M, Čj, Prv, Vv	Inf – 5, Hv, Tv, M, Čj, Vv	Vo, Hv, M, Čj, Z, Vv, Tv	Vo, Hv, M, Inf, Vv, Tv, Pč	M, Inf, Čj, Z, Vv, Tv, Pč	M, Inf, Čj, Z, Vv, Tv, Pč
6. Poznávání lidí		VI	Vo, Tv	Vo, Čj, Tv	Vo, Čj, Vz, Tv, Pč	Vz, Tv, Pč
7. Mezilidské vztahy	Hv, Tv, Čj, Prv, Prv	Hv, Tv, M, Př, VI, Vv	Vo, D, Hv, Z, Tv	Psa, Hv, Čj, M, Vz, Tv	Vo, Čj, Vz, Tv, Pč	Vo, Z, Tv
8. Komunikace	Hv, M, Čj, Prv, Aj, Vv	Hv, M, Čj, Př, VI, Aj	Vo, Hv, Aj, D, Inf, Čj, Z, Vv, Tv	Vo, Nj, Hv, Aj, M, Čj, Vz, Vv, Tv	Vo, Nj, Hv, Př, M, Čj, Z, Vz, Pč, Vv, Tv	Vo, Hv, Aj, Inf, Z, Vz, Tv, Pč
9. Kooperace a kompetice	Tv, M, Čj, Prv, Aj	Tv, M, Aj, Hv, Vv	Aj, M, Hv, F, Z, Tv	Vo, Nj, Hv, Aj, M, F, Tv	Vo, Nj, Ch, F, Z, Tv	Vo, Aj, M, Ch, Inf, F, Vz, Tv
10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, Prv, Aj, Hv, Vv	Př, VI, Hv, Vv	Vo, M, Inf, F, Z, Tv	Vo, M, F, Vz, Tv	Vo, M, F, Tv	Vo, M, F, Ch, Z, Vz, Tv, Pč
11. Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj, Prv	Tv, VI	Vo, Čj, Hv, Tv	Vo, Hv, Čj, Vz, Tv, Pč	Vo, Inf, Čj, Vz, Vv, Tv, Pč	Vo, Inf, Vz, Tv

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)

TEMATICKÉ OKRUHY	ROČNÍK					
	1. - 3.	4. - 5.	6.	7.	8.	9.
1. Občanská společnost a škola			Vo		Čj	
2. Občan, občanská společnost a stát			Vo, D	Vo	Vo, D, Z	Vo, D, Čj, Z
3. Formy participace občanů v politickém životě			Čj	Čj	Vo, Čj	Vo, Čj, Z
4. Principy demokracie jako forma vlády a způsoby rozhodování						Vo, Čj, Z

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)

TEMATICKÉ OKRUHY	ROČNÍK					
	1. - 3.	4. - 5.	6.	7.	8.	9.
1. Evropa a svět nás zajímá	Hv,	Hv, VI, Vv	Hv, Čj	Vo, Hv, Čj, Z	Aj, Čj, Z	Nj, Aj, Čj, Z
2. Objevujeme Evropu a svět			Čj	Vo, D, Z	D, Hv, Čj, Z	Vo, Hv
3. Jsme Evropané			D, Čj	Vo	Hv, Čj, Z	Vo, D, Hv, Čj, Z

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)

TEMATICKÉ OKRUHY	ROČNÍK					
	1. - 3.	4. - 5.	6.	7.	8.	9.
1. Kulturní difference			Vo, Čj, Z	Vo, Z	D, Hv, Čj, Z	Hv, Z
2. Lidské vztahy	Hv	Hv, VI, Vv	D, Z	Vo, D, M, Z	Hv, Z	Hv, Z
3. Etnický původ			Z	Vo, D, Z	Př, D, Hv, Čj, Z	D, H, Z
4. Multikulturalita		Aj,	Čj	Vo	Vo, Aj, Hv	Nj, Aj, Hv, Čj
5. Princip sociálního smíru a solidarity					Vo, Hv	Vo, D, Hv, Čj

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (EV)

TEMATICKÉ OKRUHY	ROČNÍK					
	1. - 3.	4. - 5.	6.	7.	8.	9.
1. Ekosystémy	Prv	Př	Vo, Př, Čj, Z, Pč	Vo, Př	Vo, Př, Z	Př, Z
2. Základní podmínky života	Prv	M, Př	Př, Z, Pč	Čj	Hv, F, Z	Př, Hv, Ch, F, Z
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Prv	Př	Vo, D, Z	Vo, M, Aj, Z, Pč	Vo, D, M, Ch, F, Čj, Z	Př, Ch, F, Aj, Z
4. Vztah člověka k prostředí	Hv, Tv, Prv, Vv	Hv, Tv, M, Př, VI, Vv	Př, Z, Tv, Pč	Vo, Př, Z, Tv	Vo, Hv, Př, Ch, Z, Tv	Hv, Př, Ch, F, Čj, Z, Vz, Tv

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MV)

TEMATICKÉ OKRUHY	ROČNÍK					
	1. - 3.	4. - 5.	6.	7.	8.	9.
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Čj	Vo, Hv	Inf, Hv	Hv, Inf, Čj	Hv, Čj
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Hv, Čj	Vo, Hv, Inf	Čj	Čj
3. Stavba mediálních sdělení					Čj	Čj
4. Vnímání autora mediálních sdělení			Čj			Čj
5. Fungování a vliv médií ve společnosti		Inf – 5	Inf	Vo, Inf, Vz	D, Hv, Čj	D, Hv, Čj
6. Tvorba mediálního sdělení			Čj			Čj
7. Práce v realizačním týmu					Čj	Čj

Vysvětlivky použitých zkratk názvů předmětů:

Čj - Český jazyk

M - Matematika

Inf - Informatika

Prv - Prvouka

Př - Přírodověda /1. – 5. ročník/

Přírodopis /6. – 9. ročník/

Vl - Vlastivěda

D - Dějepis

Vo - Výchova k občanství

F - Fyzika

Ch - Chemie

Z - Zeměpis

Hv - Hudební výchova

Vv - Výtvarná výchova

Vz - Výchova ke zdraví

Tv - Tělesná výchova

Pč - Pracovní činnosti

Nj - Druhý cizí jazyk -německý

Aj - Anglický jazyk

7.2 Projekty, projektové dny a školní akce

NÁZEV AKCE	METODY A FORMY PRÁCE	CÍLE AKCE, PŘÍNOS PRO ROZVOJ OSOBNOSTI, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	URČENO PRO
Den překonávání překážek - projekt	Soutěž družstev složených z žáků různých ročníků, plnění úkolů z oblasti první pomoci, ochrany přírody, orientace v terénu, fyzické zdatnosti, obratnosti,.. na stanovištích.	Z okruhů PT: - kooperace a kompetice - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - ochrana životního prostředí - ochrana zdraví Rozvoj fyzické zdatnosti.	1. – 9. ročník 1 x za 3 roky
Sportovní den - projekt (lehkoatletický přebor školy)	Soutěže jednotlivců v různých atletických disciplínách, turnaje tříd v míčových hrách.	Z okruhů PT: - seberegulace a sebeorganizace - komunikace - rozvoj disciplinovanosti - respektování pravidel - zdravá soutěživost Rozvoj fyzické zdatnosti.	1. – 9. ročník každý rok - červen
Školní přespolní běh – školní akce	Soutěž jednotlivců - běh v terénu.	Rozvoj zdravé soutěživosti, závodění v duchu fair-play, respektování pravidel, ochrana zdraví Rozvoj fyzické zdatnosti.	1. – 9. ročník každý rok - září
Školní závod v běhu na lyžích - školní akce	Soutěž jednotlivců v běhu na lyžích volnou technikou.	Rozvoj sportovních dovedností a fyzické zdatnosti, vytrvalosti, sebedůvěry. Zdravé soutěžení.	1. – 9. ročník každý rok - únor
Školní závod ve sjezdu - školní akce	Soutěž jednotlivců ve slalomu na lyžích a snowboardu.	Rozvoj sportovních dovedností, odvahy. Rozvoj fyzické zdatnosti.	1. – 9. ročník každý rok – březen/

NÁZEV AKCE	METODY A FORMY PRÁCE	CÍLE AKCE, PŘÍNOS PRO ROZVOJ OSOBNOSTI, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	duben URČENO PRO
Oslavy Vánoc - projekt	Koncert hudebního kroužku, vystoupení žáků 1. stupně, výroba pomůcek na vystoupení, výzdoba školy, lidové zvyky a tradice, výstava cukroví,..	Z okruhů PT: - rozvoj dovedností pro spolupráci - rozvoj estetického vnímání - úcta ke kulturním tradicím	1. – 9. ročník každý rok - prosinec
Den dopravní výchovy – projekt	Nácvik pravidel silničního provozu, praktická cvičení na dopravním hřišti, poskytování první pomoci, výtvarná soutěž.	Z okruhů PT: - zvládnutí vlastního chování - dovednosti pro řešení různých situací - respektování pravidel - první pomoc - ochrana zdraví - rozvoj smyslového vnímání - sebekontrola a sebeovládání	1. – 9. ročník 1 x za 3 roky duben
Třídění odpadů - projekt	Ve spolupráci s firmou Marius Pedersen sběr plastů a papíru.	Z okruhů PT: - důsledky lidských činností na prostředí - význam ochrany životního prostředí - význam recyklace	1. – 9. ročník celoročně
Den záchranného bezpečnostního systému – projekt	Ve spolupráci se Sborem dobrovolných hasičů v Harrachově, Policií ČR a Horskou službou - praktické ukázky práce hasičů, hasicí techniky s výkladem, rozsah činnosti hasičů, beseda s příslušníky Policie ČR,... - činnost integrovaného záchranného systému - práce členů Horské služby, krizové situace na horách	Z okruhů PT: - prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování - obrana proti agresi - chování v mezních situacích - respektování zákonů a pravidel - ohleduplnost, ochota poskytnout pomoc - ochrana životního prostředí	1. – 9. ročník 1x za 3 roky červen

NÁZEV AKCE	METODY A FORMY PRÁCE	CÍLE AKCE, PŘÍNOS PRO ROZVOJ OSOBNOSTI, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	URČENO PRO
Školní akademie - projekt	Každá třída samostatně nebo ve vzájemné spolupráci připraví – hudební, recitační, dramatické,...činnosti k prezentaci své třídy.	Z okruhů PT: - rozvoj dovedností kooperace Rozvoj estetického cítění.	1. – 9. ročník 1 x za dva roky květen
Škopek (Školní program ekologické výchovy) - projekt	Každoročně je vyhlášeno 5 témat např. Voda, Odpady... Žáci k těmto tématům zpracovávají různé úkoly, soutěží, vytvářejí výtvarné práce, referáty,...	Z okruhů PT: - ochrana životního prostředí - lidské aktivity a jejich dopad na životní prostředí - základní podmínky života	1. – 9. ročník celo - ročně
Celoroční prezentace žákovských prací - projekt	Výstavy výtvarných prací, lidové zvyky, tradice, výzdoba školy, hudební a literární činnosti. Prezentace žákovských prací v Info – centru MÚ.	Z okruhů PT: - úcta ke kulturním tradicím národa - kulturní tradice jiných národů Rozvoj estetického vnímání a cítění	1. – 9. ročník celo - ročně
Dětský den - projektový den	Soutěže, hry, výtvarné aktivity, sportovní aktivity - žáci se účastní aktivit dle vlastního výběru.	Z okruhů PT: - rozvoj soutěživosti v duchu fair – play - respektování pravidel hry - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - komunikace - seberegulace a sebeorganizace - kreativita - kooperace	1. – 9. ročník každý rok – červen

NÁZEV AKCE	METODY A FORMY PRÁCE	CÍLE AKCE, PŘÍNOS PRO ROZVOJ OSOBNOSTI, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	URČENO PRO
Zdravé zuby - projekt	Žáci samostatně či ve skupinách plní úkoly, kvízy, vyplňují pracovní listy, diskutují, vytvářejí výtvarné práce (reklama na výrobky k ústní hygieně, plakáty), hrají různé hry, seznamují se s různými pomůckami k provádění zubní a ústní hygieny, zapojí se do celostátní soutěže, ...	Zlepšení zubního zdraví u dětí, upevňování návyků zubní hygieny, zdravého životního stylu, zdravé výživy, motivace žáků k pravidelným preventivním prohlídkám a aktivní ochraně svého zdraví, uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví.	1. – 5. ročník každý rok

Pozn.: Každý projekt, projektový den a školní akce uvedené v předchozí tabulce mají zpracovánu samostatnou projektovou dokumentaci, která je přílohou tohoto ŠVP.

8 Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy

8.1 Hodnocení žáků

Při hodnocení výsledků vzdělávání postupuje škola v souladu s ustanoveními § 51-53 Školského zákona.

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání, v souladu s novelou č. 454/2006 Sb.

Cíle hodnocení

Cílem hodnocení je poskytnout žákům, zákonným zástupcům žáků i učiteli samému informaci o tom, jak žák zvládá vzdělávací proces, které učivo a v jaké míře si osvojil, v čem chybí, co je třeba zlepšit, doplnit, procvičit. Jak osvojené učivo dokáže aplikovat a v jaké míře. Jak plní školní povinnosti a jak se připravuje na výuku. Jaké je jeho chování a schopnost soužití v kolektivu.

Dalším z cílů je motivace ke zlepšování výsledků, vytváření schopnosti objektivního sebehodnocení.

Společným znakem všech forem a metod hodnocení je upevňování pozitivního vztahu žáků ke škole, k vlastnímu vzdělávání a uvědomění si potřeby vzdělávat se pro budoucí uplatnění v praxi.

Součástí celkového hodnocení žáka je také hodnocení jeho chování a projevu.

Zásady hodnocení

Při hodnocení průběžném i celkovém vyučující uplatňuje přiměřenou náročnost, přihlíží k věkovým zvláštěnostem a aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka, jeho předpokladům a možnostem. Respektuje přirozené rozdíly ve způsobu učení.

Způsoby hodnocení

Při hodnocení převažuje klasifikace známkou, v některých případech je zvoleno slovní hodnocení (viz. příloha Klasifikační řád školy). Vyučující může zvolit i jinou formu hodnocení např. bodové,...

Získávání podkladů k hodnocení

Podklady ke klasifikaci a hodnocení vyučující získává:

- soustavným sledováním výkonů žáka, jeho připravenosti na výuku, zapojení do práce
- různými druhy zkoušek písemných, ústních, praktických, pohybových,...
- hodnocením práce školní i zadaných prací domácích (různého rozsahu)
- analýzou výsledků činností žáka
- konzultacemi s ostatními vyučujícími a dle potřeby i s odbornými pracovníky PPP a SPC
- sledováním zájmu žáka o předmět

Při hodnocení učitel sleduje:

- míru a kvalitu dosažených očekávaných výstupů a kompetencí formulovaných v osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu
- projev zájmu žáka o obohacování vědomostí a dovedností
- schopnost aplikovat získané vědomosti a dovednosti při řešení úkolů a v praktických situacích
- schopnost komunikovat, formulovat myšlenky, vyjadřovat se věcně, klást otázky, zapojit se do rozhovoru
- úroveň písemného projevu
- schopnost samostatného myšlení, chápání souvislostí, vztahů, schopnost analýzy a syntézy poznatků, vyvozování závěrů
- schopnost samostatně pracovat, vyhledávat informace, třídit je, používat,...
- jak si žák utváří kritéria k rozeznání dobrých a špatných názorů, postojů a činů, jak se chová ke spolužákům, dospělým, jak dodržuje základní pravidla kulturního chování a lidského soužití, zda je vstřícný a tolerantní k ostatním
- jak žák plní své povinnosti a připravuje se na výuku

Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení prospěchu

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit. Plní domácí práce a na výuku chodí připraven. Uvědoměle dodržuje bezpečnostní pravidla.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Žák je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc. Uvědoměle dodržuje bezpečnostní pravidla. Plní zadané domácí práce a na výuku chodí připraven.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich získávání a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc. Nedostatky se projevují v domácí přípravě. Dodržuje bezpečnostní pravidla.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních. Zanedbává domácí přípravu, méně dbá na dodržování bezpečnostních předpisů.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele a ani nemá zájem na jejich odstranění. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, a to i při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu. V domácí přípravě a práci jsou závažné nedostatky. Nedodržuje pravidla bezpečného chování.

Hodnocení chování žáka

Klasifikaci chování žáka navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel školního řádu během klasifikačního období a také reprezentace školy na veřejnosti. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. K uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí a klasifikuje žáky především za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné a prokazatelné důvody udělit žákovi výchovné opatření vedoucí k posílení kázně, jeví se objektivní hodnotit žáka za chování zejména ve škole, ale ve vážných případech přihlídnout k chování i mimo školu. Jedná-li se např. o případy, jejichž projednávání se škola přímo účastní.

Kritéria hodnocení chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování stanovená školním řádem a všeobecně uznávaná pravidla chování. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojedinele se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Narušuje práci a vztahy kolektivu, nepoučí se z kázeňských opatření. Žák je však přístupný výchovnému působení ze strany školy a projevuje snahu své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování, nebo se opakovaně dopouští přestupků po udělení výchovného opatření, není přístupný výchovnému působení. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole.

Hodnocení žáků s VPU

Na základě doporučení PPP nebo SPC **má žák nárok na toleranci klasifikace tehdy, pokud se sám aktivně podílí na zlepšování svých výsledků a zodpovědně, v rámci svých možností se připravuje na výuku.** K ověřování výsledků vzdělávání se používají specifické formy a metody, přihlíží se k druhu a rozsahu poruchy. Při celkovém hodnocení žáka s VPU lze na základě žádosti zákonných zástupců žáka užít slovní hodnocení.

Dále viz. příloha ŠVP – Klasifikační řád ZŠ Harrachov

8.2 Vlastní hodnocení školy

Jejím cílem je sledovat a analyzovat výchovně vzdělávací proces školy a zabezpečit kvalitní a efektivní realizaci ŠVP. Získané informace slouží jako zpětná vazba a prostředek ke stanovení strategií školy, vedoucích ke stálému zkvalitňování její práce.

Cíle vlastního hodnocení školy:

- zkvalitňovat výchovně vzdělávací proces
- zvýšit zájem zákonných zástupců žáků o dění ve škole
- rozšiřovat nabídku zájmových útvarů
- zvýšit zapojení žáků do zájmové činnosti
- zapojit žáky do prezentace školy na veřejnosti
- vytvářet podmínky pro úspěšnost žáků v dalším studiu

Sledované oblasti:

- výsledky vzdělávacího procesu
- průběh výuky a soulad se ŠVP (naplňování cílů vzdělávání, rozvoj klíčových kompetencí, efektivita vzdělávacího procesu,..)
- péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
- klima školy
- spolupráce pedagogických pracovníků
- spolupráce s rodiči, obcí, tělovýchovnou jednotou, radou školy
- materiálně technické zabezpečení
- účast na soutěžích, olympiádách,...
- uplatnění vědomostí a dovedností žáků na akcích školy vzdělávacího, kulturního i jiného charakteru a sledování projevů žáků na těchto akcích
- prezentace školy na veřejnosti
- řízení školy, kvalita personální práce, stabilizace kádrů
- vlastní hodnocení školy

Kritéria vlastního hodnocení školy:

- dobré uplatnění absolventů školy
- spokojenost zákonných zástupců žáků s prací školy
- účast zákonných zástupců žáků na školních akcích
- individuální péče o jednotlivé žáky
- spolupráce učitelů
- kvalifikovanost pedagogického sboru
- účast pedagogických pracovníků na dalším vzdělávání

Nástroje vlastního hodnocení školy:

- testy Cermat, ročníkové testy
- přehled klasifikace a hodnocení chování žáků
- další znalostní, dovednostní, srovnávací testování žáků i ve spolupráci s regionálními školami
- hospitační činnost, vzájemné naslechy pedagogů
- „Otevřené hodiny“ (možnost rodičů navštívit výuku)
- sledování individuální péče a péče o žáky se SVP
- sledování účasti zákonných zástupců žáků na třídních a informačních schůzkách a akcích školy
- dotazníkové šetření
- výsledky v soutěžích, olympiádách,...
- výroční zpráva

Časové rozvržení vlastního hodnocení školy:

Oblasti vl. hodnocení	Cíle a kritéria	Nástroje vlastního hodnocení	Časové rozvržení	Zodpovídá
výsledky vzdělávacího procesu	zjištění úrovně výchovně vzdělávacího procesu, naplňování očekávaných výstupů, zkvalitňování vlastní práce	porovnávání výsledků vzdělávání s regionálními školami, ročníkové testy, přehled klasifikace prospěchu a chování, pedagogické rady, výsledky soutěží a olympiád, testy Cermat, Scio,..	červen čtvrtletně únor - duben	ŘŠ
průběh výuky a soulad se ŠVP	naplňování očekávaných výstupů ŠVP, rozvíjení klíčových kompetencí, výměna zkušeností	hospitační činnost pedagogické rady	po celý školní rok čtvrtletně	ŘŠ
péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami	naplňování očekávaných výstupů dle individuálních vzdělávacích plánů, rozvíjení klíčových kompetencí	kontrola individuálních vzdělávacích plánů, hospitační činnost, pedagogické rady, konzultace s PPP a SPC (zprávy z kontrolních šetření)	do ½ října každé čtvrtletí	ŘŠ VP
klima školy	vytvoření příjemného a vstřícného prostředí	dotazníkové šetření (žáci, zákonní zástupci žáků) příspěvky ve schránce důvěry	1x za 2 roky průběžně	ŘŠ VP
vzájemná spolupráce pedagogických pracovníků	zvýšení vzájemné spolupráce mezi pedagogickými pracovníky, propojování výuky a spolupráce mezi třídami	vzájemné naslechy – 2 x za rok, rozhovory, výměna testů, srovnávací prověrky, společné akce více tříd	průběžně	ŘŠ

Oblasti vl. hodnocení	Cíle a kritéria	Nástroje vl. hodnocení	Časové rozvržení	Zodpovídá
spolupráce s rodiči, obcí, tělovýchovnou jednotou, školskou radou	zlepšování spolupráce rodiny, školy a ostatních subjektů	sledování: zájmu zákonných zástupců žáků o studijní výsledky, chování žáků a celkového dění ve škole, spolupráce s Radou školy, TJ,...účasti zákonných zástupců žáků na třídních schůzkách a Dnech otevřených dveří, spoluúčasti na školních akcích	na konci každého čtvrtletí	ŘŠ vyuč. Tv zástupci školy ve školské radě
materiálně technické zabezpečení	zvyšování vybavenosti školy učebními pomůckami, zkrášlování prostředí školy, modernizace učeben,...	sledování účelnosti čerpání rozpočtu, sledování a vyhodnocování využívání učebních pomůcek,... SWOT analýza	červen, prosinec, září	ŘŠ 1 x za 2 roky
účast na závodech, soutěžích, olympiádách	zvýšení podílu účasti žáků školy na soutěžích, olympiádách, osobnostní růst žáků	sledování účasti žáků, evidence výsledků, sledování úspěšnosti žáků na mimoškolních akcích, prezentace na nástěnkách, v tisku, na webových stránkách	průběžně	vyuč. Tv TU
uplatnění vědomostí a dovedností žáků na akcích školy, sledování projevů žáků	kultivovaný projev žáka ve škole i mimo ni	sledování ohlasů veřejnosti na akce pořádané školou, sledování projevů žáků pedagogickými pracovníky	průběžně	všichni pedagogičtí pracovníci
prezentace školy na veřejnosti	zvýšení zájmu veřejnosti o dění ve škole a zájmu zákonných zástupců žáků o akce školy a vzdělávání jejich dětí	sledování návštěvnosti internetových stránek školy, prezentace v místním i regionálním tisku, sledování návštěvnosti školních akcí	průběžně	všichni pedagogičtí pracovníci
Oblasti vl. hodnocení	Cíle a kritéria	Nástroje vl. hodnocení	Časové rozvržení	Zodpovídá
řízení školy, kvalita personální práce,	stabilizace kvalifikovaných	dotazníkové šetření, SWOT analýza, sledování účasti	1 x ročně na konci	ŘŠ

stabilizace kádrů	kádrů, další vzdělávání pedagogic. pracovníků, zvyšování odbornosti,..	vyučujících na DVPP,...	školního roku SWOT analýza – 1 x za 2 roky	
vlastní hodnocení školy vnější analýza	na základě zhodnocení práce školy stanovení dalších strategií k rozvoji školy	celkové hodnocení práce školy ve výroční zprávě zprávy ČŠI, audit hospodaření, kontroly zdravot. pojištění, důchod. zabezpečení, dotazníkové šetření mezi zákonnými zástupci žáků,...	na konci škol. roku 1 x za 2 roky	ŘŠ

9 Servisní služby

9.1 Školní družina

Školní družina je určena pro žáky 1. - 3. ročníku.

Provoz školní družiny: 11.45 - 15.45 v pracovní dny, mimo státem uznané svátky
- v době vedlejších prázdnin je možné na základě zájmu zákonných zástupců žáků zajistit provoz ŠD od 7.30 do 15.45 v případě, že se do družiny přihlásí nejméně 10 žáků (provoz školní jídelny není v této době zajištěn).

O přijetí žáka do školní družiny žádají na začátku školního roku zákonní zástupci žáka vyplněním přihlašovacího lístku.

Poplatek za školní družinu činí 150,- Kč na měsíc. Poplatek vybírá vychovatelka školní družiny do 5. dne v měsíci.

Činnosti žáků ve školní družině

Zařazené činnosti mají převážně charakter relaxační a zájmové činnosti a volně navazují na předměty ŠVP především výchovného zaměření. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Pokud žáci chtějí, mohou se samostatně připravovat na výuku.

Převažující činnosti

Individuální hry a odpočinek, společné hry ve skupinách, výtvarné a hudební činnosti, vycházky, sportovní činnosti při pobytu venku nebo v tělocvičně, čtení a poslech pohádek,...

Materiální zabezpečení

Školní družina má pro svoji činnost vyčleněnu školní třídu, šatnu, sociální zařízení, dále využívá tělocvičnu a prostor dvora školy. Škola zabezpečuje materiál na výtvarné činnosti, tělovýchovné činnosti, dále je družina vybavena různými stavebnicemi, hrami, hračkami, knihami atd.

Organizace činností

Po skončení vyučování odcházejí žáci s třídní učitelkou do šatny, kde si vezmou obuv a oblečení a pod dohledem třídní učitelky odcházejí do školní družiny. V prostoru

chodby před informační tabulí na žáky již čeká vychovatelka školní družiny, která si je převezme. Na oběd odcházejí žáci ve 12.00 pod dohledem vychovatelky. Mají-li žáci výuku delší, odcházejí samostatně po obědě do ŠD.

Pro žáky ŠD je zajištěn pitný režim.

Nepřítomnost žáka v ŠD omlouvá zákonný zástupce žáka: telefonicky, osobně nebo prostřednictvím omluvenky na samostatném lístku.

Dokumentace školní družiny: - třídní kniha školní družiny (docházka, přehled výchovně vzdělávací práce v jednotlivých dnech)

- zápisové lístky (informace rodičů pro vychovatelku o docházce, vyzvedávání žáků, uvolňování žáků a telefonní čísla na zákonné zástupce žáka, jména osob, které budou žáka vyzvedávat).

Vyzvedávání žáků: zákonný zástupce žáka informuje vychovatelku na začátku školního roku písemně prostřednictvím zápisového lístku: kdo bude žáka ze ŠD vyzvedávat, kdy, zda smí žák odejít samostatně. Pokud má žák odejít ze ŠD jinak, než je obvyklé či s jinou osobou, je třeba informovat vychovatelku ŠD předem a písemně.

Samostatný odchod žáka ze ŠD pouze na základě telefonického rozhovoru není vzhledem k bezpečnosti možný.

9.1.1 Plán vzdělávací a výchovné činnosti školní družiny

Výtvarné činnosti: malba, kresba, hry s barvami, kolorovaná kresba tuší, použití různých výtvarných technik, výroba trojrozměrných předmětů,.....

Jazykové a literární aktivity: jazykové hry - procvičování správné výslovnosti, rozvíjení slovní zásoby - vyprávění, reprodukce, četba, poslech pohádek

Sportovní činnosti: kolektivní pohybové hry, soutěže, hry s míčem, švihadlem, rozvoj morálních vlastností - dodržování pravidel,...

Hudební činnosti: rytmická cvičení, procvičování intonace, zpěv písní s aktuální tematikou (roční období), sladění zpěvu s pohybem.....

Různé: udržování pořádku ve třídě, péče o společné hračky, šetrné zacházení s hračkami, dodržování pravidel chování, potlačování agresivity, příklad chování ostatních dětí,...

9.2 Pronájem prostor

Škola nabízí pronájem prostor v odpoledních hodinách a o víkendech, jedná se především o pronájem dvou tělocvičen. Tělocvičny jsou využívány ve všední den do 21.00 hodin, o víkendech dle dohody. Dále je možné sjednat pronájem učeben za účelem např. přednáškové činnosti a pod.

Úhrada za **pronájem tělocvičen** je stanovena od 1.4.2006 takto:

malá tělocvična: 1 hodina 290,- Kč

velká tělocvična: 1 hodina 390,- Kč

V ceně je započteno užívání šaten, WC, event. sprch za příplatek 10,- Kč na osobu.

Úhrada za **pronájem učeben**: 1 hodina 350,-Kč.

Pronájem o sobotách a nedělích je možný po dohodě s ředitelkou školy a školníkem.

Telefon: škola 481 528 134

9.3 Školní jídelna

Škola nabízí žákům obědy a dopolední pitný režim.

Obědy se platí poslední týden v měsíci u vedoucí školní jídelny proti potvrzení na průkazce s uvedením uhrazené částky a vyznačením dnů, kdy se bude dítě stravovat ve školní jídelně. Jiný doklad o zaplacení škola nevydává.

Ceny obědů: pro žáka 1. – 4. třídy je 19,- Kč jeden oběd

pro žáka 5. – 9. třídy je 21,- Kč jeden oběd

Pitný režim: pro žáka 30,- Kč na měsíc. Žákům jsou během 2. přestávky podávány vitamínové nápoje, čaj a 2x týdně ochucené mléko.

V případě nepřítomnosti žáka (nemoc, návštěva lékaře,..) lze vydat oběd do přinesených nádob v době od 11.15. do 11.45. Odběr stravy do přinesených nádob v první den nemoci žáka je za cenu 19,- Kč pro žáky 1.- 4. třídy, 21,- Kč pro žáky 5. - 9. třídy. Od druhého dne nemoci žáka je cena oběda pro žáka 1.- 4. třídy 33,- Kč, pro žáky 5.- 9. třídy 35,- Kč.

Obědy se odhlašují den předem do 12.30 u vedoucí školní jídelny (osobně, telefonicky nebo lze též nechat vzkaz na záznamníku).

Dále nabízíme **možnost odběru obědů pro cizí strávníky** a to pouze do přinesených nádob.

Skladba obědů a druhů jídel jsou přizpůsobeny dětem.

Cena obědů: cizí strávník: 46,- Kč za jeden oběd

důchodce: 35,- Kč za jeden oběd

Další informace u vedoucí školní jídelny (tel. 481 312 500).

10 Přílohy

10.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace
Nový Svět 77, 512 46 Harrachov

Pravidla pro hodnocení žáků

Po projednání v pedagogické radě a schválení školskou radou vydává Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka tato pravidla pro hodnocení žáků.

Jsou k nahlédnutí na nástěnce před ředitelnu školy, na webových stránkách města Harrachova v oddíle „škola“: www.harrachov.cz a dále jsou jednou z příloh školního vzdělávacího programu.

Pravidla pro hodnocení žáků jsou stanovena v souladu se zákonem č. 561/2004, § 30, odst. 2 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou MŠMT č. 48/2005 Sb., v souladu s novelou č. 454/2006 Sb.

1. Získávání podkladů pro hodnocení žáků

Podklady k hodnocení vyučující získává:

- soustavným sledováním výkonů žáka, jeho připravenosti na výuku, zapojení do práce
- různými druhy zkoušek písemných, ústních, praktických, pohybových,...
- hodnocením práce školní i zadaných prací domácích (různého rozsahu)
- analýzou výsledků činností žáka
- konzultacemi s ostatními vyučujícími a dle potřeby i s odbornými pracovníky PPP a SPC
- sledováním zájmu žáka o předmět

2. Druhy, charakter a počty zkoušek

Ke komplexnímu posouzení žákových vědomostí a schopností:

- využívat, pokud to charakter předmětu dovolí, všechny druhy zkoušek a testů - písemné, grafické, praktické, ústní, pohybové
- používat zkoušek malých (řádově minutových), středních (10 - 20 min.) a u některých předmětů podle učebních osnov i zkoušek velkých

(hodinových)

- pokud to charakter a časová dotace předmětu dovolí, vyzkoušet žáka ústně nejméně dvakrát za klasifikační období
- vyvarovat se neefektivního ústního zkoušení jednotlivých žáků na úkor práce ostatních žáků
- nestanovovat výslednou známku na konci klasifikačního období průměrem získaných známek, nýbrž odlišit hodnocení jednotlivých zkoušek podle jejich druhu, velikosti a závažnosti
- při stanovení známky učitel nesmí podléhat žádnému způsobu nátlaku ani zvenčí
- klást při zkouškách důraz na základní a nosné učivo předmětu
- netrvat při zkouškách na memorování textů podle učebnic a sešitů s výjimkou definic, zákonů, pouček apod.
- hodnotit kladně vlastní žákovy náměty, nápady, zkušenosti, formulace, řešení a postupy vedoucí k pochopení učiva
- vést žáky k návyku soustavné a pravidelné práce dostatečnou četností a rovnoměrným rozložením klasifikace v celém klasifikačním období, nepodporovat neefektivní dohánění známkování ke konci klasifikačního období
- výsledky a hodnocení ústních a pohybových zkoušek oznamovat žákům okamžitě se zdůvodněním hodnocení, výsledky krátkých písemných zkoušek oznamovat do 5 dnů, výsledky velkých zkoušek hodinových do 10 dnů. Písemné zkoušky může dát učitel k nahlédnutí rodičům žáka.
- zapisovat předem do třídní knihy termíny písemných zkoušek velkých (hodinových), jejich počet nesmí v jednom dni přesáhnout jednu zkoušku

3. Provádění klasifikace.

Klasifikaci provádí a stupeň prospěchu na konci klasifikačního období stanovuje vyučující příslušného předmětu. V předmětu, kde vyučuje více učitelů, se výsledná známka stanoví po vzájemné dohodě.

Zkoušky se sestavují a řídí tak, aby při klasifikaci žáka jednotlivými stupni bylo možno přihlédnout :

- ke znalosti základního a nosného učiva (stanovuje příslušný vzdělávací program) definic, zákonů apod.
- ke kvalitě a rozsahu vědomostí a dovedností
- ke kvalitě a logice myšlení, tvořivosti, nápaditosti
- ke schopnosti aplikace poznatků ,uplatnění poznatků při řešení teoretických a praktických úloh
- k trvalosti osvojení požadovaných vědomostí a dovedností
- k přesnosti, ucelenosti, výstižnosti a správnosti písemného i ústního projevu
- při hodnocení prospěchu žáka může být ve všech vyučovacích předmětech použito slovní hodnocení. O použití slovního hodnocení rozhodne ředitel školy se souhlasem školské rady. U žáků s SPU (specifickými poruchami učení) rozhoduje o slovním hodnocení ředitel školy na základě žádosti zákonných zástupců žáka.
- při přechodu na jinou školu zasílá kmenová škola návrh klasifikace ve všech předmětech učebního plánu, absolvoval-li žák alespoň jedno čtvrtletí

- celkový prospěch žáka je hodnocen v 1. - 9. ročníku stupni: "**prospěl s vyznamenáním**", není-li v žádném povinném předmětu při celkové klasifikaci hodnocen stupněm horším než chvalitebný, průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je hodnoceno stupněm „velmi dobré“
"prospěl", není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "nedostatečný"
"neprospěl", je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm "nedostatečný"
- **opravné zkoušky** umožní ředitel školy vykonat žákovi 6. - 9. ročníku, který je na konci druhého pololetí klasifikován **nejvýše ve dvou předmětech** stupněm „nedostatečný“
Žák vykoná opravné zkoušky nejpozději v **posledním týdnu hlavních prázdnin**. Termín stanoví ředitel školy. Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák může skládat v **jednom dni** pouze **jednu** opravnou zkoušku. Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy, klasifikuje se v předmětu, z něhož se měla zkouška konat, stupněm "nedostatečný". **Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální.**
- do vyššího ročníku postupuje žák, který na vysvědčení (i po vykonání opravných zkoušek) dosáhl celkového hodnocení **„prospěl“**, nebo žák, který již na příslušném stupni ZŠ ročník jednou opakoval
- pokud žák koná v souladu s § 53 školského zákona opravné zkoušky, vydá mu škola na konci 2. pololetí vysvědčení. Termín opravné zkoušky oznámí třídní učitel prokazatelným způsobem rodičům žáka. Po vykonání opravných zkoušek je žákovi vydáno nové vysvědčení, a to i v případě, že se hodnocení z předmětů, ze kterých žák konal opravné zkoušky, nezměnilo. Pokud se žák k opravným zkouškám nedostaví, nové vysvědčení mu vydáno nebude. Na vysvědčení vydané po opravných zkouškách se uvádí hodnocení za 1. i 2. pololetí. Pouze v případě, že vysvědčení za 1. pololetí vydávala jiná škola, bude uvedeno pouze hodnocení za 2. pololetí. Je-li žákovi po hodnocení v náhradním termínu nebo po opravné zkoušce vydáno nové vysvědčení, pak předchozí vysvědčení vydané na konci pololetí žák škole nevrací.
Pokud žák v době od konce pololetí do stanoveného termínu náhradního hodnocení nebo opravné zkoušky přestoupí na jinou školu, vydá vysvědčení škola, do které žák přestoupil.
- **nelze-li žáka hodnotit** pro závažné objektivní příčiny (např. dlouhodobá absence a absence přesahující 50 % docházky v předmětu) **na konci prvního pololetí**, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 2 měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li jej možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák je za první pololetí **„nehodnocen“**.
- **nelze-li žáka** pro závažné objektivní příčiny (např. dlouhodobá absence a absence přesahující 50% docházky v předmětu) klasifikovat **na konci druhého pololetí**, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních, zejména ze zdravotních důvodů, klasifikován ani v náhradním termínu, **opakuje ročník**.
- má-li zástupce žáka **pochybnosti o správnosti klasifikace** v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení.

Komisi pro komisionální přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy. Komise je tříčlenná. Tvoří ji předseda, kterým je pověřený učitel, zkoušející učitel a přísedící, který má aprobaci na týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. **O komisionální zkoušce se pořizuje protokol**, který si vyzvedne předseda komise u zástupce ředitele. Protokol se přiloží ke katalogovému listu žáka. Komise žáka přezkouší nejpozději do 14 dnů, nebo v termínu dohodnutém se zákonnými zástupci žáka.

- Komisionální přezkoušení žáka je **konečné**. Další přezkušování žáka je nepřipustné.
- **integrování žáci** se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být klasifikováni odlišně od ostatních žáků na základě diagnostikování pedagogicko psychologickou poradnou dle §16 zákona č. 561/2004 Sb. odst. 5 a 6

Kritéria hodnocení prospěchu

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit. Plní domácí práce a na výuku chodí připraven. Uvědoměle dodržuje bezpečnostní pravidla.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc. Uvědoměle dodržuje bezpečnostní pravidla. Plní zadané domácí práce a na výuku chodí připraven.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je

vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich získávání a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc. Nedostatky se projevují v domácí přípravě. Dodržuje bezpečnostní pravidla.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních. Zanedbává domácí přípravu, méně dbá na dodržování bezpečnostních předpisů.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele a ani nemá zájem na jejich odstranění. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, a to i při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu. V domácí přípravě a práci jsou závažné nedostatky. Nedodržuje pravidla bezpečného chování.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Dítětem, žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák s priznanými podpůrnými opatřeními. Pro účely školských přepisů jsou to žáci s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, se souběžným postižením více vadami, autismem a vývojovými poruchami učení nebo chování. Žáci se zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí nebo lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a

chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, nebo žáci v postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

2. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
3. Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
5. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
6. Klasifikace je provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat
7. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
8. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
9. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

Hodnocení žáků mimořádně nadaných

1. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

4. Vedení dokumentace a termíny klasifikace

Vyučující jsou povinni vést o klasifikaci jednotlivých žáků písemnou dokumentaci a dodržovat stanovené termíny klasifikace :

- vedou vlastní **přehled všech známek** z jednotlivých druhů zkoušek, který uschovávají po celý školní rok, forma se nestanovuje
- **kontrolní ročníkové práce** odevzdávají na konci školního roku vyučující řediteli k archivaci
- výše uvedené písemné práce mohou být vyžádány jako dokumenty pro sporné případy
- na konci klasifikačního období zapisují vyučující, v termínu určeném ředitelem školy, výsledky celkové klasifikace do katalogových listů žáka osobně, opravu může provést pouze příslušný vyučující
- do katalogového listu žáka se zaznamenává každá opravná zkouška, zkouška v náhradním termínu, její datum a výsledek, odložená klasifikace; zápis provede třídní učitel a oznámí prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka
- za vypsání a správnost údajů na vysvědčení odpovídají třídní učitelé

5. Podávání informací o hodnocení, klasifikaci a chování žáka

- vyučující a třídní učitelé podávají tyto informace rodičům průběžně prostřednictvím žákovských knížek nebo na jejich žádost a na třídních schůzkách
- do žákovské knížky vyučující zapisují všechny získané známky a udělená výchovná opatření, poznatky o chování žáka apod.
- třídní učitelé informují zákonné zástupce žáka neodkladně při mimořádném zhoršení prospěchu nebo chování
- vyučující na požádání zákonných zástupců žáka zdůvodní navrhovanou klasifikaci

6. Hodnocení chování žáka

- chování žáka je klasifikováno těmito stupni: 1- **velmi dobré**, 2 - **uspokojivé**, 3 - **neuspokojivé**
- stupeň chování **navrhuje** na konci klasifikačního období **třídní učitel**, návrh na snížený stupeň z chování zdůvodní, návrh projednává pedagogická rada (jako poradní orgán ředitele školy) a návrh předkládá řediteli, který rozhodne o udělení stupně chování.

- snížený stupeň z chování oznámí třídní učitel prokazatelným způsobem zákonným zástupcům žáka se zdůvodněním př. „Po projednání v pedagogické radě ukládá ředitel školy dne Vašemu synovi (dceři) snížený stupeň z chování na za“ zápis podepíše třídní učitel a ředitel školy.
- **výchovná opatření** jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně
- řešení výchovných problémů se **neponechává** až na konec klasifikačního období, ale provádí se průběžně
- **třídní učitel** může žákovi podle závažnosti provinění uložit **napomenutí** nebo **důtku**, uložení důtky neprodleně oznámí řediteli školy
- **ředitel školy** může žákovi **uložit** po projednání v pedagogické radě **důtku ředitele školy**, návrh předkládá třídní učitel se zdůvodněním.
- třídní učitel oznámí důvody uložení výchovného opatření **prokazatelným způsobem** zástupci žáka a zaznamená jej do katalogového listu žáka
- žák zodpovídá škole za své chování i mimo školu na akcích organizovaných školou. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování v době vyučování. Porušil-li žák mimo vyučování zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k pedagogickému působení na žáka, případně na další žáky. Pedagogové se v tomto smyslu nezříkají povinnosti podporovat rodinu ve výchově k vytváření návyků a postojů, které vedou ke společensky hodnotnému chování.

Hodnocení chování žáka

Klasifikaci chování žáka navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel školního řádu během klasifikačního období a také reprezentace školy na veřejnosti. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. K uděleným kázeňským opatřením se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí a klasifikuje žáky především za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné a prokazatelné důvody udělit žákovi výchovné opatření vedoucí k posílení kázně, jeví se objektivní hodnotit žáka za chování zejména ve škole, ale ve vážných případech přihlídnout k chování i mimo školu. Jedná-li se např. o případy, jejichž projednávání se škola přímo účastní.

Kritéria hodnocení chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování stanovená školním řádem a všeobecně uznávaná pravidla chování. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojedinele se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Narušuje práci a vztahy kolektivu, nepoučí se z kázeňských opatření. Žák je však přístupný výchovnému působení ze strany školy a projevuje snahu své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti školního řádu nebo pravidlům chování, nebo se opakovaně dopouští přestupků po uložení výchovného opatření, není přístupný výchovnému působení. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole.

Pochvaly

1. Pochvala třídního učitele a jiného zaměstnance školy - ocenění plnění povinností, pomoci spolužákům, akcí, aktivit,...spojených se školou a školními akcemi, soutěžemi, reprezentace školy, ochota pomoci, výrazný podíl na vytváření pozitivního klimatu ve třídě,...

2.Pochvala ředitele školy – za mimořádný projev lidskosti , záslužný nebo statečný čin, mimořádná reprezentace školy,...

Opatření k posílení kázně

Kázeňská opatření jsou udělována dle druhu přestupků, příslušné kázeňské opatření se uděluje převážně za přestupky v rámci daného bodu. Pokud se žák dopustí závažnějších kázeňských přestupků, je hodnocení jeho chování posuzováno podle nejzávažnějšího přestupku. Při hodnocení klasifikačního období se přihlíží i k uděleným pochvalám, snaze žáka o nápravu apod.

1. Napomenutí TU (cca 3 – 5 poznámek)- ojedinělé drobné a neúmyslné porušení školního řádu, činy nejsou závažné pro společnost, spíše se jedná o přestupky v rámci školního života.

- drobné kázeňské přestupky
- občasné zapomínání pomůcek na vyučování
- pozdní příchody do výuky
- nepřezouvání se (i na Tv)
- nepřipravenost pomůcek na výuku
- 3 x zapomenutá ŽK za čtvrtletí
- apod.

2. Důtka třídního učitele (cca 6 – 7 poznámek) – opakované porušování školního řádu, činy nejsou závažné pro společnost, spíše se jedná o přestupky v rámci školního života.

- předchozí bez nápravy
- opakované kázeňské přestupky v hodinách, o přestávkách , ve školní jídelně a na akcích pořádaných školou
- nedodržování školního řádu
- opakované pozdní příchody na vyučování
- nerespektování nařízení pedagogických pracovníků

- nenošení cvičebního úboru na Tv
- 6 x zapomenutá ŽK za čtvrtletí
- nenošení pomůcek na vyučování
- nevhodné jednání v rámci vrstevnických vztahů
- apod.

3. Důtka ředitele školy (cca 8 – 9 poznámek) – hrubé porušení školního řádu, čin je též porušením společenských pravidel

- předchozí bez nápravy
- nevhodné chování k dospělým (drzé chování, odsekávání,..)
- úmyslné ničení školního majetku
- nevhodné chování v rámci vrstevnických vztahů (slovní útoky na spolužáky, nadávky, ironie,...)
- vědomé neplnění zadaných úkolů
- odmítnutí předložit ŽK
- podvod, falšování ŽK, přepisování známek,...
- nošení předmětů ohrožujících ostatní (nože, petardy,...)
- 1- 2 hod. neomluvené úmyslné absence
- apod.

4. Snížený stupeň z chování – opakované hrubé porušování školního řádu, činy jsou též porušením společenských pravidel

- předchozí bez nápravy
- nevhodné chování k zaměstnancům školy (provokace, nahrávání na mobil..)
- kouření v době vyučování (tzn. i o přestávkách a na akcích pořádaných školou), přechovávání, užívání OPL (omamných a psychotropních látek)
- ignorace pokynů vyučujících
- projevy šikany (zesměšňování, ponižování, posměšné poznámky, fyzické útoky vůči spolužákům, psychický nátlak, opakovaná agresivita,...)
- propagace rasizmu, xenofobie, fašizmu a jiných antihumánních ideologií
- úmyslné porušování pravidel BOZP a PO
- neomluvené hodiny (3 – 9 hod.)
- apod.

5. Třetí stupeň z chování – výjimečné zvláště hrubé porušení školního řádu i společenských pravidel

- předchozí bez nápravy
- ohrožení chodu školy (šíření poplašné zprávy,...)
- fyzické a opakované slovní napadení zaměstnance školy (slovní útoky, urážky, vulgární vyjadřování, slovní agresivita,...)
- distribuce OPL
- neomluvené hodiny (10 a více), případ řeší výchovná komise
- psychické týrání a šikanování s ublížením na zdraví
- protizákonné jednání, distribuce OPL
- agresivní chování nebo úmyslné ničení školního majetku

- apod.

Slovní hodnocení

(1) O použití slovního hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace rozhoduje ředitel se souhlasem školní rady, u žáků s SVP rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonných zástupců žáka.

(2) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

(3) Při slovním hodnocení se postupuje obdobně podle čl. 6 a zde uvedených zásad a pravidel pro klasifikaci.

Charakteristika klasifikačních stupňů pro žáky, u kterých bylo použito slovní hodnocení

známka	učivo	úroveň myšlení	vyjadřování	aplikace, řešení	píle, zájem
1	ovládá na výborné úrovni	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti	výstižné, přesné vyjadřování	spolehlivě, uvědoměle, užívá vědomostí, pracuje svědomitě, samostatně, s jistotou	aktivní ,zájem
2	ovládá	uvažuje samostatně	celkem výstižně	užívá vědomostí a dovedností při řešení úkolů, malé, ne časté chyby	učí se svědomitě
3	v podstatě ovládá	menší samostatnost v myšlení	nedovede se dost přesně vyjádřit	úkoly řeší za pomoci učitele, s pomocí odstraňuje své chyby	v učení a práci nepotřebuje větších podnětů

4	ovládá se značnými mezerami ve vědomostech	myšlení nesamostatné	myšlenky vyjadřuje se značnými potížemi	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává	malý zájem o učení, potřebuje pobídky a pomoc
5	neovládá	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	praktické úkoly nedovede splnit ani za pomoci učitele	veškerá pomoc a pobízení jsou neúčinné

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- (1) Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení.
- (2) Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno.
- (3) Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla předchází hodnocení pedagogem s argumentací.
- (4) Pedagog vede žáka v dovednosti sebe hodnotit ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického rozvoje.

Platnost dokumentu „Pravidla pro hodnocení žáků“: od 23.9. 2008

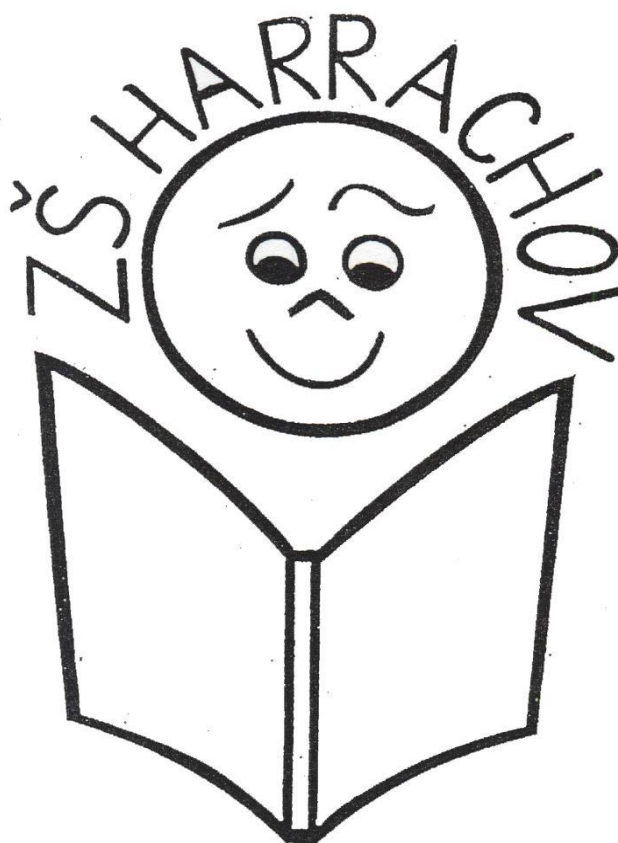
Tento dokument byl schválen školskou radou dne: 22.9. 2008

Mgr. Alena Bervicová
ředitelka školy

V Harrachově dne: 22.9. 2008

10.2 ŠVP Školní družiny

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

**Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve
školní družině
při Základní škole Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov,
příspěvkové organizaci**

Obsah:

10.2.1	Identifikační údaje.....	310
10.2.2	Charakteristika školní družiny.....	310
10.2.3	Konkrétní cíle vzdělávání.....	310
10.2.4	Klíčové kompetence.....	311
10.2.5	Formy vzdělávání.....	313
10.2.6	Obsah vzdělávání.....	314
10.2.7	Návaznost na ŠVP.....	317
10.2.8	Prostorové a materiální, personální a ekonomické podmínky.....	317
10.2.9	Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.....	318
10.2.10	Podmínky pro činnost žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.....	318
10.2.11	Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončení vzdělávání.....	319
10.2.12	Organizace činnosti školní družiny.....	319
10.2.13	Časový plán a obsah vzdělávání.....	317
10.2.14	Zveřejnění vzdělávacího programu.....	331
10.2.15	Evaluační činnosti školní družiny.....	331

10.2.1 Identifikační údaje

Vzdělávací program školní družiny navazuje na vzdělávací program základní školy (je jednou z jeho příloh), se kterou tvoří školní družina jeden organizační celek (právníckou osobu). Identifikační údaje jsou součástí školního vzdělávacího programu.

10.2.2 Charakteristika školní družiny

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování. Školní družiny jsou součástí systému vzdělávání a pomáhají zabezpečovat žákům náplň volného času. Jsou zařízením, kde se děti mladšího školního věku seznamují se zájmovými aktivitami, jejich obsahem a formami. Nabídka různých zájmových činností aktivizuje děti, prohlubuje jejich školní znalosti, rozvíjí jejich osobnost a zdokonaluje jejich kompetence.

Školní družina ve dnech školního vyučování tvoří pro děti přechod mezi výukou ve třídách a pobytem doma a zabezpečuje pro ně především odpočinek, rekreaci a zájmové činnosti.

Zařazené činnosti mají převážně charakter relaxační a zájmové činnosti a volně navazují na předměty ŠVP ZV především výchovného zaměření. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu. Pokud žáci chtějí, mohou se samostatně připravovat na výuku.

Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka provozuje jedno oddělení školní družiny s kapacitou 30 žáků.

10.2.3 Konkrétní cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznávání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Specifikem vzdělávání školní družiny je vychovávat k smysluplnému využívání volného času a vybavit žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Zájmové vzdělávání ve školní družině obohacuje denní program dítěte, zajišťuje odborné pedagogické vedení při činnostech ve volném čase a na základě místních podmínek maximálně podporuje individuální rozvoj dítěte. Cílem je poskytnout dítěti bezpečné prostředí

(a to nejen z hlediska fyzického, ale i emocionálního a sociálního), ve kterém se bude přirozeným dětským způsobem projevovat, zaměstnávat se i bavit.

Konkrétními cíli vzdělávání ve školní družině rozumíme:

- **výchovu ke zdravému životnímu stylu** (výchova k správným hygienickým a stravovacím návykům, výchova k odpovědnosti za své zdraví a prostředí, ve kterém žijeme, dodržování pitného režimu, odpovídajícího režimu dne, dodržování tělesné kultury, posilování tělesné zdatnosti, rozvíjení citové stránky osobnosti, vytváření potřeby projevovat pozitivní

- city v chování, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, obohacování osobnosti estetickými zážitky, rozvoj kreativity, osobní a společenské sebeuspokojování dětí, posilování psychické vyrovnanosti, spokojenosti a radosti, rozvoj ekologického citění,...)
- **posilování komunikačních dovedností** (kultivace slovního i mimoslovního projevu, rozvoj slovní zásoby a schopnosti ji přiměřeně používat, rozvoj schopnosti naslouchat, komunikace a uplatnění ve skupině a různém sociálním prostředí,...)
 - **rozvoj pracovních dovedností** (pěstování pracovních dovedností a návyků, schopnost organizace práce, dodržování pravidel bezpečnosti,...)
 - **posilování schopnosti najít své místo ve skupině a společnosti** (poznávání sebe samého, posilování pozitivního myšlení, hledání a vytváření vlastní sociální skupiny,...)
 - **formování životních postojů** (vytváření společensky žádoucích hodnotových orientací, porozumění, toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, schopnosti i ochotě pomoci, posilování schopnosti nepodléhat cizím negativním vlivům,...)
 - **zvyšování sociálních kompetencí** (pěstování dovedností a postojů v sociálních vztazích, a navazování nových přátelských vztahů s žáky jiných ročníků, posilování odpovědné participace na vytváření programu své sociální skupiny, rozvoj schopnosti spolupráce, schopnosti respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, vytváření schopnosti odpovědně řešit konkrétní životní situace na základě seberegulace, usilování o rozvoj morálních kvalit, důvěryhodnost, pravdomluvnost, schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování,...)
 - **výchovu k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování** (ovládání negativních citových reakcí, zvládání stresu, překonávání náročných životních situací, vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy, posilování autoregulačních systémů,...)
 - **prevence sociálně patologických jevů** (vytváření nestresujících situací, přátelských a otevřených vztahů)
 - **vytváření návyků k účelnému trávení volného času**
 - **umožnit žákům přípravu na vyučování** (vypracování domácích úkolů, zábavné procvičování učiva formou didaktických her, upevňování a ověřování školních poznatků v praxi při vycházkách,...)
 - **získávání dalších doplňujících poznatků při praktických činnostech** (vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou, časopisy, rozvoj čtenářských dovedností,...)
 - **navozování podnětných aktivit k vytváření nového vztahu k učení a vyučování**
 - **rozvoj spontánní individuální zájmové činnosti** (sběratelství,...)
 - **pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti** v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi

10.2.4 Klíčové kompetence

Činnost školní družiny stejně jako výchovně vzdělávací činnost základní školy směřuje k vytváření klíčových kompetencí žáků – souhrnu znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací.

Kompetence k učení

- žák získává rád nové vědomosti a dovednosti
- dokončí započatou práci

- je zvědavý a tvořivý
- umí zhodnotit svou práci, snaží se o objektivitu
- využívá vhodné a efektivní způsoby pro své učení
- pracuje s různými zdroji informací (časopisy, encyklopedie, ...)
- klade si otázky, hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění kolem sebe
- rozlišuje správná a chybná řešení, hledá nové postupy, přemýšlí nad správným řešením
- nevyhýbá se řešení problému
- nenechá se odradit neúspěchem
- je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám

Kompetence komunikativní

- žák formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, vyjadřuje se ve větách
- rozvíjí svou slovní zásobu
- používá a rozvíjí prostředky mimoslovní komunikace
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- účastní se aktivně diskuse, obhajuje své postoje a názory
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kulturního projevu a chování
- naslouchá druhým a respektuje jejich názory

Kompetence sociální a interpersonální

- samostatně se rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si odpovědnost za své chování
- rozpozná nevhodné chování, agrese, šikanu, ... a zaujímá k němu negativní postoj, ví jak se mu bránit
- zapojuje se do činnosti skupiny, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, předchází konfliktům
- respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem
- respektuje dohodnutá pravidla
- pomůže v případě potřeby spolužákovi, kamarádovi, ... o pomoc dokáže požádat
- ve spolupráci s ostatními nachází poučení a inspiraci pro sebe
- dodržuje morální zásady a pravidla chování

Kompetence občanské, činnostní a pracovní

- uvědomuje si svá práva a povinnosti, respektuje práva druhých
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- chová se zodpovědně k sobě i druhým
- respektuje pravidla, plní povinnosti i závazky

- dbá o své zdraví a bezpečí, odhaduje rizika svého chování
- má přehled o společenských a kulturních tradicích města
- chová se zodpovědně k přírodnímu prostředí
- plánuje, organizuje a řídí své činnosti
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje pravidla bezpečnosti práce
- pracovní místo udržuje v pořádku
- dodržuje hygienické zásady

Kompetence k trávení volného času

- rozšiřuje okruh svých zájmů, rozvíjí je v organizovaných i individuálních činnostech
- umí účelně trávit svůj volný čas
- ví, jak relaxovat a vyhýbat se stresu
- rozpozná nevhodné způsoby trávení volného času
- umí si vybrat zájem dle svých dispozic
- má přehled o zájmové činnosti, kterou nabízí škola, obec či další instituce, ví, kde se může informovat
- umí navrhnout odpočinkovou činnost, zorganizovat ji a zapojit kamarády, spolužáky,...

10.2.5 Formy vzdělávání

Náplň práce školní družiny je realizována především **formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti**. Ve školní družině se touto formou realizuje zejména každodenní činnost přihlášených žáků.

Náplní práce školní družiny jsou zejména činnosti pravidelné, příležitostné akce a nabídka spontánních aktivit. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti a samostatnou přípravu na vyučování.

- **pravidelná činnost** je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru
- **příležitostné akce** nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností (mimořádné akce sportovního, kulturního či poznávacího charakteru)
- **spontánní aktivity** zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině)
- **odpočinkové činnosti** - klidové činnosti k odstranění únavy (individuální hry, poslechové činnosti,...) a aktivní odpočinek sloužící k regeneraci sil (sportovní, turistické, manuální aktivity, činnosti realizované v tělocvičně, venku, často ve skupinách)
- **příprava na vyučování** – nespočívá jen v možnosti vypracovat si domácí úkol (např. tzv. „nanečisto“), ale i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, kterými rozšiřujeme a upevňujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování

10.2.6 Obsah vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině navazuje svým obsahem na školní vzdělávací program a vychází z něj. Obsah zájmového vzdělávání je rozdělen do vzdělávacích oblastí převzatých z rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obory obsahově blízkými. Průřezová témata procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů.

Vzdělávací oblasti

1. Člověk a jeho svět

Tematický okruh: **Místo, kde žijeme**

- poznávání města a jeho okolí, organizace života v městě, služby v obci (knihovna,...), důležité budovy (zdravotní středisko, požární zbrojnice, městský úřad, pošta,...), tematické vycházky do okolí
- život ve škole, režim školního dne
- rodina, organizace života rodiny
- region a jeho kulturní tradice, tradiční akce v městě (setkání s Krakonošem,...), regionální pověsti a pohádky
- dopravní výchova (bezpečná cesta do školy a ze školy, hry s dopravní tematikou, dopravní značky a prostředky)

Tematický okruh: **Lidé kolem nás**

- vhodné chování a jednání, tolerance, empatie, schopnost naslouchat, vzájemná úcta
- základní práva a povinnosti člověka
- osvojování a dodržování základů společenského chování, pravidla společného stolování
- komunikace slovní i mimoslovní
- odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování (ovládání negativních citových reakcí, zvládání stresu, překonávání náročných životních situací, vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy,...)
- formování životních postojů
- kladný vztah ke spolužákům, radost ze spolupráce, vytváření pozitivního klimatu ve skupině založeného na vzájemném respektu, ...

Tematický okruh: **Lidé a čas**

- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- smysluplné využívání vlastního volného času
- vytváření návyků přípravy na vyučování, pravidelnost, účelnost

Tematický okruh: **Rozmanitosti přírody**

- rozmanitost a proměnlivost života živé i neživé přírody
- tematické vycházky, pobyty v přírodě, pozorování změn a bohatství přírody
- ochrana přírody, třídění odpadů
- didaktické hry s přírodními motivy
- péče o pokojové rostliny

Tematický okruh: **Člověk a jeho zdraví**

- poznávání sama sebe
- poučení o zdraví a nemocech
- prevence chorob a úrazů, důležitost bezpečnosti při všech činnostech
- nácvik ošetření jednoduchého poranění, vyhledání (přivolání) pomoci, hra s nácvikem telefonického volání, důležitá telefonní čísla – tísňové linky
- odpovědnost za své zdraví, výchova ke zdravému životnímu stylu
- pohybové a tělesné aktivity – jejich význam
- dodržování hygienických zásad, osobní hygiena
- stravovací návyky, pitný režim
- prevence sociálně patologických jevů

2. Jazyk a jazyková komunikace

- poslech, vypravování, rozvíjení slovní zásoby
- knihovna – pravidelné návštěvy knihovny, výběr vhodných knih, rozvoj kladného vztahu k literatuře a rozvoj čtenářských dovedností
- dětská literatura, poezie, próza, ilustrace
- dětské časopisy
- zvyky, pranostiky, říkadla, rčení, koledy, ..., regionální pověsti
- zásady vzájemné komunikace
- společná četba, reprodukce
- jazykové hry
- procvičování správné výslovnosti

3. Umění a kultura

Hudební výchova

- rytmická cvičení, procvičování intonace, zpěv písní s aktuální tematikou (roční období), sladění zpěvu s pohybem.....
- poslechové činnosti
- hudební hry

- instrumentální činnosti (nástroje z Orffova instrumentáře)

Výtvarná výchova

- rozvoj estetického citění a vnímání
- rozvoj citlivosti, tvořivosti a fantazie
- uplatňování subjektivity
- používání různých výtvarných technik, netradiční výtvarné techniky
(malba, kresba, hry s barvami, kolorovaná kresba tuší, výroba trojrozměrných předmětů, modelování, práce s přírodními materiály, ...)

4. Člověk a zdraví

Tělesná výchova

- pohybové a míčové hry v tělocvičně i ve venkovním prostředí, soutěže
- přeskoky a cvičení se švihadly
- relaxační cvičení
- dodržování pravidel hry
- rozvoj pohyblivosti, obratnosti
- sáňkování, bobování
- význam pohybu pro lidské zdraví
- bezpečné chování při sportu

5. Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

- práce s drobným materiálem (modelovací hmota, přírodniny, papír a karton, textil,...)
- konstrukční činnosti (konstrukční stavebnice, sestavování modelů,...)
- pěstitelské práce (péče o pokojové rostliny,...)

Různé: vycházky, hry v přírodě, udržování pořádku ve třídě, péče o společné hračky, šetrné zacházení s hračkami, dodržování pravidel chování, potlačování agresivity, příklad chování ostatních dětí,...

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – utváření mezilidských vztahů, zvládání vlastního chování, rozvoj komunikativních dovedností, komunikace v různých situacích, rozvíjení základních sociálních dovedností pro spolupráci a řešení situací, uvědomování si hodnoty přátelství a spolupráce, prevence sociálně patologických jevů, rozvoj kreativity, cvičení sebekontroly a sebeovládání, cvičení dovedností pozitivního naladění mysli, cvičení k organizaci vlastního času, plánování učení a zábavy – režim,...

Mediální výchova - besedy o televizních či rozhlasových pořadech, rozlišování fabulovaných příběhů od skutečných událostí, orientace v různých informacích z hromadných sdělovacích prostředků

Multikulturní výchova – komunikace a život ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, život a zvyky jiných národů

Environmentální výchova - pěstování návyků nezbytných pro každodenní žádoucí jednání člověka vůči prostředí (chování v přírodě, zacházení s odpady, proč třídíme odpady, čistota v našem městě,...)

10.2.7 Návaznost na ŠVP

Obsah vzdělávání ve školní družině navazuje na ŠVP pro základní vzdělávání a vychází z něj. Především navazuje na obsah vzdělávání vzdělávacích oblastí: Člověk a jeho svět, Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce. Do vzdělávání ve školní družině začleňujeme i vzdělávací obsahy průřezových témat především: Osobnostní a sociální výchovu, Výchovu demokratického občana, Multikulturní výchovu a Environmentální výchovu.

10.2.8 Prostorové a materiální, personální a ekonomické podmínky

Prostorové a materiální zabezpečení

Školní družina má pro svoji činnost vyčleněnu školní třídu , která se nachází hned vedle hlavního vchodu do školy, šatnu, sociální zařízení, dále využívá tělocvičnu a prostor dvora školy. Děti mohou využívat též pod dohledem vychovatelky počítačovou učebnu a po dohodě s pracovníci městské knihovny mohou navštěvovat městskou knihovnu, která se nachází v objektu školy. Škola zabezpečuje materiál na výtvarné činnosti, tělovýchovné činnosti, dále je družina vybavena různými stavebnicemi, hrami, hračkami, knihami atd.

Personální zabezpečení

Provoz školní družiny zajišťuje vychovatelka s vysokoškolským pedagogickým vzděláním, v případě její nepřítomnosti ji zastupují učitelky základní školy či důchodci z řad bývalých vychovatelek či pedagogů.

Ekonomické podmínky

Příspěvek na částečnou úhradu nákladů školní družiny dle zákona č. 74/2005 Sb. § 14, činí na každý započatý kalendářní měsíc 200,- Kč. Poplatek vybírá v hotovosti vychovatelka školní družiny do 5. dne v měsíci.

Poplatek za školní družinu může být rozhodnutím ředitele školy prominut na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka v případě, že se jedná o společně posuzovanou osobu pro nárok na sociální příplatek, který podle zvláštního právního předpisu (§ 20 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů) pobírá jeho zákonný zástupce nebo jiná oprávněná osoba, nebo žákovi pokud má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte v pěstounské péči podle zvláštního právního předpisu (§ 37 až 39 a § 43 zákona č. 117/1995 Sb.) a tento příspěvek nebo jeho část je vyplácena, pokud skutečnosti uvedené výše prokáže řediteli školy.

10.2.9 Zajištění bezpečnosti a ochrany žáků

Žáci navštěvující školní družinu jsou povinni respektovat školní řád, se kterým jsou seznámeni třídní učitelkou na začátku školního roku, řád školní družiny, se kterým žáky seznamuje vychovatelka, ale i řády odborných učeben, které žáci školní družiny navštěvují např. tělocvičny, počítačové učebny. V těchto řádech jsou stanovena veškerá bezpečnostní pravidla.

Vychovatelka školní družiny vede dále děti k dodržování pravidel bezpečnosti v silničním provozu (vycházky), hygieny a kultury stolování, hygieny na sociálních zařízeních a dodržování psychohygieny při činnostech ve školní družině.

Vychovatelka školní družiny volí vhodnou strukturu činností a skladbu zaměstnání k vytváření nejen bezpečného fyzického, ale i sociálního a emocionálního prostředí. Pro žáky je zabezpečen pitný režim. Jsou respektovány osobní potřeby žáka.

10.2.10 Podmínky pro činnost žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Vzděláváním žáků se specifickými vzdělávacími potřebami rozumíme vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními a žáků mimořádně nadaných.

Škola při vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (dále jen se SVP) spolupracuje s odbornými institucemi viz ŠVP kapitola 3.4, které zajišťují odbornou diagnostiku, poradenství a další služby. V rámci vzdělávání ve školní družině jde o úzkou spolupráci vychovatelky, třídní učitelky, výchovné poradkyně a rodičů.

Ve školní družině máme dlouhodobé zkušenosti s integrací žáků se SVP. Přestože škola není bezbariérová, úspěšně integrovala i do školní družiny žáka „vozíčkáře“.

Při práci se žáky se SVP ve školní družině dodržujeme zásady práce stanovené v kapitole 3.4 školního vzdělávacího programu.

Co školní družina při práci se žáky se SVP nabízí:

- zdravotní tělesnou výchovu
- výukové programy
- didaktické pomůcky
- odpovídající metody a formy práce

Odchýlení od standardní náplně činnosti školní družiny bude připraveno i pro žáky mimořádně nadané v okamžiku, kdy takový žák do školní družiny nastoupí.

10.2.11 Podmínky přijímání uchazečů, průběh a ukončení vzdělávání

Činnost školní družiny je určena pro žáky 1. - 3. třídy. **O přijetí žáka do školní družiny** žádají na začátku školního roku zákonní zástupci žáka vyplněním přihlašovacího lístku. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. Žák je přijímán do školní družiny vždy na období jednoho školního roku. V dalším školním roce rodiče opět žádají písemně o přijetí jejich dítěte do školní družiny. Kritériem pro přijetí je věk dítěte a ročník, který navštěvuje.

V případě předčasného ukončení zájmového vzdělávání (v průběhu školního roku) oznámí zákonní zástupci písemně tuto skutečnost vychovatelce školní družiny.

O ukončení zájmového vzdělávání škola žádný doklad nevydává.

10.2.12 Organizace činnosti školní družiny

Provoz školní družiny:

7:00 – 7:40 v pracovní dny, mimo státem uznané svátky

11.45 - 15.45 v pracovní dny, mimo státem uznané svátky.

Dle odst. 2 §8 vyhlášky č. 74/2005 Sb.: Družina vykonává činnost ve dnech školního vyučování a o školních prázdninách. Po projednání se zřizovatelem může ředitel přerušit činnost družiny v době školních prázdnin.

- v době vedlejších prázdnin je možné na základě zájmu rodičů zajistit provoz ŠD od 7.30 do 15.45 v případě, že se do družiny přihlásí nejméně 10 žáků (provoz školní jídelny není v této době zajištěn)

Organizace činností

Po skončení vyučování odcházejí žáci s třídní učitelkou do šatny, kde si vezmou obuv a oblečení a pod dohledem třídní učitelky odcházejí do školní družiny. V prostoru

chodby před informační tabulí na žáky již čeká vychovatelka školní družiny, která si je převezme. Na oběd odcházejí žáci ve 12.00 pod dohledem vychovatelky. Mají-li žáci výuku delší, odcházejí samostatně po obědě do ŠD.

Pro žáky ŠD je v odpoledních hodinách zajištěn pitný režim (čaj, studené vitamínové nápoje,...).

Nepřítomnost žáka v ŠD omlouvá zákonný zástupce žáka: telefonicky, osobně nebo prostřednictvím omluvenky na samostatném lístku.

Dokumentace školní družiny: - **třídní kniha** školní družiny (docházka, přehled výchovně vzdělávací práce v jednotlivých dnech)

- **zápisové lístky** (informace rodičů pro vychovatelku o docházce, vyzvedávání žáků, uvolňování žáků a telefonní čísla na zákonné zástupce žáka, jména osob, které budou žáka vyzvedávat).

Vyzvedávání žáků: zákonný zástupce žáka informuje vychovatelku na začátku školního roku písemně prostřednictvím zápisového lístku: kdo bude žáka ze ŠD vyzvedávat, kdy, zda smí žák odejít samostatně. Pokud má žák odejít ze ŠD jinak, než je obvyklé či s jinou osobou, je třeba informovat vychovatelku ŠD předem a písemně.

Samostatný odchod žáka ze ŠD pouze na základě telefonického rozhovoru není vzhledem k bezpečnosti možný.

10.2.13 Časový plán výchovně vzdělávací činnosti školní družiny

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- žák komunikuje se spolužáky a zaměstnanci školy vhodnou formou (zeptá se , požádá, poděkuje, nebojí se vyjádřit nahlas,...) - respektuje stanovená pravidla chování (vnitřní řád ŠD, školní řád) - zvládá bezpečnou cestu do školy - nebojí se komunikovat, dodržuje zásady komunikace - dodržuje pravidla hygieny a stolování ve školní jídelně	Témata: 1. Jsem školák 2. Bezpečně do školy i ve škole - škola, režim života ve škole, bezpečný pohyb po budově - režim ve školní jídelně, pravidla stolování - okolí školy, bezpečná cesta do školy, dopravní značky a přechody v okolí školy - vztahy ve skupině vrstevníků, chování k dospělým - udržování pořádku, úklid po skončení práce, hry Pohybové aktivity: pohybové a míčové hry ve venkovním prostředí, vycházky	- poznávání nových kamarádů a kolektivu, budování dobrých vztahů, pravidla soužití v nové skupině - komunikace s dospělými, reakce na pokyny - vytváření příjemného prostředí a pocitu důvěry a bezpečí - upevňování hygienických zásad a pracovních návyků - bezpečné chování chodce	- seznámení s vnitřním řádem školní družiny - vycházky do okolí školy - stmelovací aktivity a hry - výtvarné práce - exkurze do městské knihovny - hry s dopravní tematikou	září

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- orientuje se v obci - dokáže uvést zajímavosti o obci a regionu - vypráví pohádky či pověsti se vztahem k regionu (formou, přiměřenou věku) - vypráví o členech své rodiny - orientuje se v příbuzenských vztazích - vypráví o životě rodiny, společných aktivitách - porovnává život v dnešní době a v minulosti - využívá vyprávění prarodičů - uvede náplň práce běžných povolání - nabídne pomoc, nebojí se o pomoc požádat - dokáže se omluvit - chová se obezřetně při kontaktu s neznámým člověkem	Témata: 1. Naše město 2. Moje rodina - zajímavá místa v našem městě, důležité budovy (pošta, městský úřad, zdravotní středisko,...) - zajímavosti našeho regionu, kulturní tradice - rodina, organizace života rodiny, pomoc v rodině, umět poslouchat i naslouchat, příbuzenské vztahy, povolání - život dříve a dnes - vztahy se spolužáky a kamarády, pomoc spolužákovi, kamarádovi - neznámí lidé – opatrnost - neotvírat cizím lidem Pohybové aktivity: míčové a pohybové hry ve venkovním prostředí, vycházky	- seznamování se s obcí a regionem, jejich zajímavostmi, využití znalostí žáků, budování zájmu o informace z regionu, podněcování zájmu o získávání informací a četbu - upevňování návyků bezpečného chování v dopravě - upevňování znalostí v orientaci v příbuzenských vztazích - orientace v nejběžnějších povoláních a náplni práce profesí (přiměřeně k věku) - vytváření a upevňování pozitivního klimatu ve skupině, vzájemná pomoc	- výstavka obrázků, fotografií a pohlednic - četba pohádek a pověstí se vztahem k regionu - výtvarné práce - tematické vycházky - návštěva muzea „Šindelka“ - fotografie z mého dětství, mé rodiny, fotografie prarodičů - beseda na téma: „Kamarádství, vzájemná pomoc,...“	říjen

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- žák zná své povinnosti a práva - rozlišuje vhodné a nevhodné chování - správně reaguje při náznaku šikany, obrátí se na pedagogické pracovníky, svěří se rodičům - dodržuje zásady komunikace - umí si vymyslet aktivitu k smysluplnému trávení volného času - popíše svůj režim dne - zná různé hry a jejich pravidla - vypráví o změnách v podzimní přírodě, určuje běžné plody (ovoce, zelenina, lesní plody, stromy – rozdělení, poznávání podle listů,...)	Témata: 1. Máme práva a povinnosti 2. Příroda na podzim - práva a povinnosti dětí i dospělých, co je šikana, jak se zachovat, komu se svěřit, schránka důvěry - zásady komunikace - režim dne, příprava na vyučování, jak trávíme volný čas – kroužky, zábava, hry, sport - příroda na podzim, příprava živočichů na zimu - ochrana přírody - třídíme odpady - hudební aktivity, zpěv písní s aktuální tematikou - Pohybové aktivity: hry a soutěže v tělocvičně, relaxační cvičení, cvičení pohyblivosti a obratnosti	- žák poznává základní práva dětí a povinnosti, které vyplývají z jeho postavení žáka, povinnosti v rodině - žák se seznamuje s pravidly účinné a slušné komunikace, dodržuje je - ke spolužákům se chová vhodně, odsuzuje násilí, rozezná projevy nevhodného chování - žák se učí účelně využívat svůj čas, rozdělit čas na dobu povinností a dobu zábavy - seznamuje se s možnostmi využívání volného času, poznává nové hry a aktivity k účelnému trávení volného času - uvědomuje si změny v přírodě, nutnost ochrany přírody, pomoci živočichům v zimě - poznává význam třídění odpadů a možnosti ochrany přírody	- příběhy ze života dětí, besedy, scénky - hry (učitel a žák, rodič a dítě – výměna rolí, opět dodržování zásad komunikace) - tematické vycházky s pozorováním - sběr přírodního materiálu k praktickým činnostem a výtvarným pracím - návaznost na školní program ekologické výchovy - didaktické hry s přírodními motivy - výstavky podzimních plodů	listopad

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- žák poznává vánoční zvyky a tradice, vypráví o zvycích, které dodržuje jeho rodina - vyrobí drobné dárečky pro členy rodiny a kamarády - umí zazpívat alespoň jednu vánoční píseň - podílí se na výzdobě prostor školní družiny - spolupracuje se spolužáky - rozvíjí pozitivní vztahy ve svém okolí - umí vyjádřit své pocity a přání - uvede příklady živočichů, kteří jsou v zimě aktivní - uvede možnosti pomoci živočichům - společně pečuje o krmítko u školní družiny	Témata: 1. Slavíme Vánoce 2. Živočichové v zimě - jazykové hry, rozvoj slovní zásoby - Vánoce - zvyky pranostiky, říkadla pohádky,...návaznost na region - koledy, vánoční písně – poslech, zpěv - jak slavíme Vánoce u nás doma – tradiční pokrmy - zvyky jiných národů - přezimující živočichové - pomoc zvířatům, krmítko, krmelec Pohybové aktivity: - sáňkování, bobování, stavby ze sněhu - bezpečnost při zimních sportech - pohybové a míčové hry v tělocvičně	- rozvoj estetického cítění a vnímání - pocít radosti z obdarovávání druhých - rozvoj tvořivosti a fantazie - seznamování se s různými výtvarnými technikami - výroba trojrozměrných předmětů - rozvoj jazykové tvořivosti (skládání přáníček, básniček,...) - poznávání tradic a zvyků - rozvoj vnímavosti a citlivých vztahů k lidem - význam setkávání se s rodinou - význam a možnosti pomoci živočichům v zimě	- ilustrace k pranostice, říkadlu - výroba vánočních přání a dárečků - poslech vánočních písní, nácvik koledy - modelování cukroví - výstavka cukroví - zdobení stromečku - výzdoba třídy - výtvarné práce - vycházky ke krmelci	prosinec

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti - zdůvodní význam zdravé stravy a správných stravovacích návyků pro lidské zdraví, uvede potraviny vhodné a nevhodné pro stravování dětí - vysvětlí vliv sportu a pohybových aktivit na lidské zdraví - dodržuje režim dne - aktivně se zapojuje do pohybových aktivit, účastní se školních sportovních akcí - chápe nutnost ochrany svého zdraví - uvede, co lidskému zdraví škodí - rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost a zdatnost	Témata: 1. Naše zdraví – 1. část - naše zdraví, zdravé potraviny, stravovací návyky, pitný režim - zdravý životní styl, význam pohybových aktivit - režim dne - co lidskému zdraví škodí (nevhodná skladba potravin, špatné stravovací návyky,...) Pohybové aktivity: - stavby ze sněhu, hry, sáňkování, bobování - pohybové a míčové hry v tělocvičně, relaxační cvičení, obratnost	- žák získává informace o zdravém životním stylu, vhodných stravovacích návycích, významu pohybových aktivit pro lidské zdraví - seznamuje se s nevhodnou skladbou stravy, učí se sám si vybrat z nabídky potravin - učí se plánovat své aktivity (vyvážený režim den – sport, zábava, odpočinek, povinnosti,...) - seznamuje se s látkami lidskému zdraví škodlivými	- scénky, hry, besedy - výtvarné práce	leden

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- dokáže se sám vhodně obléci na sportovní aktivity v tělocvičně i venku - dodržuje hygienické zásady - dodržuje pravidla bezpečnosti při hrách a sportu - ošetří drobná poranění - umí uvést tel. čísla tísňových linek - přivolá pomoc - vyjmenuje nebezpečné (návykové) látky, zdůvodní škodlivost na lidský organizmus - ví, jak reagovat v případě, že je mu nějaká látka nabízena	Témata: 1. Naše zdraví – 2. část - prevence chorob a úrazů (správně se oblékat na sport a aktivity venku) - léky (dítě si nesmí brát samo) - hygienické zásady, osobní hygiena, pořádek - zubní hygiena - bezpečnost při činnostech a sportu - nácvik ošetření poranění - jak přivolat pomoc - důležitá telefonní čísla (tísňové linky) - co jsou návykové látky a jak nám škodí Pohybové aktivity: zimní turistika, pohyb. aktivity v tělocvičně – míčové hry, cvičení se švihadlem, žebřiny,...	- žák se seznamuje se zásadami prevence chorob a úrazů - upevňuje hygienické návyky - učí se zodpovědnosti za své zdraví - poznává pravidla bezpečnosti při sportu a hrách - učí se chovat rozvážně a zodpovědně v krizové situaci - seznamuje se s látkami, které ohrožují lidské zdraví	- výtvarné práce, besedy, - komunitní kruh - scénky - četba - praktický nácvik poskytnutí první pomoci a volání na tísňové linky - scénky a hry	únor

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- žák se zajímá o literaturu - rozvíjí slovní zásobu - orientuje se v žánrech dětské literatury - vypráví o postavách oblíbené knihy - vysvětlí, co je ilustrace - reprodukuje jednoduchou formou obsah oblíbené knihy - kultivuje svůj projev - zazpívá písně dle vlastního výběru, nestydí se zpívat, má radost z vlastního projevu	Témata: 1. Jsem čtenář - moje četba, moje knihovna, výběr vhodných knih - dětská literatura, próza, poezie, ilustrace - dětské časopisy - společná četba, reprodukce - jazykové hry - regionální literatura - vymýšlení příběhů a pohádek - hudební aktivity, zpěv písní s aktuální tematikou, tanec a hudba, instrumentální činnosti, rytmické hry Pohybové aktivity: - sáňkování, bobování, vycházky - pohybové aktivity v tělocvičně	- rozvoj kladného vztahu ke čtenářství - žák se seznamuje se způsobem řazení knih v knihovně, jak knihy vyhledávat - poznává různé dětské časopisy - rozvoj komunikačních dovedností - rozvoj fantazie, tvořivosti - rozvoj hudebního citění, zájmu o hudbu	- exkurze do městské knihovny - kresby ilustrací k pohádkám, - výstavky dětských časopisů - beseda o knihách - dramatizace pohádky, bajky - zpěv písní, nácvik nových písní, hudební hry, hra na tělo, hra na hudební nástroje, poslechové činnosti	březen

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- pojmenuje některé běžné pokojové rostliny - vysvětlí zásady péče - podílí se na péči o rostliny ve školní družině - vysvětlí proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - hovoří o vlastním pozorování v přírodě - vysvětlí, proč chráníme přírodu, vyjmenuje některé chráněné rostliny či živočichy - popíše pravidla chování v chráněné oblasti a řídí se jimi - uvede některé zvyky související s Velikonocemi - vypráví o slavení Velikonoc ve své rodině	Témata: 1. Lidé a příroda -1. část 2. Slavíme Velikonoce - péče o pokojové rostliny - přesazování - množení ze semínek (byliny) - příroda na jaře - rozmanitost živé přírody - roční období - ochrana přírody - žijeme v KRNAPu, činnost člověka v přírodě - oslavy Velikonoc - zvyky a tradice - koledy - výroba velikonoční výzdoby, malování kraslic - tradiční i netradiční výtvarné techniky Pohybové aktivity: vycházky, hry ve venkovním prostředí, protahovací, relaxační a kondiční cviky v tělocvičně, cvičení na lavičkách,...	- žáci se učí zásadám péče o pokojové o pokojové rostliny - provádějí praktické pokusy (pěstování hrachu, fazolí, slunečnic,...) a vyhodnocují svá pozorování - vytvářejí si kladný vztah k přírodě - uvědomují si nutnost péče o přírodní prostředí - poznávání tradičních i netradičních výtvarných technik - seznámení se s tradicí slavení svátku u nás (náboženský svátek) - význam setkávání se s rodinou a přáteli při slavení svátků	- obrázky pokojových rostlin - vycházky a praktická pozorování v přírodě - pěstování rostlin ze semínek, pozorování - beseda s pracovníkem KRNAPu - výstavky výrobků - výroba přání - modelování	duben

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- zná různá domácí zvířata, uvede o nich základní informace - uvede zásady, jak se starat o domácí zvíře - vysvětlí, jak se máme chovat k mláďatům v přírodě - umí si vybrat vhodnou volnočasovou aktivitu, zabavit se - zná různé hry, vysvětlí jejich pravidla - pravidla sám dodržuje, při hře a soutěži se chová čestně - při práci je trpělivý - své pracovní místo si udržuje v pořádku - objektivně hodnotí práci druhých	Témata: 1. Lidé a příroda – 2. část 2. Můj volný čas - chováme domácí zvířata - péče o domácí zvířata - mláďata v přírodě - sbíráme různé předměty, tvoříme, modelujeme - nabídka volnočasových aktivit - poznávání různých druhů her a jejich pravidel Pohybové aktivity: - míčové a pohybové hry ve venkovním prostředí, vycházky - orientace v přírodě	- žák poznává, které druhy zvířat lze doma chovat, seznamuje se zásadami péče o domácí zvířata - vytváří si vztah k živým tvorům - zodpovědnost péče - seznámení s náměty pro sběratelství - ukázky vlastních sbírek (např. pohlednice, plakáty,...) - motivace k tvořivosti - podpora zdravé soutěživosti a chování ve smyslu fair play - rozvoj morálně volných vlastností - trénování trpělivosti a odolnosti při překonávání momentálních neúspěchů, sebeovládání,... - respektování práce a úspěchu druhých	- obrázky domácích „mazlíčků“ - výstavka, fotografie - modelování, kreslení - konstrukční stavebnice - prezentace - hry v prostoru družiny i ve venkovním prostředí	květen

Očekávané výstupy	Obsah vzdělávání	Výchovně vzdělávací cíle	Poznámky	Období
- zajímá se o život dětí v jiných zemích - vyhledává informace, pracuje s nimi - žák je tolerantní k odlišnostem - žák třídí a poznává běžné rostliny ve svém okolí - uvědomuje si nebezpečí pobytu ve volné přírodě, je obezřetný, odhaduje reálně své možnosti a schopnosti, zbytečně neriskuje - chová se zodpovědně	Témata: 1. Mezinárodní den dětí - život dětí na Zemi - způsob života jiných národů - poznávání kvetoucích i nekvetoucích rostlin - bezpečnost při prázdninových aktivitách (bezpečnost při koupání, při sběru hub, ochrana před klíšťaty, bezpečnost při pohybových aktivitách, při jízdě na kole, chování při bouřce,...) - Pohybové aktivity: soutěže, aktivity k rozvoji obratnosti a pohyblivosti, míče, švihadla, líný tenis,...	- poznávání způsobů života různých národů, kultur, etnik,... jejich zvyklostí, tradic - vytváření pocitu sounáležitosti a potřeby solidarity - tolerance k odlišnostem, jiným kulturám a jejich tradicím - vytvořit a zafixovat pravidla bezpečného chování při různých aktivitách - vést žáky k zodpovědnosti	- vyprávění, besedy, rozhovor, výtvarné práce, hry, dramatizace - komunitní kruh - časopisy, obrázky z časopisů a novin - výstavka – život v jiných zemích - herbář - výstavka	červen

10.2.14 Zveřejnění vzdělávacího programu

Vzdělávací program školní družiny při Základní škole Dr. h. c. Jana Masaryka je jednou z příloh školního vzdělávacího programu naší školy. Celý vzdělávací program je k nahlédnutí k dispozici u ředitelky školy, dále je zveřejněn na webových stránkách města Harrachova v oddíle škola (www.harrachov.cz).

10.2.15 Evaluace činnosti školní družiny

Evaluační činnost školní družiny probíhá jak na úrovni vedení školy, tak na úrovni hodnocení vlastní práce vychovatelky školní družiny. Cílem je monitorování a hodnocení pedagogického procesu a jeho výsledků, vedoucí ke kvalitnímu plánování a zlepšování další činnosti.

Cíle evaluační činnosti

- 1. Podmínky činnosti** – vybavení – vhodnost a uspořádání vzhledem k věku žáků, estetická úroveň, podnětnost prostředí,...
- 2. Spolupráce s rodiči** – komunikace, informovanost,...
- 3. Organizace, metody a formy činností** – vytváření prostoru pro individuální potřeby, účelné vyplnění času, využití pomůcek a prostředí, ovlivňování společenského chování žáků (kultivace chování), vedení ke schopnosti využívat poznatky, účelnost řízení činností,...
- 4. Motivace a hodnocení** – podpora a rozvoj kreativity, podpora sebehodnocení a sebereflexe žáků, průběžné motivování během činností,...
- 5. Vytváření atmosféry důvěry** – vytváření vztahu vzájemné důvěry a respektu mezi vychovatelkou a žáky, ale i mezi žáky samými, vzájemná komunikace, tolerování, neprosazování se na úkor druhých, vzájemné naslouchání, ...
- 6. Interakce a komunikace** – rozvíjení komunikativních dovedností žáků, respektování pravidel komunikace, vytváření prostoru pro vlastní vyjádření žáka, rozvoj smyslu pro kooperaci,...

Formy a metody evaluační činnosti

- hospitace vedení školy
- rozhovory se zákonnými zástupci žáka
- kontrola a rozbor pedagogické dokumentace
- rozbor aktivit žáků, analýza prací
- dotazníkové šetření pro rodiče
- konzultace s vyučujícími a výchovným poradcem
- analýza vlastní pedagogické činnosti
- sledování prezentace výrobků
- rozbor činnosti školní družiny za čtvrtletí na pedagogických radách

Pravidla styku se zákonnými zástupci žáka: zákonní zástupci mohou navštívit vychovatelku kdykoliv v době provozu školní družiny, dále mohou použít telefonní linku **481 312 500 (přímá linka do školní družiny)**, popřípadě tel. linku k hospodářce školy 481 528 134, která může hovor do školní družiny přepojit, event. záznamník na tomto čísle během celého dne)

ŠVP školní družiny zpracoval: koordinátor tvorby ŠVP Mgr. Ivana Portyková

ŠVP školní družiny schválen školskou radou dne: 22.1. 2009

V platnost vstupuje dnem: 22.1. 2009

Dne 17. 1. 2024 byla provedena aktualizace.

Ing. Helena Stříbrná
ředitelka školy

10.3 Hodnocení klíčových kompetencí

	Stupeň 1 – výborný Žák	Stupeň 2 – chvalitebný Žák	Stupeň 3 – dobrý Žák	Stupeň 4 – dostatečný Žák	Stupeň 5 – nedostatečný Žák
kompetence k učení	- pro své učení vybírá a užívá vhodné metody a postupy, má zájem a projevuje ochotu k učení - přiměřeně svému věku pracuje s informacemi, dokáže je vyhledat, zpracovat a využít v procesu učení - při učení je samostatný a tvořivý - souvislosti propojuje do širších celků - při učení využívá zkušeností z praxe, věci porovnává a dává si do souvislostí, vyvozuje z nich závěry - má pozitivní vztah k učení, chápe jeho smysl a význam pro budoucí život, pracuje na svém zdokonalování - dokáže objektivně zhodnotit výsledky svého učení	- pro své učení vybírá a užívá vhodné metody a postupy, má zájem a projevuje ochotu k učení - přiměřeně svému věku pracuje s informacemi, dokáže je vyhledat, zpracovat a využít v procesu učení - souvislosti propojuje s mírnou pomocí do širších celků - při učení využívá zkušeností z praxe, věci porovnává a dává si do souvislostí, vyvozuje z nich s mírnou pomocí závěry - má pozitivní vztah k učení, chápe jeho smysl a význam pro budoucí život, pracuje na svém zdokonalování - dokáže objektivně zhodnotit výsledky svého učení	- pro své učení s pomocí vybírá a užívá vhodné metody a postupy, má zájem a projevuje ochotu k učení - je méně samostatný - při práci s informacemi se dopouští chyb, které dokáže s pomocí učitele odstranit, informace zpracovává a využívá v procesu učení - s pomocí dokáže pochopit souvislosti - při učení využívá zkušeností z praxe, věci porovnává , s pomocí vyvozuje závěry - má pozitivní vztah k učení, chápe jeho smysl a význam pro budoucí život, pracuje na svém zdokonalování - dokáže objektivně zhodnotit výsledky svého učení	- pro své učení nedokáže vybrat ani s pomocí vhodné metody a postupy, nemá zájem a neprojevuje ochotu k učení - s informacemi pracuje s obtížemi, dokáže vyhledat pouze malé množství informací, nezpracuje je a nevyužívá v procesu učení - souvislosti nepropojuje do širších celků, dopouští se značných chyb - při učení nevyužívá zkušeností z praxe, věci nedává do souvislostí, nevývozuje z nich závěry - nepracuje na svém zdokonalování - nedokáže objektivně zhodnotit výsledky svého učení	- pro své učení nedokáže vybrat ani s pomocí vhodné metody a postupy, nemá zájem a neprojevuje ochotu k učení - je těžkopádný, často bezradný - s informacemi nedokáže pracovat, a neumí je vyhledat, nevyužívá je v procesu učení - informace nedokáže interpretovat - souvislosti nechápe - při učení nevyužívá zkušeností z praxe - nemá pozitivní vztah k učení, nepracuje na svém zdokonalování - nedokáže objektivně zhodnotit výsledky svého učení

	Stupeň 1 – výborný Žák	Stupeň 2 – chvalitebný Žák	Stupeň 3 – dobrý Žák	Stupeň 4 – dostatečný Žák	Stupeň 5 – nedostatečný Žák
kompetence k řešení problémů	- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná problém, nalezne vhodný způsob řešení, a to i u netypických problémů, dokáže v řešení vytrvat - samostatně, tvořivě a aktivně řeší teoretické i praktické problémy, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušenosti - nenechá se odradit nezdarem - činí uvážlivá rozhodnutí, svá rozhodnutí je schopen obhájit - uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a své konání	- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná problém, nalezne vhodný způsob řešení - drobné chyby je schopen sám odhalit, pracuje s nimi a poučí se z nich - s menšími podněty učitele samostatně a tvořivě řeší teoretické i praktické problémy, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušenosti - nenechá se odradit nezdarem - činí uvážlivá rozhodnutí, svá rozhodnutí je schopen obhájit - uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a své konání	- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná problém, při řešení problému se dopouští chyb, s pomocí učitele nalezne vhodný způsob řešení - s pomocí učitele řeší teoretické i praktické problémy, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušenosti - po dílčích nezdarech potřebuje znovu motivovat - činí uvážlivá rozhodnutí, svá rozhodnutí je schopen obhájit - s dopomocí - uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a své konání	- ne vždy vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, často nerozpozná problém, - řešení nachází pouze s dopomocí učitele - k řešení nevyužívá vlastního úsudku a zkušeností - samostatně řešení ani nehledá - ne vždy si uvědomuje zodpovědnost za svá rozhodnutí a své konání	- nerozpozná problémové situace - nedokáže řešit problémové situace ani s dopomocí učitele - nedokáže využívat vlastního úsudku - neprojevuje snahu hledat řešení - není si vědom zodpovědnosti za svá rozhodnutí a konání

	Stupeň 1 – výborný Žák	Stupeň 2 – chvalitebný Žák	Stupeň 3 – dobrý Žák	Stupeň 4 – dostatečný Žák	Stupeň 5 – nedostatečný Žák
kompetence komunikativní	- přesně pochopí podstatu mluveného i psaného projevu - srozumitelně a jasně a v logickém sledu formuluje a vyjadřuje své myšlenky - jeho písemný projev je přesný a srozumitelný - vyjadřuje se kultivovaně v ústním i písemném projevu - vhodně reaguje na promluvy ostatních - účinně se zapojuje do diskuse, dokáže obhájit své názory a argumentovat, ale i akceptovat jiný názor - využívá informační a komunikační prostředky k svému rozvoji a kvalitní komunikaci s ostatními - své komunikační dovednosti využívá k utváření pozitivních vztahů s ostatními lidmi	- pochopí podstatu mluveného i psaného projevu - většinou výstižně, srozumitelně a jasně v logickém sledu formuluje a vyjadřuje své myšlenky - jeho písemný projev je téměř vždy přesný a srozumitelný - vyjadřuje se kultivovaně v ústním i písemném projevu - vhodně reaguje na promluvy ostatních - zapojuje se do diskuse, dokáže obhájit své názory a argumentovat - využívá informační a komunikační prostředky k svému rozvoji a kvalitní komunikaci s ostatními - své komunikační dovednosti využívá k utváření pozitivních vztahů s ostatními lidmi	- s pomocí otázek učitele pochopí podstatu mluveného i psaného projevu - své myšlenky nedokáže formulovat přesně a uceleně - jeho písemný projev je nepřesný a neúplný, s pomocí učitele jej dokáže opravit - ústní i písemný projev není vždy kultivovaný - do diskuse se zapojuje zřídka, nedokáže vhodně argumentovat - přejímá názory členů skupiny, informační a komunikační prostředky nevyužívá účinně k svému rozvoji a kvalitní komunikaci s ostatními - k utváření pozitivních vztahů s ostatními lidmi nedokáže vždy využít prostředky vhodné komunikace	- jen s velkými obtížemi s dopomocí učitele pochopí podstatu mluveného i psaného projevu - své myšlenky a názory obtížně formuluje - jeho písemný projev je nepřesný a neúplný, s pomocí učitele jej dokáže opravit - ústní i písemný projev není vždy kultivovaný - do diskuse se nezapojuje, nedokáže vhodně argumentovat - přejímá názory členů skupiny - informační a komunikační prostředky nevyužívá účinně ke svému rozvoji a kvalitní komunikaci s ostatními - k utváření pozitivních vztahů s ostatními lidmi nedokáže využít prostředky vhodné komunikace	- nepochopí podstatu mluveného i psaného projevu - své myšlenky a názory nedokáže formulovat výstižně, jasně a v logickém sledu - jeho písemný projev je nepřesný a neúplný, ani s pomocí učitele jej nedokáže opravit - ústní i písemný projev je nekultivovaný - odmítá se zapojit do práce skupiny, je v ní zcela pasivní - do diskuse se nedokáže zapojit - informační a komunikační prostředky nevyužívá účinně ke svému rozvoji a kvalitní komunikaci s ostatními - nevytváří pozitivní vztahy s ostatními lidmi

	Stupeň 1 – výborný Žák	Stupeň 2 – chvalitebný Žák	Stupeň 3 – dobrý Žák	Stupeň 4 – dostatečný Žák	Stupeň 5 – nedostatečný Žák
kompetence sociální a personální	- účinně, samostatně a aktivně spolupracuje s ostatními, podílí se na vytváření pravidel týmové práce, tato pravidla sám dodržuje - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, nabídne ochotně pomoc a poskytne ji - je ohleduplný, respektuje ostatní - poučení z názorů druhých čerpá vstřícně - plánuje a organizuje vlastní činnosti, je schopen kritického hodnocení práce vlastní i druhých - aktivně přispívá k utváření pozitivních mezilidských vztahů - chová se tak, aby dosáhl pocitu sebeúcty	- spolupracuje s ostatními, podílí se na vytváření pravidel týmové práce, tato pravidla sám dodržuje - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, nabídne pomoc a poskytne ji - je ohleduplný, respektuje ostatní - čerpá poučení z názorů druhých - plánuje a organizuje vlastní činnosti, je schopen kritického hodnocení práce vlastní i druhých - přispívá k utváření pozitivních mezilidských vztahů - chová se tak, aby dosáhl pocitu sebeúcty	- spolupracuje s ostatními pouze občas, respektuje pravidla týmové práce - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, nabídne pomoc a poskytne ji - je ohleduplný, respektuje ostatní - nedokáže se poučit z názorů druhých - podle návodu učitele si plánuje a organizuje vlastní činnosti, získané výsledky ani práci druhých není schopen objektivně hodnotit - přispívá k utváření pozitivních mezilidských vztahů	- spolupracuje s ostatními pouze občas, na vytváření pravidel týmové práce se nepodílí, tato pravidla pod dohledem učitele dodržuje - nepodílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu - ne vždy respektuje ostatní - nečerpá poučení z názorů druhých - samostatně nedokáže naplánovat a organizovat vlastní činnosti, není schopen kritického hodnocení práce vlastní i druhých - nepřispívá k utváření pozitivních mezilidských vztahů	- nespolečně spolupracuje s ostatními , - na vytváření pravidel týmové práce se nepodílí, tato pravidla nedodržuje, je pasivní, neprojevuje sebemenší snahu - nepodílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu - nerespektuje ostatní - není ochoten pomoci - nečerpá poučení z názorů druhých - nedokáže ani s dopomocí naplánovat a organizovat vlastní činnosti - není schopen objektivně hodnotit práci vlastní i druhých - nevytváří pozitivní mezilidské vztahy

	Stupeň 1 – výborný Žák	Stupeň 2 – chvalitebný Žák	Stupeň 3 – dobrý Žák	Stupeň 4 – dostatečný Žák	Stupeň 5 – nedostatečný Žák
kompetence občanské	- respektuje přesvědčení druhých lidí - odmítá útlak a hrubé zacházení, zastane se slabšího - aktivně reaguje na negativní jevy ve svém okolí - chápe základní principy zákonů a společenských norem a řídí se jimi - chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život - respektuje a ctí tradice národa - jedná v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a přírodního prostředí	- respektuje přesvědčení druhých lidí - odmítá útlak a hrubé zacházení, zastane se slabšího - téměř vždy aktivně reaguje na negativní jevy ve svém okolí - chápe základní principy zákonů a společenských norem a řídí se jimi - chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život - respektuje a ctí tradice národa - jedná v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a přírodního prostředí	- ne vždy respektuje přesvědčení druhých lidí - odmítá útlak a hrubé zacházení, slabšího se zastane jen na výzvu - dovede rozlišit negativní jevy ve svém okolí, ale reaguje na ně jen na výzvu, nebo vůbec - chápe základní principy zákonů a společenských norem, ne vždy je respektuje - v situacích ohrožujících život nedokáže vždy racionálně reagovat - respektuje a ctí tradice národa - ne vždy jedná v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a přírodního prostředí	- nerespektuje přesvědčení druhých lidí - odmítá útlak a hrubé zacházení, slabšího se zastane jen na výzvu - nedovede vždy rozlišit negativní jevy ve svém okolí, reaguje na ně jen na výzvu, nebo vůbec - chápe základní principy zákonů a společenských norem, ne vždy je respektuje - v situacích ohrožujících život nedokáže racionálně reagovat - minimálně respektuje a ctí tradice národa - ne vždy jedná v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a přírodního prostředí	- nerespektuje přesvědčení druhých lidí - na útlak a hrubé zacházení s jinými nerespektuje, slabšího se nezastane - snadno podléhá negativním jevům ve svém okolí a účastní se jich - nechápe základní principy zákonů a společenských norem a nerespektuje je - v situacích ohrožujících život nedokáže racionálně reagovat a pomoci - nerespektuje a nectí tradice národa - nejedná v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a přírodního prostředí

	Stupeň 1 – výborný Žák	Stupeň 2 – chvalitebný Žák	Stupeň 3 – dobrý Žák	Stupeň 4 – dostatečný Žák	Stupeň 5 – nedostatečný Žák
kompetence pracovní	- při práci vždy dodržuje dohodnutá pravidla, termíny - k práci přistupuje zodpovědně - je na něj spolehnutí - své drobné omyly a prohřešky řádně vysvětlí a omluví - případné chyby po upozornění samostatně odstraní a poučí se z nich - je ochoten dobrovolně práce pro ostatní, povinnosti neodkládá - dokáže využít návody, rady a doporučení vyučujícího, jak získané znalosti a dovednosti využít v zájmu vlastního rozvoje - je možné obrátit se na něj o pomoc - ochotně pomáhá slabším spolužákům	- při práci dodržuje dohodnutá pravidla, termíny, někdy však méně ochotně - své omyly a prohřešky vysvětlí a omluví, někdy však ne dostatečně či včas - práci pro ostatní přijme po vyzvání, je možné se spolehnout, že ji vykoná - je možné obrátit se na něj o pomoc - pomáhá slabším spolužákům po výzvě - k práci přistupuje vcelku zodpovědně - případné chyby po upozornění samostatně odstraní - dokáže využít návody, rady a doporučení vyučujícího, jak získané znalosti a dovednosti využít v zájmu vlastního rozvoje	- je nespolehlivý v dodržování pravidel či termínů, je třeba ho kontrolovat - své omyly a prohřešky omluví až po vyzvání - práci přijímá neochotně, svěřené úkoly neodevzdává v požadované kvalitě - pomoc u něj většinou nehledáme - návody, rady a doporučení ne vždy dokáže využít - chyby po upozornění odstraní pouze s dopomocí učitele	- je nespolehlivý v dodržování pravidel či termínů, je třeba ho důsledně kontrolovat - své omyly a prohřešky sám neomluví, je třeba jej stále upomínat - práci přijímá neochotně, svěřené úkoly neodevzdává v požadované kvalitě - pomoc u něj většinou nehledáme - návody, rady a doporučení nedokáže využít - chyby po upozornění odstraní pouze s dopomocí učitele	- opakovaně porušuje pravidla či termíny - je nespolehlivý, kontrola ani upomínání nepomáhají - své omyly a prohřešky často vůbec neomlouvá, je třeba jej stále upomínat - práci pro ostatní se záměrně vyhýbá - svěřené úkoly plní nekvalitně - je nezodpovědný - rady a doporučení vyučujícího ignoruje - chyby po upozornění neodstraní

	Stupeň 1 – výborný Žák	Stupeň 2 – chvalitebný Žák	Stupeň 3 – dobrý Žák	Stupeň 4 – dostatečný Žák	Stupeň 5 – nedostatečný Žák
kompetence pracovní	- aktivně a samostatně pracuje s různými informačními zdroji, materiály a pomůckami - soustředí se na práci - sešity a další pracovní výstupy jsou řádně vedeny, úprava je příkladná, veškeré učivo si samostatně doplňuje	- téměř vždy pracuje s různými informačními zdroji, materiály a pomůckami - na práci je někdy nesoustředěný, práce vykazuje drobné chyby a nepřesnosti - sešity a další pracovní výstupy jsou řádně vedeny, úprava je pěkná, veškeré učivo je doplněno	-pracuje s různými informačními zdroji, materiály a pomůckami - domácí úkoly řeší jen formálně - sešity a další pracovní výstupy jsou méně upravené, pokud chybí učivo, žák ho doplní až po opakované výzvě	- není schopen samostatně pracovat s různými informačními zdroji, materiály a pomůckami - domácí práce často nejsou splněny - úprava sešitů je nedbalá, mnohdy chybí učivo, žák ho doplní až po opakované výzvě	- nezvládne samostatně pracovat s různými informačními zdroji, materiály a pomůckami - domácí práce často nejsou splněny - jeho práce je vesměs odbyta - sešity jsou nevzhledné, neupravené, mnohdy chybí učivo, žák ho nedoplní ani po opakované výzvě

Oddíl ŠVP č. 10.3 „Hodnocení klíčových kompetencí“ doplněn do ŠVP k 1 .9. 2011.
Projednán školskou radou dne:
V platnost vstupuje dnem: 1. 9. 2011

V Harrachově
Dne: 1. 9. 2011

Mgr. Alena Bervicová
ředitelka školy

10.4 Dodatek k ŠVP ZV č. 1/2013

Název školního vzdělávacího programu: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace - verze č. 2

Škola: Základní škola Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace

Ředitelka školy: Ing. Helena Stříbrná

Koordinátor ŠVP ZV: Mgr. Ivana Portyková

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2013

Účinnost dokumentu: od 1. 9. 2013

Dodatek k ŠVP ZV č. 1/2013 byl projednán školskou radou dne: 19. 6. 2013

a zapsán pod č. j.: 322/2013

V Harrachově dne: 24. 6. 2013

razítko školy

.....
Ing. Helena Stříbrná, ředitelka školy

Tímto dodatkem se upravuje školní vzdělávací program ZŠ Dr. h. c. Jana Masaryka, Harrachov, příspěvková organizace - verze č. 2 od 1. 9. 2013 takto:

Jednotlivé části učebních osnov vyučovacích předmětů se ruší, mění nebo doplňují takto:

Učební osnovy vyučovacího předmětu **Anglický jazyk** se upravují takto:

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 3. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- získá všeobecný přehled o anglicky mluvících zemích, zná základní údaje o UK - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení, hláskuje slova - umí napsat slova v rozsahu dané slovní zásoby - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - používá správně osobní a přivlastňovací zájmena - umí použít uvedenou vazbu - časuje sloveso to be, užívá jeho správné tvary ve větě tázací, oznamovací, záporná a utvoří krátké odpovědi - časuje sloveso have got, používá je v krátkých větách kladných a záporných	- angličtina jako světový jazyk, slova přejatá z anglického jazyka, anglicky mluvící země - slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem - barvy - číslice 0 – 100 - abeceda - tematické okruhy: škola, rodina, domov, domácí mazlíčci, lidské tělo, dny v týdnu - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - osobní a přivlastňovací zájmena - vazba there is, there are - časování slovesa to be (být) - časování slovesa have got (mít) v přítomném čase	Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 4. a 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivostí - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - napíše krátký text a s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	- žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích - tematické okruhy: rodina, škola, volný čas, zvířata, oblékání, nákupy, jídlo, příroda a počasí, povolání, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, hodiny), lid. tělo, jídlo, bydliště, dopravní prostředky, zvířata - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - odlišnosti českého a anglického slovosledu - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - četba textu z učebnice, vázání slov, intonace - četba autentického textu, chápání slov v kontextu, volný překlad - otázky, odpovědi a zápor v přítomném čase prostém a průběhovém	Komunikace, kooperace a kompetice Rozvoj schopností poznávání Multikulturalita	

- používá abecední slovník učebnice - časuje sloveso can (moci, umět), používá je v kladných a záporných větách	- <i>práce se slovníkem</i> - časování slovesa can (moci, umět), v přítomném a minulém čase - předložky s časovými a místními údaji - řadové číslovky, data - minulý čas sloves to be, have got a pravidelných sloves - vyjadřování budoucnosti s „going to“ - vyjadřování ceny, věty s výrazem „I'd like to“		
---	--	--	--

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - popíše, co kdo dělá právě teď - hovoří o svém denním režimu, o svých zálibách - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - vypráví jednoduchý příběh či událost - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy	- zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - množné číslo podstatných jmen - sloveso být, mít - přivlastňovací a ukazovací zájmena - předložky místa - vazba there is, there are - číslovky, předložky s časovými údaji - sloveso can - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý, sloveso mít rád - příslovce vyjadřující opakovanost děje - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý - pravidelná, nepravidelná slovesa - sloveso být v minulém čase - tematické okruhy: rodina, škola, město, volný čas, nakupování, móda, kultura - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým	Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

	<i>okruhům; práce se slovníkem</i>		
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- vypráví jednoduchý příběh či událost - popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat a běžného života - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - napíše jednoduché texty o své rodině, škole a volném čase - napíše jednoduché texty o své rodině, škole a volném čase - rozumí běžným nápisům a orientačním pokynům	- minulý čas prostý; minulý čas průběhový - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména - vyjádření množství - stupňování přídavných jmen - dialog v přítomném a předpřítomném čase na každodenní téma - srovnání minulého a předpřítomného času - přítomný čas prostý a průběhový (opakování); modální slovesa <i>can</i> a <i>could</i>, vazba <i>have to</i> - tvoření příslovci koncovkou <i>-ly</i> - budoucí čas vyjádřený pomocí <i>will</i> - věty vedlejší příslovečné časové uvozené spojkou <i>when</i>, věty uvozené spojkami <i>because</i> a <i>so</i> - tematické okruhy: cestování, volný čas, svátky a oslavy, jídlo a pití, bezpečnost na silnici, první pomoc, oblíbené činnosti, sport, životní prostředí, život v budoucnosti - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce s překladovým slovníkem - rozvíjení a používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka	Rozvoj schopností poznávání Komunikace, kooperace a kompetice Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 8. ročník	Průřezová témata:	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- <i>zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i> - rozumí informacím v krátkých a jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká běžného života - <i>vyhledá požadovanou informaci v jednoduchém každodenním autentickém materiálu</i> - <i>vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i> - <i>mluví o své rodině, kamarádech, škole a volném čase a dalších osvojovaných tématech</i> - <i>napiše jednoduché texty o své rodině, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i> - <i>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i>	- otázky, odpovědi a zápor v minulém čase prostém, průběhovém, předpřítomný čas, předložky a zájmena - oznámení, píseň, popis, vzkaz, zpráva, příběh, reklama, televizní program - podmínková souvětí se strukturou If + přítomný čas - věty vedlejší vztažné se zájmeny <i>who, which a that</i> - modální slovesa <i>may a could</i>, opis <i>to be allowed to</i> - četba časopisů, novin a jiných autentických materiálů, rozšiřování slovní zásoby - tematické okruhy: rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, péče o zdraví, <i>pocity a nálady, stravovací návyky</i>, technologie a média, realie zemí příslušných jazykových oblastí - dopis, e-mail, formulář, dotazník, nápis, návod, popis, pozvánka, příběh	Rozvoj schopností poznávání Rozvoj schopností poznávání Multikulturalita	

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole a volném čase - rozumí informacím v krátkých a jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká běžného života - rozumí běžným nápisům a orientačním pokynům - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři a reaguje na jednoduché písemné sdělení	- minulý čas prostý a průběhový; minulé tvary častých nepravidelných sloves - člen určitý a neurčitý - věty vedlejší vztažné se zájmeny <i>who, which a that</i>, modální slovesa <i>should, can, may, could</i>, - tematické okruhy: zájmová činnost, <i>společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média</i>, cestování, <i>reálie zemí příslušných jazykových oblastí</i> - televizní program, vzkaz, zpráva, popis - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace - nápisy, popis, návod, jízdní řád, oznámení - dopis, e-mail, formulář, dotazník	Rozvoj schopností poznávání Komunikace, Kooperace a kompetice Multikulturalita Evropa a svět nás zajímá Lidské aktivity a problémy životního prostředí	

- <i>napiše jednoduché texty o své rodině, škole a volném čase</i>	- přítomný čas prostý , vyjadřování budoucnosti pomocí <i>will</i> a přítomného času průběhového; tvoření příslovcí; předložky místa a času; spojky <i>because, if, so, that, when</i>		
--	--	--	--

Učební osnovy vyučovacího předmětu **Další cizí jazyk - německý** se upravují takto:

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory	Předmět: Druhý cizí jazyk - německý - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		

- žák rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - vyslovuje a čte foneticky správně jednoduché promluvy složené ze známé slovní zásoby a rozumí jim, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým otázkám a pokynům, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, v textu vyhledává informace a odpoví na otázky - používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat, reprodukuje ústně přiměřené texty a promluvy - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - zapojuje se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - napíše jednoduché sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - abeceda - pozdravy, představení, oslovení, poděkování - základní gramatické struktury a typy vět, věta oznamovací, tázací - slovosled - technika mluveného projevu - výslovnost a intonace - neurčitý a určitý člen podstatných jmen v 1. a 4. pádě - časování sloves v přítomném čase - přídavná jména v přísudku - zápor u podstatného jména a slovesa - přivlastňovací zájmena mein, dein - slovosled přímý, nepřímý - číslovky do 100, časové údaje - rozkaz v 2. os. jednotného a množného čísla - poslechová cvičení - průběžně - vyprávění v přítomném čase - slovní zásoba - práce se slovníkem	Rozvoj schopností poznávání Komunikace, kooperace a kompetice	
--	--	---	--

- sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě samém, rodině, škole, trávení volného času a zájmech, odpovídá na jednoduché otázky týkající se těchto témat a klade podobné otázky	- tematické okruhy: rodina, škola, volný čas a zájmy, dny v týdnu, hodiny, zvířata - osvojovanou slovní zásobu umí žáci používat v komunikačních situacích čas a zájmy		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory	Předmět: Druhý cizí jazyk - německý - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu a obsahem odpovídající probrané slovní zásobě, vyhledá v nich požadované informace - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu - aktivně používá dvojjazyčný slovník - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché sdělení týkající se běžných životních situací v rodině, škole a dle dalších probíraných tematických okruhů - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- oslovení, přivítání, pozdrav, rozloučení, blahopřání - 3. pád podstatných jmen - zájmena mein, dein, kein ve 3. p. - množné číslo podstatných jmen - 1. a 4. pád - způsobová slovesa, silná slovesa (postupně dle probírané slovní zásoby) - 3. a 4. p. osobních zájmen v jednotném čísle - předložky se 3. p., se 4. p. - postupně, splývání se členem - bezespojkové věty - předložky se 3. a 4. p. - W- Fragen - složená slova - tematické okruhy: domov, rodina, zájmy, škola, nákupy, jídlo, oslavy, sport, prázdniny, cestování, u lékaře, zdraví, dopravní prostředky, svátky, tradice a zvyky - dopis	Rozvoj schopností poznávání Komunikace, Kooperace a kompetice	

Vzdělávací oblast: Doplňující vzdělávací obory	Předmět: Druhý cizí jazyk - německý - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 4. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- <i>modeluje a graficky znázorní část celku, používá zápis ve formě zlomku, vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života</i> - <i>využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{1}{5}, \frac{1}{10}$ celku</i> - <i>vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny</i> - <i>porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel</i>	- <i>celek, část, zlomek</i> - <i>polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina</i> - <i>řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku</i>	Výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem)	Další náměty do výuky: krájení dortu, pizzy zlomkovnice

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- <i>přečte zápis desetinného čísla, vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</i> - <i>porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</i>	- <i>přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla</i> - <i>zápis čísla v desítkové soustavě, jeho znázornění (teploměr, model)</i> - <i>celé záporné číslo – čtení, zápis, znázornění na číselné ose</i>		

Učební osnovy vyučovacího předmětu **Prvouka** se upravují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka - 1. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- orientuje se v prostorách školy - osvojí si vhodné chování a pracovní návyky - rozliší vhodné a nevhodné chování	Místo, kde žijeme - škola - poznávání prostorů školy, školní režim a řád, základy sebekázně, vhodné formy chování, pracovní návyky, činnosti ve škole	Rozvoj schopností poznávání	
- zvládá bezpečný příchod a odchod ze školy - rozpozná druhy dopravních prostředků	- BESIP, dopravní prostředky, bezpečná cesta do školy - domov - prostředí domova		
- pojmenuje členy rodiny - rozlišuje role jednotlivých členů rodiny	Lidé kolem nás - rodina - život rodiny a její členové, práva a povinnosti členů rodiny, rodinné prostředí - chování lidí, vlastnosti, pravidla slušného chování	Mezilidské vztahy	
- ví, v kterou dobu se slaví vánoční a velikonoční svátky - zná některé obyčeje spojené s těmito svátky	- národní obyčeje a svátky, zimní svátky, jarní svátky, atmosféra svátků		
- pojmenuje známá povolání a vysvětlí jejich náplň - osvojí si formou hry činnost nakupování a základy slušného chování v obchodě	- povolání a volný čas - obchod a nákupy	Kreativita	
- orientuje se v časových údajích - rozlišuje děj v blízké minulosti, přítomnosti a budoucnosti - čte časové údaje a využívá své znalosti v praxi	Lidé a čas - časové údaje - den, části dne, týden, měsíc, rok, roční období - režim dne - význam slov: včera, dnes, zítra - čas, měření času - celé hodiny - kalendář, kalendářní a školní rok		

- uvědomuje si vztah mezi surovinou a výrobkem - čte časové údaje a využívá své znalosti v praxi - pochopí význam hodin a měření času - orientuje se v kalendáři - chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - zná některá domácí zvířata a pokojové rostliny, vypráví, jak o ně pečuje - popíše znaky života jednotlivých živočichů, stavbu jejich těla - určuje a třídí známé rostliny - popisuje život rostlin během roku - pozná druhy ovoce a zeleniny, zemědělské plodiny, ví, proč je pěstujeme - třídí známá hospodářská zvířata podle typických znaků, ví, proč je chováme - orientuje se v jednotlivých přírodních společenstvech, poznává typické zástupce rostlin a živočichů	- surovina a výrobek - Lidé a čas - čas, měření času (přesný čas), časové údaje podle délky trvání, orientace v čase, roční období, kalendáře a jejich druhy, denní režim - současnost a minulost - Rozmanitost přírody - proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, značky z kalendáře přírody - životní projevy živočichů během roku - péče o živočichy v zasetí a pokojové rostliny - živočišné druhy – savci, ptáci, hmyz - rostliny, stromy - zelenina, ovocné stromy, zemědělské plodiny - hospodářská zvířata a jejich mláďata, užitek - přírodní společenstva – louka, pole, les, voda	Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	
---	--	---	--

- popisuje jednotlivé části těla, které jsou vidět - zná lidské smysly - chápe rozdíl mezi nemocí a úrazem, zná nejznámější nemoci a úrazy - umí se vhodně chovat při jídle a stolovat - rozlišuje potraviny vhodné a nevhodné pro zdravé stravování	Člověk a jeho zdraví - stavba lidského těla, smysly - nemoc a úraz, prevence nemocí a úrazů - stolování - zdravá výživa, výběr vhodných potravin, pitný režim - pohybový režim	Psychohygiena	
--	---	----------------------	--

[illegible]

- popíše stavbu lidského těla, vysvětlí etapy vývoje - objasní společné znaky života člověka a ostatních živočichů, rozdíly - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času</i> - <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví jiných</i> - umí požádat o pomoc pro sebe i jiné dítě - poskytne základní první pomoc - adekvátně reaguje na pokyny dospělých v případě mimořádných událostí - <i>ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i> - <i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu</i>	Člověk a jeho zdraví - stavba lidského těla, životní potřeby a projevy - růst a vývoj - péče o zdraví, nemoci přenosné a neprenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV, AIDS) - zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim - význam pohybu pro zdraví - základy první pomoci při drobných poraněních a úrazech, prevence nemocí a úrazů - krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, označení nebezpečných látek - IZS, mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - bezpečné chování v silničním provozu (přechod, značky, semafor,...), předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích	Sebezpoznání a sebezpojetí Psychohygiena Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
---	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda - 4. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- ví, kde v Evropě leží naše republika - ukáže Českou republiku a její sousední státy na mapě střední Evropy - zná symboly našeho státu - vysvětlí, co je EU, objasní význam EU - určí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu - vypráví o způsobu života ve svém regionu v minulosti, porovnává ho se současností - na mapě vyhledá požadovaný region, hovoří o regionálních zvláštěnostech z oblasti přírody, hospodářství, kultury, osídlení,... - hovoří o svých poznatcích o regionech naší vlasti z vlastního cestování, dovolené,... - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách - orientuje se podle mapy, dovede ji číst - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich, řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Místo, kde žijeme - naše vlast, Česká republika - domov, národ - státní zřízení, státní symboly - <i>armáda ČR</i> - EU regiony České republiky - rodný kraj, místní krajina, minulost a současnost obce, významné objekty - Praha - kraje, krajská města - proslulost vybraných míst a měst mapy a plány - obecně zeměpisné mapy - měřítko, vysvětlivky map - orientace podle mapy - kompas, buzola - světové strany	Rozvoj schopností poznávání Evropa a svět nás zajímá	

- vysvětlí podstatu demokratického státu - seznamuje se se státním zřízením, právy a povinnostmi dětí i občanů - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - pracuje s časovou osou - hledá rozdíly ve způsobu života a práce v minulosti a současnosti - pamatuje si vybrané osobnosti z naší historie - čerpá data z různých informačních zdrojů - uvědomuje si souvislost státních svátků s významnými událostmi v naší historii - vypráví o významu historických památek - zná některé naše historické památky - objasní pojem pověst - zapamatuje si některé pověsti a vypráví je	Lidé kolem nás - Česká republika – demokratický stát - <i>principy demokracie</i> - politický systém státu, volby - práva a povinnosti občanů - práva a povinnosti žáků školy - zákony, trestní odpovědnost, protiprávní jednání, korupce - ochrana majetku občanů, právo na reklamaci - ochrana soukromého vlastnictví a duševních hodnot Lidé a čas - čas, časová osa, století, tisíciletí - nejstarší české dějiny od pravěku po první Habsburky na českém trůně - způsob života lidí v různých obdobích - významné osobnosti v naší historii - státní svátky a jejich spojení s minulostí - památky České republiky - archeologie – věda zkoumající minulost - význam historických památek (naše minulost, odkaz předků) a péče o ně - české a moravské pověsti v našich dějinách - báje, mýty, pověsti	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika	
---	---	---	--

- ví, co je počasí a co ho ovlivňuje - ví, co je podnebí - charakterizuje podnebí naší oblasti (mírný podnebný pás) - pochopí pojem chráněné území - vyjmenuje naše chráněná území a národní parky - seznámí se se základními pravidly chování v těchto územích a řídí se jimi - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) - prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje - v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování - v modelových situacích předvede přivolání a poskytnutí první pomoci - předvede správnou komunikaci s operátory tísňových linek	Rozmanitost přírody - počasí a podnebí České republiky - ochrana přírody České republiky - pravidla silničního provozu, dopravní značky - ochranné prvky - výbava jízdního kola - chování chodce a cyklisty v silničním provozu - chování při cestování prostředky hromadné přepravy, železniční přejezdy, nebezpečí na nádražích - vyhodnocení dopravní situace - chování v krizových situacích (dopravní nehoda), důležitá telefonní čísla - první pomoc (odřeniny, fixace zlomeniny... život zachraňující úkony)	Vztah člověka k prostředí	
--	---	----------------------------------	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- popíše povrch kontinentu - má všeobecný přehled o evropských státech - orientuje se na mapě střední Evropy - uplatňuje své poznatky z rodinného cestování, zprostředkuje ostatním zkušenosti a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - popíše povrch naší Země - zapamatuje si nejznámější cestovatele a jejich objevy - umí číst v mapě - orientuje se v základech hospodaření České republiky - objasní různé formy vlastnictví (osobní, veřejné, soukromé,...) - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - vysvětlí možnosti výdajů jedince, rodiny, možnosti spoření, půjčky, rizika a možné následky zadluženosti	Místo, kde žijeme - Evropa, EU - naši sousedé a ostatní evropské státy, jejich hlavní města, základní údaje a zajímavosti jednotlivých států - poznáváme svět - planeta Země, kontinenty, oceány - cestovatelé a objevitelé - práce s mapou Evropy a světa Lidé kolem nás - hospodářství České republiky - různé formy vlastnictví a majetku, právní ochrana občanů a majetku - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení, reklamace - banky, úspory, půjčky - doprava, dopravní síť - průmysl - zemědělství - obchod, služby, cestovní ruch	Rozvoj schopností poznávání Evropa a svět nás zajímá Lidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí	

- uvědomí si různorodost mezilidských vztahů, chová se v souladu s pravidly slušného chování, projevuje toleranci k odlišnostem - dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, obci - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - pracuje s časovou osou - pracuje s časovými údaji, rozeznává současné a minulé - informace o minulosti hledá v různých informačních zdrojích (muzea, knihovny, internet) - zná mezní události českých dějin - zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, movitých i nemovitých kulturních památek - uvědomuje si souvislost státních svátků s významnými událostmi z naší historie - pojmenuje některé rodáky, kulturní, historické památky a významné události regionu - vypráví o životě v regionu v minulosti a v současnosti, o zvycích, práci - porovnává na příkladech minulost a současnost	- soužití lidí různých etnických skupin, náboženského vyznání, politického smýšlení, lidí s handicapem - chování lidí, pravidla slušného chování, <i>ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emotionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům</i> Lidé a čas - čas, časová osa, letopočet - generace - dějiny jako časový sled událostí - české dějiny v 19. a 20. století - významné osobnosti - státní svátky a jejich původ v naší historii	Poznávání lidí Hodnoty, postoje, praktická etika	
--	--	---	--

Učební osnovy předmětu **Přírodověda** se upravují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda - 5. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- vyjmenuje a odůvodní základní podmínky nezbytné pro život - umí rozdělit nerostné suroviny, zná jejich zástupce, využití, způsob a místa těžby - popíše vznik, složení a význam půdy, druhy půd - popíše způsoby využití elektrické energie - dodržuje zásady bezpečnosti při práci s elektrickými spotřebiči - pochopí nutnost využívání obnovitelných přírodních zdrojů - vyjmenuje planety sluneční soustavy - vysvětlí příčinu střídání ročních období, noci a dne - popíše fáze Měsíce při jeho oběhu kolem Země - uvede příklady rostlin a živočichů žijících v různých podnebných pásmech a typické podnebí - zná význam botanických a zoologických zahrad, ochrany životního prostředí - roztrídí živé organizmy do základních skupin podle jejich charakteristických znaků - uvědomuje si důležitost rovnováhy v přírodě, ochrany životního prostředí, sám se chová k přírodě šetrně - ví, jak se zachovat v krizových situacích - <i>stručně charakterizuje specifické přírodní</i>	Rozmanitost přírody - základní podmínky života, jejich rozmanitost - části neživé přírody, horniny, nerosty a půda - dělení nerostných surovin - hospodářsky významné horniny a nerosty - vznik, složení, význam půdy - zdroje energie, náhradní zdroje energie - obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje - Vesmír a Země - sluneční soustava, planety sluneční soustavy - střídání ročních období, noci a dne - planety a jejich měsíce, výzkum vesmíru - podnebné pásy - globální problémy – přizpůsobivost rostlin a živočichů, ochrana ohrožených druhů - třídění živých organizmů - třídění rostlin, živočichů	Rozvoj schopností poznávání Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	

<i>jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i> - <i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví</i> - <i>vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</i> - rozpozná život ohrožující zranění - popíše společné znaky života člověka a ostatních živočichů a rozdíly - pojmenuje jednotlivé soustavy, vysvětlí jejich funkci a význam - chová se ohleduplně k druhému pohlaví, získává celkový pohled na rodinu a partnerství - rozlišuje a popíše etapy vývoje lidského života - vysvětlí důležitost ochrany zdraví a péče o své tělo - uplatňuje základní dovednosti a návyky související se zdravým životním stylem - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	- vztah člověka k životnímu prostředí, ochrana a tvorba životního prostředí - odpady - globální problémy přírodního prostředí - <i>chování při krizových situacích a situacích hromadného ohrožení</i> - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi – povodně, požáry, laviny... - <i>mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</i> - <i>bezpečnost v dopravě, předcházení rizikovým situacím</i> - <i>místa nevhodná pro hru</i> - <i>bezpečnostní prvky, předcházení rizikovým situacím v dopravě</i> - Člověk a jeho zdraví - člověk součástí živé přírody - základní funkce a projevy, životní potřeby člověka - <i>stavba těla, základní funkce a projevy člověka</i> (kostra, svalová, dýchací, oběhová, trávicí, vylučovací, kožní, smyslová, nervová a rozmnožovací soustava) - základy lidské reprodukce, vývoj jedince - <i>partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, etická stránka vztahů a lid. sexuality</i> - <i>nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů</i> - péče o zdraví i o své tělo - <i>zdravý životní styl, denní režim. , správná výživa</i>	Mezilidské vztahy Psychohygiena Sebepoznání a sebepojetí	Projekt – Den překonávání překážek Projekt – Den dopravní výchovy
---	--	---	---

- rozpozná život ohrožující zranění - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - předvede v modelové situaci jednoduchý způsob odmítnutí návykové látky - předchází poškozování svého organismu - chápe nebezpečí návykových látek - ví, na koho se obrátit v případě potřeby - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - uplatňuje účelné způsoby chování v modelových situacích simulujících mimořádné události a v situacích ohrožujících život - v dopravě se chová zodpovědně, rizikovým situacím předchází - dokáže na příkladech, jak si lidé usnadňují práci pomocí jednoduchých strojů a zařízení - orientuje se v pojmech průmysl, výroba, informační a komunikační technologie - využívá informačních a komunikačních technologií k získávání informací	- vhodná skladba potravy, výběr a způsob uchování potravin, pitný režim - úrazy a poranění, první pomoc - hygiena - návykové látky, hrací automaty, počítače, závislosti... - osobní bezpečí (šikana, týrání, sexuální zneužívání,...), brutalita a jiné formy násilí - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - služby odborné pomoci - vhodná a nevhodná místa pro hru – krizové situace, označování nebezpečných látek - bezpečné chování v dopravě a doprav. prostředcích, předcházení rizikovým situacím, bezpečnostní prvky - čísla tísňového volání, správný způsob volání, na tísňovou linku - integrovaný záchranný systém - mimořádné události a rizika s nimi spojená, postup v případě ohrožení, varovné signály, evakuace, sirény, požáry – příčiny a prevence vzniku - Lidé a čas - průmysl, výroba, moderní technika, počítače - jednoduché stroje a zařízení (páka, kladka, nakloněná rovina, kolo)	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Projekt – Den bezpečnostního záchranného systému
--	--	---	---

Učební osnovy předmětu **Dějepis** se upravují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák uvede vztahy mezi velmocemi (jejich rozpory a lokální střety) - rozliší pojmy záminka a příčina - popíše průběh války, posoudí její výsledek a důsledky - vysvětlí boj o samostatnost, uvede formy odboje a hlavní představitele - rozliší politické proudy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení - posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy - vysvětlí pojem fašismus, objasní vznik a cíle fašistického hnutí, zhodnotí vnitřní situaci země i mezinárodní vztahy - uvede projevy, snahy o řešení a důsledky krize - rozpozná souvislost našich a světových dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás a svět - popíše život za protektorátu - uvede hlavní etapy, rozhodující bitvy, postup spojenců, zhodnotí výsledek a důsledky druhé světové války - vysvětlí pojmy antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - uvede příklady projevů odporu, organizování odboje vnitřního a zahraničního - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech (od hospodářství až po kulturu) - objasní politický převrat a jeho důsledky	Situace v letech 1914 – 1948 - první světová válka - vznik <i>Československa</i>, hospodářsko - politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech 20. století - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - světová hospodářská krize a její důsledky - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před vypuknutím druhé světové války - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - Protektorát Čechy a Morava - druhá světová válka, domácí a zahraniční odboj - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - <i>vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky</i>	Jsme Evropané Etnický původ Princip sociálního smíru a solidarity Fungování a vliv médií ve společnosti Občan, občanská společnost a stát	

- posoudí závislost ČSR na vlivu SSSR - vysvětlí pojem studená válka, určí zařazení do vojenských bloků - s pomocí mapy uvede změny koloniálního systému - zhodnotí vnitřní situaci v Československu v r. 1968 - na příkladech rozliší totalitní a demokratický systém - objasní spojitost Čechů a Slováků v historii i důvody rozdělení v r. 1993 - posoudí vnitřní i mezinárodní postavení ČR v současnosti - sleduje tisk, vyhledává informace, má přehled o nejvýznamnějších objevech, vynálezech, dílech a jejich autorech	Dějiny od poloviny 20. století do současnosti - postavení <i>Československa</i> - studená válka - rozdělení světa do vojenských bloků - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku - charakteristika západních zemí - krize sovětského impéria („perestrojka“) - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ 1989 - rozpad <i>Československa</i>, vznik ČR 1993 - Česká republika na přelomu tisíciletí - technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace, globalizace		
--	--	--	--

Učební osnovy předmětu **Výchova k občanství** se upravují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 6. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák uplatňuje vhodné způsoby chování ve škole - uznává pravidla pro život ve škole, v rodině, ve společnosti a řídí se jimi - zná nejdůležitější kulturní památky, přírodní zajímavosti a historii své obce, dokáže nalézt zdroje informací o obci a její historii, s těmito zdroji pracuje - zná státní symboly, jejich funkci a využití - kriticky přistupuje k mediálním informacím, uvědomuje si jejich vliv na myšlení a chování člověka - uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích a konflikty řeší vhodným způsobem - sebekriticky hodnotí své jednání a řídí se pravidly a normami společenského chování	- naše škola - naše obec - zajímavá a památná místa - místní tradice - kulturní památky - přírodní objekty - instituce MÚ, obecní zastupitelstvo - naše vlast - vlast a vlastenectví - státní symboly - státní svátky - významné dny - kulturní život - kulturní tradice - kulturní instituce - komunikace a masmédia - vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace - člověk jako jedinec - projevy chování - osobnostní vlastnosti - sebepoznání - sebehodnocení - osobní zodpovědnost	- Občanská společnost a škola - Mezilidské vztahy - Lidské aktivity a životní prostředí obce - Ekosystémy - Občan, občanská společnost a stát - Kulturní diference - Kritické vnímání mediálního sdělení - Poznávání lidí - Kreativita, Komunikace - Řešení problémů, rozhodovací dovednosti - Sebepoznání a sebepojetí - Seberegulace a sebeorganizace - Psychohygiena - Hodnoty, postoje, praktická etika	

- respektuje osobní vlastnictví a chrání ho - chápe význam hospodárného zacházení s majetkem a finančními prostředky - zná státní symboly, chápe jejich význam	- majetek, vlastnictví - osobní vlastnictví - hmotné vlastnictví - právo na vlastnictví - peníze - hospodaření s penězi - <i>člověk</i>, stát a právo - státní symboly		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák zná nejdůležitější přírodní a kulturní památky regionu - dokáže nalézt zdroj informací a využít ho - kriticky přistupuje k informacím, vyjádří svůj postoj k působení reklamy na názory lidí - rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování - usměrňuje své chování, kultivuje své charakterové a volní vlastnosti, rozvíjí osobní přednosti pěstuje zdravou sebedůvěru - vysvětlí a chápe nutnost tolerance a respektu ve společnosti vůči kulturním zvláštnostem a odlišným názorům, zájmům, způsobům myšlení a chování lidí	- náš region - zajímavá a památná místa - regionální tradice - významní rodáci - kulturní památky - přírodní objekty - regionální instituce - euroregion NISA - kulturní život - masová kultura - masmédia - prostředky masové komunikace - zásady lidského soužití - morálka a mravnost - pravidla chování - člověk jako jedinec - osobní potenciál - seberozvoj - člověk ve skupině	Lidské aktivity, životní prostředí a ekosystémy regionu Kulturní difference Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality Vliv médií ve společnosti Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena Kreativita Poznávání lidí, Komunikace, Řešení problémů Kooperace a kompetice Kulturní difference Lidské vztahy Občan, občanská společnost a stát Etnický původ	

- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele, respektuje práva druhých a uvědomuje si rizika jejich porušování, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu - vyjadřuje vlastní postoje vhodným přátelským způsobem, aniž by omezil druhé - orientuje se v základních mravních hodnotách - projevuje kritický postoj k negativním společenským jevům - chápe význam zdravého životního stylu a snaží se jej dodržovat - chápe význam spolupráce mezi národy a státy v hospodářské, kulturní a politické oblasti - orientuje se v globálních problémech současnosti, vyjádří na ně svůj názor a zamýšlí se nad možnostmi řešení	- člověk stát a právo - lidská práva - práva dítěte - právní dokumenty - porušování lidských práv - šikana , diskriminace - prevence užívání návykových látek - evropská integrace - Evropská unie - globalizace - globální problémy současnosti	Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Multikulturalita Vztah člověka a prostředí	
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 8. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák zná kulturní památky, přírodní zajímavosti a historii Libereckého kraje, dokáže nalézt zdroje informací a využít je - rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy chování - zná základy občanského a právního vědomí, chápe důsledky porušování pravidel - má pozitivní vztah ke starým, nemocným a hendikepovaným lidem, soucítí se sociálně slabšími - uvědomuje si přínos spolupráce lidí, navrhuje řešení a diskutuje o návrzích - rozvíjí a využívá svůj osobní potenciál, chápe význam výchovy a vzdělání pro uplatnění v životě - při překonávání překážek a dosahování cílů užívá svých volných vlastností - orientuje se v základních právech a povinnostech občana České republiky - <i>základní práva spotřebitele</i>	- náš kraj - instituce - zajímavá a památná místa - tradice, kulturní památky - přírodní objekty - lidská setkání - sociální rozdíly - postavení mužů a žen - solidarita - zásady lidského soužití - dělba práce a činností - člověk jako jedinec - životní cíle a plány - životní perspektiva - předpoklady - význam výchovy a vzdělávání - osobní hodnoty - člověk, stát a právo - státní občanství ČR - občanskoprávní vztahy - práva občana - základní práva a povinnosti občana ČR	Lidské aktivity a životní prostředí, ekosystémy kraje Formy participace občanů v politickém životě Lidské vztahy Principy sociálního smíru a solidarity Poznávání lidí Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Sebepoznání, sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena, komunikace, řešení problémů, rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Občan, občanská společnost a stát	

- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů a uvede příklady možných řešení na lokální úrovni - uvede příklady některých projevů globalizace a jejich důsledky <i>rozlišuje různé formy vlastnictví včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</i> - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti -	- globalizace - globální problémy současnosti, spolupráce ekonomická, politická a bezpečnostní, <i>Rada Evropy</i>, globální problémy způsoby včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení tržní hospodářství - rozpočet domácnosti - úspory, investice, úvěry - splátkový prodej, leasing	Multikulturalita Vztah člověka a prostředí	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák zná nejvýznamnější státní instituce a jejich pravomoci - zná kulturní a přírodní zajímavosti, historii a tradice našeho státu - vyhledává informace z různých zdrojů a využívá je - chápe význam práce v životě člověka a důležitost rozhodování o své budoucnosti - na základě objektivního sebehodnocení pozitivně rozvíjí vlastní osobnost, svého potenciálu využívá k utváření kvalitních vztahů s druhými lidmi - stále kultivuje své charakterové a volní vlastnosti - <i>na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</i> - dodržuje zásady hospodárnosti - zná funkci bank a služby, které občanům poskytují, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - <i>uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</i> - <i>na příkladu kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</i> - <i>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy</i>	- naše vlast - stát a státní instituce - člověk jako jedinec - vůle a osobní kázeň při seberozvoji - adaptace na životní změny - sebezměna - systém osobních hodnot - předsudky v pohledu na druhé - tržní hospodářství - rozpočet domácnosti - rozpočet státu, význam daní - banky a jejich služby- úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	Formy participace občanů v politickém životě Sebepoznání a sebepojetí Sebeorganizace a seberegulace Psychohygiena Mezilidské vztahy Řešení problémů Hodnoty, postoje, praktická etika Princip sociálního smíru a solidarity Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie	

<i>státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uveďte příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i> - dokáže vysvětlit podstatu fungování trhu - zná úkoly jednotlivých složek státní moci, orgánů a institucí, právní normy - je si vědom významu úpravy důležitých právních vztahů, které se ho týkají /rodinných, pracovních, vlastnických,.../ - dodržuje právní ustanovení, rozpozná protiprávní jednání a jeho různé formy a důsledky, <i>diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</i> - ví, jakým způsobem se domoci vlastních práv - popíše vliv začlenění ČR do Evropské unie a dalších mezinárodních organizací na každodenní život občanů, objektivně posuzuje výhody a nevýhody - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství k nimž má ČR vztah - uvědomuje si hrozbu mezinárodního terorizmu a zaujímá k němu negativní postoj - vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a <i>jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu, účast v zahraničních misích</i> - uvědomuje si svrchovanost a práva každého státu, <i>objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany a řešení krizí nevojenského charakteru</i> - projevuje zdravým způsobem národní hrdost	- nabídka, poptávka, <i>tvorba ceny, inflace</i> - právní formy podnikání - člověk, stát a právo - právní instituce - ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce, <i>obrana státu, účast v zahraničních misích</i> - státní správa a samospráva - principy demokracie - právní řád ČR - orgány právní ochrany - protiprávní jednání - trestní postižitelnost - mezinárodní spolupráce - mezinárodní organizace	Komunikace, kooperace a kompetice Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	
---	--	--	--

Učební osnovy předmětu **Přírodopis** se doplňují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- <i>objasní význam zdravého způsobu života</i> - <i>uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</i>	- nemoci, úrazy, prevence, léčba, život ohrožující stavy, <i>epidemie</i> - životní styl – pozitivní a negativní dopad <i>prostředí a životního stylu</i> na zdraví člověka - podnebí a počasí – <i>význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</i> - <i>mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</i>		

Učební osnovy předmětu **Zeměpis** se doplňují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis - 9. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- <i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i>			Projekt – Den integrovaného záchranného systému

Učební osnovy předmětu **Tělesná výchova** se doplňují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	Předmět: Tělesná výchova 6. – 9. ročník – Turistika a pobyt v přírodě	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- zvládá pohyb v terénu (v různém období roku) i se zátěží (6. ročník) - dovede se orientovat v turistické nebo podobné mapě (6. ročník) - popíše základy první pomoci a orientuje se v pojmech z této oblasti (6. ročník) - dovede se orientovat s pomocí buzoly v terénu (7. ročník) - účastní se orientačního běhu (7. – 9. ročník) - dodržuje zásady pobytu v přírodě, k přírodnímu prostředí se chová ohleduplně	- turistika a pobyt v přírodě (orientace v krajině, první pomoc, pohyb v přírodě) - <i>přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla</i>	Rozvoj schopnosti poznávání Komunikace Kooperace a kompetice Poznávání lidí Sebepoznání a sebepojetí Vztah člověka k prostředí	Propojení hodiny zeměpisu s hodinou TV - zeměpisná vycházka (práce žáků na přípravě a realizaci školního výletu, exkurze)

Učební osnovy předmětu **Výchova ke zdraví** se upravují takto:

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví - 7. ročník	Průřezová témata	Poznámky
Očekávané výstupy:	Učivo:		
- žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí vztahy mezi členy rodiny, v třídním kolektivu - uvede příklady, kde se může setkat s negativními vlivy společnosti - vysvětlí vliv složení stravy, způsob stravování na rozvoj civilizačních nemocí - uplatňuje zdravé stravovací návyky - zná zásady osobní hygieny a dodržuje je - dovede relaxovat - uvědomuje si význam otužování a pohybu pro své zdraví - dodržuje svůj denní režim - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - dovede předcházet úrazům svým bezpečným chováním - vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím	vztahy ve dvojici -kamarádství, přátelství a láska vztahy a pravidla soužití v komunitě - rodina - škola výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, <i>pitný režim</i> - vliv výživy na zdraví - poruchy příjmu potravy <i>vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví</i> - <i>kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</i> tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny - otužování - <i>denní režim</i> - <i>vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit</i> - <i>význam pohybu pro zdraví</i> - <i>pohybový režim</i> ochrana před nemocemi a úrazy - bezpečné způsoby chování - úrazy v domácnosti, při sportu, v dopravě stres a jeho vztah ke zdraví - relaxační a regenerační techniky k překonání únavy a stresu - posilování duševní odolnosti	Mezilidské vztahy Komunikace Mezilidské vztahy Komunikace Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Sebepoznání a sebezpojetí	

- chová se zodpovědně v různých nebezpečných situacích a situacích ohrožujících zdraví - zná a uplatňuje pravidla zdravého životního stylu a rizika spojená s užíváním návykových látek - posoudí na základě svých znalostí a zkušeností, jak se zachovat za mimořádné situace - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - dovede se rychle rozhodovat a pomoci druhým podle svých možností - vyjádří svůj názor na zdravý způsob života a dovede o něm diskutovat - dodržuje zdravý životní styl - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - dovede zvládnout stres, případně vyhledat odbornou pomoc - zná cíle nevhodné reklamy nenechá se jimi manipulovat	autodestruktivní závislosti - psychická onemocnění - násilí mířené proti sobě samému - rizikové chování (alkohol, kouření) - zbraně - nebezpečné látky - nebezpečný internet - násilné chování - těžké životní situace a jejich zvládání - trestná činnost - doping ve sportu ochrana člověka za mimořádných událostí - <i>klasifikace mimořádných událostí</i> - <i>varovný signál a jiné způsoby varování</i> - <i>základní úkoly ochrany obyvatelstva</i> - <i>evakuace</i> - <i>činnost po mimořádné události</i> - <i>prevence vzniku mimořádných událostí</i> celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce psychohygiena - sociální dovednosti pro zvládání stresu - hledání pomoci při problémech manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy	Hodnoty , postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Fungování a vliv médií ve společnosti	
Vzdělávací oblast:	Předmět:	Průřezová témata	

Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví - 8. ročník	
Očekávané výstupy:	Učivo:	
- žák vysvětlí pravidla soužití v partnerství a jeho problematiku - používá pozitivní komunikaci a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - rozpozná svoje negativní projevy dospívání a snaží se je minimalizovat - <i>respektuje změny v období dospívání</i> - <i>vhodně na ně reaguje</i> - kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - <i>respektuje význam sexuality</i> v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli - <i>chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</i> - zhodnotí svoje chování v souvislosti s přenosnými civilizačními a jinými chorobami - chová se zodpovědně v nebezpečných situacích - svěří se se zdravotní problemem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - rozezná příznaky civilizačních chorob	Vztahy ve dvojici - kamarádství - partnerské vztahy dětsví, puberta, dospívání - tělesné a duševní změny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – <i>zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</i> ochrana před přenosnými chorobami - <i>základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence</i> - <i>nákazy respirační</i> - <i>přenosné potravou</i> - <i>získané v přírodě</i> - <i>přenosné krví a sexuálním kontaktem</i> - <i>přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</i> - <i>ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy</i>	Poznávání lidí Komunikace Psychohygiena Hodnoty , postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty , postoje, praktická etika

- chová se zodpovědně v nebezpečných situacích - svěří se se zdravotní problemem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu	- <i>prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění</i> - preventivní a <i>léčebná</i> péče - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů - základy první pomoci	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - odmítne nabízenou drogu	autodestruktivní závislosti - <i>psychická onemocnění</i> - <i>násilí mířené proti sobě samému</i> - <i>rizikové chování (alkohol, kouření)</i> - <i>zbraně</i> - <i>nebezpečné látky</i> - <i>nebezpečný internet</i> - <i>násilné chování</i> - <i>těžké životní situace a jejich zvládnutí</i> - <i>trestná činnost</i> - <i>doping ve sportu</i>	Hodnoty a postoje, praktická etika Komunikace Mezilidské vztahy
- při problémech dovede vyhledat odbornou pomoc	skryté formy individuálního násilí - odborná pomoc	Sebepoznání a sebepojetí.
- bezpečně komunikuje nejen se svými vrstevníky, ale i	<i>bezpečné chování a komunikace</i> - <i>komunikace s vrstevníky</i>	Komunikace

- žák vysvětlí problematiku rodinného soužití - stanoví cíle a úkoly dnešní rodiny - uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na rodinu - orientuje se v problémech sexuálního chování - zná zásady zodpovědného chování k sobě a své svému sexuálnímu partnerovi s ohledem na své a partnerovo zdraví - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti agresi - dovede vyhledat odbornou pomoc - posoudí na základě svých znalostí a zkušeností, jak se zachovat za mimořádné situace - <i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i> - uvědomuje si význam zdraví - přistupuje k němu zodpovědně, chrání ho - dovede podle svých možností působit na ozdravení prostředí - účastní se programů na podporu zdraví - projevuje kladný vztah k sobě	vztahy ve dvojici - manželství a rodičovství sexuální dospívání - předčasná sexuální zkušenost - těhotenství - rodičovství - poruchy pohlavní identity skryté formy individuálního násilí, zneužívání a sexuální kriminalita - šikana a jiné - projevy násilí - formy sexuálního zneužívání dětí - sexuální kriminalita - <i>kriminalita mládeže</i> - komunikace se službami odborné pomoci ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí - varovný signál a jiné způsoby varování - základní úkoly ochrany obyvatelstva - evakuace - činnost po mimořádné události - prevence vzniku mimořádných událostí podpora zdraví a její formy - působení na změnu kvality prostředí - odpovědnost jedince za zdraví - <i>podpora zdravého životního stylu</i> - <i>programy podpory zdraví</i> sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému	Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodování Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Vztah člověka k prostředí Sebepoznání s sebepojetím Seberegulace a sebeorganizace
--	--	--

- V celém ŠVP se pojem autoevaluace nahrazuje pojmem *vlastní hodnocení školy*.
- V celém ŠVP se pojem rodiče žáka nahrazuje pojmem *zákonní zástupci žáka*.
- Od školního roku 2013/14 **se upravuje délka polední přestávky** mezi dopoledním a odpoledním vyučováním **pro žáky druhého stupně** takto:

Rozpis vyučovacích hodin pro 2. stupeň:

Pondělí, středa, pátek:

0. hod	7.00 - 7.45
1. hod	8.00 - 8.45
2. hod	8.55 - 9.40
3. hod	9.55 - 10.40
4. hod.	11.00 - 11.45
5. hod.	11.55 - 12.40
6. hod.	12.50 - 13.35
7. hod.	13.45 - 14.30
8. hod.	14.40 - 15.25
9. hod.	15.35 - 16.20

Úterý, čtvrtek:

0. hod	7.00 - 7.45
1. hod	8.00 - 8.45
2. hod	8.55 - 9.40
3. hod	9.55 - 10.40
4. hod.	11.00 - 11.45
5. hod.	11.55 - 12.40
polední přestávka	12.40 - 13.15
7. hod.	13.15 - 14.00
8. hod.	14.05 - 14.50
9. hod.	15.00 - 15.45

Dodatek k ŠVP ZV č. 1/2013 doplněn do ŠVP k 24.6. 2013.

Projednán školskou radou dne: 19 .6. 2013

V platnost vstupuje dnem: 1. 9. 2013

V Harrachově
Dne: 24.6. 2013

Ing. Helena Stříbrná
ředitelka školy

10.5 Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Souhrn minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření podle jednotlivých vzdělávacích oblastí a vyučovacích předmětů.

Při zapracování těchto výstupů vycházíme z doporučení školského poradenského zařízení a blíže je specifikujeme v individuálních vzdělávacích plánech konkrétního žáka.

Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk

I. období - 1. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Žák

- čte s porozuměním jednoduché texty
- rozumí pokynům přiměřené složitosti
- dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše písmena a číslice
- dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- spojuje písmena a slabiky
- převádí slova z mluvené do psané podoby
- dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- opisuje a přepisuje krátké věty

Jazyková výchova

Žák

- zná všechna písmena malé a velké abecedy
- rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- tvoří slabiky
- rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Literární výchova

Žák

- pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

II. období 1. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Žák

- vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

- *popíše jednoduché předměty, činnosti a děje*
- *opisuje a přepisuje jednoduché texty*
- *píše správně a přehledně jednoduchá sdělení*
- *píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy*
- *ovládá hůlkové písmo*
- *tvoří otázky a odpovídá na ně*

Jazyková výchova

Žák

- *pozná podstatná jména a slovesa*
- *dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*
- *rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*
- *určuje samohlásky a souhlásky*
- *seřadí slova podle abecedy*
- *správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě*
- *správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*

Literární výchova

Žák

- *dramatizuje jednoduchý příběh*
- *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle zadaných otázek*
- *čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy*
- *určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*
- *rozlišuje prózu a verše*
- *rozlišuje pohádkové prostředí od reálného*
- *ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*

III. období - 2. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Žák

- *čte plynule s porozuměním; reprodukuje text*
- *komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*
- *píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*

Jazyková výchova

Žák

- *orientuje se v Pravidlech českého pravopisu*
- *pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa*
- *rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*
- *rozezná větu jednoduchou od souvětí*
- *správně píše slova s předponami a předložkami*
- *ovládá pravopis vyjmenovaných slov*
- *zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem*

Literární výchova

Žák

- *orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku*
- *ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*
- *rozezná základní literární druhy a žánry*
- *dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury*
- *má pozitivní vztah k literatuře*

Anglický jazyk

I. období - 1. stupeň

Řečové dovednosti

Žák

- *je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*

II. období 1. stupeň

Poslech s porozuměním

Žák

- *rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
- *rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má - li k dispozici vizuální oporu)*
- *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

Mluvení

Žák

- *sdělí své jméno a věk*
- *vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*

Čtení s porozuměním

Žák

- *rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má - li k dispozici vizuální oporu)*

Psaní

Žák

- *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*

III. období - 2. stupeň

Poslech s porozuměním

Žák

- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

Mluvení

Žák

- odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

Čtení s porozuměním 9. ročník

Žák

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má - li k dispozici vizuální oporu)

Psaní 9. ročník

Žák

- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Další cizí jazyk - německý - 2. stupeň

Poslech s porozuměním

Žák

- je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má - li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

Mluvení

Žák

- pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- sdělí své jméno a věk

Čtení s porozuměním

Žák

- rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

Psaní

Žák

- reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Matematika a její aplikace

Matematika

I. období - 1. stupeň

Číslo a početní operace

Žák

- porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
- sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umí rozklad čísel v oboru do 20

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák

- modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Geometrie v rovině a v prostoru 3. ročník

Žák

- pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- umí používat pravítko

II. období - 1. stupeň

Číslo a početní operace

Žák

- čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
- sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
- rozeznává sudá a lichá čísla umí používat kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák

- vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- umí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Geometrie v rovině a v prostoru 5. ročník

Žák

- znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- měří a porovnává délku úsečky
- vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí osu souměrnosti překládáním papíru

- *pozná základní tělesa*

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák

- *řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech*

III. období - 2. stupeň

Číslo a proměnná

Žák

- *písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícečíslná čísla, dělí se zbytkem*
- *pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek, část (zlomek, desetinné číslo, procento)*
- *čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace*
- *provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla*
- *píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000*
- *používá měřítko mapy a plánu*
- *řeší jednoduché úlohy na procenta*
- *zvládá orientaci na číselné ose*

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák

- *vyhledává a třídí data*
- *porovnává data*
- *vypracuje jednoduchou tabulku*
- *užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu*
- *zvládá početní úkony s penězi*

Geometrie v rovině a v prostoru

Žák

- *vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce*
- *vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
- *provádí jednoduché konstrukce*
- *rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary*
- *sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti*
- *vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
- *sestrojí síť základních těles*
- *načrtne základní tělesa*
- *zobrazuje jednoduchá tělesa*
- *odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky*
- *umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*
- *používá technické písmo*
- *čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák

- *samostatně řeší praktické úlohy*

- *hledá různá řešení předložených situací*
- *aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*
- *využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh*

Informační a komunikační technologie

Informatika – 1. stupeň

Základy práce s počítačem

Žák

- *ovládá základní obsluhu počítače*
- *dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou*
- *komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení*
- *pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu*

Informatika – 2. stupeň

Vyhledávání informací a komunikace

Žák

- *vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace*

Zpracování a využití informací

Žák

- *ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy*
- *vyhledává potřebné informace na internetu*
- *dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou*

Člověk a jeho svět

I. období - 1. stupeň

Místo, kde žijeme

Žák

- *orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*
- *popíše a zvládne cestu do školy*
- *zná nejvýznamnější místa v okolí*

Lidé kolem nás

Žák

- *zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy*
- *má osvojené základy společenského chování*
- *při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně*
- *projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*
- *pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*

Lidé a čas

Žák

- *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*
- *zná rozvržení svých denních činností*
- *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
- *poznává různé lidské činnosti*

Rozmanitost přírody 3. ročník

Žák

- *pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
- *pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*
- *pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*
- *provede jednoduchý pokus podle návodu*

Člověk a jeho zdraví

Žák

- *uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*
- *pojmenuje hlavní části lidského těla*
- *rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- *uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu*
- *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

II. období - 1. stupeň

Místo, kde žijeme

Žák

- *orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*
- *řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě*
- *má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě*
- *zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti*
- *sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*
- *pozná státní symboly České republiky*

Lidé kolem nás

Žák

- *dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*
- *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*
- *zná základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*
- *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*
- *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz*
- *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů*

Lidé a čas

Žák

- rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Rozmanitost přírody

Žák

- na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- popíše střídání ročních období
- zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Člověk a jeho zdraví

Žák

- uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- odmítá návykové látky
- ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Člověk a společnost – 2. stupeň

Dějepis

Člověk v dějinách

Žák

- chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

Počátky lidské společnosti

Žák

- rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.

Žák

- uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- popíše život v době nejstarších civilizací

Křesťanství a středověká Evropa

Žák

- *uvede první státní útvary na našem území*
- *uvede základní informace z období počátků českého státu*
- *popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti*
- *charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*
- *rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské*
- *uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*

Objevy a dobývání. Počátky nové doby.

Žák

- *popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu*
- *uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období*
- *pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*

Modernizace společnosti

Žák

- *uvede základní historické události v naší zemi v 19. století*
- *vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století*
- *rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap*

Moderní doba

Žák

- *uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války*
- *uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*

Rozdělení a integrující se svět

Žák

- *popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*
- *chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti*

Výchova k občanství

Člověk ve společnosti

Žák

- *přístupuje kriticky k projevům vandalismu*
- *v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí*
- *respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití*
- *uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*
- *rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům*
- *je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*
- *respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*

Člověk jako jedinec

Žák

- *chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*
- *formuluje své nejbližší plány*

Člověk, stát a hospodářství

Žák

- *stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
- *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi*
- *ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*
- *uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům*
- *uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*

Člověk, stát a právo

Žák

- *uvede základní prvky fungování demokratické společnosti*
- *chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*
- *uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*
- *vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*
- *na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu*
- *uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele*
- *uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*
- *uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
- *vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu*
- *rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy*
- *v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací*

Mezinárodní vztahy, globální svět

Žák

- *uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování*
- *uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy*
- *uvede příklady mezinárodního terorismu*

Člověk a příroda - 2. stupeň

Fyzika

Látky a tělesa

Žák

- *změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*

Pohyb těles síly

Žák

- *rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu*

- *zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů*
- *rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla*
- *předvídá změnu pohybu těles při působení síly*
- *aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů*
- *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*

Mechanické vlastnosti tekutin

Žák

- *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*

Energie

Žák

- *uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)*
- *rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití*
- *rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem*
- *pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*

Zvukové děje

Žák

- *rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz*
- *posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*

Elektromagnetické a světelné děje

Žák

- *sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod*
- *vyjmenuje zdroje elektrického proudu*
- *rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*
- *zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití*

Vesmír

Žák

- *objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země*
- *odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností*
- *zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci*
- *osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*

Chemie

Pozorování, pokus a bezpečnost práce

Žák

- *rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek*
- *pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*

- *reaguje na případy úniku nebezpečných látek*
- *rozpozná přeměny skupenství látek*

Směsi

Žák

- *pozná směsi a chemické látky*
- *rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě*
- *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití*
- *uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí*

Částicové složení látek a chemické prvky

Žák

- *uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich znač.*
- *rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*

Chemické reakce

Žák

- *pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*

Anorganické sloučeniny

Žák

- *popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a zná vliv těchto látek na životní prostředí*
- *orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem*
- *poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*

Organické sloučeniny

Žák

- *zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie*
- *vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*
- *uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy*

Chemie a společnost

Žák

- *uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin*
- *zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

Přírodopis

Obecná biologie a genetika

Žák

- *orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky živ*
- *zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů*
- *rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy*
- *uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka*
- *má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích*

- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

Biologie hub

Žák

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků
- pozná lišejníky

Biologie rostlin

Žák

- porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin
- rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce
- popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Biologie živočichů

Žák

- porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, - objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
- využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb

Biologie člověka

Žák

- popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- popíše vznik a vývin jedince
- rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- zná zásady poskytování první pomoci při poranění

Neživá příroda

Žák

- *popíše jednotlivé vrstvy Země*
- *pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*
- *rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů*
- *rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik*
- *na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*

Základy ekologie

Žák

- *uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*
- *rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému*
- *vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*
- *popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky*
- *pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*

Praktické poznávání přírody

Žák

- *využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*
- *dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody*

Zeměpis

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Žák

- *rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii*
- *získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí*

Přírodní obraz Země

Žák

- *objasní důsledky pohybů Země*
- *uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost*
- *uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*

Regiony světa

Žák

- *vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány*
- *rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*
- *charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států*

Společenské a hospodářské prostředí

Žák

- *uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských s.*
- *vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*

Životní prostředí

Žák

- *umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín*
- *uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek*
- *uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

Česká republika

Žák

- *vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy*
- *charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*
- *určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy*
- *rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost*
- *uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*
- *vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Žák

- *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
- *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

Umění a kultura

Hudební výchova

I. období - 1. stupeň

Žák

- *zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*
- *správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmicizaci říkadel i při zpěvu*
- *reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*
- *rozliší sílu zvuku*
- *pozorně vnímá jednoduché skladby*

II. období - 1. stupeň

Žák

- *zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*
- *propojí vlastní pohyb s hudbou*
- *doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*
- *odliší tóny podle výšky, síly a barvy*
- *pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb*
- *správně hospodáří s dechem při interpretaci písní – frázování*

III. období - 2. stupeň

Žák

- doprovází písně pomocí ostinata
- interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- rozeznává různé hudební žánry
- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Výtvarná výchova

I. období - 1. stupeň

Žák

- zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

II. období - 1. stupeň

Žák

- uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

III. období - 2. stupeň

Žák

- uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Člověk a zdraví

Tělesná výchova

I. období - 1. stupeň

Žák

- zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

II. období - 1. stupeň

Žák

- chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

III. období - 2. stupeň

Žák

- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků
- užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Výchova ke zdraví – 2. stupeň

Žák

- *chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny*
- *uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím*
- *respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví*
- *projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy*
- *dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování*
- *svěří se se zdravotním problémem*
- *dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her*
- *uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy*
- *zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí*
- *uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla*
- *chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel*

Člověk a svět práce

I. období - 1. stupeň

Práce s drobným materiálem

Žák

- *zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
- *pracuje podle slovního návodu a předlohy*

Konstrukční činnosti

Žák

- *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

Pěstitelské práce

Žák

- *provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky*
- *pečuje o nenáročné rostliny*

Příprava pokrmů

Žák

- *upraví stůl pro jednoduché stolování*
- *chová se vhodně při stolování*

II. období - 1. stupeň

Práce s drobným materiálem

Žák

- vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Konstrukční činnosti

Žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Pěstitelské práce

Žák

- dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Příprava pokrmů

Žák

- uvede základní vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- uplatňuje zásady správné výživy

III. období - 2. stupeň

Práce s technickými materiály

Žák

- získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje svoji pracovní činnost
- pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první

pomoc při drobném úrazu

Design a konstruování

Žák

- sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce a chovatelství

Žák

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Provoz a údržba domácnosti

Žák

- provádí jednoduché operace platebního styku
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Příprava pokrmů

Žák

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Práce s laboratorní technikou

Žák

- vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
- dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Využití digitálních technologií

Žák

- *ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu*
- *propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení*
- *pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb*
- *ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením*
- *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu*

Svět práce

Žák

- *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách*
- *posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života*
- *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*
- *prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání*
- *byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*
- *byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání*

Příloha ŠVP č. 10.5 Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

doplněna do ŠVP dne:

Projednána školskou radou dne:

V platnost vstupuje dnem:

V Harrachově

Dne:

Ing. Helena Stříbrná

ředitelka školy

10.6 Dodatek k ŠVP ZV č. 1/2022 (Postupný náběh výuky Informatiky podle RVP ZV s účinností od 1. 9. 2021)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo s účinností od 1. 9. 2021 Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy¹, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále RVP ZV). V RVP ZV je tak vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie nahrazena vzdělávací oblastí Informatika s novým obsahem. Zároveň je mezi klíčové kompetence doplněna kompetence digitální. V některých vzdělávacích oblastech jsou pak provedeny návrhy redukce vzdělávacího obsahu.

Termíny pro zahájení vzdělávání podle revidovaného RVP ZV: Školy mohou zahájit vzdělávání podle školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) vytvořeného podle revidovaného RVP ZV nejdříve od 1. 9. 2021. Nejpozději pak od 1. září 2023 ve všech ročnících prvního stupně a od 1. září 2024 ve všech ročnících druhého stupně.

Zavádění změn může být postupné. Někteří žáci projdou po zavedení změn jen částí nového obsahu. Zavedení změn například neznamená, že žáci musí mít v 9. ročníku 4 hodiny informatiky, aby prošli celým novým obsahem pro druhý stupeň. Postupné zavádění změn upravuje nově kapitola 11 RVP ZV Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravy ŠVP. Úpravy a změny ŠVP mohou být změnami, které uvedou do souladu ŠVP s RVP ZV a s právními předpisy. Způsob zpracování změn do ŠVP a náběh vzdělávání v jednotlivých ročnících podle upraveného ŠVP stanoví MŠMT opatřením ministra.

Opatření ministra určuje cílový termín, kdy se musí všichni žáci daného stupně vzdělávat dle ŠVP v souladu s revidovaným RVP ZV. Konkrétní postup náběhu v období od 1. září 2021 do 1. září 2023 (na 1. stupni) a do 1. září 2024 (na 2. stupni) je na rozhodnutí ředitele školy.

Zásadní změnou v RVP ZV je posílení minimální časové dotace pro vzdělávací oblast Informatika ze současné 1 hodiny na 1. stupni a 1 hodiny na 2. stupni na nově 2 hodiny na 1. stupni a 4 hodiny na 2. stupni. Výuka Informatiky bude tedy probíhat od 3. do 9. ročníku. Změny na naší škole proběhnou v několika fázích. Někteří žáci se seznámí pouze s částí nového obsahu Informatiky, což je však zcela v souladu s Opatřením ministra školství, mládeže a tělovýchovy.

Postupný náběh změn na naší škole:

- dobíhající výuka dle původního ŠVP
- výuka dle ŠVP s platností od 1. 9. 2023 se všemi obsahy nové Informatiky
- přechodné období, výuka dle RVP ZV 2021, ale starší žáci neabsolvují výuku celé části nové informatiky
- výuka částečně podle RVP ZV 2021, ale starší žáci neabsolvují menší část nové informatiky v předchozích ročnících. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem. Pro tyto ročníky není nutné vytvářet přechodné období

Ročník	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29
4.	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení	řádné zahájení
5.	zahájení bez návaznosti	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6.	dobíhající výuka	návaznost na 5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5
7.	dobíhající výuka	zahájení bez návaznosti	návaznost na 6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6	návaznost na 4,5,6
8.	dobíhající výuka	zahájení bez návaznosti	návaznost na 7	návaznost na 6,7	návaznost na 4,5,6,7	návaznost na 4,5,6,7
9.	dobíhající výuka	zahájení bez návaznosti	návaznost na 8	návaznost na 7,8	návaznost na 6,7,8	návaznost na 4,5,6,7,8

SNÍŽENÉ VÝSTUPY PRO PŘECHODNÉ OBDOBÍ

Informatika 5. ročník

Výstupy v ŠVP :	Učivo:	Poznámky:
- orientuje se v základních pojmech spojených s užíváním počítače - pracuje na počítači s ohledem na ochranu vlastního zdraví - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text - vytvoří obrázek, použitím nástrojů dokáže nakreslit obrázek a uložit jej, příp. otevřít pro změny a změněný znovu uložit - přehraje zvuk, či video - uloží práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s tím souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští on-line aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Digitální technologie - základní pojmy informační činnosti - bezpečná práce s počítačem, prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým užíváním počítače - digitální zařízení - zapnutí, vypnutí zařízení, aplikace - ovládání myši - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů - ovládání aplikací, schránka, krok zpět, zoom - kreslení bitmapových obrázků - psaní na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souboru - přehrávání zvuku - využití digitálních technologií v různých oborech - ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - práce se soubory - propojení technologií, internet - sdílení dat, cloud - technické problémy a přístupy k jejich řešení - uživatelské jméno a heslo, osobní údaje	
- sdělí informaci obrázkem, předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje a dekoduje text a jednoduchý obrázek - obrázek složí z jednoduchých geometrických tvarů či navazujících úseček - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Data, informace a modelování - piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání, obrazce - graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model	
- sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota, oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu - sestaví a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok	Algoritmizace a programování - sestavení programu a oživení robota - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur - porovnávání postupu s jiným, diskuse o nich	

Informatika 6. ročník

Výstupy v ŠVP :	Učivo:	Poznámky:
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování či jinak - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - čte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	Algoritmizace a programování - kreslení čar - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazu - náhodné hodnoty - čtení programů - programovací projekt - ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce - modifikace programu - animace střídáním obrázků - spuštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami	
- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	Data, informace, modelování - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód, logické A a NEBO	
- uvede příklady dat, která ho obklopují, vyslovuje odpovědi na základě dat - do tabulky zaznamenává číselná a nečíselná data - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - zvažuje možná rizika při užívání různých informačních systémů - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Informační systémy - systém, struktura, prvky, vztahy - data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce a kritéria kontroly - filtrování, řazení a třídění dat - vizualizace dat v grafu - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty - školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	Spojené učivo IS z 5. a 6. třídy Duplicitní položky vynečány. Rozsah učiva zachován.

Informatika 7. ročník

Výstupy v ŠVP :	Učivo:	Poznámky:
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Algoritmizace a programování - vytvoření programu - opakování - podprogramy - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi - větvení programu, rozhodování - grafický výstup, souřadnice - podprogramy s parametry - proměnné	Výstup v ŠVP pro všechny 3 bloky má stejný úvod
- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Data, informace a modelování - standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost	
- nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Digitální technologie - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - správa souborů, struktura složek - instalace aplikací, aktualizace - domácí a školní počítačová síť - fungování a služby internetu - princip e-mailu - přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa - postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	

Informatika 8. ročník

Výstupy v ŠVP :	Učivo:	Poznámky:
- podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby - ovládá výstupní zařízení a senzory robota - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota - program vytvoří s ohledem na jeho možné důsledky a svou zodpovědnost za ně - z více možností vybírá vhodný algoritmus řešení problému, svůj výběr zdůvodní - upraví daný algoritmus pro jiné problémy	Programování robotické stavebnice - sestavení a oživení robota - sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - čtení programu - projekt Můj robot	
- vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - přepíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Informační systémy - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování výstupů z velkých souborů dat	

Informatika 9. ročník

Výstupy v ŠVP :	Učivo:	Poznámky:
- řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Algoritmizace a programování - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myši, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky - návrh postupu, klonování - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	
- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovu, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Digitální technologie hardware a software - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) sítě - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) bezpečnost - bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat digitální identita - digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a Cookies	

ŠVP ZV Základní školy Dr. h. c. Jana Masaryka Harrachov, příspěvkové organizace se začleněním nové výuky Informatiky včetně Dodatku k ŠVP ZV č. 1/2022 (Postupný náběh výuky Informatiky podle RVP ZV s účinností od 1. 9. 2021)

doplněna do ŠVP dne: 20. 12. 2022

Projednána školskou radou dne: 19. 12. 2022

V platnost vstupuje dnem: 1. 9. 2023

Aktualizováno 17. 1. 2024

V Harrachově

Ing. Helena Stříbrná
ředitelka školy